CHARLES
WILLIAMS

Çoklu Boyutlar

TÜRKÇESİ: FEYZA BAŞAK

1931
LONDRA

KTB

KETEBE

ISBN: 978-625-8770-48-3
© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 1726 **Klasik**

Yayın Yönetmeni
Furkan Çalışkan

Dizi Editörü
Aykut Ertuğrul

Yayın Koordinatörleri
Hande Yıldırım Önsöz
Rıdvan Tulum

Yayına Hazırlayan
Zeynep Ekşi

Düzelti
Rabia Şenol

Tasarım
Harun Tan

Mizanpaj
Nilgün Sönmez

Kapak Uygulama
Özkan Kaya

1. BASKI

Temmuz 2026
İstanbul

Ketebe Yayınları
Sertifika No: 49619
Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212 612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt
Sertifika No: 45030
Sena Ofset Ambalaj Matbaacılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Yakuplu Mah. 194. Sk.
Blok No: 1 İç Kapı No: 465
Beylikdüzü/İstanbul

© Özgün adı *Many Dimensions* olan bu eserin her hakkı saklıdır.
İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

CHARLES
WILLIAMS

Çoklu Boyutlar

TÜRKÇESİ: FEYZA BAŞAK

1931
LONDRA

KETEBE

Charles Williams

20 Eylül 1886'da Londra, Holloway'de dünyaya geldi. Eğitim hayatını 1904 yılında University College London'da noktaladıktan sonra, kariyerinin büyük bir kısmını Oxford University Press'te editör olarak geçirdi. Bu görevi, onun edebî çevrelerle olan bağını güçlendirirken aynı zamanda C.S. Lewis ve J.R.R. Tolkien'in de aralarında bulunduğu ünlü entelektüel grup "Inklings"in merkezî bir figürü haline gelmesini sağladı. Eserlerinde gündelik hayatın sıradanlığını, doğaüstü ve mistik olaylarla iç içe geçirdi, "metafiziksel gerilim" türünün öncülerinden kabul edildi. Williams, 15 Mayıs 1945 tarihinde Oxford'da hayata veda edene dek, hem kurgusal metinleri hem de Dante, Arthur söylenceleri ve Hıristiyan mistisizmi üzerine derinlikli çalışmalarıyla modern edebiyatın "gizli" klasiklerine katkı sundu. Başlıca kurgu eserleri şöyledir: *War in Heaven* (1930), *Many Dimensions* (1931), *The Place of the Lion* (1931), *The Greater Trumps* (1932), *Descent into Hell* (1937), *All Hallows' Eve* (1945).

Feyza Başak

1998 yılında İstanbul'da doğdu. 2020 yılında İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Çeşitli dergiler ve dijital yayınlar için çeviriler yapan Başak, çalışmalarını edebî çeviri alanında sürdürmektedir. *Çoklu Boyutlar* romanı, çevirmenin yayımlanan ilk kitap çalışmasıdır.

İçindekiler

Birinci Bölüm
Taş 9

İkinci Bölüm
Organik Hukuk Talebesi 23

Üçüncü Bölüm
Arzu'nun Sonu'nun Hikâyesi 47

Dördüncü Bölüm
Taştaki Görü 65

Beşinci Bölüm
Bir Türün Kaybı 81

Altıncı Bölüm
Zaman Problemi 107

Yedinci Bölüm
Rich'teki Mucizeler 127

Sekizinci Bölüm
Toplantı 143

Dokuzuncu Bölüm
Lord Arglay'in Eylemi 157

Onuncu Bölüm
Rich Belediye Başkanı'nın Çağrısı 179

On Birinci Bölüm
Chloe Burnett'in İlk Reddi 197

On İkinci Bölüm
Ulusal Taşımacılık 215

On Üçüncü Bölüm
Lord Arglay'in Reddi 233

On Dördüncü Bölüm
Chloe Burnett'in İkinci Reddi 257

On Beşinci Bölüm
Frank Lindsay'in Sahip Olma İsteği 271

On Altıncı Bölüm
Sir Giles Tumulty'nin Keşfi 287

On Yedinci Bölüm
Lord Arglay'in Hükmü 301

On Sekizinci Bölüm
Organik Hukuk Süreci 319

Çoklu Boyutlar

Birinci Bölüm

Taş

"Yani demek istiyorsunuz ki," dedi Sir Giles, "bu şey hiç küçülmüyor, öyle mi?"

"Hiç," diye cevapladı Prens. "Dışına öyle bir kuvvet işlenmiş ki ne olursa olsun değişmiyor. Başlangıçta nasılsa şimdi de öyle."

"Tanrı aşkına beyefendi," diye haykırdı Reginald Montague. "Dünyanın ulaşımını ellerinizde tutuyorsunuz."

İki adam da cevap vermedi. Sandalyesinde geriye yaslanmış İranlı da, kendi sandalyesinin ucunda oturan Sir Giles da masanın üstünde duran şeye bakıyordu. Eski, lekeli ve eğri büğrü altın bir taçtı; ortasında her yöne yaklaşık bir buçuk santim uzayan ve üzerine birtakım İbranice harfler işlenmiş olan küp şeklinde bir taş vardı. Sir Giles tacı oldukça ihtiyatlı bir şekilde eline aldı ve dikkatle bu harflere yoğunlaştı. Bu hareket Montague'nün zihninde bir şüphe uyandırdı.

"Ama siz bu harflerden birini söktünüz galiba," dedi. "Oldukça önemliler, değil mi? Bu malum etkiyi yok etmez mi?"

"Bunlar Tetragrammaton'un harfleri," dedi İranlı soğuk bir şekilde. "Önemli olduklarını düşünüyorsanız eğer... Ama taşa işlenmiş değiller, taşın merkezindeler, hatta bu harfler taşın ta kendisi."

"Ya!" dedi Bay Montague belirsiz bir şekilde ve Sir Giles'a baktı, fakat amcası hiçbir şey söylememişti. Bu yüzden birkaç dakika sonra Montague şansını yeniden denedi.

"Efendim, görüyorsunuz ya," dedi neredeyse heyecanlı bir şekilde öne eğilerek. "Eğer Prens'in dediği doğruysa ve biz de bunu ispatlayabilirsek, bir çocuk bunu kullanabilir."

"Bunu sadece çocukların kullanımıyla sınırlamayı önermiyorsunuz herhalde?" diye sordu İranlı. "Bir çocuk bunu kullanabilir ama yetişkinlerin elinde daha tehlikeli bir hal alacaktır."

"Ne olursa olsun," dedi Montague, öncekinden daha da heyecanlı bir halde. "Bu harika bir fırsat, bu resmen bir mucize. Pasta yapmak kadar kolay bir iş. Her birinde taştan ufacık parçalar bulunan böyle taçlar yapsak... Dilersek her biri için binlerce pound isteyebiliriz. Tren yok, yeraltı treni yok, uçak yok. Sadece alınlarımıza bir şey koyup bir dakika yoğunlaşacağız ve hooop!"

Prens ani, sert bir hareket yaptı ve bir kez daha sessizlik oldu.

Gecenin geç bir saatiydi. Üç kişi; bir gezgin ve arkeolog olan Sir Giles, onun yeğeni ve bir borsacı olan Reginald Montague ve Britanya Kraliyet Sarayı'ndaki İran Konsolosluğu'nda başkâtip olan Prens Ali Mirza Khan; Sir Giles Tumulty'nin Ealing'deki evinde oturuyorlardı. Evin kapısının önünde Prens'in arabası

vardı; Montague de bir dolmakalemle oynuyordu, yani çağdaş uygarlığın işe yarar her oyuncağı ellerindeydi. Ve Sir Giles'ın masanın üzerine yavaşça bıraktığı şey de Kudüs Kralı Süleyman bin Davut'un tacından geriye kalan tek şeydi.

Sir Giles Prens'e baktı, "Bu sezonluk bilet gibi bir şey mi yoksa başka insanların da yerlerini bununla değiştirebilir misiniz?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedi Prens ciddiyetle. "Süleyman'ın (selam onun üzerine olsun) zamanından beri kimse bu taştan kâr elde etmeye çalışmadı."

"Ha!" dedi Montague şaşkınlıkla. "Abartmayın siz de Prens."

"Veya çalışmışlarsa bile," diye devam etti Prens, "bunu yapanlar, yapanların isimleri ve yaptıkları her şey tamamıyla dünya üzerinden silinmiş, yok olmuştur."

"Ha," dedi Montague tekrar, biraz boş bir ifadeyle. "Pekâlâ, göreceğiz. Ama siz benim tavsiyeme uyun ve demiryollarından uzak durun. Amca, bak, bu işi gizli tutmamız gerekiyor."

"Ya?" dedi Sir Giles. "Gizli tutmak demek? Hayır, ben bu işi bilhassa gizli tutmak istemiyorum. Bu konuda Palliser ile konuşmak niyetindeyim. Benim dışımda böyle konularda bilgisi olan bir tek o var. Van Eilendorf'u ve belki Cobham'ı da görsem iyi olur; gerçi o da Bağdat'taki çifte sütunlarla alakalı Houndsditch'teki rezil lağım fareleri dışında kimsenin konuşmayacağı bir saçmalık ortaya atmıştı."

Prens ayağa kalktı. "Size bütün bunları," dedi, "zaten çok şey bildiğiniz için ve buradaki kutsal eşyanın ne kadar değerli olduğunu görebilmeniz umuduyla gösterip anlattım. Bir kez daha bunu ellerinden çaldığınız o muhafızlara geri vermenizi rica ediyorum. Eğer vermezseniz..."

"Çalmadım ki," diye araya girdi Sir Giles. "Satın aldım. İsterseniz bana bunu satan adama sorun."

"Rüşvetle almanız veya zor kullanarak çalmış olmanız arasında bir fark yok," diye devam etti Prens. "Çok iyi biliyorsunuz ki size bunu vererek bu hainliği yapan her kimse koca bir neslin güvenini kırdı. Bunu yapmaktan ne tür bir zevk aldığınızı ve hakikaten de seyahat için bir tılsım yapmayacaksanız eğer, bu taşı ne amaçla kullanacağınızı bilmiyorum. Fakat amacınız her neyse, bu taşın bütün insanlar, özellikle de sizin gibi inanmayanlar için tehlikeli olduğu konusunda sizi uyarıyorum. Taşın içinde barınan tehlikeler ve taşı korumak için yemin edenlerden gelecek başka tehlikeler var. Size bir kez daha teklif ediyorum; kaç para istediğinizi söyleyin ve taşı bana iade edin."

"Yani, para konusuna gelirsek," dedi Reginald Montague, "elbette birkaç ay içerisinde güzel bir orana ulaşacak olan bütün satışlar üzerinde amcamın bir kâr hakkı -ciddi bir kâr hakkı- olacaktır. Ama sizin hükümetiniz çok da zengin değil, öyle değil mi? Bize kaç milyon borcunuz var?"

Prens oralı olmadı. Gözlerini öfke ve sabırsızlıkla, tacı tekrar eline alan Sir Giles'a dikmişti.

Sir Giles, "Hayır," dedi. "Hayır, taştan ayrılmaya niyetim yok. Üzerinde biraz deney yapmak istiyorum. Bunu bana satan güllabici piç kurusu..."

Prens sesi titreyerek araya girdi. "Ağzınızdan çıkanı kulağınız duysun," dedi. "Her ne kadar kimsesiz ve melun bir adam olsa da o adam büyük ve asil bir aileden geliyordu. Sonsuza kadar cehennemde acılar içinde kıvranacak, evet, ama siz onun çektiği işkenceyi görmeye bile değecek adamlar değilsiniz."

"Bu taşın yapamayacağı çok az şey olduğunu söyledi," diye lafını tamamladı Sir Giles. "Hayır, Cobham'a bir şey sormayacağım.

İlk önce Palliser ile ben deneyeceğiz. Tamamen yasal bir işlem; Prens ve dünyadaki bütün hükümetler bir araya gelseler de bunu değiştiremezler."

"Hükümetlerin bunu telafi edebileceğini, taşı geri alabileceğini sanmıyorum," dedi Prens. "Ama ölüm hükümetlerin tekelinde değil... Eğer amcama söz vermeseydim..."

"Amcanız demek?" diye sordu Sir Giles. "Ben de sizi bu kadar nazik konuşturanın ne olduğunu merak ediyordum. Açıkçası bu gece bu konuda daha faal olmanızı beklemiştim."

"Sabrımı zorluyorsunuz," diye mırıldandı Prens. "Ama eninde sonunda taşın sizi yok edeceğini biliyorum."

"Elbette, elbette," dedi Sir Giles ayağa kalkarken. "Geldiğiniz için teşekkürler. Sizi memnun edebildiysem tabii... Ama ilk önce taş hakkında her şeyi öğrenmek istiyorum."

Prens, taşın üstündeki harflere baktı. "Bence çok şey öğreneceksiniz," dedi ve taşa derin bir selam verdi. Diğer adamları eğilip selamlamaksızın dönüp evi terk etti.

Sir Giles kapıya kadar onunla gitti ama daha fazla konuşmadılar. Prens'in arabayla uzaklaşmasını izledikten sonra geri döndüğünde yeğenini alelacele notlar alırken buldu.

"Neden bir ortağa ihtiyaç duyduğumuzu anlamıyorum," dedi yeğeni. "Sadece biz ikimiz yeterli değil miyiz?"

"Sen mi?" diye sordu Sir Giles. "Senin bu işle bir alakan olacağını da nereden çıkardın?"

"Nasıl yani, bana öyle söylediniz ya," diye haykırdı Montague. "Prens çirkefleşir diye bu gece buraya gelmem karşılığında bana da oyunda bir el teklif etmiştiniz."

"Ettim," diye cevapladı amcası. "Evet ama bazı şartlarım var. Eğer işin içine para girerse ben de birazını istiyorum. Senin

kazandığın kadar olmasa da birazını. Para her zaman işe yarar; taşı almak için oldukça yüklü bir miktar ödemek zorunda kaldım. Ve şimdilik bununla alakalı bir yaygara çıkmasını da istemiyorum."

"Tamam, olur," dedi Montague. "Christopher amcayı da yanımıza alsak fena olmaz diye düşünüyordum."

"Ne için?" diye sordu Sir Giles.

"Yani hukuki bir sorun çıkarsa diye," dedi Montague çekinerek. "Demek istediğim, eğer mahkemeye düşersek -bunu yapabilirler mi bilmiyorum ama- işimize yarayabilir. Her halükârda bir anda milyonlarla yaşamaya başladığımı muhtemelen fark edecek; üstelik şu aşağılık heriflerden bazıları, ceplerine dokunulduğunda her şeyi yapabilirler-her türlü numarayı bilirler. Bir başyargıç yine de başyargıçtır; yani, eğer sizin için de bir sakıncası yoksa..."

"Sorun olmaz," dedi Sir Giles. "Arglay'in düzayak bir zekâsı var herhalde, o yüzden başyargıç. Gerçi ne olursa olsun, eğer bir de uluslararası hukuku işin içine dâhil ederlerse... Ama edemezler, nihayetinde adamın bana kendi isteğiyle taşı satmasını ve benim de taşı almamı engelleyecek hiçbir şey yoktu. Palliser'i en kısa zamanda buraya getireceğim."

"Kaç tane yapmamız gerekiyor acaba?" dedi Montague. "Bir düzineyle mi başlasak? Küçük bir düzine altın parçası yapmak çok masraflı olmaz herhalde -ama altın olmak zorunda mı? Gerçi daha iyi olur. Hammaddesini değiştirmeyelim ki verilen paraya değer gibi gözüksün. Para demişken, bir veya iki gine tutacak şeylerin her biri için bir milyon isteyebiliriz..." dedi ve durdu. Gözlerinin önünde beliren bu muazzam hayal onu dehşete düşürmüştü.

Sonra endişeli bir halde devam etti: "Prens ufak bir parçanın da yeterli olduğunu söylemişti, değil mi? Ve bu arkadaşın," parmağıyla taşı gösterdi, "boyutunun değişmeyeceğini? Elbette bir patent gerekli ki başka birisi orijinalini ele geçirirse kullanamasın. Milyonlar... milyonlar..."

"Şom ağzını hayra aç!" dedi Sir Giles. "Bir şey soracaktım, onu unutturdun. Bu taş mekânda olduğu gibi zamanda da çalışıyor mu? Denememiz lazım, denememiz lazım." Oturdu, tacı eline aldı ve kaşlarını çatarak kutsal harflere bakmaya başladı.

"Ne demek istediğinizi anlamadım," dedi Reginald not tutmaya ara vererek. "Zaman mı? Zamanda geri gitmeyi mi kastediyorsunuz?"

Biraz durup düşündükten sonra, "Kimsenin geriye gitmek isteyeceğini sanmıyorum," dedi.

"İleriye gideriz o zaman," diye cevapladı Sir Giles. "Milyonlara sahip olduğun zamana gitmek istemez misin?"

Reginald ağzı açık, ona bakakaldı. "Ama... onlar bende olmamalı," diye yavaşça konuşmaya başladı, "tabii şey olmadıkça... değil mi? Yani o zaman... o zamana atlayabilmeliyim ama... hangi hesapta olduklarını bilmeden onları nasıl ele geçirebilirim ki? O ben olmamalıyım, değil mi, yoksa olmalı mıyım?.."

Beyni daha fazlasını kaldıramamıştı. Sir Giles sırıttı. "Hayır," dedi neredeyse neşeli bir tonla. "Paraya sahip olurdun ama şu anki zihninle. En azından ben öyle sanıyorum. Taşın bilinci nasıl etkilediğini bilmiyoruz. Belki de bu, kendi ölümünüzden sonraki o on dakikayı bile (bilinçli olarak) yaşamanızı sağlayan, intiharın en kolay yolu olabilir."

Reginald kaygılı bir şekilde taca bakarak, "İşler ters gitmez herhalde, değil mi?" diye sorma cüretinde bulundu.

"Onu bilmiyoruz işte," diye cevapladı Sir Giles neşeyle. "Eline geçirdiğin ilk milyoner muhtemelen yanlış bir yere gidecek ve Afrika'daki vahşi fillerin ayaklarının altında ezilecek. Ancak uzun bir süre kimsenin bundan haberi olmayacak."

Reginald notlarını tutmaya devam etti.

Bu sırada Prens Ali, arabasını Londra sokaklarından Büyükelçiliğe kadar sürüyor, direksiyonu neredeyse mekanik hareketlerle çeviriyordu; o esnada zihninde, kendini nasıl bir konumda bulduğunu ölçüp biçiyordu. Neredeyse yoğun bir şüpheciliği vakur bir rasyonalizmle örten amirini, yüce Kutsal Emanet'in başına gelen ve Prens'e göre bir facia olan bu durum konusunda ikna etmekte zorlanacağını önceden sezmişti. Ne var ki Büyükelçiliğin elinde olan güç ve itibarı iman safına katmaya yeltenmemek, onu Batılı finansçıların dinsiz amaçlarına terk etmek anlamına gelirdi. Ali'nin kendisi çocukluğunda Kur'an ve geleneklere göre yetiştirilmişti ve İran'ın istikrarsız politikaları onu bir süreliğine orduya, sonra da Dışişleri Bakanlığına savurmuş olsa da, zihninin en rahat ettiği yer efsanelerin hülyalı diyarlarıydı. Ali'nin de bildiği kadarıyla Süleyman bin Davut, komşu ülkeler Mısır ve Asur'un anlık düşüşünden sonra, sarsılmaz bir üstünlük sağlayan küçük bir ulusun hükümdarı ve tarihî bir şahsiyetti. Ama Süleyman ayrıca Peygamber'den önce dünyayı sarsan dört büyük şahıstan biri, inananların kumandanı ve Allah'ın lütfuna mazhar olmuş biriydi. Bir Yahudi'ydi ama o zamandaki Yahudiler birlik inancının tek şahitleriydi. "Allah'tan başka ilah yoktur," diye mırıldandı kendi kendine, sonra Büyükelçiliğin yakınındaki bir kilisenin arazisine savaş anıtı olarak dikilmiş haç işaretine düşmanca bir bakış attı. "De ki, inanmayanlar için cehennem azabı vardır: O ne kötü bir yolculuktur." Bununla birlikte arabayı bir uşağa teslim edip

Büyükelçi'yi bulmak için içeriye girdi ve onu *Memoirs*'in en son cildini okurken uyuyakalmış halde buldu. Eğilerek selam verdi, sessizce bekledi.

Büyükelçi uyandı, "Ali, sevgili dostum," dedi. "İyi bir gece geçirdin mi?"

"Hayır," diye cevapladı genç adam soğuk bir edayla.

"Tahmin etmiştim," dedi amiri. "Sizin gibi muhafazakâr gençlerin bir akşam yemeğinden keyif alması zaten pek mümkün değildir. Peki, tabiri caizse bir akşam yemeği miydi?"

"Efendim," dedi Prens, "Süleyman'ın tacı ile ilgileniyordum, selam üzerine olsun."

"Gerçekten mi?" diye sordu Büyükelçi. "Gerçekten gördün mü? Hakiki miydi?"

"O taç ve taştı hiç kuşkusuz," diye cevapladı Ali. Büyükelçi afallamış halde ona baktı ama Ali devam etti:

"Ve kâfirlerin elinde. Bu itlerden bazılarının..."

Amiri hafifçe kaşlarını çattı. "Senden," dedi, "yalnız olsak bile bu adamlardan bahsederken bu tür laflar kullanmamanı rica etmiştim."

"Affedersiniz efendim," dedi Prens. "Onlardan birinin Allah'ın izniyle taşı kullandığını ve zarar görmemiş halde geri getirdiğini gördüm. Süleyman'ın tacıydı hiç kuşkusuz."

"Bir Yahudi'nin tacı mı?" diye mırıldandı Büyükelçi. "Aziz dostum, sana inanmadığımı söylemiyorum ama amcana bundan bahsettin mi?"

"Öncelikle size bildirdim efendim," diye cevapladı Prens. "Eğer dilerseniz amcamı..." Duraksadı.

"Elbette, elbette," dedi Büyükelçi ayağa kalkarak. "Söyle, buraya gelsin."

Ayak işlerine bakan bir uşağı gönderdi ve oldukça yaşlı, ak saçlı, beli bükük ve cildi buruşuk bir adam odaya girene kadar bıyığını sıvazlayarak ayakta durdu.

"Selam üzerinize olsun Hacı İbrahim," dedi Farsça ve bu sırada Prens, amcasının elini öptü. "Lütfen oturunuz. Bilmelisiniz ki yeğeniniz, Sir Giles Tumulty'nin elindeki şeyin hakikatine ikna olmuş." Kısa bir süreliğine yaşlı adamı süzdü. "Ama benden ne yapmamı istediğinizi tam olarak bilmiyorum," diye lafını sonlandırdı.

Hacı İbrahim yeğenine baktı. "Peki bu Sir Giles Tumulty tacı ne yapacak?" diye sordu.

Prens ihtiyatla, "Tacı inceleyip üzerinde deneyler yapacakmış," dedi, "sokak köpekleri çiğ çiğ yesin onu inşallah! Ama yanında akrabası olan genç bir adam vardı; o da taşı kullanarak başka taçlar yapıp satmak istiyor. Çünkü kutsal taşın ufacık bir parçasını takanların bir yerden başka bir yere gidebileceğini anlamış ve böylesine bir gücü yüklü bir miktar karşılığı satın alacak çok kişi var." Öfkesini kontrol etmek için kullandığı resmî ifadelere bir anda ara verip günlük dilde heyecanlı bir şekilde lafını sonlandırdı. "Bir şirket kurup taşı pazara sürecek."

Yaşlı adam başını salladı. "Bu onu yok edecek olsa bile..." diye başladı.

"Sizden rica ediyorum amca," diye araya girdi Prens, "zatıalilerine bu rezil saygısızlığın üzerinde durması için ısrar edin. Hanemizin işlediği bir hata yüzünden bu taşın kâfirlerin eline geçmesi korkunç bir şey. Taşı bu tür amaçlarla kullanmaları

kabul edilemez; bu hem ülkemizin menfaatlerine hem de inancımızın kutsiyetine aykırıdır."

Başını hafifçe yana eğen Büyükelçi, gözlerini ayakkabılarına dikmişti. "Hıristiyanların da Yahuda'dan bizim kadar istifade ettikleri söylenebilir," dedi.

"Tahran, Kahire, Beyrut ve Mekke'de bu, bu şekilde değerlendirilmeyecektir," diye cevap verdi Prens. "Onlar böyle bir şey yapmadan ben bütün Doğu'yu ayaklandırırım."

"Dikkatini çekerim," dedi Büyükelçi sert bir üslupla, "ne yapılıp yapılmayacağı hakkında konuşmak bugün İran'ı yöneten Rıza Şah'ın müsaadesiyle yalnızca bana aittir."

"Efendim," dedi Prens, "bu vaziyette tacın içinde bulunduğu tehlike Rıza Şah'ın hükümdarlığından daha büyüktür."

"Müsaadenizle," diye araya girdi yaşlı adam. "Zatıaliniz İngiliz hükümetine bir müracaatta bulunamaz mı? Hiçbir hükümet böyle bir konuya kayıtsız kalamaz."

"Öyle elbette, hiç şüphesiz," diyerek kabul etti Büyükelçi. "Ama Hacı İbrahim, İngiliz hükümetine gidip vatandaşlarından birinin sizin hanenizdeki birinden rüşvet karşılığında çok değerli bir kutsal emanet aldığını söylersem, bu kutsal emaneti ondan almak akıllarına bile gelmeyecektir; hatta şunu da eklemeliyim ki bu konunun üzerine çekirge gibi atlayacak ve benden kanıt isteyeceklerdir." Duraksadı. "Eğer onlara bir kanıt verebilirseniz ve Sir Giles da onların bu kutsal emaneti almalarına izin verirse, onu bize geri vereceklerini mi sanıyorsunuz?"

"En azından deneyecek misiniz efendim?" diye sordu Ali.

"Hayır tabii ki," diye cevapladı Büyükelçi. "Hayır, deneyeceğimi bile sanmıyorum. Elimizde sadece Hacı İbrahim'in sözü var.

Eğer hısımlarının ettiği ihanetten haberi olmasaydı ve İngiltere'ye Giles Tumulty ile aynı teknede gelmemiş olsaydı, bu olaylar hakkında çok az ve kısmen bilgimiz olurdu. Ama halihazırda sizin kutsala saygısızlık dediğiniz şey konusunda uyarıldık, şimdi de o adamla konuşup ikna oldunuz. Fakat ben Dışişleri Bakanı'na ne diyeceğim? Hayır, deneyeceğimi hiç sanmıyorum."

"İnanmıyorsunuz," dedi Hacı İbrahim. "Bunun Süleyman'ın tacı olduğuna ve Allah'ın bu tacı Kral'a verirken ona bir sır yerleştirdiğine inanmıyorsunuz, değil mi?"

Büyükelçi bir süreliğine düşündü. "Sizi uzun zamandır tanıyorum," dedi düşünceli bir tonla. "Neye inandığımı size söyleyeyim. Oldukça mukaddes bir ev olarak bilinen hanenizin yüzyıllardır belli başlı kutsal emanetlere ev sahipliği yaptığını ve onları müthiş bir mahremiyetle, gözlerden uzak bir şekilde koruduğunu biliyorum. Bu emanetlerin arasında rivayete göre Kral'ın tacı olduğunu ve yine rivayete göre bundan yalnızca birkaç hafta evvel bu kutsal emaneti koruyanlardan birinin bu tacı, eğer öyle bir taç varsa, bir İngiliz'e rüşvet karşılığı verdiğini biliyorum. Böyle şeylerde kısa veya uzun süreli oldukça tuhaf güçler olduğuna da inanıyorum. Ve Ali'ye inandığım için, ona bir adamın bir anlığına buradan oraya gitmiş gibi göründüğüne de inanıyorum. Ama bunun nasıl olduğunu veya gerçekten olup olmadığını bilmiyorum ve bu konu hakkında İngiliz bakanlarla tartışmak gibi bir arzum da yok." Büyükelçi kafasını salladı: "Sana tacı Sir Giles'tan satın alman için yarı resmî bir izin verdiğimde bile çok şeyi riske attım."

"Ama satmamakta ısrar etti," diye itiraz etti Prens.

"Doğal olarak," dedi Büyükelçi ve oldukça düşüncesiz davranarak şunu da ekledi: "Eğer taç benim elimde olsaydı herhalde ben de satmazdım."

"O zaman," diye ısrar etti Prens, "eğer zatıaliniz bir şey yapmayacaksa bizzat ben harekete geçeceğim. Tacı geriye alana kadar bu günah benim hanemin boynunadır."

"Ne yapacaksın peki, aziz dostum?" diye sordu Büyükelçi.

"İran'daki bütün hısım ve tanıdıklarımı bu durumdan haberdar edeceğim ve bana inanmalarını sağlayacak sağlam bir yemin edeceğim," diye cevapladı Prens. "Bütün konaklara ve çarşılara haber salacağım. Her camide kutsala yapılan bu saygısızlığın bilinmesini sağlayacağım ve Edirne'den Hong Kong'a kadar her yer İngilizlere karşı olacak. Bütün İslam ülkelerinde az da olsa ne yapabiliyorsam yapacağım."

"İngiliz hükümetinin dikkatini çekeceksin, sanıyorum ki," dedi Büyükelçi. "Belki birkaç asker de öldürürsün. Ama tacı geri alacağını düşünmüyorum. Ayrıca bütün bunları benim rızam olmadan yapacaksın."

Hacı İbrahim birden, "Taş, Allah'ın izniyle alınmıştır ve Allah'ın izniyle de geri dönecektir," dedi. "Birlik taşı Kral'a bahşettiğinde bunu bir yerden başka bir yere hızlıca gidebilsin diye yapmadı. Taşın koruyuculara geri dönmesi için, yalnızca mekânsız bir yolculukta kullanılması gerektiğini düşünüyorum ve bunu yapanın sen olacağını sanmıyorum, yeğenim, ne sen ne de herhangi birimiz. Kâfirlerin arasına casuslar koyup bizi yaptıklarından haberdar et. Ama çarşıları ayağa kaldırmayalım. Bunun senin işine yarayacağını hiç sanmıyorum."

"Peki ya İngiliz hükümeti?" diye sordu Büyükelçi.

"Onlarla arkadaşça, nazikçe konuşun," dedi Hacı. "Dostluk kurun, aranızı iyi tutun ki bunu zatıaliniz kolaylıkla başarabilir, çünkü neredeyse onlardan biri sayılırsınız. Ama yalnızca kutsal emanetten bahsedin; onun faziletlerinden değil. Onların kutsal

metinlerinde de geçtiği gibi sulhu arayın ve ona tabi olun. İngilizler Giles Tumulty'nin hatırına savaş çıkarmayacaktır, tabii gururlarına dokunulmadıkça." Ayağa kalktı. "Selam üzerinize olsun," dedi ve kapıya yürüdü.

İkinci Bölüm

Organik Hukuk Talebesi

"Şimdiye kadar bilmen gerekirdi ki," dedi telefonda Lord Arglay, "senin şirketlerine herhangi bir yatırım yapamam... Her türlü şüpheden uzak olmalıyım... Hayır ben... Neyse, boş verin... Evet... Kesinlikle... İstediğin kadar. Öğle arasında görüşürüz o zaman." Ahizeyi yerine koydu. "Fevkalade," dedi ellerini bir kez daha daktilonun üstüne kaldıran Chloe Burnett'e. "Reginald'ın paramı nereye yatıracağım konusunda ihtiyatlı olmam gerektiğini anlamaması yani. Özel bir gelirim olması bile şaşılacak bir şey. Zaten ne zaman mali bir iş için bir karar alsam, birkaç ay içerisinde nispeten meteliksiz kalıyorum."

"Bay Montague sizden yatırım yapmanızı mı istiyor?" diye sordu Bayan Burnett.

"Anladığım kadarıyla benden beş yüz pound istiyor," dedi Lord Arglay. "Güya şimdiye kadar yapılmış en iyi şeyi ortaya koyabilmek için. Peki şimdiye kadar yapılmış en iyi şey nedir?"

Bayan Burnett daktilosuna baktı ve herhangi bir fikir beyan etmedi.

"Sanırım On İki Levha Kanunları'dır," diye devam etti Başyargıç, "resmî olarak... ya da Napolyon Yasaları ama onlar da fazla mütehassıslar. Her neyse, 'şimdiye kadar yapılmış' dediğimizde, artık var olmadığını mı söylemiş oluyoruz? Yoksa hâlâ var olabilir mi?.." Kısa bir duraklamadan sonra, "Bayan Burnett," diye ekledi, "size bir soru sordum."

"Bilmiyorum, Lord Arglay," dedi sabırla Chloe. "Ben böyle bir soru soramam. Sanırım 'olmuş' derken neyi kastettiğinize bağlı. Ama öğle yemeğinden önce bu faslı bitirmemiz gerekmiyor mu?"

Lord Arglay iç çekip notlarına baktı. "Öyle sanıyorum ama canım konuşmak istiyor. Şimdiye kadar olmuş en iyi şey diye bir şey var mı? Boş ver, her zamanki gibi haklısın. Nerede kalmıştık? Lord Mansfield'in yargılanması..." diye ona yazdırmaya başladı.

Hakikaten de Bay Montague gelmeden önce bir saatlik çalışma vakitleri vardı. Chloe Burnett, Lord Arglay tarafından altı ay önce, Organik Hukuk İncelemesi üzerinde çalışmaya başlamaya karar verdiğinde, genel entelektüel işleri çekip çevirmesi için tutulmuştu. Başyargıç mahkemede olduğu zamanlarda, Lord Arglay'in bir gece önce onun için hazırlayıp bıraktığı her türlü materyali daktiloda düzene sokarak vaktini geçiriyordu. Fakat tatil sırasında, Lord Arglay şehirde kaldığı için öğle yemeklerini birlikte yemek onlar için bir alışkanlık haline gelmişti. Ne Chloe'nin kendini geri çekme niyeti ne de Bay Montague'nün aşikâr tedirginliği, Lord Arglay'e bu alışkanlığı bozdurabilmişti;

"Burada yiyeceksiniz tabii ki," demişti Chloe'ye ve konuşacakları konunun oldukça gizli olduğuyla alakalı özel açıklamalar

yapan Bay Montague'ye. "Sorun yok. İki kişi bir sırrı ifşa edebilir ama üç kişi bir komplo teorisi ortaya çıkarır ki bu çok daha güvenlidir."

"Şimdi," dedi yeğenine herkes yerleştikten sonra, "söyle bakalım ne oldu? Bu sefer paramı neye yatırmamı istiyorsun? Yatırmayacağım elbette ama nedir bu mesele?"

"Şöyle ki bu şey bir çeşit ulaşım aracı," dedi Reginald. "Bir deney konusunda ona yardım etmemi isteyen Giles amcam aracılığıyla bana ulaştı."

"Tehlikeli bir deney miydi?" diye sordu Lord Arglay.

"Hayır, tehlikeli denemez," diye cevapladı Montague. "Bir ihtimal alışılmışın dışında denebilir ama tehlikeli değil. Bu sefer Bağdat'tan döndüğünde yanında tuhaf bir şey getirdi... şey... yani bir taç gibi ve şey... şey gibi..."

"Olmayan bir şey," dedi Lord Arglay. "Pekâlâ. Yani?"

"Altından yapılma," diye devam etti Reginald. "Ortasında... şu boyda bir taşla. Öyle, sonra ona deney yapmasında yardımcı olmam için beni çağırdı ve orada İran Büyükelçiliğinden bir adam da vardı. Bu şeyin Sir Giles'ın düşündüğü şey olduğunu söyledi, en azından o öyle olduğunu düşünerek satın almıştı fakat bunun bir önemi yok. Şöyle ki, bu şey... İnanmayacaksınız, biliyorum, kulağa çok aptalca geliyor ama bilin ki bunu ben keşfettim, Sir Giles değil. O gözlemlemek istediğini söyledi, ama ben yaptım. İranlı arkadaşın canı bayağı sıkılmıştı, hani bilirsiniz, biraz havalıydı. Bayağı mesafeliydi. Ne var ki bizimle oldukça makul bir noktada buluştuğunu da söylemeliyim. Bizim bu şeye sahip olduğumuzu itiraf etmek ve ne olduğunu açıkça söylemek konusunda tamamen istekliydi; yalnızca karşılığında o şeyi geri almak istiyordu. Ama tabii bunu yapmak çok aptalca olurdu."

Bay Montague kısa bir ara verince Lord Arglay Chloe'ye baktı. "Tanık kürsüsünde mütemadiyen gözlemlediğim bir hadisedir bu," dedi kayıtsızca. "On kişiden dokuzu eğer kendileri hakkında bir konu anlatmıyorlarsa açık seçik konuşmayı beceremezler, halbuki kendileriyle alakalı bir konuda Einstein'den önceki bir çizgi kadar dosdoğru olabilirler. Önceden tanıdığım bir arkadaşım vardı. Aklı erip de üç kelimeyi yan yana getiremiyordu. Hiç ümidimiz kalmamıştı, ta ki avukat onu kendi işine yani Orta Amerika ülkelerindeki endüstrinin gelişim istatistikleriyle alakalı bir işe sokana kadar. Ondan sonraki beş dakika içerisinde, orada yetmiş senedir ne yaşandığını tamamen anlamıştım. Tuhaf. Siz ve ben ya sessiziz ya da anlaşılır konuşuyoruz. Evet, Reginald, sen bana aldırma, bir süredir Bayan Burnett'e bunu söylemeyi düşünüyordum da tam şimdi aklıma geldi. Evet?"

"Oldukça anlaşılırdı, canım," dedi Reginald. "Yani görünüşe göre bu şey Kral Süleyman'ın tacıymış, tabii bu konuda bir şey söyleyemem. Ama şunu söyleyebilirim." Çatalıyla Başyargıç'ı işaret etti. "Bu şeyi başıma koydum..." Chloe nefesini tuttu. "Sonra Rowland Street'teki apartmanımda olmayı diledim ve bir baktım, oradayım." Durdu.

Lord Arglay ve Chloe afallamış halde ona bakıyorlardı. "Aynen!" dedi Reginald. "Sonra tekrar Ealing'de olmayı diledim ve bir de baktım oradayım."

Chloe ona bakmaya devam etti. Lord Arglay biraz kaşlarını çatmıştı. "Ne demek istiyorsun?" dedi, ses tonunda bir başyargıç tınısı vardı.

"Oradaydım demek istiyorum işte," dedi Reginald zafer kazanmış bir edayla. "Oraya nasıl gittim bilmiyorum. O sırada azıcık sersemlemiştim, sonrasında da biraz başım ağrıyor gibiydi. Ama hiç kuşkusuz, bir dakika içerisinde Ealing'den Rowland Street'e, sonra da Rowland Street'ten Ealing'e geçmiştim."

Onu dinleyen iki kişi birbirine baktı ve iki üç dakikalığına sessiz kaldılar. Reginald geriye yaslanıp sessizliklerinin uzamasını bekledi.

Lord Arglay en sonunda, "O zaman sarhoş muydun diye sormayacağım, Reginald, çünkü o zaman sarhoş olsaydın, sarhoş olmadığın şu anda bana bu sıradışı hikâyeyi anlatacağını sanmıyorum. Giles'ın tam olarak ne yaptığını merak ediyorum. Sir Giles Tumulty tanıdığım en aksi, en sahtekâr adamlardan birisidir, Bayan Burnett. Ne yazık ki kendisi benim uzaktan kaynım sayılır, kardeşi Reginald'ın annesinin ikinci eşiydi, hani şu 'çöz çözebilirsen' türünden akrabalık ilişkilerinden. Tumulty'nin iki kıtada da şeytani işlerle gizli bir bağlantısı vardır; Priapus ritüelleriyle ilgili klasik bir eser yazmıştır, bazı konularda dünyadaki ilk uzman kişidir ve bir iki konuda da cehennemin bir numaralı uzmanıdır. Ama ne hikmetse kendisi bir şey yapıyormuş gibi gözükmez, her daim meraklı bir gözlemci olarak arka planda durur. Tam olarak ne yaptığını ve daha çok, bunu neden yaptığını merak ediyorum."

"Ama hiçbir şey yapmadı," dedi Reginald gücenmiş bir tavırla. "Sadece oturup izledi."

"Diğer her şey dengeli ise," dedi Lord Arglay, "iki açıklama arasında hangisi normal bir insanın deneyimleyebileceğine en uygunsa o seçilmelidir. Giles'ın senin üzerinde bir oyun oynaması insani bir deneyimdir ama senin on dakika içerisinde havada uçman değil, en azından bana göre. Siz ne düşünüyorsunuz, Bayan Burnett?"

"Pek inanasım gelmiyor nedense," dedi Chloe. "Süleyman'ın tacı olduğunu mu söylediniz Bay Montague? Ben Süleyman'ın bir halının üstünde uçtuğunu sanıyordum."

Lord Arglay bir sigarayı tam dudaklarına götürmek üzereyken durdu. "Ne?" dedi. "Hazine gibi bir kâtibesiniz Bayan Burnett! Halının üstünde gitti tabii, ben de öyle bir şey anımsıyor gibiyim. Halı olmadığına emin misin Reginald?"

"Eminim tabii ki," dedi Reginald sinirli bir şekilde. "Bir halıyı taçla karıştıracak halim yok. Süleyman'ın bunlardan ikisine de sahip olduğunu ise bilmiyordum."

Lord Arglay, kendi düşüncelerinin izini sürerek başını iki yana salladı. "Doğru ayrıntılara sahip olmak tam Giles'ın işidir, bilirsin," dedi. "Bu şekilde seyahat etmiş bir kral varsa bu kralı Giles her türlü dileği için meydana çıkarırdı. Baksana Reginald, senden ne yapmanı istedi?"

"Hiçbir şey," diye cevapladı Reginald. "Ama buradaki husus şu..." Lord Arglay'in az önceki vecizesinin doğruluğunu onaylar gibi bir anda akıcı konuşmaya başladı. "İranlı adam bize taştan -tacın üstündeki taştan- koparılacak ufacık parçaların taş ile aynı güce sahip olduğunu söyledi. Yani eğer öyleyse, her birinde böyle çipler olan küçük taçlar yapabiliriz. Parası olan herhangi birinin böyle bir şeye sahip olmak için neler verebileceğini bir düşünsenize. Throgmorton Street'teki bir adamın iki saniye içerisinde Wall Street'te olduğunu bir hayal edin! Dışişleri Bakanlığını düşünün! İstihbarat servisini düşünün! Savaşı düşünün! Bütün hükümetlerin bunlara ihtiyacı olacak. Ve tekeli bizde. Bu devasa bir servet demek, devasa. Amca, bu işe mutlaka dâhil olmalısınız. Bin pound istiyorum; gizli gizli altı yüz tane falan yapabilirim, dışarıya tek bir kelime bile sızmamalı yoksa daha fazlasını yapardım tabii. Bana beş yüz verin, ben de size elli bin katını geri vereyim."

Lord Arglay bu cazip söyleme riayet etmedi. "Öbür adamın İran Büyükelçiliğinden olduğunu mu söyledin?" diye sordu. "O ne istiyordu ki?"

"Taşı geri istiyordu," dedi Reginald. "Dinî bir şey sanırım. Ama Sir Giles'ın ona sadece taşın hakiki olup olmadığını anlamak için ihtiyacı vardı."

"Eğer Giles taşın hakiki olduğunu düşündüyse," dedi Lord Arglay, "kalıbımı basarım ki bunu yalnızca adama boş ümitler vermek için yapmıştır. Tabii gerçekten bir taş varsa ki ben olduğuna inanmıyorum."

"Ama onu gördüm, dokundum ve kullandım!" diye bağırdı Reginald şiir okur gibi. "Söylüyorum size, yaptım gerçekten."

"Yaptığını biliyorum," diye cevapladı Başyargıç. "Ve sana para vermeyecek olsam da şunu söylemem gerekir ki ziyadesiyle meraklandım." Yavaşça ayağa kalktı. "Sanırım," dedi, "bir telefon edeceğim. Bana birkaç dakika müsaade edin. Eğer evdeyse Giles'ı yakalayabilecek miyim bir bakayım."

Başyargıç odadan çıktığında geride kalan iki kişi nasıl bir konumda olduklarını fark ettiler. Reginald Montague, amcasının çalışanı olan bir kıza muazzam ve akılalmaz bir sırrı ifşa ettiğinin farkına varmıştı. Chloe de bu genç adamı kendi arkadaşları gibi sorgulayamayacağını öfkeyle fark etmişti. Bu onun canını daha çok sıkmıştı, çünkü Lord Arglay'in tahsili ve keyifli gözlemlerine nazaran, Chloe bu adamın önemsiz ve açgözlü biri olduğunu biliyordu. Ama Başyargıç, Chloe'ye Montague'den hiç kuşkusuz daha düşkün olsa da Chloe bir çalışan, Montague ise onun akrabasıydı. Kız, bir kez daha "Süleyman'ın tacı" ifadesini düşündü. Süleyman ve Reginald Montague'nün tacı!

"Kulağa son derece komik geliyor, değil mi Bayan Burnett?" diye sordu Montague, kendini dikkatlice onun seviyesine indirerek.

"Görünüşe göre Lord Arglay, Sir Giles'ın sizinle eğlendiğini düşünüyordu," diye cevap verdi Chloe soğukça. "Bir tür hipnoz gibi bir şeydi belki de."

"Amcam işte," dedi Reginald keskin bir şekilde, "benimle maskaralık etmeyi seviyor."

"Lord Arglay de öyle düşünüyor gibiydi," dedi Chloe.

"Hayır, Lord Arglay'den bahsediyorum zaten," dedi Reginald öncekinden daha sinirli bir şekilde.

"Lord Arglay'in bütün bunlara inandığını mı söylüyorsunuz?" dedi Chloe şaşkın bir halde. "Veya öyle mi sanıyorsunuz Bay Montague?"

"Lord Arglay ve ben birbirimizi anlıyoruz," dedi Reginald kaygısızca konuyu geçiştirerek.

"Birbirinizi mi?" dedi Chloe. "İkiniz de mi? Şahane! Çok yetenekli bir adam, öyle değil mi? Onu bu kadar iyi anlayabilmek harika bir şey olmalı." Düşünceli bir şekilde kaşlarını çattı. "Ne düşünmem gerektiğini bilmiyorum tabii."

"E, bunun çok da bir önemi yok değil mi? Yani..." Tereddütle duraksadı.

"Benim paramı yatırmayacağımızı biliyorum," dedi Chloe aceleyle. "Farkındayım Bay Montague."

"Buradaki olay ilk olarak para değil," diye karşı geldi Reginald. "Genel bir ilgi meselesi."

Chloe hiçbir şey söylemedi ve bunun başlıca nedeni, kendinden biraz utanıyor olmasıydı. Bir başka hamlede bulunsaydı bile herhalde neticesi bu kadar kötü olmazdı. Sessizlik birkaç dakika daha uzadı ve nihayetinde Lord Arglay'in dönüşüyle bozuldu.

"Pekâlâ," dedi, "Giles'la konuştum. Bu konunun doğruluğu hususunda yemin etti ve her konuda sana bağlı kalıyor, Reginald. Fakat bu gece gidip taşı görmemizi istedi. Bayan Burnett, siz de gelebilir misiniz?"

"Ama Lord Arglay, benim şey yapmam gerekiyor..." dedi Chloe tereddütle.

"Bayan Burnett'in bu konuyu çok da ilgi çekici bulacağını sanmıyorum," diye aceleyle araya girdi Reginald.

"Medeni adamlar," dedi Lord Arglay, "duygularına ikna edici sebepler üretebilen zekâlarıyla tanınırlar. İkna edici sebepler Reginald. Ne dersen de ama bu yeni yıldızlararası gitgel işine ilgi duymayacak birisi olabileceğini öne sürme. Ayrıca sekreterime de ihtiyacım var. Öğleden sonra dışarıda olacağım ve Bayan Burnett'in vaktini Süleyman bin Davut hakkında bulabildiği her kaynağı araştırmakla geçirmesini istiyorum. Saat yedide burada, akşam yemeğimizi birlikte yiyip Ealing'e gideceğiz. Bu size de uyar mı Bayan Burnett? Peki sana Reginald? Güzel."

Reginald gitmek için ayaklandı. "Akşama kadar gelmekten vazgeçmezsiniz değil mi amca?" dedi. "Hoşçakalın, Bayan Burnett. Eğer gelmek istemiyorsanız amcamın sizi ikna etmesine izin vermeyin."

"Vermem," dedi Chloe kibarca. "Mali bir yatırım yapamam çünkü. Hoşçakalın Bay Montague."

"Neden böyle tırnaklarınızı çıkardınız, Bayan Burnett?" diye sordu Lord Arglay. "Haklısınız tabii ama neden özellikle bugün? Genelde Reginald'ı kendi haline bırakırsınız. Bu olağandışı sertliğin sebebi nedir?"

"Affedersiniz," dedi Chloe. "Ben de bilmiyorum. Münasebetsiz davrandım. Size karşı kaba olmak istemezdim."

"Hiç de münasebetsiz değildi," diye cevapladı Başyargıç. "Fevkalade yerindeydi. Ama neden bugün?"

"Galiba Süleyman'ın tacı hakkında söyledikleri yüzünden," dedi Chloe isteksizce. "Nedense..."

Arglay başını salladı. "Ben olsam çok itimat etmezdim. Benim inancım hâlâ Giles'ın bu genç adamı aldattığı yönünde. Ama nedenini merak ediyorum ve zaten Davut'un oğlu hakkında sizin kadar bilgi sahibi olsam hiç fena olmaz. Onunla alakalı halihazırda aklıma hiçbir şey gelmiyor. Bu konuyu elinizden geldiği kadar araştırın, sonra gidin ve yediye kadar dönmüş olun."

"Siz çıkıyor musunuz Lord Arglay?" diye sordu Chloe.

"Hayır tabii ki," dedi Başyargıç. "En rahat koltuğuma yatıp *When Anarchy Came to an End*'i [Anarşi Sona Geldiğinde] okuyacağım; kapağında adliye binalarının yakıldığı iç açıcı bir resim var. Yedide görüşmek üzere o zaman."

Akşam yemeği Chloe'nin Kral Süleyman hakkında öğrendiklerini anlatması ve Lord Arglay'in bu konu üzerine yorumlarıyla geçmişti ve Reginald çok sıkılmıştı. Görüşüne göre Bayan Burnett, haşmetli Kral'ın cinler, din âlimleri ve vezirlerle birlikte, Kral'ın ihtiyaçlarına göre boyunu ayarlayan bir halıyla gezdiğini doğru hatırlamıştı. Ayrıca taç ve taçtaki taş ile ilgili ve (daha yaygın olarak) Kral'ın bütün insanların, yaratıkların ve cinlerin dilini anlamasına ve doğrudan Tanrı'nın bilgisi altında bulunan baş melekler hariç, yaşayan herkese hükmetmesine sebep olan yüzük hakkında da anlatılan hikâyeler vardı. "Çünkü," dedi Chloe heyecanla, "Nemrut, Ad'ın oğlu Şeddad ve İskender'in de arasında olduğu dört büyük kimseden biri Süleyman'dı. Bunlardan ilk ikisi kâfirken diğer ikisi hakiki inananlardandı."

"İskender mi?" diye sordu Arglay şaşkınlık içinde ve, "Harika! Belki de Giles yüce İskender'in miğferini de meydana çıkarır. Sıradan arkeolojik bir gece geçireceğiz demek ki. Hadi bakalım Malbrouck, *s'en va t'en guerre...*" diyerek onları arabaya sürükledi.

Sir Giles onları neredeyse İsavari, "Dışarıya ne görmeye çıktınız?"** der gibi bir tavırla karşıladı ama incelemeleri için tacı çıkarma konusunda itiraz etmedi. Başyargıç inceledikten sonra tacı Chloe'ye gösterdi.

"Üstündeki işaretler ne peki?" diye sordu kıza.

Chloe gergin bir halde, "Onları biliyorsunuz, Lord Arglay," dedi.

"İbranice olduklarını biliyorum," dedi Başyargıç, "ve Sir Giles'ın benimle içten içe alay ettiğini de biliyorum. Ama ne oldukları hakkında hiçbir fikrim yok."

"Önünüze hiç Yahudi bir haham çıkmadı galiba?" dedi Sir Giles. "Siz yargıçlar böyle eğitilmiyor musunuz? Harfler..."

"Bayan Burnett'e sordum, Giles," diye araya girdi Lord Arglay ve Sir Giles da omzunu silkip bekledi.

"Bunlar Tetragrammaton'un, Yüce İsim'in dört harfi," dedi Chloe daha da gergin bir şekilde. "Yod, He, Vau, He. Bugün öğleden sonra öğrendim bunu da," dedi Sir Giles'a bir anda. "Bir ansiklopedide."

"Bazılarımız ansiklopedi yazar," dedi Lord Arglay. "Mesela, sen Giles, bazımız da ansiklopedileri okur, o da sensin, Bayan Burnett. Bazılarımızın ansiklopedileri vardır, o da benim ve bazımız da ansiklopedilerden nefret eder, o da sensin Reginald."

* "Malborough şavaşa gidiyor." 18. yy'dan kalma ünlü bir Fransızca halk şarkısından bir dize. (Çevirmenin Notu)

** İncil'de geçer. İsa, insanların Yahya'yı görmeye çöle gittiklerini görünce sorar: "What went ye out for to see?" "Ne görmeyi bekliyordunuz?" gibi bir anlamı vardır. (ç.n.)

"Ansiklopediler gecekondu gibidir," dedi Giles, "hastalıklı zihinlerin çürümüş evleridir. Hoxton* bile yaşıyormuş gibi davransa da kokuşmuştur ve elbette ki kokuştuğunun farkında değildir."

Arglay harflere bakıyordu. "Yüce İsim," dedi düşünceli bir şekilde. "Yod, He, Vau, He. Hımm. Yani... deney yapacaktık değil mi?" diye ekledi, neredeyse kendini toparlar gibi. "Kim başlayacak? Reginald, sen bize göstereceksin galiba."

"Kesinlikle," dedi Montague. "Şimdi bak amca, gerçekten de gösterelim sana. Ofisinden getirebileceğim bir şey söyle."

"Pencerenin yanındaki küçük masanın üstündeki müsvedde kâğıtları getir," diye bir çırpıda cevapladı Arglay. "En üsttekinde IV. Bölüm yazıyor."

Montague başıyla onaylayıp tacı aldı ve başının üstüne koydu, rahat edeceği bir şekilde başına yerleştirdikten sonra bir iki adım geriye gidip en yakındaki boş sandalyeye oturdu. Lord Arglay onu dikkatle izledi, arada sırada gözlerini yan tarafa, zaten sonucuna varılmış bir deneyin tekrarlanmasından sıkılmış gibi çalışmakta olduğu kâğıtlara dönmüş olan Sir Giles'a kaydırıyordu. Chloe bir anda Arglay'in kolunu tuttu, o da diğer elini kaldırıp onun eline bastırdı. Birdenbire kendilerini boş bir sandalyeye bakarken buldular. Chloe bağırdı, Arglay sandalyeye doğru bir adım attı. Sir Giles etrafına bakarak gelişigüzel bir şekilde, "Araya girmesem iyi olur, her an geri dönebilir ve siz de biraz sarsılabilirsiniz," dedi.

"Yok artık," dedi Lord Arglay. "Bunlar..." diye rahatlatıcı bir cümleye başladı Chloe'ye bakarak ama kızı ele geçirmiş olan göz alıcı heyecan karşısında cümlesi yarım kaldı. Sessizlik içinde beklediler.

* Londra'nın doğusunda bulunan yoksul bir mahalle. (ç.n.)

Yalnızca iki üç dakika geçmişti ki birdenbire Reginald Montague'yü tekrar karşılarında buldular. Bir iki dakika daha hareketsizce oturduktan sonra Reginald bir adım öne gelip müsvedde kâğıtları Başyargıç'a verdi. "Ee, ne diyorsunuz amca?" diye sordu zafer kazanmış bir edayla.

Arglay kâğıtları eline alıp baktı. Bugün öğleden sonra not aldığı kâğıtlardı bunlar ve biliyordu ki bu kâğıtları masasının üstünde bırakmıştı. Sessizce kâğıtları inceledi. Chloe bir anda kolunu bırakıp oturdu. Sir Giles onlara doğru aheste aheste yürüdü. "İlginç bir gösteri, değil mi?"

Başyargıcın zihni apaçık ortada olan gerçeği kabullenmişti. İmkânsız bir işti ama olmuştu işte. Beş dakikadan kısa bir süre içerisinde bu kâğıtlar Lancaster Gate'ten Ealing'e getirilmişti. Mahkeme kararını söylemeden önce her zaman yaptığı gibi hafifçe içini çekti ve başını salladı. "Bu Süleyman'ın tacı mı bilmiyorum Giles," dedi, "veya bizim kafamızdaki bir fantezi mi. Ama işe yaradığı belli."

"Peki denemeye ne dersin amca?" dedi Reginald küçük tacı kafasından çıkarıp ona uzatırken davetkâr bir şekilde. "Çok basit. Sadece takıp nereye gitmek istiyorsan onu kesin bir şekilde dileyeceksin."

"Kesin bir şekilde dilemek zor bir iş," dedi Lord Arglay. "Ama eğer sen yapabildiysen herhalde ben de yapabilirim." Tacı alıp Chloe'ye baktı. "Nereye gideyim Bayan Burnett?" diye sordu.

"Sessiz bir yere," diye araya girdi Giles. "Avam Kamarası, Londra Köprüsü veya öyle bir yeri seçersen ortalığı karıştırırsın. Şeyi dene..." Kısa bir duraksamadan sonra, "Yemek odanı," diye ekledi.

"Bilmediğim bir yere gitmeyi tercih ederim," dedi Lord Arglay.

"Benim oturma odama gidin, Lord Arglay," diye çabucak araya girdi Chloe. "Adresi hatırladığınızı bile sanmıyorum. Bir düşüneyim, masanın üstünde geçen haftanın *New Statesman*'i var."

"Orada başka birisinin olma olasılığı var mı?" diye sordu Sir Giles. "Yok mu? Tamam o zaman Arglay. Otursan iyi olur, dediklerine göre seni biraz sarsabilir. Şimdi orada olmayı dile."

Lord Arglay tacı iki eline alıp başının üstüne yerleştirdi. Chloe gönülsüzce bu hareketi Montague'nün hareketiyle karşılaştırdı. Reginald tacı tek elle ve şapka takar gibi kafasına yerleştirmişti; onun zayıf yapısına karşılık Başyargıç'ın güven veren olgunluğu karanlık bir ihtişam gibi öne çıkıyordu. Tacı bir meydan okumayı kabul eder gibi başına koydu ve sandalyeye, İngiltere'nin başyargıcı olarak başkasına veya kendisine ait yüksek mahkemeye çıkıyormuş gibi oturdu. Chloe, onu çevresiyle kolayca etkileşime girerken görmeye ve kendisine gösterdiği o zarif nezakete alışkındı; makamını hak eden ve o makamı onun için doğal kılan o güç bolluğunu onda çok nadir görmüştü. Yalnızca bir iki defa kitabını dikte ettirirken, bazı zor ve önemli paragrafları yavaşça dile getirdiği anlarda o gücün bir zerresine tanık olmuştu; ancak o zamanlar dikkati onun kişiliğinde değil, kendi yaptığı işte ve onun sözlerindeydi. Ona bakarken nefesini tuttu ve göz göze geldiler. Başyargıcın gözleri, Chloe'nin üzerinde neredeyse soyut denebilecek bir samimiyetle kilitliydi. O an Chloe, onun gözünde daha önce hiç olmadığı kadar kendine has biri olduğunu hissetti; ancak bu, karşı tarafın onda gördüğü ve kendisinin bile henüz farkında olmadığı bir bireysellikti. O mesafeli yoğunluğun verdiği heyecanla gözlerinin içine bakarken, bir anda aslında sadece sandalyeye baktığını fark etti ve o dış dünyadan arınmış etkileşimden bir anda sıyrılarak yaptıkları işi hatırladı. Şokla irkilince odadaki iki adam da ona baktı.

"Korkma," dedi Sir Giles cümlelerini kontrol etmeye çalışarak. "Sorun yok, biliyorsun," diye ekledi Montague soğukça.

"Korkmuyorum, teşekkür ederim," dedi Chloe ikisine de ani, yoğun bir nefret duyarak ama yalan söylediğinin farkındaydı. Korkuyordu, onlardan korkuyordu. Süleyman'ın tacı, bu tuhaf olaylar, Lord Arglay'in hareketleri; bunların hepsi duygularını harekete geçirmiş, onu sarsmıştı ve o sarsılmış duygular ani bir dehşet halinde serbest kalmıştı, ancak neyden korktuğunu bilmiyordu. Sanki iki ihtimal vardı; biri yok olmuştu ve öbüründen tiksiniyordu. Fakat ansızın kendini terk edilmiş bulmuştu. Bu çok saçma, delice bir şeydi. "Tanrı aşkına, neyden korkuyorsun?" diye sordu kendine, "İkisinden birinin sana saldıracağını mı düşünüyorsun?" İradesinin ötesinde ve istemeyerek, gözünün önüne getiremediği veya hayal edemediği bir saldırıyı düşünüyormuş gibi cevapladı: "Evet, öyle düşünüyorum."

Tacı takmış otururken Lord Arglay gözlerini ve zihnini Chloe'ye doğrulttu. İlk esnada aklı bir demet önemsiz, sıradan düşünceyle doldu. Chloe yetenekliydi, oldukça hoş gözüküyordu, ona kitabını yazdırırken gösterdiği sabrın altında bir istek de vardı ama Lord Arglay Chloe'nin ne için istekli olduğu konusunda bir fikri olduğundan şüpheliydi, hele kendisinin bu konuda hiçbir fikri yoktu. Bu alakasız fikirleri tamamen alışkanlık haline gelmiş bir yöntemle kenara koydu, daha sonra ait olduğu yere konulacak önemli bir cevap alacakmış gibi zihnini boşaltıp hazırladı; Chloe Burnett ve evinin görüntüsünün içeri girmesine izin verip zihnini bunun üzerine kapattı. Taç alnına baskı uyguluyordu, gayriihtiyari fiziksel ve zihinsel bilincini birbirine bağladı, ikisi de birbirini kabul etti. İçsel amacı bir anda hâkimiyetini kaybetti, bir sersemlik hissi onu yakaladı. Bu dalgalanmanın içinde sadece baskın bir çekim gücünün

farkındaydı. Varlığı; üzerinde, çevresinde ve içinde olan o yüce güce doğru bir özlemle yanıp tutuşuyordu. Sersemliğin şiddeti arttı ve sonra yok oldu. Başı ağrıyordu, taş kafasına şiddetle, sonra daha hafifçe baskı uyguladı. Gözlerini açtı.

Gözlerini garip bir odaya açmıştı ve kapıda durduğunu fark etti. Çok iyi döşenmemiş bir odaydı, besbelli onun tarzı değildi. Rahat gözüken iki tekli koltuk, bir kitaplık, masa, başka bir koltuk, çerçeveler, Semadirek Zaferi heykelinin bir kopyası, kalitesiz bir Buda ve bir iki tane de vazo vardı. Masanın üstünde bir kutu sigara ve kibrit kutusu, bir tür nakış, bir kitap ve *New Statesman* vardı. Lord Arglay derin bir iç çekti. İşe yaramıştı demek ki. Masaya doğru yürüdü, sonra pencereye gidip dışarıya baktı. Sıradan bir banliyö sokağıydı, alelade birkaç kişi; üç adam, bir kadın, dört çocuk vardı. Perdelere dokundu, gerçek gözüküyorlardı. Sonra kendine dokundu, kendisi de gerçek gözüküyordu. Masaya dönüp *New Statesman*'i eline aldı ve rahat tekli koltuklardan birine biraz düşünmek ister gibi oturdu. Ancak minderlere yaslandığında deneyin yalnızca yarısının tamamlandığını anımsadı, düşünmeyi daha sonra da yapabilirdi. İvedilikle yapması gereken şey dergiyle geri dönmekti, eğer onu da yapabilirse o anda yapılabilecek her şeyi yapmış olacaktı. "Keşke konuşabileceğim birisi olsaydı," diye düşündü. "Acaba... Sanırım beni görebilirler." Sokağa inip hayali bir yolun yerini sormayı düşündü ama Bayan Burnett'in odasının dışında herhangi birinin yanından geçip gitmenin oluşturacağı sıkıntıyı fark edince vazgeçti. Geri dönecekti o zaman. *New Statesman*'i sıkıca tuttu, Ealing'deki Sir Giles'ı düşünmeye başladı. Fakat Sir Giles'ı bu işe karıştırma fikri onu rahatsız ediyordu ve neredeyse aynı ölçüde Reginald Montague'yü düşünmek de. Nihayetinde geldiği odanın aslına en yakın hayalini kurmakla yetindi ki bu hayale sekreterinin düşüncesi

de eşlik ediyordu. "Sevgili evladım," dedi Lord Arglay farkında olmadan ve gözlerini kapadı.

Daha önce deneyimlediğine benzer bir duygu selinden sonra gözlerini açtığında Reginald Montague'yü görünce tacın bir şekilde işleri karıştırdığı fikri zihninden geçti. Fakat kendine gelip gerçekten geri döndüğünü idrak ettiği anda bu düşünce uçup gitti. Saatine bakınca bütün bu olayın tam olarak beş dakika sürdüğünü gördü. Bir dakikalığına oturdu, sonra ayağa kalktı, Chloe'ye gitti ve dergiyi ona verdi. "Bu size ait sanırım Bayan Burnett. Dergiyi eve geri taşıma zahmetine soktuğum için sizden özür dilerim," dedi ve kızın gözlerinde gördüğü rahatlamanın yalnızca kendi hayal gücü mü olduğunu merak etti. "Pekâlâ," dedi, odadaki diğer iki adamın yanına gitti. "Görünüşe bakılırsa tamamen haklıymışsınız. Ne oluyor ve nasıl oluyor bilmiyorum ama böyle bir şey süresiz devam edebilirse seyahat için mekân diye bir şey yok demektir."

"Gördün mü?" diye bağırdı Reginald.

"Elbette gördüm," diye cevapladı Lord Arglay. "En başta biraz sarsıyor ve bilmek istediğim daha birçok şey var ama onlar bekleyebilir. Halihazırda üzerinde düşüneceğim yeteri kadar şey var. Ama görevimizi unutuyoruz. Bayan Burnett, siz şeyi denemek istemez misiniz... Süleyman'ın tacını takmak istemez misiniz?"

"Hayır," dedi Chloe. "Hayır, teşekkürler Lord Arglay. Hepinize çok teşekkür ediyorum ama sanırım artık gitsem iyi olacak."

"Hemen mi?" diye sordu Lord Arglay, "Ama bana birkaç dakika daha verirseniz hep birlikte geri döneriz."

"Eğer gitmek istiyorsa Bayan Burnett'e ısrar etmeyeceğim," dedi Sir Giles. "İstasyon sağdan dördüncü sapakta."

"Teşekkürler, Sir Giles," diye cevapladı Chloe. "Bana tacı gösterdiğiniz için teşekkür ederim. İyi geceler, Bay Montague. İyi geceler, Lord Arglay."

"Tamam Giles," dedi Arglay zaten hareketlenmemiş olan Tumulty'yi durdurarak. "Bayan Burnett'i yolcu edeceğim." Kapı arkalarından kapanınca kızın kolunu tuttu. "Niye acele ediyorsunuz?" diye sordu kibarca.

"Bilmiyorum... gerçekten bilmiyorum," dedi Chloe. "Aptalca davranıyorum ama orada daha fazla duramazdım. Çok can sıkıcı bir şey değil mi? Ve... yani bilmiyorum. Bir aptal gibi gözüküyorum, özür dilerim."

"Hiç de bile," dedi Başyargıç tatlılıkla. "Yarın bana canınızı neyin sıktığını söylersiniz. Şimdi iyi olduğunuza emin misiniz?"

"Gayet iyiyim," dedi Chloe, Lord Arglay ona kapıyı açarken. "Ama gerçekten de Lord Arglay," dedi ani bir öfkeyle, "Sir Giles'tan hiç hoşlanmıyorum."

Arglay gülümsedi. "Sir Giles'tan hoşlanan bir sekreter çok işime yaramazdı. Veya Reginald'dan. Biri akbaba biri karga, ama bu bizim aramızda. Pekâlâ, madem gidiyorsunuz, size iyi geceler."

"İyi geceler," dedi Chloe, bir adım öne attı ve bir anda arkasına baktı. "Siz tekrar deneyecek misiniz?"

"Ben denemem," dedi Lord Arglay. "Onlarla biraz daha konuşup gideceğim. Bugünlük bu kadar havai uçuş yeterli. Yarın görüşürüz o zaman." Kız giriş kapısından çıkıp caddede iyice uzaklaşana kadar onu izledi, sonra diğerlerinin yanına döndü.

Bu sırada Reginald'ın hiç vakit kaybetmediğini fark etti. Görünüşe göre ufukta bekleyen devasa serveti bir an önce ele geçirmek telaşıyla genç adam taştan küçük bir parça koparmak

konusunda Sir Giles'tan izin almış ve alet çantasından keski ve çekiç getirmeye gitmişti. Arglay Tumulty'ye baktı.

"Taşa bir zarar gelmeyeceğinden emin misin?" diye sordu.

"Herkes gelmeyeceğini söylüyor," diye cevapladı Sir Giles. "Bunu bana satan adam, geçen gece burada olan Ali Khan, el yazmaları falan, hepsi. El yazmaları bu konuda oldukça ketum, lanet şeyler sadece üstü örtülü ipuçları vermiş. 'Bölünme başarıyla gerçekleşti fakat taş değişmedi ve güçler orada veya burada değil, her yerde,' gibi şeyler. Parçaları eline geçiren kişilerin dikkatli olmasını tavsiye ediyorlar ama o Reginald'ı ve şirket kuracağı sürüyü ilgilendirir. Sözleşmeye canları veya uzuvları üzerindeki herhangi bir hasardan sorumlu olmadığına dair bir madde yazsa iyi olur ancak orası da beni ilgilendirmez. Başlarına ne geleceği umurumda değil."

"Ali Khan kim?" diye sordu Arglay, Reginald'ın taşı uygun bir şekilde ayarlamasını izlerken.

"İran Büyükelçiliğinden bir adam," dedi Sir Giles. "İngiltere'ye gelir gelmez taşı geri almak için peşime düştü. Ben de bu konuyla alakalı konuşmak için onu buraya çağırdım ama bana zaten bilmediğim veya tahmin etmediğim bir şey söylemedi."

Reginald çekici keskiye vurunca neredeyse masaya doğru düşüyordu. Çünkü taş dokunulduğunda çok sert olsa da beklenmedik bir şekilde darbeye boyun eğmişti ve Reginald bir küfür savurup doğrulurken taçın yanında, görünüşe göre birincisiyle her açıdan aynı özelliklere sahip ikinci bir taş olduğunu gördüler.

"Aman Tanrım!" diye haykırdı Lord Arglay, bu sırada Reginald ağzı açık bir halde yaptığı işin neticesine bakıyordu ve Sir Giles kahkahalara boğulmuştu. Hepsi masanın etrafına toplanıp taşlara baktılar.

Taşlardan birinin tacın merkezinde olup öbürünün olmaması dışında bir fark bulamamışlardı. Rengi aynı süt gibi beyazdı, orasında burasında altın benekler vardı, harf veya tesadüfi bir renk de sayılabilecek aynı simsiyah işaretler vardı, boyutları aynıydı, görünüşte sertlikleri aynıydı.

"'Bölünme başarıyla gerçekleşti fakat taş değişmedi,'" diye alıntıladı Lord Arglay nihayetinde kayınbiraderine bakarak.

"Öyle oldu gerçekten de. Ne tuhaf."

Tumulty, Reginald'ı kenara itmişti ve taşlara bakıyordu. Bir dakika sonra, "Tekrar dene Reginald," dedi, "eskisiyle değil yenisiyle dene. Buraya gel, Arglay." Başyargıcı kolundan yakalayıp masanın yanına getirdi. "Evet," dedi. "Şimdi izle." Kendisi masadan bir iki adım uzaklaşıp topukları üzerine çöktü, böylece taş ile göz hizasına geldi. "Şimdi yavaşça, Reginald, yavaşça." Montague taşı düzeltti, keskiyi üzerine koydu, çekici kaldırdı ve darbeyi bu sefer daha az bir güç uygulayarak indirdi. İzleyiciler keskinin, kolaylıkla bölünen ve iki tarafa parçalara ayrılmış halde düşen taşın içinden geçtiğini gördüler. Sir Giles ayağa fırladı ve Lord Arglay'le beraber nefessiz öne eğildi. İşte orada, masanın üzerinde birbiriyle tamamen aynı iki taş yatıyordu her biri de taçtaki orijinalinin aslına uygun bir kopyasıydı.

Montague keski ve çekici bir kenara koyup geriye çekildi. "Ben," dedi, "bundan hiç hoşlanmadım. Taşların böyle birbirinden çıkması hiç tekin bir şey değil."

"Taşlar genelde seni sekiz kilometre öteye de taşımazlar," dedi Arglay soğukça. "Pireyi deve yapıyorsun bence." Yine de taşın kendisini böyle bir rahatlıkla tekrar yaratması, sonsuza kadar kendi kopyasını üretebilme kabiliyetine sahip olduğunun getirdiği feci his, bunun akılalmaz derecede kolay olması, olayın

grotesk bir şekilde neticelenmesi zihnine doluşunca sessizliğe büründü.

Sir Giles uyanık ve istekli bir şekilde taşları eline aldı. "Bir dakika," dedi, "taşları bir tartayım."

Odanın bir kenarında cam bir kutunun içinde duran küçük bir terazinin yanına gitti ve taşlardan birini tartının üstüne koydu. Kısa bir süreliğine teraziyi dikkatle izledikten sonra omzunun üstünden Başyargıç'a baktı.

"Baksana Arglay," diye bağırdı. "Hiç ağırlığı yok."

"Hiç ağırlığı yok..." Lord Arglay yanına geldi. Taş mükemmel bir dengede, öbürüyle aynı hizada ve taşıdığı ağırlıktan görünüşe göre hiç etkilenmemiş olan tartının ortasında duruyordu.

"Ama..." dedi Arglay, "ama ağırlığı var... yani elimde tuttuğumda baskısını hissedebiliyorum. Çok hafif olduğu su götürmez."

"Evet ama buyur işte," dedi Giles, "baksana." Cımbızla bir gramlık ağırlık alıp diğer tartara bıraktı ve tartar gramın ağırlığıyla hafifçe çöktü.

"Buyur," dedi. "Tartarlar çalışıyor. Taşın ağırlığı yok."

Taşı aldı, masaya geri döndüler ve ayakta dikilerek ellerindeki bu mucizeye baktılar, sonunda Sir Giles'ın sabrı taştı.

"Bir uçağa aval aval bakan Hottentotlar* gibiyiz," dedi. "Reginald, babun kafalı kakadu seni, azıcık şükret. Al bak, küçük bir parça yerine soysuz Yahudi milyarderlerine ilki kadar büyük bir taş verebilirsin, sen de orada şaplı bir inek gibi ağzın açık dikiliyorsun."

* Avrupalıların Güney Afrika'daki Khoi yerli halkına taktıkları bir ifade. Günümüzde son derece ırkçı ve aşağılayıcı kabul edilir. (ç.n.)

Reginald kendini toparlamaya çalıştı. "Evet," diye cevapladı fazlasıyla ürkek bir edayla. "Evet, elbette, onu biliyorum. Nedense bir tuhaf hissettim. Ama evet, elbette. Orijinal taşı parçalamakla uğraşmaktan bizi kurtaracaklar hem de çok daha iyi gözüküyorlar. Bu gece burada kalsalar olur mu?"

"Ne oldu? Zaten bir avuç aklın vardı, korkudan onu da mı kaybettin?" dedi Sir Giles. "Ya sen, Arglay? Sen götürecek misin bir tanesini?"

"Hayır," dedi ciddiyetle Lord Arglay. "Sanmıyorum, bu gece değil en azından. Korkudan bir avuç aklımı da kaybetmişim gibi hissediyorum ve daha yeni yeni kendime geliyorum. Senin yerinde olsam Reginald, bu seyahat planına başlamadan önce iyice düşünüp taşınırdım."

"Nasıl yani?" dedi Reginald. "Ama Sir Giles haklı değil mi? Bu işleri çok daha kolay hale getirecek."

"Nasıl istersen," dedi Lord Arglay. "Şimdi gidiyorum, Tumulty. Yakın zamanda eğer uygunsa taşı tekrar gelip görmek isterim." Sir Giles, gelişigüzel bir şekilde başıyla onayladıktan sonra aynı tavırla misafirlerine iyi geceler diledi.

Şehre geri dönerken Lord Arglay çok az konuştu ve arada sırada Reginald'ın umut ve gerginlik karışımı yükselişlerine de kulak asmadı. Chloe Burnett keşke gitmeseydi diye düşünürken buldu kendini, sessizliğinin nafile spazmlarla ve gevezelikle taciz edilmesindense bir başkası tarafından desteklenmesini isterdi. Zihni normalde Organik Hukuk'a sakladığı bir hayret ile üç taş bilmecesine boş boş bakıyordu. Bunun bir sonucu olması gerektiğini hissetti ama henüz düşünemiyordu. "Daha çok öderler," dediğini duydu yanındakinin ve arabayı daha hızlı sürdü. "Yakınlarımda hiç düşünebilen bir varlık yok mu?" diye

düşündü. "Keşke o kız... hayır, belki de böylesi daha iyi. Kahretsin, sersem gibiyim."

Başyargıç evine ulaşana kadar Chloe de daha yavaş ve uzun bir yolla evine gelmişti ve o da aynı şekilde tam farkında olmadığı endişe ve korkular taşıyordu. Onu bekleyen birkaç mektup bulunca onları açıp okudu, okumayı bitirince içerikleri hakkında hiçbir şey bilmediğini ve bilhassa bilmek de istemediğini fark etti. *New Statesman*'i masanın üstündeki yerine koydu, üstünü çıkardı ve görmeyen gözlerle etrafına bakındı. Ortadan kaybolduğu o akılalmaz ve korkunç süreçte Lord Arglay buradaydı, Süleyman'ın tacı onu buraya taşımıştı. Süleyman'ın tacı... Lord Başyargıç. Chloe Burnett. Böyle bir şey yaşanmış olabilirdi ama o buna inanmıyordu; gerçi içinden geçen o keskin, ani korku nöbetini de inkâr edemezdi. Koltuklardan birine yaklaşınca biraz canı sıkılarak o gece evden çıkmadan önce minderleri düzeltmeyi unuttuğunu fark etti. Yoksa başka bir misafir mi? Chloe, Lord Arglay'in oturduğu koltuğa kendini bırakıp gözyaşlarına boğuldu.

Üçüncü Bölüm

Arzu'nun Sonu'nun Hikâyesi

Bayan Burnett ertesi sabah Başyargıç'ın evine geldiğinde, onu tamamen normal bir şekilde mektup okurken buldu. Lord Arglay Chloe'yi karşılamak için başını kaldırdığında dikkatlice onu inceledi. "Daha kötü değilsiniz galiba?" dedi. "İyi bir gece geçirdiniz mi? Gerçi çok daha ürkütücü bir şeyi kaçırdınız."

"Aman Lord Arglay! Bir şey olmadı değil mi?"

"Bir şey kesinlikle oldu da," diye cevapladı Arglay ve yüz ifadesi ciddiyete büründü. "Dün geceye kadar," diye devam etti, "Giles'ın saçma sapan bir şeyi kurcalayıp durduğunu ve iğrenç şahsi sebeplerinden ötürü Reginald'la oyun oynadığını sanıyordum. Ama şimdi pek emin değilim, hiç değilim. Yaşananlar onu da şaşırtmış gibiydi."

"Ama Lord Arglay! Ne yaşandı ki?"

Başyargıç olanı biteni anlattı. Chloe afallamış bir halde ona bakarak oturdu. "Kendini mi çoğaltıyor?" dedi nefesi kesilmiş bir halde. "O zaman büyülü bir şey bu. Doğal olmayan bir şey."

Arglay başını salladı. "Sanmıyorum," diye cevap verdi. "Atomlar da bunu yapıyor, elektronlar vesaire de. Ama birbirine tıpatıp benzeyen üç şeyi görünce de kötü bir hissin beni dürtüklediğini itiraf etmeliyim. Nedense Reginald'ın bir keskiyle Süleyman bin Davut'un taşlarından bir dakikada iki tane yapması bana pek hoş gelmedi."

"İşte," dedi Chloe kendinden emin bir şekilde, "ben de böyle hissettim, o yüzden kaçtım. Lord Arglay..." Tereddüt ederek sordu: "O harfler gerçek olabilir mi?"

"Eğer gerçeklerse, eğer taş gerçekse," dedi Başyargıç, "başka bir şekilde gerçekmiş gibi duruyorlar, takriben bizden daha gerçekler. Ama bu mantıksız elbette. Gerçeklikte dereceler olmaz. Ama onu kullanarak uzayın içinden geçebildiğimizi biliyoruz -ikimiz de bunu biliyoruz. Ben de bir şeyin ilk önce iki sonra da üç olduğunu ve bu sırada kendinden hiçbir şey kaybetmediğini gördüm. Şimdi de bu sabah..." Yargıç ona bir mektup uzatınca Chloe okudu:

Dışişleri Bakanlığı, 10 Mayıs

Sevgili Başyargıç, bugün birkaç dakikanızı bana ayırmanız mümkün müdür? Eğer mümkünse telefon açıp bir randevu ayarlayabilir misiniz? Doğrudan sizinle alakalı bir konu değil ancak kayınbiraderiniz Sir Giles Tumulty ile alakalı ufak bir konuda pek ihtiyatlı bir şekilde bizimle iletişime geçildi. Ve onunla yüz yüze geldiğim birkaç hususta bana bir hayli zor bir adam olarak sirayet ettiğinden dolayı öncelikle sizinle bir sohbet edebilirsem işimin biraz daha kolaylaşabileceğini düşündüm. Lütfen size rahatsızlık verdiğim için beni affedin.

Hürmetlerimle, J. BRUCE CUMBERLAND

Bayan Burnett başını kaldırdı. "Aynı şeyden bahsettiğini mi düşünüyorsunuz?"

"Gayet tabii," diye yanıtladı Lord Arglay. "Olmayabilir de elbette. Giles her zaman birkaç alanda aynı anda araştırma yürütüyor gibi görünür; bunlardan bazıları tamamen zararsızken bir iki tanesi de tamamen mide bulandırıcı şeylerdir. Ama Dışişleri Bakanlığı onunla daha önce birkaç defa sorun yaşadı, hakikatini kimsenin bilmediği belirsiz sorunlar bunlar, Giles'ın (söylenene göre) bir sekreterin istifasına doğrudan sebep olması hariç. Bruce Cumberland'in onunla uğraşmak konusunda tereddüt etmesi beni hiç şaşırtmadı."

"Bay Cumberland kim?" diye sordu Chloe.

"Buradaki küçük kodamanlardan birisi," dedi Arglay. "Geçici makamların çoğunda görev yapmış olan kalıcı bir memur. Ama çoktan telefon açıp saat on ikiye randevu aldım. İstiyorum ki..."

Kapı çaldı ve bir hizmetçi kız içeriye girdi. "Sir Giles Tumulty sizi görmek istiyor, lordum," dedi.

"Sir Giles mı? İçeriye alın, içeriye alın," dedi Arglay ve misafiri kapıda karşıladı. "Merhaba, Tumulty, bu saatte seni buraya hangi rüzgâr attı?" diye sordu.

Sir Giles hızla içeriye girip Chloe'ye bir bakış attıktan sonra oturdu. "Üç şey," dedi. "Dün gece evim soyuldu, bugün Birmingham'a gidiyorum ve sizi daha doğrusu sizin aracılığınızla başkalarını uyarmak istiyorum."

"Soyuldu mu?" dedi Arglay. "Öylesine mi yoksa kasten mi? Ve kim soydu, biliyor musunuz?"

"Biliyorum tabii ki," dedi Sir Giles. "Büyükelçilik elemanlarıydı, Ali Khan'ın bizzat bunu yaptığını öğrensem şu kadar şaşırmam.

Sadece beni yakalamaya çalışmamalarına şaşırdım. Genel olarak oldukça iyiydiler. Ben kıs kıs gülmemek için kendimi tutmaya çalışırken yastığımın altını kontrol ettiler, çalışma odamın her tarafına baktılar, kasa namına ne varsa açtılar ve çok az ses çıkardılar. Herhalde uyanık olmasam onları duymazdım."

"İstediklerini aldılar mı bari?" diye sordu Arglay.

"Almak mı?" dedi Sir Giles neredeyse feryat ederek. "Bu melez solucanların herhangi birinin benim saklamak istediğim bir şeyi bulabileceğini mi sanıyorsunuz Arglay? Hayır, almadılar. Süleyman ve ben bugün Birmingham'a Palliser'i görmeye gidiyoruz. Ama bu küçük dostlarımızdan birini Reginald'a birini sana bırakabilirim diye düşündüm. Onunkini ona bıraktım, bu da seninki."

Taşlardan birini cebinden çıkarıp masanın üstüne attı.

"Şimdi uyarı kısmına gelelim. Whitehall'daki maymun güruhuna karışmış haldesin Arglay ve bildiğim kadarıyla bu İranlılar dans ettikleri ipleri ellerine almaya çalışabilirler. Eğer bununla alakalı bir şey duyarsan, onlara dikkatli olmalarını söyle. Çünkü eğer tacı benden almaya kalkarlarsa, istediklerinden çok daha fazlasını alırlar. Eğer benim başıma bela açarlarsa Londra'nın etrafına bir duvar örecek kadar çok taş yapacağımı da söyle onlara. Taşları sokak çocuklarına iki kuruşa satarım. Yalnızca onları sergileyeceğim bir Woolworth açarım. Londra dediğiniz bu lanet batağın bütün nüfusu taşlarla seksek oynar. Onlara istemedikleri kadar kutsal emanet vereceğim, öyle söyle onlara da. Ali Khan'ı arayıp uyardım ve teyit etmesi için de sana yönlendirdim." Gitmeye yeltendi, sonra durdu. "Bu arada kafama sıkmaya çalışırlarsa bu da bir işe yaramaz. Çünkü taşı münasip bir yerde saklayıp üzerime kutsal emanetlerden oluşan bir kabir yaptırırım. Öyle bilsinler."

Bunu söyledikten sonra Sir Giles odadan hışımla çıktı ama Lord Arglay ancak, "Ne neşeli bir yaratık!" demişti ki geri döndü.

"İkinize de tavsiyem," dedi, "Dışişleri Bakanlığından veya Büyükelçilikten hangi cüzzamlı holigan sizi canınızdan bezdirirse bezdirsin onlara tek laf etmemenizdir. Siz makamınızı kullanın Arglay, Bayan Burnett de cinsiyetini kullanabilir."

Yine gitti, bu sefer temelli gitmişti, ön kapının kapandığını duydular.

"Giles bana her zaman şu eski bilmeceyi hatırlatır," dedi Lord Arglay çok geçmeden. "Gözüktüğünden daha iğrenç mi olmayı tercih edersin yoksa olduğundan daha iğrenç gözükmeyi mi? Cevap her ikisi de olmak istemem ama öyleyim. Peki şimdi ne yapacağız?" Saatine baktı, biraz düşündü. "Bence, Bayan Burnett, eğer İran Büyükelçiliğinden birisi gelirse onları sen karşılasan iyi olur. Hiçbir şey bilmiyormuş gibi davran, yalnızca nazik ol. Gelen her mesajı almanı, arayanlarla görüşmeni rica ettiğimi falan söyle. Lord Arglay çok gergindi, bilirsiniz falan... Belki de tümüyle aradan çekilmemeliyim, emin değilim. Bir de Bruce Cumberland meselesi var ve doğrusu o konuyu da fena halde merak ediyorum. Tamam, şimdi gideceğim. Büyükelçilikten gelen herkesi sana yönlendirmelerini söyleyeceğim. Hoşçakal ve iyi şanslar. Öğle yemeğinde geri dönerim."

"Öğle yemeği için sizi Dışişleri Bakanlığından bekleyebilirler," diye belirtti Chloe.

"Öyleyse dönemem," dedi Lord Arglay kesin bir şekilde. "Bütün bu meseleyi bir konuşmalıyız. Peki ya bu ne olacak?" Taşı eline aldı. "Galiba üst kattaki kişisel kasama koyacağım. Hoşçakal. Organik Hukuk'un sonraki bölümünün notlarını tasnif edebilirsin."

Chloe elinden geleni yaptı ama hukukun insan zihninin büyüyen ve gelişen bir alışkanlığı olduğu tezi ve buna bağlı olarak hukukta ifade bulan organik bilinç ve dışarıdan dayatılan inorganik kanunlar arasındaki ayrım da onun ilgisini çekmedi. Ceza hukukunun, doğası gereği bütünüyle inorganik olduğu doğru olabilirdi ki Başyargıç'ın ulaştığı sonuç da buydu, ancak aynı fikirde olduğu için mi yoksa muhalefet etmek için mi bu sonuca ulaşmıştı, Chloe'nin o konuda bir fikri yoktu. Fakat umulmadık bir güç organizması gibi görünen şeyden Chloe zihnini uzaklaştıramıyordu. "Canlı olmalı," derken buldu kendini ve sonra kendi kendine sorular sormaya devam etti. "Ama öyleyse biliyor mu? Ne yaptığını ve bizim ona ne yaptığımızı biliyor mu? Kim yaşayan taş diye bir şey duymuştur ki?" diye konuşmaya devam etti düşüncelerini aynı istikamette tutarak. "Bay Montague'nün ona ne yaptığını biliyor mu? Başka neler yapabilir? Ve bize bir şey yapabilir mi?"

Hizmetçi içeriye girdi. "Bayan Burnett, Büyükelçilikten bir beyefendi aşağıda bekliyor," dedi. "Lord Arglay içeriye almamı söyledi. Uygun mudur efendim?"

"Elbette," dedi Chloe gergince. "Evet, lütfen. Misafirimizi içeri alın." Hizmetçi kız çabucak, "İbrahim Bey," diye bildirdikten sonra ortadan kayboldu. Başındaki yeşil sarığı haricinde Batılı kıyafetler giyen ufak tefek yaşlı bir beyefendi sakince odaya girdi.

"Oturun lütfen," dedi Chloe gerginliğini dizginleyerek. "Muhtemelen hizmetçi kız size söylemiştir, Lord Arglay'in dışarı çıkması gerekti ne yazık ki, umarım bana bir mesaj bırakmanızda bir sakınca yoktur. Mümkünse eğer."

Hacı İbrahim eğilip selam verdikten sonra oturdu. "Siz sanırım ne için geldiğimi biliyorsunuz," dedi.

"Maalesef Lord Arglay bana söylemedi, yalnızca oldukça önemli olabileceğinden bahsetti," diye yanıtladı Chloe.

Hacı hafifçe gülümsedi. "Lord Arglay'in size bir şey söylemediğine inanıyorum," dedi, "ama dün gece onunla Sir Giles Tumulty'nin evine gittiyseniz bir şeyler görmüş olabileceğinizi düşünüyorum."

"Eğer bundan haberiniz varsa," diye cevapladı Chloe tatsız bir şaşkınlıkla, "Lord Arglay'den önce oradan ayrıldığımı ve onunla orada çok uzun süre bulunmadığımı da bilirsiniz."

"Yeteri kadar bulunmuşsunuz," dedi Hacı başını sallayarak. "Bu konuda münakaşa etmeyelim Bayan Burnett. Hizmetçiniz size Bayan Burnett demişti, değil mi? Yoksa zamanımızı ve şevkimizi harcamış oluruz. Neyi aradığımızı biliyorsunuz, gerçi tam olarak ne anlama geldiğini bilmiyor olabilirsiniz. Bu, Arzu'nun Sonu'dur."

"Arzu'nun Sonu mu?" diye tekrarladı Chloe.

"Beyaz taş ve Süleyman bin Davut'un (selam üzerine olsun) taşı diye anılır. Başka isimleri de var. Ama en bilinen ismi bu, çünkü en iyi işlevi bu. Şimdi de başıboş kaldığı için çok fazla acıyı beraberinde getirebilir. Lord Arglay elinden geleni yapıp taşı getirirse çok akıllıca bir iş yapmış olur." "Hayır," diye ekledi Chloe'nin yeniden bir inkâr etme teşebbüsünde bulunacağını görünce. "İyi niyetle hareket ediyorsunuz ama beyhude. Bu işten haberiniz olmasa da bu şeyden haberiniz olduğunu anlayabiliyorum."

"Eğer iletmemi istediğiniz belli bir mesajınız varsa," dedi Chloe, "onu titizlikle Lord Arglay'e iletirim."

"Bence içten içe mesajın ne olduğunu biliyorsunuz," diye cevapladı Hacı İbrahim. "Söyleyin bana, taşın belirli mucizelerini

görmediniz mi ve yüreğinizde bir korku duymuyor musunuz? Aksi halde benimle konuşmak sizi niye bu kadar sarssın?"

"Sarsılmadım," dedi Chloe öfkeyle.

Hacı İbrahim gülümsedi. "Evladım," dedi, "sadık kalmak için elinden geleni yaptın, ancak gözlerine hâkim olamazsın, şu anda gözlerinin arkasında korku var. Taşa hizmet edenlerden değil, ona hükümdar olmak isteyenlerden kork."

"Bu taş neyin nesi?" diye sordu Chloe, yoğun hislerinin yalnızca mesleki bir merak olarak gözükmesini umuyordu ama boş bir çabaydı.

"Söylenenleri sana anlatayım," dedi Hacı, "ve sen de döndüğü zaman Lord Arglay'e anlatırsın. Deniliyor ki Süleyman bin Davut'un tacında tuhaf ve harika bir taş varmış ve bu taş devlere, avcı Nemrut'a ve çocuklarına aitmiş; Nemrut taşın gücünü kullanarak cennete ulaşmak için kurulan Babil'i inşa etmeye çalışmış. Böyle bir şey yapmak taşı elinde tutanlar için kesinlikle mümkündür. Nemrut'tan önce taş, babamız Adem'e (selam üzerine olsun) aitmiş ve Âdem üç büyük meleğin, Mikail, Cebrail ve İsrafil'in (onlara selam olsun) kılıçlarından kaçarken cennetten sadece bu taşı çıkarmış. Bazıları da bundan önce lanetli İblis gökten düştüğünde taşın onun tacında olduğunu ve taş kafasından düşene kadar onun düşüşünün kesinleşmediğini söyler. Ve yine söylenir ki rahman olan Allah âlemleri yarattığı zaman ilk önce bu taşı yaratıp Yahudilerin Şehina dediği ilahi varlığa vermiş ve ilahi varlık taşa baktığı zaman evrenler doğup varlık kazanmış. Buna mukabil taş İblis'ten Âdem'e, Âdem'den Nemrut'a, Nemrut'tan Süleyman'a geçmiş ve Süleyman'ın ardından Sezar ve Augustus olarak anılan Roma hâkimi Octavianus'un hükmü altına girmiş. Roma'dan da Konstantiniyye ile Yeni Roma'ya gelmiş

ve böylece doğuya doğru gizli bir şekilde ilerlemeye devam etmiş, ta ki efendimiz Muhammed (ona selam olsun) tevhid inancını ilan etmek için meydana çıkana kadar. O, Allah'ın rahmetine kavuştuktan sonra taş yedi halifeye geçmiş ve İslam inancı İspanya'ya girdiği zaman taş da oraya götürülmüş. Bazıları İmparator Şarlman'ın taşı bulup kılıcının kabzasının altına koyduğunu söyler; kılıcının adı bu yüzden "Joyeuse"* imiş ve Frenkler savaş naraları atarken, "Montjoy St. Denis!"** diye bağırırlarmış. Taş'ın gücü ve kendi iradesiyle imparator kendini dünyanın hâkimi yapmış. Ondan sonra dünya habis bir hale gelmiş ve taş kendine sakin bir yer ayarlayıp bugüne kadar da orada kalmış. Süleyman'ın taşının hikâyesi budur ama manası bunu duyanın zihninde oluşur."

Chloe Burnett ansızın, "Ve onu ne için kullanıyorlar?" diye sordu.

İranlı gülümsedi. "Nasıl isterlerse," dedi. "Ama onu sana söylediğim isimle tanıyanlar da var."

"Ama Arzu'nun Sonu şeytani bir şey olabilir mi?" dedi Chloe.

"Eğer Son'a aşırı bir şiddetle ulaşılırsa kaos ve cinnet meydana çıkabilir," dedi İbrahim. "Daha basit şeylerde bile herkes oraya buraya; zaman, mekân veya düşünce içinde taşınmayı kaldıramaz, dolayısıyla daha büyük şeylerde Sonun Sükûneti'ne alışmış olmak gereklidir. Eğer şimdi taşı başına koyup ona ruhunu sunacak olsaydın, taşın kendi gücü dönüşmezdi; taş senin ruhunun gücünü alaşağı ederdi ve seni yok ederdi. Her şeyde bir ölçü ve mertebe vardır, yolda bile."

"Yol mu?" diye sordu Chloe.

* (Fr.) Neşeli, sevinçli. (ç.n.)

** (Fr.) Çok yaşa St. Denis! (ç.n.)

"Taşa giden yol, yani taşın içindeki yol," dedi yaşlı adam. "Fakat alnında kutsal harflerin izi var; Allah seni teslimiyete getirecektir. Çünkü sen de kalbinde İslam inancındasın."

"Ben... İslam inancı mı?" diye bağırdı Chloe. "Yani Muhammedî mi?"

"Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın peygamberidir," dedi yaşlı adam tekdüze, ciddi bir ses tonuyla. "Ancak teslimiyet içeridedir. Efendine bunlardan dilediğini anlat, ama ona eğer bilge bir yargıçsa taşı geri almamızda bize yardım etmesini söyle."

"Ama eğer Sir Giles satın aldıysa..." diye başladı Chloe.

"Onu satan da satın alan da aynı ölçüde günah işledi," diye yanıtladı Hacı. "Efendine söyle, ne zaman isterse onunla konuşmaya gelirim. Çünkü yeğenimin savaş çıkarmasını istemiyorum."

"Savaş mı?" diye haykırdı Chloe.

"Muhtemelen felaketlerin en küçüğüdür," dedi İbrahim. "Ama bunları efendine anlat ve söyle ona, ne yapacağını düşünsün." Chloe'yi Lord Arglay'in dönüşünü tamamen altüst olmuş bir halde beklemesi için bırakıp bir hayır duası mırıldanarak ağırbaşlılıkla odadan ayrıldı.

Yargıç geri döndüğünde Chloe onun da tasalı ve kafası karışmış olduğunu gördü. Ancak öğle yemeğinden sonraya kadar Chloe'nin bir ziyaretçisi olup olmadığını sormak dışında ne bir şey söyledi ne de bir şey sordu. Çalışma odasına geri döndüklerinde Chloe'ye sigaralarını verip karşısına oturdu. "Şimdi," dedi, "konuşalım. Hayır dur, Giles'ın bize bıraktığı şeyi de alalım." Taşı aldı ve oldukça ciddi bir şekilde onu yanlarındaki masanın üstüne koydu. "Şimdi senin ziyaretçine gelelim," dedi.

Chloe yapabildiği kadar sohbetin üzerinden geçti. Konuşmayı bitirdiği zaman, "Taşın bölündüğünü ona söylemedin mi?" diye sordu Lord Arglay.

"Hiçbir şey söylemedim," dedi Chloe. "Öyle bir şansım olmadı. Sadece o konuştu."

"Yani zaten amacımız da buydu. Ben de aynısını yaptım, gerçi senin kadar nazik değildim," diye onu temin etti Arglay. "Bruce Cumberland iyice uç noktalara savruluyordu, bunu da güzelce gizliyordu tabii ama şüphesiz öyleydi. Çok üzgündü -aslında hiç de değildi- ama evet, bir bakıma öyleydi çünkü Sir Giles ile temas halindeki tek saygın kişi benim. Onlar da istiyorlardı ki, aslında şeyi istiyorlardı da, yani kısaca Sir Giles'ın neyin peşinde olduğunu öğrenmek istiyorlardı. Öyle görünüyor ki dün Belucistan'ın mali durumu veya Erzurum'un kenar mahallelerindeki jandarma reformuyla alakalı bir konferansta İran Büyükelçisi, Birlesmere'nin kulağına bir şeyler fısıldamış, Dışişleri Bakanı o da biliyorsun. Yasadışı bir şekilde çalınmış bir kutsal emanet meselesi varmış, vatandaşlarımızdan birisi aslen rüşvetle almış olsa da para karşılığı aldığı süsünü vermiş. Büyükelçinin işine yarayacak bir şey değilmiş, Rıza Khan'ın da işine yarayacağını düşünmüyormuş ama işte halk, mutaassıp Muhammedî halk... Bakanımız, lord hazretleri anlayacaktır. Birlesmere bu gayriresmî imalara pekâlâ alışıktı, fakat belli ki son bir aydır bütün Yakın Doğu normaldekinden daha huzursuzdu ve bu huzursuzluklar gitgide genişleyen bir çember halinde yayılıyordu. Yerinde doğrulmaya başladı. Zatıâlileri acaba ona bir şey söyleyebilir miydi... Zatıalileri, tamamen gayriresmî olarak Süleyman, bir taç, hatta herhangi bir suçlama atfedilmeden Sir Giles hakkındaki dedikoduları duymuş olmalıydı. Üstelemedi, sormadı bile, sadece etrafta dedikoduların

döndüğünü belirtti. Yalnızca arkadaşlık ediyorlardı. Elbette olur da imamlar (ya da her neyse) Rıza Khan'a giderse Britanya Hükümeti ona bir güvence verebilir miydi? Büyükelçilikte olay çıkarmaya yatkın bir genç adam vardı; kesinlikle görev yerini değiştirecekti, belki Moskova'ya giderdi. Ama yine de... Birlesmere sıkışmıştı, dün gece Sandringham'a gitmesi gerekiyordu, o da Cumberland'i devreye sokmuştu. Cumberland de sağ olsun benim Sir Giles'ın kayınbiraderi olduğumu hatırlatmış ve onun ağzını yoklamamı istemişti. Böyle bir şey işitmiş miydim? Bunu bir düşünsem olur muydu? Dikkatlice soruşturabilir miydim? Soruşturacağıma söz verdim, ona hiçbir şey söylemedim ve çıktım. İşte böyle."

Oturup birbirlerine baktılar. Sonra Lord Arglay, "Derhal yapılması gerektiğini düşündüğüm tek şey Reginald'ı durdurmak. Hükümetle riske girmeyi göze almaz, en azından ben öyle düşünüyorum, ama milyonlar kazanma hayali var. Her türlü ben Giles'ı tekrar görene kadar sessiz kalmalı. City beş yedi üç sekiz," diye ekledi telefona.

"Döndüğünde Sir Giles ile görüşecek misiniz?" diye sordu Chloe.

"Herkesle görüşeceğim," dedi Lord Arglay. "Giles, büyükelçi, senin Hacı ve Cumberland falan. Eğer bu işin merkezindeysem tadını da çıkaracağım. Bay Montague mü? Bay Montague orada mı?.. Lord Arglay... Sen misin, Reginald? Bana bak, Dışişleri Bakanlığıyla temas halindeydim ve senin için çok endişeleniyorum. Halihazırda taşla alakalı hiçbir şey, katiyen hiçbir şey yapmaman ve söylememen mühim. Elinde bir tane var değil mi? Sir Giles sana bir tane bırakmıştı? Tamam işte, şu an ona bakma bile. Ben sana söyleyeceğim... Ne?"

Chloe endişeyle izledi. Bir anda, "Aman Tanrım!" dedi Lord Arglay. "Hayır... Evet, kimseye bir şey söyleme. Angus M. Sheldrake

kim? Evet, kim? Kim? Tanımıyorum... Ah. Ona ulaşabilir miyiz? Hayır, sen ulaşmasan iyi olur, belki ben ulaşırım... Hoşçakal."

Etrafına bakındı. "Reginald merhem kapları ve seramik eşyalardan bir servet elde etmiş, Angus M. Sheldrake diye bir adama bir taş satmış. Amerikalıymış, şimdiye kadar Londra'dan gitmiş olabilir."

"Ama," diye bağırdı Chloe, "elindeki tek taşı da sattı mı diyorsunuz?"

"Hayır," dedi Lord Arglay. "Taşı çoğaltıp yenisini satmış."

"Ama taşı bir taca yerleştirecekti!" dedi Chloe.

"Fakat Idaho'yu baştan sona altında bir arabayla geçen dünyanın en zengin adamı Angus M. Sheldrake ile tanışma fırsatını yakalamış ve Angus Londra'dan ayrılmak üzere olduğu için Reginald da taşı taca yerleştirme işini bir kenara atmış, bir saat boyunca adamı ikna etmekle uğraşıp en sonunda başarmış. Bruce Cumberland de o sırada bana dikkatli olmanın öneminden bahsediyordu. Dikkatli olmanın! Reginald'da bu yaratıcılık varken... Böyle bir şey yapabileceği tamamen aklımdan çıkmış biliyor musun? Savoy'u ara, bir bak bakalım Sheldrake hâlâ orada mıymış."

Chloe telefona fırladı. Birkaç dakika sonra, "Pazartesiye kadar Londra'da olmayacakmış," dedi.

"Bugün de cuma," dedi Arglay. "Keşke Reginald'ı yolsuzluktan sanık koltuğuna oturtsaydım. Neyse, Giles'ı görene kadar büyükelçiyi görmek istemiyorum, özellikle bu sabahtan sonra. O veya Reginald taşı çoğaltmaya başlarlar diye korkuyorum biliyorsun. Ama onu daha erken de geri getiremem, zaten öyle bir şey denersem her türlü uzak durur. Pazartesiye kadar başka

ne yapabiliriz bilmiyorum gerçekten. Reginald'la konuşabiliriz tabii, konuşacağım da."

"Siz inanıyor musunuz?" diye sordu Chloe.

"Taşa mı?" dedi Arglay. "Galiba, bir bakıma inanıyorum. Senin dostun taşa Arzu'nun Sonu derken ne demek istedi onu bilmiyorum ama."

"Taşa giden yolun taşın içinde olduğunu söylerken ne demek istediğini düşünüyorsunuz?" diye sordu Chloe. "Ve yol nedir?"

"Ne demek istediğini bilmiyorum," diye cevapladı Arglay. "Gerçi mutlaka herhangi bir sona giden yol, sonun içindedir. Çünkü hiçbir araştırmanın üzerinde çalışmadan onun hakkında bilgi sahibi olamazsın, onu uygulamadan ondan herhangi bir erdem kazanamazsın ve bir süreçten geçmeden bir şey olamazsın. Bu apaçık ortada, değil mi? Ama yine de..." diye devam etti kendi kendine konuşur gibi, "bir şey olunca insan bir zamanlar olduğu kişiyi yok eder ve bu değişimin ne kadar trajik bir şey olabileceğini ancak kendisi anlatabilir. Sen ne olmak istiyorsun Chloe?"

İsmini kullanması dışarıdan bakıldığında aldırış edilmeyecek kadar doğal olsa da Chloe'nin zihnindeki bir kısmı hareketlendirmiş, ona karşı ani bir muhabbet uyandırmıştı. "Bilmiyorum," dedi.

"Ben de bilmiyorum," dedi yargıç. "Senden daha çok kendimi bilmiyorum. Ben neysem oyum ama bu da yeterli değil."

"Siz başyargıçsınız," dedi Chloe.

"Başyargıcım," diye cevapladı. "Ama yol, yolun sonunda ve ben şimdiye kadar ne derece adil olabildim? Yine de..." Tekrar canlandı ve Organik Hukuk'un daktiloyla yazılmış sayfalarını

işaret etti. "Yine de elimizden geleni yapacağız. Bak şimdi, pazartesiye kadar bir şey yapamazsın. Eğer bir gelişme olursa ben seni haberdar ederim."

"Hiçbir şey yapamaz mıyım, emin misiniz?" diye sordu kuşkuyla.

"İkimiz de bir şey yapamayız," diye cevapladı Arglay. "Şimdi çıkabilirsin bile eğer istersen. Eve gitmek için taşı kullanmak ister misin?"

"Hayır, teşekkür ederim," dedi Chloe. "Galiba taştan korkuyorum."

"Pazartesiye kadar çok fazla üzerinde düşünmemeye çalış," diye tavsiye etti Arglay. "Bu gece sinemaya git gidebiliyorsan. Eğer bir şey olursa Belkıs'ın Süleyman'a gelmeden önce önden gönderdiği ayakçı kafilesi gibi bir grup sana haber vermek için sokaklara dökülür."

"Sinemaya gidecektim," dedi Chloe, "ama ertelemeyi düşünüyordum."

"Saçmalık," dedi Başyargıç. "Pazartesi gel, o zaman Sir Giles, büyükelçi, Angus M. Sheldrake, Reginald, Hacı ve Bruce Cumberland'in hepsini ele alırız, başkaları çıkarsa onlarla da ilgileniriz. Hadi git şimdi."

Ancak gece yarısı olduğunda Chloe, Lord Arglay'in tavsiyesine uyduğuna neredeyse pişman olmuştu. Çünkü ona eşlik eden genç adam gibi o da çok başarılı bir gece geçirmediğinin farkındaydı. Bu durum canını sıkmıştı çünkü konu arzulara gelince oldukça yüksek bir görev bilinci vardı ve birinin sevincine sebep olamamak ona göre ahlaki bir başarısızlıktı. Ayrıca Frank Lindsay haritacılık ve emlak ofisi üzerindeki bazı incelemeler için bütün gün bir ofiste, gece de evde çok sıkı çalışıyordu ve

mümkün olduğu kadar mutlu edilmeliydi. Ama Chloe'nin bütün çabaları, verdiği izinler ve tepkileri bir işe yaramamıştı. Dışa vurmaktan son anda vazgeçtiği sinir bozucu bir beyhudelik duygusuyla adama iyi geceler diledi. Aslına bakılırsa Frank Lindsay o gece boyunca, farkında olmadan, Chloe'nin zihnini meşgul eden iki şeye karşı nafile bir mücadele vermişti: taş ve Lord Arglay. Taş orada, hayranlık ve dehşetin atan kalbi olarak öylece durmakla kalmıyordu. Öte yandan Frank Lindsay'in o biraz acınası kültürel çabalarına karşılık, Lord Arglay'in kendinden emin dinginliği yükseliyordu. Bu durum Frank'i, ikisi arasında keşfedilebilecek paylaşımlarda daha az keyifli kılmıyordu; yine de bu paylaşımların bir uğraş ve unutma aracından öteye gidemediğini tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyordu. Bu durum, Chloe'nin içindeki o ürpertici arzulara ne bir yanıt verebiliyor ne de bir alternatif sunabiliyordu; eldekilerin büyüsünü de kaçırıyordu.

Chloe'ye öyle geliyordu ki her şey ancak bu kadarına kadirdi, daha fazlasına değil. Çünkü o gece uyanık bir halde yatağında uzanırken yaptığı şeyleri ve meşguliyetlerini gözden geçirdi; varlığının yalnızca bir kısmını tüketen veya ona fiziksel heyecan ya da zihinsel yoğunlaşma yoluyla unutkanlıktan başka bir şey getiren hiçbir şey yoktu. Hiçbir şey varlığını meşrulaştırmıyordu. Gençliğin sonsuz hüznü onu ele geçirmişti ve gençlerin her zaman bilincinde olmadığı bir keder vardı onda: tatmin olmamış arzularının apaçık bilincinde olmasının kederi. Güvenilebilecek hiçbir şey yok, diye düşündü, en değerli mutluluklar size ihanet edebilir, en neşeli dostluklar bile kalleşliğe veya ıstıraba çıkabilir. Kendi arkadaşlarının, özellikle genç erkek arkadaşlarının hiçbiri -her ne kadar hoş olurlarsa olsunlar- dostluğu kendi zevkleri için değil de, sadece onun hatırı için önemsemiyordu. Gerçi bu düşünce de sadece onun

kendi bencilliğiydi; başka birinin sadakatini beklemeye ne hakkı vardı ki? Ve cinselliğin ani ve karşı konulmaz çılgınlığından öte bir bağ var mıydı? Ve o sıcak, nefessiz duygu tünelinde ne gibi bir haz ve keyif vardı? Orada kahkaha ölürdü, berraklık ve çok sevdiği zekâ da ve açlığını duyduğu huzura dair hiçbir şey yoktu orada.

Düşünceleri konudan uzaklaşıp Reginald Montague'nün taşla meşguliyetine geldi. Eğer arzunun bir sonu varsa, o son böyle mi kullanılmalıydı? Bu, insanoğlunun daha çok acele edip kendilerini oraya buraya savurmaları için miydi sadece? Sanki Chloe Burnett veya Reginald Montague'nün hızının evren için bir önemi varmış gibi? Montague'den de, Sir Giles'tan da, zavallı Frank Lindsay'den de nefret ediyordu! Lord Arglay'den de -hayır ondan nefret etmiyordu ama ona gelip krallardan, peygamberlerden ve kahramanlardan bahsederek başını mutluluk ve dehşetle döndüren

yaşlı adamdan nefret ediyordu. En çok da kendinden nefret ediyordu. Onu ele geçiren varlığın karanlık gizemi aydınlık vaat etmiyordu ancak o, dünyadan kaçınmak uğruna hoşnut bir halde bu gizeme yöneldi ve onun içine daldı.

Dördüncü Bölüm

Taştaki Görü

Lord Arglay aynı gecenin bir kısmını düşüncelerinin akışını Organik Hukuk'a ayırmaya çalışarak ve daha büyük bir kısmını elindeki taşı düşünerek geçirdi. Chloe'nin Hacı İbrahim ile olan sohbetinde onu en çok etkileyen ifade Chloe'yi etkileyen "taşa giden yol taşın içinde" ifadesi değil; daha açık bir şekilde söylediği "zaman, mekân ve düşüncede hareket" ifadesiydi. Sir Giles'ı çarpan sorunun aynısı ister istemez onun da aklına gelmişti; eğer mekânda hareket ediyorsa zamanda niye etmesin? Acaba Sir Giles ve Palliser, Palliser artık her kimse, o gece Birmingham'da bununla ilgili bir deney mi yapmışlardı? Burada aslında saçma bir şekilde basit bir zorluk var, diye düşündü ve bu zorluk yalnızca taşın kendisindeki gerçekliğe bağlıydı. Diyelim ki bir yıl önceye geri dönmek, ayrıca içten ve dıştan birebir aynı koşullarda olmayı dilediniz; o zaman taş ya yanınızda olurdu ya da olmazdı. Eğer yanınızdaysa, o zaman aynı kişi değilsiniz demekti. Eğer yanınızda değilse, o zaman aradaki dönemi baştan sona tekrar yaşamadan nasıl geri

dönmüş olabilirdiniz? Bu olasılığı düşününce Lord Arglay ürperdi. Şimdiki görevine atandığını duyduğu zamanki heyecanı tekrar yaşamak çok hoş olurdu diye düşündü. Ama yıllarca süren o acı verici başvuruları, çetin yargılamaları ve çoğu zaman masumlara mutsuzluk sunan yıpratıcı kararları tekrar yaşamak zorunda kalacağını düşününce vazgeçti. Ayrıca diyelim ki oldu. Bu ana tekrar geldiğinde, taşın gücüyle tekrar geri dönerdi ve bu sonsuza kadar devam ederdi. Aynı yılların sonu gelmeyen tekrarı, yaşlanamayacak bir varlık, gelişmekten veya ölmekten men edilmiş bir bilinç... Lord Arglay'in anladığı kadarıyla beş dakikalığına geri dönmek bile ölümcüldü; şayet şu an kendisini düşünce sürecinin başlangıcına döndürmeyi dileseydi, zorunluluk onu bir sonsuzluk silsilesi boyunca birebir aynı şeyleri düşünmeye mahkûm ederdi. Zira kendinizi geçmişe döndürmeyi dilemek, aslında taştan bütünüyle yoksun olmayı dilemekti; aksi takdirde geçmişe, tam da yaşandığı haliyle dönmüş olmazdınız. Ve Lord Arglay, taşın salt mantıksal işleyeceğine dair bir kuşkuya sahipti.

Evet, diye düşündü, ama o manada düşününce taşın saf mantığının kuralları neydi? Taşın gücü olmadan o geçmişte nasıl var olabilirdi? Eğer taş orada olmasaydı o da orada olamazdı. Şartlarda bir çelişki vardı; taş olmadan geçmişte olamazdı ama taş ile de geçmişte olamazdı. O zaman taş zamanda hareket edemezdi. Ama Chloe'nin misafiri, edebileceğini söylemişti. Ayrıca kendinden kendisini yaratabilen ve uzayla başa çıkabilen bir taş, öyle veya böyle zamanla da başa çıkabilmeliydi. Çünkü zaman mekânla aynı şeydi, daha doğrusu süre dediğimiz şey bir genişleme yöntemiydi, orası basitti. "Genişleme..." diye düşündü, "Ben kendimi neye genişletiyorum? Hiçlik, geçmiş değil, öyle bir şey yok." Başını salladı, böylesine kolay bir çözüm ona hiçbir zaman çekici gelmemişti. Anıların son derece

bulanık görüntüleri haricinde, anı artık her ne demekse, sonsuz derecede küçük her saniyeyi evren tabiri caizse soyup atmış, bilinçten silmişti. Varlığını yitirmiş miydi? Burada zorlanıyordu işte, varlığını yitirmiş miydi? Bir zamanlar bir yerde okuduğu şahane bir teoriyi hatırladı; kişi ne zaman bir karar, gerçek bir karar verse, ne zaman o iki şeyden birisini kesin olarak yapsa, aynı anda öbür seçeneği de yapar ve bununla tamamen farklı bir evreni meydana getirirdi. "Çünkü aksi halde sonsuz miktardaki ihtimaller sonsuza kadar gerçekleştirilmemiş olurdu," demişti yazar, "ki bu da saçmalık." Ama Lord Arglay sebeplerini unutmuştu. Mahkeme, bir idam cezasına sunduğu itirazı reddettiğinde, aynı zamanda önünde duran taşın orijinalinden ayrılması gibi bu evrenden ayrılan yeni bir evrende bunu kabul ettiklerini düşünmek, arada sırada onu rahatlatıyor veya en azından boş bir umuda kapılmış gibi hissettirmiyordu. Böyle bir durumda çok sayıda Christopher Arglay var olmalıydı, bu düşünce onu neredeyse bir aptal gibi hissettirdi. Ama aynı zamanda geçmiş, maddesel olarak bile var olabilirdi, yalnızca insanoğlu bunun farkında değildi; zaman, başka her neyse, bilincinin bir gerekliliğiydi. "Ama ben yalnızca ardışık olarak bilinçli olabiliyorum," diye düşündü. "Bilince iletilmeyen bir şeyin var olmadığını mı kabul etmeliyim? Bir çizgi boyunca düşünüyorum ama düzlem olma ihtimali de var." Büyük sanat eserleri de buydu belki de: çizginin bir noktasındaki düzlemin anlık yakalanması. *Knidoslu Demeter, Dua Eden Eller, Bülbüle Ağıt, Dokuzuncu Senfoni* bu küçük şeylerin verdiği sonsuzluk hissi aslında şimdiye kadar hissedilmiş olan her şeyin sonsuzluğuydu. Kim Demeter olmayı isteme cüretinde bulunabilirdi? Ne olmak isteyebilirdi? Taş mı? Evet, muhtemelen taş olmak isterdi. Ama bu taş başkaları için çok önemliydi. Peki ya kendisi için? Agnostisizm bu sorularını durdurdu, kimse bilmiyordu.

Kimse Demeter'in bir bilinci olup olmadığını, varsa da ne tür bir bilinci olduğunu bilmiyordu. Lord Arglay sanatı bir kenara bırakıp zamanla alakalı sorusuna geri döndü.

Açıkçası olayların ebedî olarak kendini tekrarlaması riskini göze alamazdı. Öyle bir niyeti yoktu, Giles Tumulty'yi düşününce zihni ürperdi. O kaçık bilimadamı olayların tekrarlanması riskini başkası için göze alır mıydı? Eğer buradaki aldatmacayı göremeyecek birini bulursa, gayet mutlu bir şekilde bu riski alır, diye düşündü Başyargıç ve endişeyle ayaklandı. Bu zavallı bir laboratuvar asistanı, bir küratör hatta bir temizlikçi kadın, hülasa ufacık bir parça altını kafalarına koyup kendilerini on dakika geriye gönderecek herkes olabilirdi. Eğer düşüncesinde haklıysa Giles bu kişinin sonsuza kadar aynı şeyi düşünmesini, yapmasını ve aynı şey olmasını izleyebilirdi. Ama hayır, bu, bu kişi her kimse, Sir Giles'ın orada olup ona taşı vermesi anlamına gelirdi. Ama geçmişteki Giles, şimdiki zamandaki Giles değil. Kurbanın tanıdığı bir Giles, gerçek bir Giles olmasına bile gerek yoktu. Ama o zaman kurban ortadan kaybolurdu, orada olmazdı bile. Yani Lord Arglay biliyordu ki Giles yaratılmış herkesi sırf bunu kanıtlamak için feda edebilirdi. Ve keyifli bir sırıtmayla şaşırtıcı bir şekilde ortadan kaybolan insanların haberini veren duvar ilanlarını izlerdi. Lord Arglay gerçek bir cehenneme yaklaşıyor olmanın korkusuyla çocukluğundan beri ilk defa kendisini katıksız bir haşyetle neredeyse Tanrı'ya inanırken buldu.

Odada volta attı. Geleceği enine boyuna düşünmek için çabalamıştı ama bu ıstırap ona fazla geliyordu. Giles'ın birlikte çalıştığı Palliser kimdi? Elindeki başvuru kaynaklarına sarıldı -bir *Whitaker* ve bir *Who's Who*- ve sonunda onu buldu. Abel Timothy Palliser, Birmingham Üniversitesinde göreceli

psikoloji profesörüydü, 1872 yılında doğmuştu, eğitim gördüğü yerler vesaire yazıyordu ve evlenmemişti. Kariyeri vesaire. *Hipnotik Bilinç Üzerine Çalışmalar, Zihnin Bir Yaklaşım Fonksiyonu Olarak Ele Alınışı, Süreksiz Tamsayı* adlı eserlerin yazarı.

Şu anki bulunduğu durumda eserlerin başlıkları Lord Arglay'e saf kötü niyetli geliyordu. İki adamın kurban üstüne kurban vererek oynadığı anlık bir görüntü gözlerinin önüne geldi. Sheldrake varken bunu başaramazlardı; Sheldrake'ten haberleri yoktu. Reginald'ı kandırabilirlerdi; her ne kadar Reginald kafayı yemiş bir aptal olsa da, yine de. "Kahretsin," dedi Lord Arglay, "Birmingham'dalar." Sonra hemen devam etti. "Birmingham'da olduklarını nereden biliyorum? Geç bir saatte trene binmiş olabilirler ama trene ihtiyaçları yok ki! Aptal kafam, bu lanetli taş zaten onların işini halleder! Lanet olsun o melun Giles'ın işlerine."

Bedduasının ortasında durup kendini oturmaya zorladı. İçindeki kısık bir ses, "Bu konuda bir şeyler yapılmalı," diyordu. En nihayetinde yanılıyor da olabilirdi, taş onun öngöremediği şekillerde zamanla oynayabilirdi. Veya Chloe, Hacı İbrahim'in sözlerini yanlış anlamış olabilirdi. İlk dürtüsü Sir Giles'a gidip nasıl bir şeytanlıkla uğraşıyorsa onu durdurmaktı. Ama şiddete başvurmadan Tumulty'yi istediği şeyi yapmaktan alıkoymak zor olurdu. Bir diğer seçeneği, eğer yapabilirse taşın güçlerinin tam olarak ne olduğunu bulmaktı ve şimdiye dek anladığı kadarıyla da bunu yapabilecek tek kişi Hacı İbrahim'di. O anda Lord Arglay fark etti ki kendisi bütün bu olayın pasif odağıydı. Hükümet, Büyükelçilik, Sir Giles ve Reginald'ın yapacağı her şey onunla bağlantılıydı. Sir Giles'ı alt etmek mümkün olabilirdi ama öbür taraftan Giles zor bir düşmandı ve kendisini yenebilirdi; o zaman da ortaya çıkacak karmaşanın daha da

kötü olabileceğini düşündü tarafsız bir şekilde. En iyisi önce Büyükelçilik gibi görünüyordu, o yüzden beş dakika olmadan Hacı İbrahim'le telefonda konuşmaya başlamıştı.

"Hacı, ben Lord Arglay," dedi. "Bana on dakikanızı ayırabilir misiniz acaba?"

"Hemen geliyorum," diye bir cevap geldi. "Bize yardım etmek istiyorsunuz, değil mi?"

"Sizinle konuşmak istiyorum," dedi Başyargıç. "Hemen geliyor musunuz? Güzel."

Ancak Hacı geldiğinde cevaplarını öğrenmek için endişe duyduğu iki soruyu nazik bir şekilde sorması on dakikasını almıştı. Taş neydi ve yapabileceği şeyler nelerdi?

"Yani kendi içinde ne?" diye üsteledi. "Evet, Bayan Burnett bana tarihini anlattı ama tam olarak ne bu taş? Yeni bir unsur mu?"

"Ben 'ilk madde' olduğunu düşünüyorum," dedi Hacı. "Ruhların ve maddesel şeylerin yapıldığı ilk madde."

"Ruhlar mı?" dedi Arglay. "Ama bu, madde." Bir parmağını taşa bastırdı.

"Maddeden maddeye," diye cevapladı İbrahim, "ama belki zihinden zihne ve ruhtan ruha. Bu yüzden ondan dilediğiniz, bütün kalbinizle dilediğiniz her şeyi yapar. Ama hakiki ve samimi bir şekilde dilemelisiniz."

"Zamanda," dedi Arglay ve kısa bir an düşündükten sonra devam etti, "bir kişiyi bir noktadan öbürüne götürebilir mi?"

"Mutlaka," dedi Hacı. "Ama şunu bilmelisiniz ki taşın muhafızları onu böyle şeyler için kullanmamış, bilakis, yüzyıllar boyu hiçbir nesil ona ellerini dahi sürmemiştir. Derin bir tecritte tutuluyordu, şimdi de serbest kaldığı için dünya adına büyük

korku duyuyorum. Bu Giles Tumulty bence çok az hürmet ve vicdan sahibi."

"Ben de öyle düşünüyorum," dedi Lord Arglay katı bir şekilde. "Size onu çoğaltacağını söyledi mi?"

"Bizi korkunç ve ağza alınmayacak bir şekilde, kutsala saygısızlık etmekle tehdit etti," diye cevapladı Hacı ses tonunu sakin tutmaya çalışarak. "Bölünemez olanı kendi çıkarları için böleceğine yemin etti."

"Ama zaman..." dedi Arglay meseleye geri dönerek, sorunu İranlının önüne yatırsa da tatmin edici bir cevap alamadı.

"Şah İsmail beş yüz yıl önce taşı ele geçirene kadar kimse taşa öyle bir saygısızlık yapmamıştı," diye üsteledi İbrahim. "O da bütün hanesiyle birlikte, sefil bir halde helak olup gitti. Kutsal eşyanın ne tür şekillerde kendini kullandırmaya izin verdiğini ben nasıl bilebilirim? Elinizdeki taşı bana verin, sonra da gidip diğerini arayalım."

"Diğerleri..." dedi Lord Arglay. "Bu olay düşündüğünüzden daha ileri gitti Hacı. Ve daha büyük bir belaya yol açmadan Giles'tan taşı geri almak kolay olmayacak."

"Hükümetiniz taşa el koyamaz mı?" diye sordu Hacı fakat Arglay başını olumsuz anlamda iki yana salladı.

"Dürüst olmak gerekirse," diye cevapladı, "hükümetin taşın değerini az da olsa anlamadan çok ileriye gideceğini sanmıyorum. Sonra da, umarım öyle olmaz ama bu ihtimali de gözden çıkarmamak gerekir, eğer hükümet onun değerini anlarsa taşı pek de geri vermek istemeyebilir."

"Ali Khan bütün çölleri ve çarşı pazarı ayaklandırır," dedi İbrahim. "Mısır, Arabistan, Afrika, Suriye, Irak, İran, Hindistan ve ötesini de."

"Sanırım," diye cevapladı Arglay kasvetli bir biçimde. "Ama taş Ali Khan'ın elinde olmayacak. Ve eğer iş ayaklanmaya gelirse hükümetin elinden çok bir şey gelmez. Ayrıca bütün İslam âlemi savaşa girerse diğer güçlerin ne yapacağını düşünüyorsunuz? Hayır, Hacı, hükümete onlara ne yapabileceklerini söyleyecek kadar bile güvenmem."

"Biliyorum," diye yanıtladı Hacı. "Sadece ne düşündüğünüzü öğrenmek istemiştim. Ali Khan'a taşı asla savaş yoluyla geri alamayacağımızı söylemiştim."

"Beni kaygılandıran şey," diye devam etti Başyargıç, "Giles'ın bu arada ne tür şeytani oyunlar çevirdiği ve onu durdurmak için ne yapabileceğim."

"İstersen sor," dedi İbrahim.

"Nasıl yani?" Lord Arglay şaşkınlıkla ona baktı.

"Taştan zihnini aydınlatmasını ve biraderinin şu anda ne yaptığını sana göstermesini iste. El yazmalarına göre taş faal âlemde çalıştığı gibi düşünce âleminde de çalışıyor. Yalnızca dikkat et ki onun düşüncelerine yakalanıp tuzağa düşmeyesin; yoksa zihnin kendi özüne geri dönemez."

"Eğer bütün bunları yapabiliyorsa," dedi Arglay, "o halde taş kendi kendini yeniden birleştirip kendi gücüyle geri dönemez mi?"

"Hayır," diye cevapladı Hacı. "Çünkü taş kendi başına ve kendisi için hiçbir şey yapmaz, ne bölünür ne de yeniden birleşir. Bir taşın bir tek zihnin iradesi altında olmadığı sürece, kendi türü üzerinde hiçbir gücü yoktur. Tabii eğer..." Duraksadı.

"Eğer?" diye sordu Lord Arglay.

"Eğer herhangi biri kendisinin ve taşın Mutlak Aşkınlık'ta olmasını dilerse," dedi İbrahim oldukça kısık bir sesle. "Ama kim

böyle bir şeye cesaret edebilir bilmiyorum. Eğer birisi buna cüret eder de başarısız olursa yok olup gider ve taş onun başarısız olduğu dünyada kalır. Çünkü taş o kişinin kendisidir ve onun gittiği yerden ötesine geçemez. Ama eğer Son'a ulaşırsa... Bilemiyorum, bunlar çok korkunç şeyler."

"Peki muhafızların hanelerinin hiçbirisi," diye sordu Başyargıç, "taşı düşmanlarından kurtarmayı dilemeye cesaret edemez mi?"

"Onu sordum," diye yanıtladı İbrahim. "Ama hem çok az hem de çok fazla şey biliyoruz. Buna layık olmadığımızı biliyoruz ama iradesinin ne olduğunu bilmiyoruz. Ali Khan inancı için taşı geri almak istiyor, ben hanemin onuru için ve İran'daki kardeşlerim de sulhlarının selameti için, fakat bu şeyleri Mutlak Aşkınlık'a taşımaya cesaret edemeyiz."

Lord Arglay yine sessizleşti. Zihni ona İranlının anlattığı şeyin anlamını söylüyordu ama varlığı buna bir karşılık vermiyordu. Bu soruları çoktan bir kenara bırakmıştı ancak nadir zamanlarda hayalci bir umutla hukukun doğasının Tanrı'nın doğası olmasını umardı. Ama eğer öyleyse bu, Mutlak Aşkınlık'ta değil, yaratılmış şeylerin düzeninde olmalıydı. Bir iki dakika sonra konuşmayı, o an aciliyet arz eden durumlara getirdi.

"Bana," dedi, "Giles'ın ne yaptığını veya neyi amaçladığını bilebileceğimi mi söylüyorsunuz?"

"Rivayetlere göre evet," diye cevapladı İbrahim. "Ama bu üstlenmesi tehlikeli bir şey, çünkü düşünce yaşamına dalmak zorundasınız ve oradan kolaylıkla dönemeyebilirsiniz."

"Ben bir solucanım, insan değil,"* dedi Lord Arglay. "Ama Giles beni zihinsel sapkınlıklarında yakalayabilirse..."

* Eski Ahit'teki Mezmurlar Kitabı, 22:6. (ç.n.)

"Dikkatli olun," diye araya girdi Hacı İbrahim. "Sanırım sizi kurtaracak olan şey gücünüz olmayacak."

Başyargıç kelimelerini bastırdı ama içinde parmak uçlarında dolaşan, Giles'a ve yaptığı her şeye meydan okumaya can atan çok güçlü bir gurur hissi olduğunun bilincindeydi. Bu hissin biraz dibe çökmesini bekledikten sonra, "Ne yapmam gerekiyor o zaman?" dedi. "Çünkü eğer zavallı bir temizlikçi kadına bugün bir tuzak hazırlıyorlarsa..." Çok saçma, diye düşündü aynı zamanda, zihni sürekli temizlikçi kadınlara dönüp duruyordu. Ama zayıf, yorgun ve saçları grileşmiş bir kadının taşı almaya ikna edilip taş bir koridoru sonsuza kadar temizlemek zorunda kaldığı bir görüntü vardı zihninde. Metafiziksel olarak bunların hepsi hiç şüphesiz yanlıştı ama mümkündü, hayır mümkün değildi. Bir yerden bir yere bir anda gidebilmekten veya kendini bölen ve buna rağmen değişmeyen bir taştan daha mümkün değildi.

İbrahim cevapladı: "Sadece taşı elinize alıp dilemeniz yeterli."

"Peki ya siz?" dedi Arglay. "Bana eşlik edecek misiniz?"

Hacı tereddüt etti. "Bu kutsala saygısızlık sayılır," diye mırıldandı. "Ama iyi bir niyetle. Ben kendi irademi kullanmaya cüret edemem fakat siz kendi iradenizi kullanırken yanınızda oturabilirim. Bu kadarı belki ettiğim yemine karşı gelmek olmaz... Koruma altında." Elini uzattı. "Taşı al ve avucuna koy, ben de kendi elimi üzerine koyacağım, sonra niyetini Giles Tumulty'nin ne yaptığını ve neyi amaçladığını öğrenmeye odakla."

"Peki ya geri dönmek için ne yapacağım?" diye sordu Arglay.

"Orası Allah'a kalmış," dedi İbrahim. "Hâlâ cesaretiniz var mı?"

Cevap olarak yargıç, misafirine paralel yakındaki bir sandalyeyi çekip oturdu ve kolunu sandalyenin koluna koydu. Taş,

avucunun içinde uzanıyordu. İbrahim kendi elini hafifçe taşın üzerine koydu ve öylece kaldılar.

Arglay geriye yaslanırken zihninde, içinde büyüyen bir nefret dürtüsüyle Giles Tumulty'nin görüntüsünü canlandırdı. Elinden geldiğince hızlı bir şekilde kayınbiraderine yönelik eleştirilerini, o eleştirileri yapmak çok cazip gelse de bastırdı ve onları asıl fikri daha net bir şekilde açıklamaya zorladı. Sonra da bu görüntünün üzerine onu ele geçiren endişeyi saldı, ondan bir talepte bulundu ve onu gönderip bir cevap almaya zorladı. Daima hissettiği hoşnutsuzluğu daha da güçlendi ama bu hoşnutsuzluğu dizginlemiş ve niyetine göre yönlendirmişti. Giles'ın zihni apaçık önüne uzanmalıydı, bu konuda kararlıydı. Farkında olmadan İbrahim'in elinin kendi eli üzerinde titrediğini hissetti, aynı zamanda oturduğu sandalyenin de belli belirsiz farkındaydı. Bu duygusal detaylar yavaş yavaş kayboldu ve onun yerine canlı, hareket eden, titreşen ve nefret ettiği bir şeyi elinde tuttuğunu fark etti yahut tutuyor gibiydi. Bu şey kendisine yaklaşıyordu, nefretini ona yöneltti. Onu elinde tutma hissi yok oldu, fiziksel bağlantı sonlandı ve sanki yalnızca zihinsel bir deneyimin içindeydi. Şimdi yalnızca o tecrübe mevcuttu, kendisi geriye itilmişti ancak tiksinti ve nefretten başka bir şey hissetmediği için bütün varlığının tutkuyla ilgilendiği tek şey oydu. O tiksintinin içine girmesine izin verdi ancak ruhu onun önünde geri çekiliyor gibi olunca aynı zamanda tiksinti hissi ruhunu alt edip egemen oldu. Tam orada mücadele eden bu iki gücün arasında anlık bir denge oluştu, ikisi de eşit bir şekilde savruldu, sonra da bu çaba ortadan kayboldu. Zihni, sanki dış dünyada büyük bir şehrin planını inceliyormuş gibi, düzenli bir tertibin farkındaydı; dikkatini daha da yoğunlaştırdı ve kendisini, karşı konulmaz bir arzunun bilincinde buldu.

Ancak bu tamamıyla düşünsel bir bilinçti, zihninde normalde duygularla yaşanan karışıklık yoktu. Varlığını hissettiği arzuya bir bahane bulma, onu haklı gösterme veya onu kınama gibi bir endişesi yoktu, aksine sadece o arzuyu gözlemlemekle yetindi. Ayrıca en başta ne düşündüğü onun için de çok açık değildi, ta ki karanlığın içinde geniş, taze, hevesli ve ona uysal bir dikkatle bakan bir yüz şekillenene kadar. Saçları kızıldı, basık bir burnu, al al olmuş bir yüzü, hafif aralık duran bir ağzı ve beklentiyle bakan kahverengi gözleri vardı. Zihni bu yüzü daha önce hiç görmediğini belirtti ve aynı zamanda o yüze dair bir nefret hissini o yüzü yaralanmış ve hasarlı bir halde görme arzusuyla birleştirerek ona sundu, ancak bunu boş yere yapmayacaktı; o yüzün varlığından ve çektiği acıdan kişisel bir yarar çıkarmak için yapacaktı. Yüz kendisinden biraz uzaklaşıp bütünüyle genç bir adam suretine dönüştü; konuşan alt orta sınıftan bir genç adamdı. Kısık, oldukça ırak bir ses zihnine süzüldü. "Evet," diyordu. "Evet efendim, peki ya sonra?" Başka bir yabancı sesin, daha yaşlı ve keskin bir sesin şöyle dediğini duydu: "Bütün mesele bu, anladın mı?" Geri kalan tüm benliği ani bir haz hissiyle sarsıldı.

"Yüce İsa," diye düşündü Lord Arglay aniden. "Oluyor işte." Ve anlık bir dikkat dağınıklığıyla suret titreşip solar gibi oldu. Ancak Lord Arglay onu tutmak için çaresiz bir şekilde uğraştı ve bir anda kendisinden bir güç aktı. Artık yalnızca genç adamın sureti yoktu, genç adam şimdi bir odadaydı; uzun, pencereleri olan, içinde aletler ve kitaplar olan bir odadaydı ve yanında bir başka suret vardı. Uzun, zayıf, yaşlıca, keskin hatlı, gergin yüzlü bir adam orada durmuş elindeki bir şeyle oynuyordu. Taşlardan biriydi -hayır tacın kendisiydi ve bu görüntüyle zihni onun ne olduğunu ve nerede olduğunu anladı. Zihni dünyaya Giles Tumulty'nin gözlerinden bakıyordu, o arzu Giles Tumulty'nin

arzusu ve başlayan deney Giles Tumulty'nin deneyiydi, bunları izleyen de Christopher Arglay'in zihni.

Ama o zihin o kadar kopuk bir haldeydi ki orada kalmayı ve etrafında dolanan niyeti hızlandırmayı beceremiyor gibiydi, çoğu defa içine dönüp kendi münferit varlığını fark ettiğinde gördüğü görüntüler birbirine karışıp soluyordu. Askıda ve gözlemdeydi.

Ancak kendi doğasının civarlarındaymış gibi kendini halihazırda diğer düşünceleri gözlemlerken buluyordu. Arglay'in çoktan gözden geçirdiği iddia birden aklına geldi: "eğer öylece kaybolursa", "zaman ve mekân", "Arglay buna ne der merak ediyorum" gibi bölük pörçük ifadeler zihne uğrayıp geçti. Genç adamın sureti elini uzatıp uzun boylu adamdan bir şey aldı. Lord Arglay'in zihni öne doğru bir hamle yaptı. "Dur, aptal," diye düşündüğünün farkındaydı ama Giles'ın sesinin, yakından ve yüksek bir şekilde, "Sakin ol şimdi, çok sakin ol. Yalnızca ne yaptığını olabildiğince gözünde canlandırmaya çalış," dediğini duydu.

Bu sözleri işiten yabancı zihin korkuyla titredi. Ama onca yıldır kazandığı zihinsel alışkanlıklar ona arkadaşlık etti, o ani sancıyı hissedince tam o anda hiçbir şey yapamayacağını fark etti. Kendi mecrasında hareket etmeliydi, etrafında dalgalanan şeytani merak kalabalığına karşı hiçbir etkisi olamazdı. "Buradayım," dedi Lord Arglay'in zihni kendisine, "kendi irademe ve taşın gücüyle buradayım." Zihni önündeki görüntüyü kapatmak, kendine odaklanmak ve onun için doğal olan vasıtayı tekrar bilmek istedi. Bunu yaptığında bile Lord Arglay bir sesin ona, "Gördünüz mü? Gördünüz mü?" diye sorduğunu duydu.

Kendi sandalyesinde oturuyordu. Hacı İbrahim yanındaydı ve endişeyle ona bakıyordu. Taş mı? Evet, Taş hâlâ avucunun içinde sakince uzanıyordu. Lord Arglay gözlerini ondan alamadı. Sonra

çok yavaşça ayağa kalkıp taşı dikkatle masanın üstüne bıraktı. O bunu yaparken İbrahim tekrar sordu: "Gördünüz mü?"

"Evet," dedi Lord Arglay, yine yavaş bir şekilde. "Evet, gördüm. Eğer gördüğüm şey doğruysa ve korktuğum şeyse, Giles Tumulty'yi kendi ellerimle boğarak geberteceğim. Siz gördünüz mü?"

"Galiba uyudum ve rüya gördüm. Rüyamda da..." dedi Hacı ve odayı ve odadaki iki sureti anlattı. Ama devam etti: "Küçük, kahverengi tenli bir adamın masanın yanında durduğunu gördüm. Gözleri merak ve arzuyla pırıl pırıl parlıyordu. Ayrıca..." Titremeye başladı. "Taşı yine böldüklerini gördüm, çünkü genç olana tacı değil, yalnızca bir taş verdiler. Bu adamların çok şeytani olduklarını düşünüyorum."

"Galiba taşın bölünmesini, taşla sebep olacakları zarardan daha çok önemsiyorsunuz," dedi Arglay hayal kırıklığına uğramış bir şekilde.

"Öyle kesinlikle," diye cevapladı Hacı. "Çünkü biri Kutsal Olan'a karşı işlenen bir suçken öbürü yalnızca insanlara karşı işlenen bir suç. Birlik'i bölen kişi, kardeşiyle alay edenden çok daha büyük bir günah işlemiştir."

"Haklı olabilirsiniz," dedi Lord Arglay. "Birlik hakkında bir şey bilmiyorum ama insanlar hakkında biraz fikrim var." Birdenbire katıksız bir öfkeyle ayağını yere vurdu. "Neden döndüm ki sanki?" diye bağırdı.

"Akıllıca bir iş yaptınız," dedi Hacı. "Çünkü onun iradesiyle savaşmaya değil, iradesini gözlemlemeye gittiniz. Şimdi biliyorum ki Giles Tumulty'nin iradesini kırmak size kolay gelmeyecek ve bunu o yolla da yapamazdınız zaten. Bir de şu açıdan bakın; eğer sizin korktuğunuz şey yaşandıysa, o genç adamın zihni çok acı çekmeyebilir, çünkü şeylerin doğası gereği

yalnızca geçmiş bir dönemi tekrar tekrar yaşadığının farkında olacak, ta ki Arzu'nun Sonu gelene kadar, hatta kim bilir, belki de bu şekilde birçok kötülükten kurtulmuş olacak."

"Ne derseniz deyin," dedi Lord Arglay ve konuşurken yüzü sertleşti. "Ama ben hayattayken ve aklım da başımdayken, yaşayan hiçbir canlı Giles Tumulty'nin iradesi altında bir otomata dönüşmeyecek."

Kısa bir sessizlik oldu, sonra Arglay devam etti. "Ama Giles'ın ne tür düzenlemeler yaptığını ve deneyinin nasıl bir sonuca ulaşacağını bilmediğimiz konusunda haklısınız. Ve taşın türlerinin -eğer siz onlara bu ismi veriyorsanız- nerede olduğunu bilene kadar yavaşça ilerlemeliyiz. Yarın yine Dışişleri Bakanlığına gideceğim, ondan sonra daha ilerisini konuşuruz."

Hacı ayağa kalktı, "Selam ve esenlik üzerinize olsun," dedi.

"Öyleyse her türlü kavrayışın ötesinde bir esenlik olacak," diye cevapladı Başyargıç ve onu kapıya kadar götürdü.

Beşinci Bölüm

Bir Türün Kaybı

Ertesi sabah herkesin hafta sonunu fırsat bilip Londra'dan kaçtığını öğrenince Lord Arglay o gizemli esenliği tahayyül etmeye dahi yanaşamadı. Bay Bruce Cumberland'in ve aynı şekilde Bay Reginald Montague'nün ve Bay Angus M. Sheldrake'in de pazartesi günü dönmesi bekleniyordu. Sir Giles'a gelince o her an geri dönebilirdi ama şimdilik pazartesiye kadar dönmesi beklenmiyordu. *The Times*'a göre İran Büyükelçisi bile (çok istendiğinden değil ama) Sandringham'a gitmişti ve muhtemelen orada Lord Birlesmere ile diplomatik işler yürütüyordu. Başyargıcın canı sıkılmıştı; Londra'da sadece kendisi, Hacı ve Chloe vardı ve ikisi de şu anda pek işine yaramaz gibiydi. Sir Giles ile, o nereye gittiyse artık, yüzleşmeyi düşündü fakat kayınbiraderine koşulların kendisine sunacağı o yadsınamaz avantajı vermeye yanaşmadı ve sonunda, kalbini hasta etmese de en azından onu son derece ve alışılmadık bir biçimde kasvetli kılan, ertelenmiş düşmanlıklarla dolu bir günü geçirmeye razı oldu.

Aynı cumartesi sabahı Bay Sheldrake'in Londra'dan yaklaşık seksen kilometre uzaklıktaki mülkünde; İngiltere'de bulunduğu zamanlarda yüksek finans ve endüstrideki karmaşalardan kaçmak için ara sıra kullandığı kır evinde neler yaşandığını bilmek de herhalde onu pek mutlu etmezdi. Başyargıç, onun servetini merhem kabı üretimiyle sınırlayarak haksızlık etmişti, aslında üretim ve dağıtımda adamın öyle ya da böyle bir pay sahibi olmadığı çok az dal vardı. Bunların çoğu, tıpkı Rivington Court'un annesinden kalması gibi ona babasından kalmıştı ve Sheldrake babasının mirasına yedi büyük motor fabrikası ve Atlantik Havayolları Şirketi kurarak, annesininkine de tamamıyla gereksiz ama gayet de güzel bir ek bina yaparak katkı sağlamıştı. Cecilia Sheldrake olmasaydı ne bu ek bina ne de Atlantik Havayolları meydana gelebilirdi; Cecilia'nın Atlantik'e uçan ilk kadın olma arzusunu engelledikleri için, o da madem öyle en azından oraya uçanların çoğunun bunu onun izniyle yapması konusunda oldukça kararlıydı. Kocası, Cecilia'nın istediği her oyuncak elinin altında olsun diye ek binayı inşa ettiği gibi havayolları şirketini de kurmuştu ve Reginald Montague'den taşı satın aldığı zaman da kafasında yine buna benzer bir niyet vardı.

Aslında Sheldrake'i taşı almaya ikna etmek Reginald'ın amcasına itiraf ettiğinden çok daha uzun sürmüştü. Ancak cuma günü yaşanan şaşırtıcı tesadüfler, Sir Giles'ın taş ile gelmesi, aynı sabah ummadık bir konferansta Sheldrake ile tanışması, Idaho'nun, Birleşik Devletler'in veya dünyanın (bu konudaki bilgiler farklılık gösteriyordu) en zengin adamının kendisi gibi genç bir adam olduğunu keşfetmesi yani bunların hepsi Reginald'ı icabında takdiriilahi diyebileceği bir şeyin kendi tarafında olduğuna ikna etmiş ve cesaretini artırmıştı. Sheldrake'i neredeyse tek nefeste ulaşımdan, Lord Arglay'den ve

nadir bir taştan bahsederek yakalamış ve böylece Amerikalıyı bir çırpıda iş, güvenlik ve romantizm anlayışından vurmuştu. Tabii genel olarak herkes mücevherleri bildiğinden taşın bir mücevher olmadığı keşfedildiğinde anlık bir tehlike yaşanmıştı. Hatta Reginald biraz aceleye gelmiş bir gösteri yapmak durumunda kalmıştı ve bu da Sheldrake'i öylesine sarsmıştı ki görüşmelerin ciddi biçimde tehlikeye girmesine yol açmıştı. Ancak finansörün aklına Reginald'a söylemediği iki fikir gelmişti: birincisi motorlu araçlar ve havayolları, diğeri ise karısıydı. O sabah taşı elde etmek istemesindeki amaç birini korumak öbürünü de mutlu etmekti ve nihayetinde bunu yetmiş üç bin gine karşılığı yapmış olması da önemsiz bir meseleydi. İkisi de bu tutara nasıl ulaştıklarından hiçbir zaman tam olarak emin olamadılar, gerçi Reginald ginelerin sterlinle yapılacak bir alışverişe göre daha itibarlı göründüğünü düşünerek kendisiyle gurur duyuyordu. Sheldrake'e bu konunun gizli kalmasının daha uygun olduğu konusunda baskı yapsa da aynı türde yarım düzineden fazla olmayan birkaç tane daha taş bulunduğunu söylemek zorunda kalmıştı. Amerikalı, taşların sahiplerinin kim olduğu konusunda meraklanmıştı ancak bu noktadaki bazı gerçekler Montague'nün ağzını sıkı tutmasını sağlamıştı. Sir Giles Tumulty'nin elinde bir tane olduğunu itiraf etti, Başyargıç'ta da bir tane olabileceğini düşünüyordu, tabii mantıklı olarak kendisinde de bir tane vardı. Ancak bu öğleden sonrayı daha fazla taş yaparak geçireceğinden ve zihninde şimdiden şekillenen alıcı listesinden söz etmedi. Öbür taraftan Sheldrake de bu gizemi en azından karısına aktarma niyetinden veya bir şekilde başarabilirse taşın mevcut diğer örneklerini de elde etme hevesinden bahsetmedi. Eşit ölçüde hem tatmin olmuş hem de hiç tatmin olmamış bir halde birbirlerinden ayrıldılar ve Reginald ilk önce ofisine, oradan da

Brighton'a geçerken Sheldrake arabayla doğrudan Rivington Court'a gitti.

Ancak bu yeni hazinesinden bahsetmeden önce Sheldrake ertesi güne kadar, sabah oldukça erken bir vakitte fazlasıyla gergin bir şekilde birkaç küçük deney yapana dek bekledi. Deneyleri pek dikkatle, evin yakınındaki küçük bir ormanda yapmış ve bir dereyi atlamak, bir alanı geçmek gibi şeylerle sınırlandırmıştı. Büyük finali kendi odasına dönerek yaptıktan sonra memnun bir şekilde taşı kilitlemiş ve kahvaltıya gitmişti. Bundan biraz sonra, öğle yemeğine çok az kala, Lord Arglay Londra'da sinirden köpürürken, karısını terasların ve çimenlerin içinden geçirerek gizli bir yaz evine götürüp sırrını ona anlattı.

Cecilia bu sırrı şaşırtıcı bir sakinlikle karşıladı; hatta hem sırrı hem de taşı benzer bir sakinlikle karşılamıştı. Hem mutlu hem de heyecanlıydı ama olayları belirsiz ve egoist bir havayla kabullendiği için öyle aman aman şaşırmamıştı. Eğer bu tür hazineler mevcutsa zaten başlı başına Cecilia Sheldrake için mevcuttu, hem kendisi hem de kocası böyle hissediyordu. Hayatın ona vermeyi reddettiği tek şey Atlantik'e uçan ilk kadın olmaktı ve Cecilia, diğer herkes gibi, hayatın ona bu hayal kırıklığı karşısında her türden doyumu vermeye borçlu olduğunu hissediyordu. Elbette hiçbir şey bunu telafi edemezdi fakat başka hediyeler unutmasına yardımcı olabilirdi. Mucizeler bile, nihayetinde onun için meydana geldikleri için makullerdi ve kocası Angus zihni daha yavaş işlese de kendi doğasının derinliklerinde şöyle hissediyordu: Başlıca mucizeleri Cecilia'nın varlığı ve onun kendi karısı olması olan bir dünya, onu mutlu etmek için birkaç mucize daha gösterebilirdi. Cecilia'nın ücreti duyunca gözleri hayretle açılsa da sonuçta bu da kendisi için olduğundan fiyat da gayet makuldü ve Cecilia kocasına kıyasla uzak

mesafe deneyleri için riske girmeye daha hazırdı. Hakikaten de bu yüce vasıtayla katedilen en uzun mesafeye ulaşan kişi o olmuştu -en azından birkaç yüzyıldır. Çünkü doğrudan Londra'daki odasına gitmiş, bir gün önce orada bıraktığı ve yolda fikrini değiştirdiği bir elbiseyle geri dönmüştü. Sağ salim geri döndükten sonra, "Hayatım, ne kadar naziksin!" dedi coşkuyla Angus'a. "Hiç böyle bir şeyim olmamıştı."

"Pek çok kişinin olmamıştır veya olmayacaktır zaten," dedi Angus dürüstçe. "Çoğu kişinin öyle bir şansı olmayacak."

"Ama herhangi birinin olabilir mi?" dedi Cecilia biraz hayretle. "Bunlardan daha var mı?"

"Anladığım kadarıyla yarım düzine kadar var," dedi Angus. "Ve onları kimin alacağını bilmiyorum."

Cecilia üzgün gözüküyordu. "Nereden geldiler peki?" diye sordu biraz sonra.

"Sir Giles Tumulty doğudan getirmiş," diye yanıtladı Angus. "Kendisi bir gezgin ve araştırmacı."

Karısı dalgın dalgın ona baktı. "Hepsini sattı mı sence?" diye sordu. "Angus, ya başka birisinin eline geçtilerse?"

"Yani Sir Giles'ın elinde var mesela," diye belirtti Sheldrake.

"O zaten canım!" dedi Cecilia. "Ben bizim gibi birilerinden bahsediyordum." Aniden doğruldu. "Angus! Peki ya havayolları?"

"Biliyorum," dedi Angus. "Ben de aynı şeyi düşündüm. Biraz sıkıntılı olabilir. Tabii çok da kötü sayılmaz, çünkü taşı birine vermeden önce o kişiden iyice emin olmak istersin."

Cecilia başını salladı. "Her şeyi bilemeyebiliriz," dedi. "Seni kandırmış olabilirler. Bay Montague bunun bir tane olduğunu mu söyledi?"

"Bir taneden fazla olduğunu söyledi canım," diye belirtti Angus.

"O zaman seni kandırmış," dedi Cecilia sabırsızlıkla. "Angus, bunu düzeltmeliyiz. Sonuçta kontrolün havayollarında olması gerekmez mi?"

"Biraz tuhaf olabilir," diye cevapladı Angus. "Sanırım bir tanesi Lord Başyargıç'ta."

Cecilia'nın gözleri büyüdü. "Ama hâkimlerin mali çıkarları olmaması gerektiğini sanıyordum," dedi hayretle. "Bu yolsuzluk değil mi? Angus, taşları yapıyor olamazlar değil mi?"

"Ne!" dedi kocası şaşkın bir halde. "Yapmak mı? Hayır, yani sanmıyorum. Taşlar doğudan geldi."

"Evet ama bunları doğuda yapıyorlar mı veya kazıyıp çıkarıyorlar mı ya da mıknatıslıyorlar mı, ne yapıyorlar?" diye ısrar etti Cecilia. "Angus, sevgilim, ne demeye çalıştığımı anlaman lazım. Eğer böyle bir maden olsaydı ne kadar korkunç olurdu."

"Sevgilim, bence gereksiz yere endişeleniyorsun," diye karşı çıktı Sheldrake. "Bir maden olamaz, öyle bir ihtimal yok, hele böyle şeyler yapan bir taşın."

"Neden olmasın?" diye sordu Cecilia.

"Yani olabilir mi hiç? Mantıklı değil," diye üsteledi kocası. "Bu tür taşlar çok nadir bulunmalı." Ama konuşurken taşa huzursuz bir halde baktı.

"Her neyse, neredeyse öğle yemeği vakti geldi, bence bir şey yapmalısın. Kanunla yasaklanmasını falan sağla."

"Biz ne olacağız sonra?" diye sordu Sheldrake.

Cecilia kolunu tuttu. "Sevgilim," dedi. "Ne yavaş kavrıyorsun. Her zaman havayolları için özel bir lisans vardır."

"İçişleri Bakanı'na her şeyi anlatmadan bu durumu açıklamak zor ve ben de ona her şeyi anlatmak istediğimden emin değilim," diye mırıldandı Angus. "Ayrıca eğer bir lisansa izin verirlerse başkalarına da verirler ve diyelim ki iktidara tekrar İşçi Partisi geldi, o zaman ne olacak?"

Cecilia neredeyse ayağını yere vuracaktı. "Yirmi bir yıllığına falan bir tekel, ruhsat falan alamaz mısın?" diye sordu hüzünle. "Sevgilim, bunun daha da ileri gitmesini durdurmak istemiyor muyuz?"

"Evet, evet," diye katıldı Angus. "Ama açıklamak zor olacak."

"Bu elbisenin buraya nasıl geldiğini Elsie'ye açıklamak senin için olduğu kadar benim için de zor," dedi karısı. "Canımın içi, bu çok hoş bir hediye ve sana çok teşekkür ediyorum. Ama bunun başkalarının eline geçmesini önleyebilirsen o daha da tatlı olur. Deneyeceksin değil mi?"

"Deneyeceğim tabii," diye cevapladı Angus karısını öperek. "Ama biraz uğraştıracak. Bir yasa olması gerekebilir ve eğer Lord Başyargıç fena bir adamsa..."

"Siyasetle işi olmaz ama öyle değil mi?" diye sordu Chloe. "Nitekim eğer nazikçe istersen taşı satmaya hevesli bile olabilir."

Öğle yemeği için eve geri döndüler.

Aynı vakitlerde yakınlardaki bir köydeki konaklama yerinde çok da özenli olmayan bir kahvaltı Chloe Burnett ve Frank Lindsay'e servis ediliyordu. Chloe, Londra'dan ayrılmak konusunda biraz gönülsüzdü çünkü Başyargıç'ın onu çağırabileceğinden korkuyordu. Ama cuma gecesi tatmin edici olmayan bir şekilde sonuçlandığı için bunu telafi etme ihtiyacı ve görev bilinciyle Frank'in önerisini kabul etmek zorunda kalmıştı; gerçi belirsiz

bir nedenden ötürü yoldayken Frank'i Lancaster Gate'e götürmüştü. Lord Arglay'in evinde beklediğinden daha fazla bilgi öğrenememişti fakat onu görmek o gün tüm enerjisini daha fazla eğlenmeye özgürce odaklayabilmesini sağlamıştı. Frank'in kültürlü olmak için gösterdiği ciddi çabaları ilgiyle karşılayıp onu cesaretlendirdi, ancak zihninin bir kısmı dolaylı biçimde Frank'in verdiği dikkatli cevapları Lord Arglay'in rahatça verdiği bütüncül cevaplarla kıyaslamakta ısrar ediyordu. Sir Giles'ın ansiklopediler için kullandığı "zihnin gecekonduları" şeklindeki vecizesi aklına geldi ve bu ifadeye, Frank'in bilgilerinin, bir kır evinin o karmaşık ve gelişigüzel haline kıyasla daha çok "örnek konutlar" bloğuna benzediğini kabul edecek kadar hak verdi. Frank'in Chloe'nin, "Bu arada sufi nedir?" sorusunu cevaplamak için verdiği kısa ders de bu zıtlığı iyice pekiştirmişti.

"Bir Muhammedî tarikat," diye cevapladı Frank. "Muhammed de bildiğin üzere fanatik bir monoteistti, Kur'an'ı yazmış, daha doğrusu Kur'an'ın ona Cebrail tarafından getirildiğini iddia etmişti." Muhammed'e daha birçok atıf yaparak anlatmaya devam etti. Chloe'nin zihni ona, "Muhammed fanatik bir monoteistti," ifadesiyle Frank'in Lord Arglay -veya bunu söyleyen Hacı mıydı?- "Peygamber efendimiz Birlik'i ilan etmek için geldi," derken bahsettiğiyle aynı şey olduğunu hatırlattı; ama öbüründen sonra bu ifadeyi alışılmadık biçimde yorucu buldu. Bunu telafi etme hissiyle Frank'in elini teşekkür mahiyetinde sıktı, "Ne kadar da sevimli bir ev!" diyerek dikkatini başka yere çekti.

Frank bu dersi öğle yemeğinden hemen sonra köyün etrafındaki patika yollarda gezerlerken vermişti. Aslında bahsedilen evin çok az bir kısmı gözüküyordu çünkü çok uzaktaydı ve ağaçların arkasına saklanmıştı, ama galiba Chloe'nin, "Hadi şu

kapıdan geçip biraz daha yaklaşalım," demesine yetecek kadar görünüyordu.

"İzinsiz girmiş olursun," dedi Frank karşısındaki yola bakarken. Özel bir yol olduğu barizdi.

Chloe elini kapı mandalına koyarak boş yola bir göz gezdirdi. "Frank, iki dakika içerisinde," dedi, "şu köşeden bir inek sürüsü deli gibi koşarak gelecek, bak geldiler bile. Ben bu kapının arkasına sığınıp seni de içeri çekerim." Dediği gibi yapıp kapıyı arkalarından kapattı. "Hazır buraya kadar gelmişken şu viraja kadar gidip evi daha iyi görebilir miyiz diye bir baksak olmaz mı?"

"Kesinlikle," dedi Frank nazik bir şekilde. "Hatta İngiliz hukukuna göre izinsiz giriş yapanlar..."

"Hukuktan bahsetme lütfen," dedi Chloe hızlıca. "Lord Başyargıç dışında kimsenin benimle o konuda konuşmasını istemiyorum."

"Zavallı sevgilim, bıkmışsındır tabii. Sürekli onunla yaşadığını unutmuşum," diye yanıtladı Lindsay. "Uzaklaştığın için çok mutlu olmuşsundur."

Chloe vicdanı sızlayarak viraja ulaştıklarında çok daha büyük bir kısmı gözüken eve yaklaştı. Özel yol eve doğru ilerliyordu fakat izinsiz girenler, oldukları yerde biraz oyalandılar.

"Pek sevimli değil mi?" dedi Frank ve olduğu yerde kaldı. Chloe korkuyla çığlık attı. Çünkü sözleri ağzından adamakıllı çıkıp duyulmadan, önlerindeki hava titreşti, içerisinde ani bir ışık parıldadı ve az önce kimsenin olmadığı ve kimsenin de gelmediği yerde iyi giyimli genç bir hanımefendinin durduğunu gördüler. O da eşit derecede korkmuş görünüyordu, gırtlağından gelen boğuk çığlık sesi Chloe'nin feryadına karışmıştı. Bir dakikalık bir sessizlik içinde hepsi birbirine baktı. Sonra, "Taş!"

diye bağırdı Chloe. "Siz taşı almışsınız." Hâlâ sarsılmış gözüken yabancı ona baktı ve düşmanca bir tavırla, "Ne demek istiyorsunuz? Ne taşı?" diye sordu.

"Sizde olmalı," dedi Chloe nefessiz bir halde. "Biliyorum, gördüm. Tıpatıp aynıydı; rüzgâr, ışık, si-siz. Taş sizde."

Kelimeleri neredeyse suçlayıcı bir ton taşıyordu. Bayan Sheldrake, elindeki hiç şüphesiz ona ait eşyayı bilinçsizce daha da sıkı tuttu. "İzinsiz girdiğinizin farkında olduğunuzu farz ediyorum?" dedi.

Frank gayet olağan bu söz karşısında tekrar kendine geldi, son birkaç saniyedir ayakta düş görüyormuş gibi hissediyordu. Yeni gelen kişi mutlaka yoldan yukarı yürümüş olmalıydı.

"Çok özür dileriz," dedi. "Aslında sığınak bulmak için..." Chloe'nin ineklerle alakalı söylediği mantıksız hikâyeyi tekrarlamanın kıyısına geldiğini fark edince kafası karışmış bir halde duraksadı.

"Sığınak bulmak için!" dedi hanımefendi.

"Yok hayır, sığınak için değil," diye kekeledi Frank, neredeyse kavgacı bir ifadeyle gözlerini hâlâ kadına dikmiş duran Chloe'ye bir anda öfke duyarak. "Çok özür dilerim. Yani sadece bir iki adım attık, o da eve bakmak için. Buradan yani. Daha yakına gitmeyecektik. Affedersiniz. Ben-be-"

Cecilia Chloe'ye baktı. "Taş derken neyi kastettiniz?" diye sordu tekrar.

"Taşı kastediyorum," dedi Chloe berrak bir güçle. "Başka var mı yoksa sadece bir tane mi aldınız?"

Cecilia ona bir adım yaklaştı. "Taş derken ne demek istiyorsunuz?" diye sordu ve daha az şaşkın olduğu bir anda yap-

mayacağı bir hata yaptı. "Bana anlatsanız iyi edersiniz," diye ekledi.

Chloe biraz kızardı. "Hiç de bile..." diye başladı ve Lord Arglay'in, Şarlman'ın, Cebrail'in ve Tetragrammaton'un ve Arzu'nun Sonu'nun hayali gözlerinin önünden geçince kafası karışık bir halde durdu. "Affedersiniz," diye devam etti, "sadece çok şaşırdım."

"Bu Bay Montague mü?" diye sordu Cecilia bir anda Frank'a hücuma geçerek. Frank o kadar şaşırmıştı ki Chloe lafını bölmeden önce ancak alelacele itiraz edebilmişti.

"Hayır," dedi Chloe. "Alakası yok. Siz Bayan Sheldrake misiniz?"

"Bayan Sheldrake benim evet," dedi öbür kadın. "Siz ne biliyorsunuz peki?"

Chloe tereddüt etti. "Sizin elinizde taşlardan birinin olduğunu biliyorum," dedi. "Ama taşlar alınmamalı ve satılmamalı. Taş, Bay Montague'ye de ait değildi ve size de ait olamaz."

"Saçmalamayın," dedi Cecilia sertçe. "Bu taşlardan kaç tane var o zaman?"

"Bilmiyorum," diye cevapladı Chloe dürüstçe. "En başta bir tane vardı sadece ama sizdeki o olamaz, çünkü o, tacın içindeydi."

"Taç mı? Ne tacı?" diye sordu Cecilia, bu durumun katlanılmaz olduğunu hissediyordu. Tanrı bilir bu taşlardan kaç tane vardı ve şimdi de yetmiş üç bin gine bu şeyin hepsini almaya yetmezmiş gibi bir de taçtan bahsediyorlardı. Neredeyse taşı kızın suratına fırlatacaktı ama bu aptalca bir hareket olurdu, çünkü önlem olarak taşı elinde tutması gerekiyordu.

Chloe gergin bir şekilde, "Lord Arglay'i yani Başyargıç'ı görmeniz lazım," dedi. "Size durumu benden daha iyi açıklar. Kendisi

Bay Montague'nün amcası, hatta taşı satmaması için onu uyarmıştı da."

"Taş Lord Arglay'e mi ait o zaman?" dedi Cecilia.

"Kime ait bilmiyorum," diye itiraf etti Chloe çaresizce. "Ama onunla ne yaptığınız konusunda çok dikkatli olmanız gerekiyor."

"Lord Arglay'i görmeyi çok isterim," dedi Bayan Sheldrake. "Eğer olayları açıklığa kavuşturacaksa." Taşı tutan elini kaldırdı. "Bunu kullanarak ona ulaşabilir miyiz?" diye sordu.

"Hayatta olmaz," dedi Chloe tekrar sert bir şekilde. "Süleyman'ın tacını bunun için kullanamayız."

"Canımın içi," dedi Cecilia küçümseyici bir ifadeyle. "Taş zaten o işe yarıyor, varlık amacı bu."

"Değil!" dedi Chloe. "Ve eğer onu bunun için kullanırsan, onunla hiçbir işin olamaz. Tıpkı Bay Montague gibi. O, bir yere varmak içindir."

"Peki," dedi Bayan Sheldrake. "Lord Arglay'e gitmek istiyorum. Onu nerede ve nasıl bulabileceğimi bana söyleyebilir misin? Yoksa kendim mi yapayım?"

"Yapmayın," dedi Chloe. "Kendisi Londra'da sanırım." Adresi söyledi. "Ama taşı kullanırsanız bundan pek hoşnut olmayacaktır."

"Gideceğim," dedi Bayan Sheldrake. "Arabayla. Şimdi bu araziden çıksanız iyi olur sanki, değil mi?"

Son beş dakikadır bunu yapmaya can atan Bay Lindsay, Chloe'ye ters bir bakış atıp yola koyuldu. Tek laf etmeden çok şey söylemek isteyen Chloe de zekâsının galip gelmesine izin verip

onu takip etti. Ama kapıya geldiklerinde elini tutup Frank'i kendisiyle birlikte koşmaya zorladı. "Çabuk," dedi. "Çabuk. Londra'ya geri dönmemiz lazım."

"Londra mı?" diye karşı çıktı Frank. "Ne diye? Saat daha üç bile olmadı. Mutlaka..."

"Gitmek zorundayız," diye bağırdı Chloe. "Lord Arglay'i görmeliyim. Doğru bir şey mi yaptım öğrenmem gerek. Cecilia'ya ne dediğini bilmem lazım."

"Ama mutlaka sen olmadan da o kadınla başa çıkabilir," dedi Frank. "Senin de orada olmanın hayati bir önemi yoktur herhalde. Eğer kadın ona ait olmayan bir şeye sahipse Başyargıç'ı gerçekten görmek isteyeceğini sanmıyorum, bence blöf yapıyordu. Eğer bana ne olup bittiğini anlatırsan ben de ne yapmamız gerektiğini daha iyi bilirim."

Ne yapmaları gerektiğini Chloe dert etmiyordu, ne yapacağını çok iyi biliyordu. Doğrudan Lancaster Gate'e geri dönecekti, o kadar hızlı gidecekti ki aklına telefon etmek geldiğinde onu bile zihninden çıkardı. Frank'e bir açıklama yapmaya da niyeti yoktu; bütün gün ona karşı uyumlu davranmıştı, şimdi uyumlu olma sırası ondaydı. Konaklama yerine doğru sabit bir hızla ilerledi.

"Şimdi açıklayamam," dedi bir iki dakika sonra. "Eğer açıklamam mümkün olursa başka zaman açıklarım. Dışişleri Bakanlığı da işin içinde," diye ekledi heyecanlı bir şekilde. "Ama konuşma şimdi, koş."

Frank'e göre o gün, bir kız arkadaşla kırsalda geçirdiği en tuhaf gündü. Siyasette tam bir liberal olduğu için -her ne kadar alaycı bir bağımsızlık iddiası olsa da- inanmak konusunda pek gönüllü olmadığı Bolşevizm ihtimali dışında Dışişleri

Bakanlığının olaya neden dâhil olması gerektiği konusunda aklına bir şey gelmiyordu. Ama Chloe'yi memnun etmeyi canıgönülden istiyordu ve bir iki kere daha itiraz etse de konaklama yerine ulaşır ulaşmaz Londra'ya gitmek üzere çabucak arabaya bindi. Ancak Chloe'yi bu ufak, iki kişilik arabanın, Sheldrakelerin sahip olduğu muazzam arabadan önce Londra'ya ulaşmasının pek mümkün olmadığı konusunda uyardı.

"Ama ulaşmak zorundayız," dedi Chloe. "Dene Frank, dene lütfen. O kadın oraya ulaştığında ben de orada olmalıyım. Ne olup bittiğini öğrenmem lazım."

"Ama bu kutsal taş da neyin nesi?" diye sordu Frank.

"Canım benim, düşünme şimdi bunu," diye üsteledi Chloe. "Sadece yola çık. Lancaster Gate, biliyorsun. En hızlı şekilde."

"Taksici olsaymışım," deyiverdi Frank. "Pekâlâ."

Londra'ya giden ana yola çıkmak için birçok dar yoldan geçip önemli bir yan yola çıktılar. Ancak o yola çıkar çıkmaz Frank yavaşlamaya başladı. Onlardan az bir uzaklıkta, yolun kenarındaki dik bir yamacın kıyısında başka bir araba vardı ve Bayan Sheldrake içinden çıkmaya çalışıyordu.

"Durma!" diye bağırdı Chloe ama Cecilia onları tanımış, yolun ortasına koşmuştu.

"Dur," dedi ve Frank mecburen onu dinledi. Cecilia onlara yaklaşıp Chloe'yle konuştu.

"Çok can sıkıcı bir olay oldu," dedi. "Belki siz bize yardım edebilirsiniz. Taş şurada bir yerde." Nehir kıyısına ve çitlere işaret etti. "Arabanın içinde taşa bakarken Angus -Bay Sheldrake- aniden direksiyonu kırdı ve taş da elimden fırladı. Şimdi de bulamıyor."

"Ne!" diye bağırdı Chloe.

"Orada olması lazım," diye devam etti Cecilia sertçe. "Sadece güneşe doğru tutuyordum, ışıkta rengini anlamak için, sonra araba sarsıldı ve taş da gitti. Ama orada bir yerde, öyle olmalı, bize yardım edersiniz diye düşündüm."

Chloe çabucak arabadan indi. "Demek kaybettiniz," dedi. "Bayan Sheldrake!"

"Kaybolmuş olamaz," diye onu temin etti Cecilia, fazlasıyla canı sıkılmıştı. "Ve lütfen -adınızı bilmiyorum- taşın bana ait olduğunu unutmayın."

"Ona daha sonra karar veririz," dedi Chloe yamaca tırmanmaya başlarken. "Taşı ortalıkta bırakıp başkasının almasına müsaade edemeyiz. Kime ait olması gerektiğini Lord Arglay'e sorabiliriz."

Frank, Bayan Sheldrake'e konuşma izni vermeden, "Bu Bayan Burnett. Başyargıcın sekreteri," dedi mümkün olduğunca etkileyici bir şekilde, bu sırada Chloe yamaç kıyısındaki çiti yakalayıp kendini yukarı çekti ve kıvranarak aradan geçti. "Benim adım da Lindsay."

Cecilia yamaç kıyısına baktı. "Ee, Angus?" diye bağırdı.

Oldukça gergin bir ses yukarıdan cevap verdi, "Yok, şansımız yaver gitmedi. Aman, yardım mı ediyorsunuz? Buralarda bir yerdedir diye tahmin ediyoruz."

"Siz de bize yardım eder misiniz Bay Lindsay?" diye sordu Cecilia. "Çok yorucu işler bunlar. Ama yetmiş üç bin gineyi de bir kenara atmaya insanın gönlü el vermiyor." Sonuçta besbelli hayret içinde olan bu genç adama bir sebep verilmeliydi, belki taşın maliyeti...

Şimdilik haklı çıkmıştı. Frank ağzı açık ona bakakaldı. "Bir taş," dedi. "Ne tür bir taş bu o zaman?"

"Yaklaşık şu kadar büyüklükte," dedi Cecilia. "Kremsi bir renkte, altın pulları ve garip siyah işaretleri var. Bize yardım eder misiniz? Çok makbule geçer. Bayan Burnett çok kibar. Dördümüz taşı bulmalıyız, değil mi? Teşekkürler."

Frank tırmanması için ona yardım etmeye başladı. Neden Chloe Londra'ya koşturmak için bu kadar hevesliydi ki, ama tabii eğer taş gerçekten yetmiş binlikse -yetmiş bin yahu- bu kadar değerli bir taşı görmek bile oldukça büyüleyici olurdu.

Ancak yarım saat boyunca etrafta dolanarak sık çimleri ayırıp bakmalarına, aramalarına, eğilmelerine ve sürünmelerine rağmen başarılı olamamışlardı. Angus, Cecilia taşa bakmak için daha kötü bir yer bulamazdı herhalde diye düşünüyordu, bunun karşılığında karısı da Angus'un arabayı kırmak için daha kötü bir yer seçemeyeceğini düşünüyordu. Çünkü yolun kenarındaki yamaç ve çit haricinde tam bu noktada iki tarla başka bir dikenli çitle birbirinden ayrılıyordu ve çitin iki yanında da otlar uzamıştı. Isırganotu, devedikeni ve adamların devamlı diz çöktükleri yerde çok daha büyük taşlar vardı ve herkes aralarından herhangi birinin taşı her an çiğneyip toprağa gömebileceği hissine kapılmıştı. Cecilia, Chloe ve Frank'e güvenmiyordu, Chloe de Cecilia ve Angus'a güvenmiyordu ve Frank bütün bu olayların ne anlama geldiğini merak ederken Angus bu yabancıların kim olduğunu merak ediyordu. Aramalarına devam ettikleri süreçte bu merak, şüphe ve rahatsızlık hissi her an daha da şiddetlenerek büyüyordu. Ancak Arzu'nun Sonu bir yerlerde saklı kalmaya devam etti.

Nihayet, etrafta dönüp dururken karşılaştıklarında Frank Chloe'ye, "Bu iş bizi ilgilendirir mi gerçekten? Taş senin mi onların mı?" diye sordu kısık sesle.

"Benim değil," dedi Chloe kulağa çok asabi gelmemeye çalışarak ama sinirli, pis ve gergin gözüktüğünün de farkındaydı. "Ancak tam olarak onların da sayılmaz. Parasını vermişler evet ama ona sahip olmamaları lazım."

"Yoruldunuz mu Bay Lindsay?" diye bağırdı Cecilia sabırsızlıkla. "Buralarda bir yerde olmalı."

"Evet, Bayan Sheldrake," diye isyan etti Frank bir anda. "Ama Bayan Burnett Londra'ya gitmek istiyordu ve sanki sürekli aynı yerlere bakıp duruyoruz."

"O zaman devam edin lütfen," dedi Cecilia. "Sizi alıkoyduğum için kusura bakmayın."

"Saçmalık," diye araya girdi Chloe. "Kalacağız elbette. Taşı bulmak zorundayız. Öyle bir şeyin ortalık yerde durmasına izin veremeyiz. Eğer birisinin eline geçtiyse, kime ait olduğunu bilmesek bile en azından nerede olduğunu biliriz."

"O konuda şüphe yok zaten," diye karşılık verdi Cecilia. "Sonuçta parasını ödedik. Ayrıca arkadaşınız Bay Montague'nün de bizi kandırdığını düşünüyorum."

"O benim..." diye başladı Chloe ama Arzu'nun Sonu'nu aradıklarını hatırladı. Taşa yönelik karmaşık bir dua mırıldandı -zira modern ve duygusal bir kız olduğu için doğal olarak bir putperestti- ve durdu, kendisini de şaşırtan, daha berrak bir zihinsel değerlendirmenin eşlik ettiği ani ve keyifli bir huzur kıpırtısı yaşadı.

"Biraz kafamız karıştı galiba," dedi.

Tam o anda kendisine yine diken batıran Angus sert bir küfür savurup ayağa kalktı, bu sırada da dizini sivri bir şeyin üstüne yaslamıştı. Bu durum onu bir yönetim kurulu toplantısında

beklenmedik bir muhalefetle karşılaşmış gibi etkileyince bir anda kararlar almaya başladı. "Böyle devam edemeyiz," dedi. "Sonuçta buradaki hiçbir şey bozulmadığı sürece, her bir çim yaprağını tek tek söktürmem gerekse bile onu bulacağımıza eminim. Buradaki asıl mesele şu, Cecilia, şu an Londra'ya mı yoksa Court'a mı gitmek istiyorsun?"

Karısı Cecilia, Başyargıç'ı tanıyan Chloe'ye baktı. Kendisi her şeyden bihaber otururken onun Başyargıç'la konuşmasına izin mi verecekti? Asla. Eğer bu taşı bulamazlarsa öbürlerinin peşine bir şekilde düşebilirlerdi.

"Londra," dedi. "Ama sen burada dursan iyi edersin Angus, belki Bay Lindsay de Court'a geri gidip sana birisini gönderebilir."

Chloe bu şekilde kendisi araya girmeden, Frank üzerinde istediği etkiyi oluşturacağını açıkça hissetti. Çimleri ayağıyla ayırarak Frank hariç diğer herkesin yaptığı gibi etrafa bakmaya devam etti. Frank yola doğru bir bakış atarak mesafeli bir şekilde, "Bunun mümkün olduğunu sanmıyorum. Bayan Burnett de Londra'ya gitmek istiyor," dedi.

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Angus, hâlâ küfürler mırıldanmaya devam ederken aniden karısına, "O zaman arabayı alıp Bayan Burnett'le beraber Londra'ya gitseniz iyi olur. Ben burada duracağım. Belki Bay Lindsay Court'a geri dönmeyi sorun etmez," dedi.

"Gayet de sorun ederim aslında," diye yanıtladı Lindsay. "Bayan Burnett'i derhal Londra'ya götüreceğim. Yoldan sizin için mesaj götürecek birisi geçer diye düşünüyorum."

Chloe elini koluna koyunca dikkati dağıldı. "Frank, canım," dedi. "Gitsen olmaz mı? Kulağa pek sevimsiz geliyor biliyorum ama gidebilirsen..."

Frank ona bakakaldı. "Gitmemi mi istiyorsun?" diye sordu aval aval.

"İste... istemiyorum," diye mırıldandı Chloe kafası karışık bir halde. "Ama eğer gidersen, yani, çok yardımcı olmuş olursun. Hiç hoş bir durum değil biliyorum ama bence yapmak zorundayız."

"Bence bu tamamen delilik," diye cevapladı Frank kısık sesle. "Her şey onların istediği gibi mi olsun istiyorsun?"

"Her şey değil," diye karşı çıktı Chloe yumuşak bir sesle. "Ama görünüşte öyle olması gerekiyor," diye cümlesini tamamladı ikna edici olmayan bir tavırla.

Oldukça öfkeli olan Frank boyun eğdi. "Sen nasıl istersen öyle olsun," dedi soğukça. "Bu Court neyse ona gidiyorum o zaman, sonra kendi başıma Londra'ya dönebilirim sanırım, değil mi?"

"Çok sevimsiz bir durum, biliyorum Frank," diye cevapladı Chloe sevimli bir sesle. "Kendim de giderdim veya seninle gelirdim, seninle gelmeyi çok isterdim ama Lord Arglay'e Bayan Sheldrake'le aynı anda ulaşmam gerekiyor." Neden böyle olması gerektiği konusunda kafası pek net değildi, çünkü Cecilia'nın söylediği iki cümlenin Başyargıç'ın her şeyi anlamasına yeteceğinin farkındaydı. Fakat ikisinin karşılaşmasına şahit olmaya yönelik çabalarından vazgeçmesi, kendi gizli arzularını ortadan kaldırmasını gerektirirdi ve o bu gerçekle yüzleşemiyordu. Ayrıca Frank işin aslını öğrenmek isteyecekti, yine de bu durum ona ağır gelmişti; arkasını dönüp Sheldrake'e gayet nazik bir tonla, "Bayan Burnett önerinizin çok iyi olduğunu düşünüyor, ben de öyle. O halde Bayan Sheldrake onu Londra'ya götürebilir mi?" demesi son derece doğaldı.

Cecilia soğuk bir kinle onayladı. Ama Chloe aniden Angus'a, "Fakat Bay Sheldrake, eğer taşı bulursanız bize haber verin olur mu?

Adil olan budur," dedi. Angus ona katıldı. "Eğer bulursam size derhal haber vereceğim," dedi. "Lord Arglay'i mi arayayım?"

"Lütfen," dedi Chloe minnettar bir şekilde ve Frank'in bakışlarını yakalamaya çalıştı. Başarılı olamayınca üzgün bir şekilde yamaç kıyısına gitti. Her zaman bencilce olanı seçiyormuş gibi hissediyordu. Ancak Lord Arglay durumu öğrendiği anda bir sürü şeyin yapılmasını isteyebilirdi, yüksek ihtimalle isterdi. Keşke Frank'le olmayı daha çok isteseydi. Yapmak için daha az istek duyduğu görevin yanında, daha güçlü istek duyduğu görev son derece bencilce gözüküyordu. Sheldrakelerin arabasında kasvetli bir ruh haliyle oturdu ve araba hareket etti.

İki adam birbirlerine baktı. "Ne olup bittiğini anlamıyorum," dedi Frank. "Bu kıymetli taşın kime ait olduğunu da. Ama taşı ben yokken bulursanız -ya da ne zaman olursa olsun bulabilirseniz- bize haber vereceğinize dair söz verdiniz, değil mi?"

"Bildiklerimi size anlatmaktan gocunmam," diye cevapladı Angus. "Arkadaşınızın pek düşkün olduğu Lord Arglay'in yeğeni Bay Montague diye bir adamdan karım için çok değerli bir taş satın aldım. O da taşın, nasıl desem, nadir bir taş olduğunu anladı, şimdi de bizim tarafımızda bir yanlış beyan meselesi var ve sizin, yani onların demek istiyorum, tarafında ise mülkiyet üzerinde başka hak iddiaları var belli ki. Lord Arglay veya her kim konuyu biliyorsa, onunla birkaç dakika konuşsam bu durum halledilebilir diye düşünüyorum, ancak o zamana kadar sonuçta parasını verdiğim için taşı elimde tutmaya hakkım olduğunu zannediyorum. Fakat açık konuşmak gerekirse çok gerginim ve eğer taş bulunursa size veya Bayan Burnett'e mutlaka haber edeceğim. Son derece dikkatli bir araştırma yaptıracağım, hatta gerekirse bu tarlaların ikisini de satın alırım."

"Anlıyorum," dedi Frank. Adamın zorluklarla başa çıkma şeklinden biraz etkilenmişti. "Benim gidip adamlarınıza sizin nerede olduğunuzu söylememi istiyorsunuz, değil mi?"

"Zahmet olmazsa," diye onayladı Angus. "Çok makbule geçer. Ama kabul etmelisiniz ki Bayan Burnett de en az benim karım kadar istekliydi."

"Evet," diye cevapladı Frank kasvetli bir halde. "Buradan evinize en rahat hangi yoldan gidilir?"

Sheldrake ona anlatınca Frank arabasını da alıp gitti. Angus rahatlamak için bir saat kadar kendine izin verip bir sigara yaktıktan sonra beklemek için çitin dibine oturdu. Taşı daha fazla arayamayacak kadar yorulmuştu, hatta sigarası bittiğinde yenisini almak için hareket etmeye gönülsüz olduğunu fark etti, vücudunu esnetti ve yarı uykulu yarı düşünceli bir halde uzandı.

Bilinçaltı ona çitin kenarındaki yürüyüş yolundan birisinin geldiğini söylese de çitin öbür tarafından, bir metre kadar uzaklıktan gelen ayak seslerinin yarım yamalak farkındaydı. Ancak sesler yakınlaşınca uzun boylu bir şahsın çite doğru birkaç geniş adımda çıktığını ve iç içe geçmiş dalların tepesinden bir şey almak için uzandığını görmek için tam zamanında hareket etmişti. Ani bir korku onu ele geçirdi. Yabancı, Angus daha ayağa kalkmakla uğraşırken yürüyüş yoluna geri dönmüş ve Angus çite ulaşana kadar da uzaklaşmaya başlamıştı.

"Hey!" diye bağırdı Angus, ciddi şekilde paniğe kapılmıştı. "Hey, bakar mısınız!" Yabancı duraksayıp arkasına baktı. Uzun boylu ve oldukça koyu tenli bir adamdı, otuzlu yaşlarındaydı, çizim malzemeleri taşıyordu ve Angus'a bariz bir şaşkınlıkla baktı.

"Hey!" dedi Angus tekrar. "O şey bana mı ait?"

Genç adam ona bakıp bir iki adım uzaklaştı ve omzunun üstünden, "Ne size mi ait?" diye sordu.

Angus bir metre kadar koşup, "Az önce elinize aldığınız şey. Eğer tuhaf görünümlü bir taşsa bana ait," dedi.

"Öyle mi gerçekten?" dedi yabancı. "O zaman neden oraya koydunuz?"

"Siz orasını boşverin," dedi Sheldrake sabırsızlıkla. "Bana verin sadece, olur mu?"

Genç adam yavaşça yürümeye devam etti, Angus taşlara ve köklere ayağı takılarak ve sesli küfürler savurarak ona ayak uydurdu.

"Sorarım sana," dedi yabancı gökyüzüne doğru, "sen olsan ne düşünürdün? Bir çitin kenarından bir şey alıyorum ve adamın biri bağırıp çağırarak o şeyin ona ait olduğunu söylüyor." Sheldrake'e ters bir bakış attı. "Ve sanırım siz," dedi aksi bir şekilde, "onu arıyordunuz?"

"Arıyordum," dedi Angus ve bir kere daha düştü. "Daha yeni oturmuştum."

"E yazı tura oyununun ortasında gidip otururşanız tabii," diye laf attı genç adam. "Eğer size aitse çitin üstünde ne işi vardı?"

"Karım arabanın içinden fırlattı," diye cevapladı Sheldrake anayoldaki nehir kıyısına ulaştıklarında.

"Sonra arabayı da alıp gitti," dedi yabancı, boş yola bakarak. "Aile saadeti... Başarılı bir evliliğiniz var mı?"

"Aptal aptal konuşma," diye çıkıştı Angus. "Taşı derhal bana ver."

Yabancı derin derin düşündü. "Size biraz inanıyorum," dedi. "Ama sadece biraz. Bir de size şunu söyleyeyim, bana 'Hey' diye

seslenilmesinden daha az hoşuma giden bir şey yoktur. Kendime 'ben' demekte bir sakınca görmüyorum ama elbette evet, ne diyeceğinizi biliyorum, elimde hiçbir kanıt yok. Bu sadece kullanışlı bir alışkanlığın felsefeye yükseltilmiş hali, evet, katılıyorum. Ama buna rağmen yabancıların tabiri caizse benim kendim için kullandığım özel lakabı bana karşı kullanmalarından hoşlanmıyorum.* Hele onu h sesini bastırarak söylemelerinden hiç hoşlanmıyorum. Bu kadar nazikçe çıkarılan bir h sesi neredeyse züppelik sayılır. Ama demiyorum ki..."

"Taşı bana verecek misiniz?" diye bağırdı Sheldrake.

"Eğer nazikçe isteseydiniz," diye devam etti genç adam ciddiyetle. "Muhtemelen vermeliyim, ikna olduğumdan değil de şaşkınlığımdan. Kutsal huşu falan. Ama madem öyle, hayır. Ancak eğer size aitse sizin olmalı. Benim adım Oliver Doncaster, birkaç haftalığına şuradaki köyde Bayan Pentridge'in evinde kalıyorum. Şimdi de oraya çaya gidiyorum. Çaydan sonra..." Saatine baktı. "Beşe çeyrek var. Altıya doğru diyelim, eğer uğrayıp beni ikna ederseniz taşı alırsınız. Adınız nedir? Hey dışında tabii, o biraz genel bir isim sanırım, değil mi?"

Angus kendini toparlamaya çalıştı, bir çiti can havliyle geçmeye çalıştığı için tam bir aptal gibi hissediyordu. "Eğer kaba davrandıysam özür dilerim," dedi. "Ama çok ani oldu..."

"Ani mi?" diye sordu Doncaster.

"... ve sizi durdurmak için çok kaygılıydım, o yüzden öyle bağırdım... Ama çitten aldığınız şeyin ne olduğunu görmeme izin verirseniz..."

"Gerçekten de," dedi öbürü, "bir taştı. Bir anda gözüme ilişti sadece. Saat altıdan sonra da sizin gözünüze ilişmesinden çok

* İngilizce orijinal metindeki "Hi" ünlemi ile "I" (ben) zamirinin okunuş yakınlığına vurgu yapılıyor. (Editörün Notu.)

memnun olurum. Madem gizli kalsın istiyorsunuz isminizi de boş verin. Yaklaşık bir saat sonra görüşürüz o zaman. Sizinle tanıştığıma -gerçi bu tam olarak bir tanışma sayılmaz ama- çok memnun oldum. Hoşçakalın, hoşçakalın." Zarif bir şekilde elini sallayıp tam burada sola dönen ve tarlanın yarısındaki bir kapıya onu götüren yürüyüş yoluna devam etti. Angus nehir kıyısının altına gelene kadar o çoktan yola çıkmış, karşıya geçmiş ve kendi şeridinde kaybolmuştu.

Çay saatinde bulduğu şeyi inceledi. Evin içinde bakınca pek sıkıcı bir şeye benziyordu, gerçi saf bir rengi vardı ve üzerindeki işaretler bir garipti ancak öğle sonrası güneşinde parlayan altın ışık yoktu. Biraz hayal kırıklığı içinde yukarı çıktı ve odasına giderken başka bir odanın önünde durdu.

"Merhaba," dedi. "İçeriye girebilir miyim?"

Bu odadaki yatakta, Bayan Pentridge'in bir senedir belden aşağısı felç olan annesi Bayan Ferguson yatıyordu. Evde acaba Bayan Ferguson'un canı tümden alınmış olsa daha mı iyi olurdu konusunda bir görüş ayrılığı vardı. Bay Pentridge bunun onun için insaflı bir kurtuluş olacağını düşünüyordu. Bayan Pentridge ise şimdiye kadar hâlâ yaşamasının bir nimet olduğuna inanıyordu. Bayan Ferguson ise bu konudaki fikrini, bir fikri varsa tabii, saklıyor ve enerjisini ziyaretçilerden ve sohbetlerden olabildiğince yararlanmaya odaklıyordu. Doncaster saçma olduğunu hissetse de çaydan sonra eserlerini ona göstermek gibi bir alışkanlığa kapılmıştı ve hatta yarım bir ciddiyetle sanat hakkındaki önyargılarını ona öğretmeye çalışıyordu; önyargı deme iznini kendine vermiyordu elbette. Bayan Pentridge de odadaydı, yastık kılıflarını düzeltiyordu ve onu, annesi kadar sıcak bir şekilde karşılamıştı.

"Güzel bir manzara yakaladınız mı Bay Doncaster?" diye sordu.

Doncaster gülümseyerek oturdu. "Çok güzel bir eser," dedi. "Hayır Bayan Ferguson, benim eserimden bahsetmiyorum, yapmaya çalıştığım şeyden bahsediyorum. Ancak bir dalı değiştirmem gerekti. Doğanın benim tam olarak hangi noktaya bakmamı istediğini çözemedim. Şimdi, şuraya bir bakın." Çizimini uzattı ve Bayan Ferguson çizimi incelerken o da detaylı bir şekilde anlattı. Bayan Pentridge yastık kılıflarını düzeltmeye devam etti. En sonunda ayağa kalktığında, "Bu arada," dedi, "birkaç dakika sonra, bulduğum bir şey hakkında konuşmak için bir adam gelecek. Baksanıza, hiç böyle bir taş gördünüz mü?" Taşı Bayan Ferguson'a verdi. "Rengine bakın, olağanüstü değil mi?"

"Nedir bu?" diye sordu yaşlı kadın.

"Tanrı bilir," dedi Oliver. "Krisopraz* olsaydı keşke ama öyle olduğunu sanmıyorum. Urim ve Thummim'dir** belki."

"Başkâhinin göğsünde o vardı," dedi Bayan Ferguson, yanındaki İncil'e bakarak. "Onu gayet iyi hatırlıyorum."

"Eminim hatırlıyorsunuzdur," dedi Oliver gülümseyerek.

"Onları ilk öğrendiğimde çok küçüktüm," diye devam etti Bayan Ferguson. "Pazar okulundaydık. İlk kez bir eğlenceye gitmeden önceki son pazar günü öğrenmiştim, o yüzden hatırlıyorum. Urim ve Thummim, evet buydu adları... Susie Bright'ın eve dönerken bütün yol boyunca hendekte onları arıyormuş gibi yaptığını hatırlıyorum. Ah, keşke şimdi de o zamanki gibi koşabilsem."

* Şifalı ve koruyucu olduğuna inanılan, elma yeşili renginde yarı değerli bir taş. (e.n.)

** Antik Yahudi kültüründe, başkâhinin göğüslüğünde taşınan ve Tanrı'nın iradesini (evet/hayır şeklinde) öğrenmek için kehanet/kura amacıyla kullanılan gizemli iki kutsal nesne veya taş. (e.n.)

Bay Sheldrake aşağıda kapıyı çaldı ama kimse fark etmedi. Çünkü Bayan Pentridge yastık kılıflarını bırakmıştı ve annesinin yatağın içinde kalkmak için çabalamasını izlerken gözleri parlıyordu. Bayan Pentridge oturdu, nefes nefeseydi ve donakalmıştı; elleri güçsüz bir halde sarkıyordu. Yerinde hareketlenmeye başladı, Oliver'ın varlığını tamamen unutmuş halde yatağın kenarını yoklayıp ayağını o tarafa doğru kaydırmaya başladı. "Anne!" diye çığlık attı Bayan Pentridge ve o bir tarafına geçerken Oliver da öbür tarafına geçti. Hissettiği hayret ve sarf ettiği güçle nefes nefese kalan Bayan Ferguson yavaşça ayağa kalktı ve her iki yanında ona destek olanlara tutunarak öne doğru bir iki adım attı.

"İyiyim," dedi nefesi kesilerek ve Oliver'ı bıraktı. "Çok iyiyim," dedi ve kızını da bıraktı. "Sanırım," diye ekledi, "bugün biraz daha iyi hissediyorum."

Muazzam bir sessizlik oluştu. Bay Sheldrake bir kez daha kapıyı çaldı.

Altıncı Bölüm

Zaman Problemi

Sir Giles sandalyede arkasına yaslanıp Profesör Palliser'e sırıttı. "Evet," dedi, "üzerinde yirmi dört saat çalıştık, sonuçlar da burada." Elindeki kâğıttan okumaya başladı.

"1. Bilinen bir maddeden oluşmuyor.

2. Hiçbir reaksiyona cevap vermiyor.

3. Orijinalinde bir azalma olmadan bölünebiliyor.

4. Hareket edebiliyor ve bir noktadan öbür noktaya, bilinçte aradan geçen mekâna dair bir şey bırakmadan hareket sağlayabiliyor.

5. Muhtemelen zaman içinde ortadan kaybolmaya sebep olabilir."

"Kesinlikle sebep olabilir," dedi Palliser ama Sir Giles başını salladı.

"Yalnızca bir ihtimal," diye cevapladı. "Senin parlak, genç patolojik vakanın zamanda geri gidip gitmediğini bilmiyoruz.

Bildiğimiz tek şey onun değil, taşın burada olduğu. Bu sabah annesine inandırıcı bir hikâye anlattığını sanıyorum."

"Hoşuma gitmiyor," diye yanıtladı Palliser ciddiyetle. "Bütün bunlar oldukça rahatsız edici. Bence yakında polis de buraya gelir."

"Kesinlikle, ben de öyle düşünüyorum," diye onayladı Giles. "Ama onun iyi geceler dediğini duydum. Ve senin onu öldürmen için de bir sebep yok sanırım, değil mi? Bunu yapmanın bir yolu yok. O yüzden ciddi bir şekilde başının belaya gireceğini sanmıyorum. Her halükârda bir ceset bulamadılar ve ellerinde bir iz de yok. Hadi araştırmaya devam edelim."

"Haklısın sanırım," dedi Profesör. "Şimdi ne yapmamız gerektiğini düşünüyorsun?"

Sir Giles öne eğildi. "Eğer asistanın zamanda yolculuk yaptıysa," dedi, "eğer geri gittiyse, her nereye gittiyse, herhalde ileriye de gidebilir?"

"Sanırım," diye yavaşça onayladı Palliser.

"O zaman sırada bu var," dedi Sir Giles. "Ama galiba bunu kendimizin yapması gerekecek. Çok fazla açık verme riskini göze alamayız. Ayrıca gelecekte kalıcı olarak kaybolma ihtimalimiz olduğunu da sanmıyorum, çünkü gelecek bir yerde şimdiki zaman olacak."

"Yine de ilk başta çok uzağa gitmemeliyiz," diye önerdi Palliser. "En fazla çeyrek saat."

Sir Giles taşı masadan aldı ve tam bir şey söylemek üzereyken Palliser aniden konuşmaya başladı. "Baksana, Tumulty, eğer bu şekilde işleseydi, kesinlik taşımazdı, değil mi? Diyelim ki kendimi bir saat ileriye yansıttım ve kendimi bu odada otururken

buldum; sonra diyelim ki şimdiye geri döndüm ve yatak odama gidip kendimi iki saat boyunca kilitledim; peki o zaman, kendi kendimi yaparken gördüğüm şeyi nasıl yapıyor olabilirim? Zaman ne kadar kısa olursa, yanıldığını kanıtlama ihtimali de o kadar artar. Altı gün içinde her şey olabilir ama altı dakika içinde..."

Sir Giles düşüncelere daldı. "Muhtemelen hatırlamazsın," diye belirtti. "Ama geleceğe meydan okuma fikrin hoşuma gitti, Palliser. Bir deneyip bak bakalım."

Palliser'in uzun ince vücudu heyecanla titredi. "Bu zinciri kırabilir," dedi. "Kadere ait bir mekanizmadan fazlası olduğumuzu bilmeliyiz. Özgür olmalıyız."

"Bazen," diye cevapladı Sir Giles dalgınca, "İngiltere denilen haşere yuvasındaki tek gerçek bilimadamının ben olduğumu düşünüyorum. Aranızda kalbinde gerçek dışı bir arzu beslemeyen, sonra da onu bir saatliğine serbest bırakma fırsatı bulunca ağlayıp sızlamayan kimse yok. Akıllı ol, Palliser. Ne tür bir lanet olay, olaylar zincirini kırabilir? Neden özgür olmak istiyorsun? Özgür olsan bunun ne gibi bir faydası olacak?"

"Eğer bir kişi geçmişin bütün sonuçlarını silebilirse," dedi Profesör, "olacak şeyi bilse ve gerçekleşmesini engelleyebilse..."

"Ah, saçmalama, sarhoşsun sen," dedi Sir Giles açık açık. "Kendi romantik cin toniğinle sarhoş olmuşsun. Eğer burada bir saatliğine oturacaksan oturacaksındır; bunun için şu tarih öncesi balçık parçasının çatlak kafana vurup seni bir sandalyeye itmesi gerekse bile oturacaksın. Ama bir dene bakalım, dene de gör."

"Sen de dene o zaman," dedi Palliser asık bir suratla. "Seni gözümün önünden ayırmayacağım, Tumulty. O adam kaçırma oyunların bana sökmez."

"Her zaman kuşkucusunuz, siz romantikler," dedi Sir Giles. "Ama bu sefer çok da umurumda değil. Hadi beraber deneyelim. Taç nerede?"

Palliser tacı bütün gece içinde durduğu eski kasadan çıkarıp Tumulty'nin yanına oturdu. "Ne kadar sonraya gideceğiz?" diye sordu. "Yarım saat mi?"

"Yeterli," diye cevapladı Sir Giles. "Kapıyı kilitledin değil mi? Şimdi, saat kaç? On bir buçuk. Bekle. Bir kâğıda yazıp masanın üstüne koyayım. Formülümüz nedir?"

"Saat on ikide nasıl olacaksak öyle olmak, sanırım," dedi Palliser ve ikisi -Palliser tacı takmış, Sir Giles da taşı elinde sımsıkı tutarken- zihinlerinde dileklerini oluşturdular.

"... gerçi size yeni bir şey söyleyebileceğimi sanmıyorum," diye bitirdi sözlerini Palliser, müfettişe bakarak.

Sir Giles omzunun üstünden etrafına baktı -pencerenin yanında duruyordu- ama aklı başka yerdeydi. Deney işe yaramış mıydı, yaramamış mıydı? Olağanın dışında hiçbir şey hatırlamıyordu. Saate göre yalnızca on dakika geçmiş olsa da ona oldukça uzun gelen bir süre boyunca Palliser ile oturmuştu ve içinde bir yerlerde fazlasıyla rahatsız edici bir his olduğunu belli belirsiz fark etmişti. Sonra birbirlerine bakmışlardı ve Palliser aniden, "Ee?" diye sormuştu. Giles hareketlenip ayağa kalkmış, üzerinde 11.30 yazan kâğıda, on ikiye yirmi kalayı gösteren saate, sonra tekrar Palliser'e bakıp biraz öfkeyle, "Cehennemin dibi, bilmiyorum," demişti.

Palliser, "Nasıl yani?" ya da ona benzer bir şey demişti. Görüntü gittikçe soluklaşıyordu, Giles onu hâlâ kabataslak seçebiliyordu. Geçen her dakika, o yarım saatte yaşananları bir hatıra haline getiriyordu, fakat acaba hiç yaşanmışlar mıydı ve evvela

bir hatıra mıydılar? Ve şimdi yaşananlar gerçekten yaşanıyor muydu, yoksa sadece bir öngörü müydü?

Bir öfke patlaması ve şaşırtıcı bir şekilde telaşa benzeyen bir his içinde Sir Giles, bunların cevabını bilmediğini fark etti.

Kapının çalındığını, hademenin geldiğini, Palliser'in konuştuğu müfettişin girişini hatırlıyordu; Profesör gayet iyi gidiyor, diye düşündü Sir Giles, muhtemelen işin zorluğunu kavrayamamıştı, kavrayamazdı da; o "zekâ" dediği, ama aslında sadece kanserli bir süngerden farksız olan şeyle mümkün değildi bu. "Ama hatırlıyorum," diye düşündü Tumulty sabırsızca. "Eğer yaşanmamış olsa nasıl hatırlayabilirdim ki? Hatırlanacak bir şey olmazdı." Daha da derine daldı. "Fakat saat on ikide hatırlamam gerekiyor. Eğer her şey yolunda gittiyse, o zaman yaşanmamış bir şeyi hatırlıyorum demektir. Bir sanrının içindeyim. Deliyim ben. Saçmalık. On iki bilinç düzeyindeyim. Ancak on bir ile on iki arasındaki o ara durum yaşanmasaydı, o zaman on ikinci düzey var olamazdı. Ben şu an burada mıyım, yoksa hâlâ Palliser'in o lanet sandalyesinde oturuyor ve bütün bunları zamanın dışından mı biliyorum?"

Zihninin köşesinde bir başka çıkarım daha olduğunu hissediyor ve onu yakalamak için çabalıyordu ama o an için elinden kaçtı. Omzunun üzerinden baktığında müfettişin gitmekte olduğunu gördü; müfettiş çıkar çıkmaz odanın öbür tarafında duran Palliser'in yanına koştu.

"Şimdi," dedi, "ne oldu? Şu kokuşmuş polis memurunu boşver şimdi. Ne yaşandı?"

"Hiçbir şey," dedi Palliser ona boş boş bakarak. "Belli ki taş gelecekte çalışmıyor."

"Bu konuda fazlasıyla emin görünüyorsun," dedi Sir Giles. "Nereden biliyorsun? Saat on ikide nasıl olacaksan öyle olmak

istemiştin, değil mi? Peki, öyle olmadığını nereden biliyorsun? Hatırlıyor gibisin, ben de öyle."

"Peki o zaman," dedi Palliser. "Evet, ne demek istediğini anlıyorum. Bu yalnızca bir bilgi -prematüre bir bilgi mi? Hmm. Neyse, saat on bir buçuğa dönelim." Kasaya doğru bir adım attı ama Sir Giles bileğini yakaladı. "Yapma şunu, aptal," dedi. "Bunu neden daha önce göremedim, kahretsin! Eğer bir kez geri dönersen, sürekli aynı şeyi yapmaya mahkûm kalırsın -başka yolun yok."

Palliser aniden oturdu ve birbirlerine baktılar. "Ama şimdiki zamanın kaçınılmaz olarak geleceğe dönüşeceğini söylemiştin," diye itiraz etti.

"Biliyorum," dedi Sir Giles neredeyse hırlayarak. "Ama anlamıyor musun, aptal, geri dönme eylemi başlangıç noktasında yapılmalı. İşte senin o istiridye mideli kölenin yok olmasının sebebi bu; işte seni şimdi yakalayan numara da bu. Ben yakalanmayacağım; bir çıkış yolu olmalı ve onu bulacağım."

"Bana bak, Tumulty," dedi Palliser. "Biraz sakinleşip düşünelim. Geri dönüş eyleminin başlangıç noktasında yapılması derken ne demek istiyorsun?"

"Ah Tanrım," diye inledi Sir Giles. "Annesinden nasıl süt isteyeceğini bile bilmeyen bir adama bağlı kalmışım! Demek istiyorum ki deneyini içeriden değil dışarıdan koşullandırmalısın, harekete geçmeden hareketini tanımlamalısın. Aksi takdirde hareketin, tanımını kontrol eder. Gideceğim ve şu şekilde döneceğim diyebilirsin, fakat sadece gideceğim dersen geri dönüşün bir silsile tarafından yönetilir. Kafan hiç çalışmıyor mu Palliser?"

"O zaman gelecekte miyiz?" dedi Palliser. "Ve o yarım saati yaşamak için geri dönemiyor muyuz? Peki o yarım saat çok mu önemli?"

"Eğer öyleyse," dedi Sir Giles, "biz... Aman, sana anlatmamın bir anlamı yok." Volta atmaya başladı, sonra en başta oturduğu sandalyenin yanına gidip gözlerini sandalyeye dikti. "Şimdi orada mıyım?" diye sordu sertçe. "Yoksa burada mıyım?"

Birkaç dakikalık bir sessizlik oldu. Sonra Palliser tekrar, "Neden bu kadar telaşlandığını anlamıyorum. Yarım saatlik kayıp çok da önemli olamaz, öyle değil mi?" diye sordu.

Öfkesinin sınırına ulaşmış olan Sir Giles, beklenmeyen bir kibarlığa büründü. Palliser'e geri dönüp neredeyse sevimli bir tonla, "Sen bu konuyu kafana takıp zihnini yorma, sadece beni takip etmeye çalış," dedi. "Eğer bu bir bilinç tahmini ise, o bilinç tabiri caizse bir yerlerde yerleşiktir. Ve yerleşik olduğu yer senin vücudun. Peki vücudun nerede? Ve zihin zamanın ile beden zamanının bir uzlaşmaya varmasını nasıl sağlıyorsun?"

"Bedenim burada," dedi Palliser, göğsüne hafifçe vurarak.

"Yok, hayır," dedi Sir Giles yine sevimli bir dille. "Yani en azından bir ihtimal burada, bir ihtimal değil. Belki de bütün bu olanlar yalnızca bir saniyenin milyonda biri ve biz hâlâ orada oturuyoruz."

"Ama Pondon ortadan kayboldu?" diye karşı çıktı Palliser. "Geçmişine gittiğini zannediyorum. Biz de kendi geleceğimizde kaybolmuş olamaz mıyız?"

"Umarım öyledir," diye onayladı Sir Giles. "Ama biz yaşananları hatırlıyor -veya biliyor- gibi gözüküyoruz, değil mi? Konuştuğumuzu ve polisin geldiğini vesaire biliyoruz. Oldu mu yoksa olması mı gerekiyor, veya olmadı mı ve hiçbir zaman olmayacak mı? Eğer geri dönersek bana göre -ama tabii ben senin kucağında oturmuş sızlanan küçük bir çocuğum sadece- devamlı tekrar eden aynı zaman aralığı silsilesinde olacağız. Ama geri dönmezsek?"

"Yani, yaşamaya devam ederiz," dedi Profesör.

"Ölümün bilincine varana kadar mı?" diye sordu Sir Giles. "Sonra ne olacak? Bu zahirî bedenler ölene, çürüyene ve zihinlerimiz gerçek bedenlerimize dönüp tekrar yaşayana kadar mı? Gerçek bu mu? Yıllar, yıllar ve yıllar; hepsi bir saniyeden kısa bir sürede geçip sonra tekrarlanacak, hoşuna gidiyor mu bu Palliser?"

"Ama Pondon ortadan kayboldu," dedi Profesör tekrar.

"Bunu söyleyip duruyorsun," dedi Sir Giles. "Anlamıyor musun, öküz herif, koşullar farklı olabilir. Geçmiş ne olursa olsun, herkesin geçmiş hakkında bilgisi var ama gelecek öyle değil."

"Peki bu durumda ne yapmayı öneriyorsun?" diye sordu Profesör.

Sir Giles düşündü. "Birkaç gün boyunca üzerinde düşünelim diyorum," dedi. "Sonra bakalım; ilk önce senin asistanı sonra da bizim nerede olduğumuzu çözecek bir formül bulabilecek miyim. Ayrıca Whitehall'un* bir şey yapıp yapmadığını da görmüş oluruz, çünkü beni hazırlıksız yakalayamazlar, hele ki bu şartlar altında. Bu yüzden öğleden sonra Londra'ya geri döneceğim."

Euston'a giderken yol boyunca -o an taşı tekrar kullanmak istememişti- Tumulty karşılaştığı sorun üzerine kara kara düşündü. Talihsiz Bay Pondon ile iletişime geçmek için birkaç formül tasarladı; yapılabilecek en bariz deneyi -yani onun geri gelmesini dilemeyi- dün gece Profesör ile denemiş ama başarılı olamamışlardı. Görünüşe göre taş başkalarını kontrol etmek için kullanılamıyordu, taşın eylemi yalnızca taşı tutan kişinin eyleminde etkiliydi. Sir Giles bundan şiddetle pişmanlık duyuyordu; başka insanların hayatlarının düzenini bozmak ona cazip

* Londra'da İngiliz hükümet binalarının bulunduğu caddeye verilen isim.(e.n.)

bir deney aracı olarak gelmişti, çünkü kendi üzerinde deney yürütme konusunda tamamen gönülsüzdü.

Mistisizm, delilik ve romantizm arasındaki varlık durumunda olmak her zaman tercih ettiği bir alan olsa da bu alanda büyümeye münasip olan çok az nesne vardı. Bazı iğrenç insanlardan onları geçmişteki varoluş hallerine göndererek kurtulabilmeyi arzulamamak onun için imkânsızdı ve neredeyse Palliser'e, Bayan Pondon'a ve polise, görevlerini icra ederken ortadan kaybolan asistanı dünden önceki güne giderek takip etmeleri hususunda bir telgraf gönderecekti. Profesör ona bütün ihtimalleri yeteri kadar açık bir şekilde anlatmamış olsa da Pondon kesinlikle kendi özgür iradesiyle gitmişti. Ancak Pondon birkaç gün daha bekleyebilirdi. O sabah Sir Giles kısa görüşmeleri sırasında tıraş olurken kendini kestiğini fark etmişti ve o küçük kesiğin kendisinin müdahale edecek zamanı, isteği ve bilgisi olana kadar tekrar tekrar yaşanacağını düşünmek Tumulty'ye belli bir haz vermişti. Ancak ellerindeki diğer sorun onu bir hayli endişelendiriyordu. O kaybolan yarım saat aklından çıkmıyordu; o yarım saati yaşamış mıydı yaşamamış mıydı, ayrıca yaşamadıysa taş bile yaşamış olması gerekliliğinden onu kurtarabilir miydi?

Taşın ona yardım edip edemeyeceğini merak etti ama kendisinin veya başkalarının zihinlerine bir fikir sunmadığı sürece bunu nasıl yapabileceğini bilmiyordu. Taşı bu şekilde kullanmayı denediğinde bundan ne öğrenebileceğini ona söyleyecek kadar güvenebileceği birisi var mıydı? Lord Arglay'i düşündü; onun zekâsı eğitimli ve tarafsızdı, anlayışsız değildi. Palliser işe yaramazdı, çünkü zaten kafası karışmıştı. Kaybedilen yarım saati aramasına yardım etmesi için de herhangi birine gidemezdi. Ayrıca Arglay, Whitehall'un harekete geçip geçmediğini de bilirdi, gerçi geçse de Giles'ın çok umurunda olmazdı.

Euston'da Başyargıç'ın evine gitmek için bir taksiye atladı.

Lord Arglay'in cumartesi öğleden sonrası böylece bir anda hareketlendi. Çay saatinden biraz sonra, Organik Hukuk'u taşın hareket alanına getirme fikrini kafasında evirip çevirirken, gerçi Hacı'nın taşı bu şekilde kullanmasını onaylamayacağından emindi, Bayan Sheldrake'in geldiği haberini duyunca epeyce şaşırmıştı. "Bayan Burnett de onunla birlikte efendim," diye ekledi hizmetçi kız.

"Bu da nereden çıktı şimdi?" dedi Lord Arglay misafir odasına giderken. "Chloe'nin Bayan Sheldrake ile ne işi var? Nasıl yakaladı onu acaba? Buraya onu bilgilendirmek için mi yoksa korkutmak için mi getirdi?"

Fakat kısa bir sürede ortaya çıktı ki eğer ortada korkan birisi varsa o da Chloe'nin kendisiydi. Bayan Sheldrake taşla olan bağlantısını kısaca anlatıp halihazırda taşın kayıp olduğunu da bir şekilde ifade etti. Kadın, Bayan Burnett Lord Arglay'den birkaç defa bahsettiği için, Lord Arglay'in taş üzerinde herhangi bir hak iddia edip etmediğini bilmek istiyordu.

"O tür üzerinde değil," dedi Lord Arglay.

"Tür mü?" diye sordu Cecilia. "Tür derken ne demek istiyorsunuz?"

"Durum biraz muğlak," dedi Başyargıç, Bayan Sheldrake'in görünüşünü ve tavırlarını, Bay Sheldrake'in servetini ve pozisyonunu (araştırmasını yapmıştı) ve ikisini de bir husumete yol açmadan boyun eğdirmenin albenisini çabucak gözden geçirirken. "Tür diyorum çünkü var olan taşlar -ve birkaç tane vardır görünüşe göre bir orijinalden türemeler, gerçi (veya belki bu nedenle) aynı güçlere sahipler. Ama orijinal olanla ne derece benzer görülebilirler, mülkiyetle alakalı meselelerden dolayı

şu anda bunu söyleyemem. Aynı şekilde mülkiyet unvanı kime bağlı bulunuyor onu da söyleyemem. Belli başlı bazı yabancı temsilcilerin yoğun ilgi duyduklarını ve hükümetin de konuyu gözlemlediğini eklemeliyim. Mevcut durumda kocanızın en üst seviyede gizlilik ve ihtiyatla saklanması gerektiğini düşünüyorum. Bana göre unvanı hem elindeki türü nasıl elde ettiği açısından hem de o türün orijinal olanla bağlantısı açısından şüpheli gözüküyor."

Bütün bunları söylerken düşünmeleri için ara ara durakladı ve yalnızca gerekli zamanlarda büründüğü gösterişli bir tavır kullandı. Biraz etkilenmiş olan Bayan Sheldrake yine de bu söylediklerini soğuk bir şekilde karşılamış gibi gözüküyordu.

"Ama Lord Arglay," dedi, "diğer insanlar bizim mülkümüzü bizim şirketlerimizi yürütmek için kullanırken biz de sessiz sessiz oturamayız. Bu şeyin Atlantik Havayolları üzerinde nasıl bir etki oluşturabileceğini düşünüyorum. Bu bahsettiğiniz orijinal de nedir?"

"Türevlerin merkezi," dedi Lord Arglay rastgele ama garip bir şekilde. Bu ifade aniden Chloe'nin zihninde "Arzu'nun Sonu" ile bağlantı kurmuştu. Rastlantısal ve romantik kelimeler ona bir müjde gibi gelmişti ve o anda anlamasa da duygusal olarak da onu oldukça etkilemişti. Türevler neydi? Bu cümlenin Lord Arglay'in kendisinin merkez olduğunu işaret ettiğine dair belli belirsiz bir hissi vardı içinde, gerçi böyle bir atıfla dalga geçecek olan ilk kişinin o olduğunu da biliyordu. Ama bu kelimelerde kesinlikle ona değilse bile onunla bağlantılı bir şeye ithaf edilen bir şeyler vardı. Ayağını sağlam bir zemine basıyordu ve Chloe de o zeminde yürümek istiyordu.

Chloe, Bayan Sheldrake cümlesini, "Sizin fikriniz nedir?" diye bitirirken kendine geldi.

"Hanımefendi," dedi Lord Arglay. "Bir olay mahkemeye çıkmadığı sürece bir fikir belirtemeyeceğimi biliyor olmalısınız. Bir avukat veya dava vekili değilim ben. Başyargıcım."

"Ama ne yapmamız gerektiğini bilmeliyiz," dedi Bayan Sheldrake. "Orijinalinin, artık her neyse, nereden geldiğini bile bilmiyor musunuz?"

Lord Arglay kadına Süleyman'ın taşı hakkında Hacı'nın anlattığı tarihin bir özetini geçme arzusunu bastırdı ve öne eğildi. "Bayan Sheldrake," dedi. "Yeğenimin ahmaklığı sayesinde milyonların kutsal emanet saydığı bir taşa yasal olmasa da sahip oldunuz ve öyle bir taşa sahip olmanın çok mühim sonuçları var. Size büyük bir dikkatle hareket etmeniz için yalvarıyorum. Hatta daha fazla şey bilinene ve bir karar verilene kadar taşı benim gözetimim altına vermenin münasipliğini en azından bir gözden geçirmenizi isteyecek kadar da ileri gideceğim. Oldukça cüretkâr bir teklif olduğunun farkındayım ancak görünüşteki bu pervasızlığımın sebebi duruma karşı gösterdiğim endişedir. Öylesine konuşmuyorum. Çok muhtemel olduğunu düşünmesem de uzak ama imkânsız olmayan şartlar altında sizin ve kocanızın hayatlarının bile tehlikede olabileceğine inanıyorum. Kocanıza bir danışın ve bu uyarımda son derece ciddi olduğuma inanın."

"Bu," diye düşündü, "onu endişelendirmeli." Kadın şimdi gözlerini yere dikmişti. Başyargıç Chloe'ye yandan bir bakış atınca, onun yüzünde söylediklerini desteklediğini gördü.

Cecilia şaşkına dönmüştü. O an Angus'la konuşmak ve bu gizemi çözmek için başka yollara başvurmak dışında yapılabilecek bir şey göremiyordu. Belli belirsiz bir elveda cümlesi söylemeye kalktığı zaman kapı açıldı ve Sir Giles Tumulty içeriye girdi. Arglay'e başıyla selam verip misafirlere baktı.

"Meşgul müsünüz, Arglay?" diye sordu. "Sizinle konuşmak istiyordum."

"Ben de sizinle konuşmak istiyorum," dedi Başyargıç, ses tonunda Chloe'nin bir anda ona bakmasını sağlayan ve Cecilia'nın bile dikkatini dağıtan bir şeyler vardı. Başyargıç ona döndü, "Sizin için şimdilik elimden daha fazlası gelmiyor, Bayan Sheldrake," dedi.

"Hiç tatmin olmadım," diye şikâyetlendi Cecilia. "Neredeyse Büyükelçi'ye gitsem daha iyi olurdu diyeceğim. Biz sizin yetki alanınızda değiliz biliyorsunuz. Birleşik Devletler'e aitiz."

"Elbette," dedi Lord Arglay, gitmesini bekleyerek.

"Sonuçta taşın kime ait olduğunu ve taşı kimin satıp satamayacağını bilen birisi olmalı," diye devam etti Cecilia.

"Merhaba," dedi Sir Giles. "Sizde de mi bir taş var? Arglay, bu seninki mi yoksa Reginald'ınki mi? Umarım fahiş bir fiyat istememişsindir."

Cecilia neredeyse üstüne atlıyordu. "Ah," dedi. "Korkarım ki adınızı bilmiyorum ama bu taşla alakalı bana bir şeyler söyleyebilir misiniz? Her şey çok gizemli. Biz -kocam ve ben- taşı Bay Montague diye bir adamdan aldık ve bize şimdi onun bu taşı satma hakkı olup olmadığı konusunda şüpheler olduğunu söylüyorlar."

"Elbette hakkı vardı," dedi Sir Giles. "Dün sabah ona bir tane verdim."

"O zaman en başta size mi aitti?" diye sordu Cecilia.

"Kesinlikle," dedi Sir Giles.

"Bunu inkâr eden var mı?"

"Evet," dedi Lord Arglay. "Ve sen de bunu biliyorsun."

"Bir grup dindar manyak," diyerek onları bir kenara attı Sir Giles. "Sen inkâr ediyor musun Arglay?"

Başyargıç yarım saniye duraksadı. Ardından, aldığı eğitim galip geldi.

"Hayır," dedi. "İnkâr etmiyorum çünkü bilmiyorum. Ama bu hanımefendi gittikten sonra sizinle bu konuyu konuşmak istiyorum Tumulty." Biraz kaba davranıyormuş gibi hissetti ama elinde değildi. Kafasında Bayan Sheldrake'ten daha önemli bir mesele vardı. Sheldrakelerin taşı gerçekten kaybedip kaybetmediğini anlayamamıştı; yaşadıkları olayları anlatırken oraya o kadar genel bir şekilde değinmişti ki kendisi Chloe ile yola çıkarken kocası da taşı bulmak üzereymiş gibi bir izlenim vermişti.

Şimdi de Bayan Sheldrake sırtını ona dönerek ve Tumulty'ye, "Sizinle konuşmak istiyorum, Sir Giles. Grosvenor Square'de bana yarım saatinizi ayırabilir misiniz?" diyerek ona misilleme yapıyordu.

Sir Giles'ın ilk içgüdüsü ona cehennemin dibine gitmesini söylemekti. Ama Lord Arglay'de bir değişiklik fark ediyordu, önceki iyi hali gitmişti. Tumulty dünyanın ücra köşelerinde o kadar çok tehlikeli maceralar yaşamıştı ki düşmanlık hissini görünce tanıyordu ve Arglay'in şu an düşmanca bir tavır içinde olduğunu da biliyordu. Nedeni aklına gelmiyordu ancak gerçek ortadaydı. Eğer Arglay çirkefleşecekse, yanlarında bu kadın her kimse o varken de çirkefleşebilirdi. Eğer taşı satın aldıysa parası ve dolayısıyla gücü, konumu da olmalıydı; belki de Başyargıç'ın düşmanca tavırlarına karşı bir tavrı da olabilirdi. Çok önemli olduğundan değildi gerçi; Arglay'e saçma sapan bir fil tüfeğiyle ateş etmekle vakit kaybedemezdi. Ama belli ki bu ikisi pek iyi anlaşamıyordu ve Sir Giles'ın genelde hafif de olsa hissedilen küçümseme duygusu karşısında dikilen bu kocaman

adama karşı, bir nefret hissine büründü. Kadının verdiği kartı kabul etti ama kesin bir söz vermeyi reddetti; onu şoförüymüş gibi aramaya niyeti yoktu. Aramakla alakalı bir şeyler söyleyip kötücül bir cömertlikle kadından kurtuldu. Cecilia'nın zihni, Sir Giles'ın, taşının üstünde tamamen hak sahibi olduğuna dair verdiği kaba güvenceyle durulmuştu ve bu şekilde oradan ayrıldı. Chloe kalkar gibi oldu fakat Lord Arglay eliyle ona oturmasını işaret etti. Sir Giles kendisini bir sandalyeye attı.

"Şimdi," dedi, "ne derdin var, Arglay, yani eğer senin bu... sekreterinin duymasında bir sakınca yoksa..." "Sekreter" demeden önce birkaç dakika duraklamıştı, dinleyicilerin ikisi de bunu fark etmiş ama her ikisi de dikkate almamıştı.

"Birmingham'da ne yaptığını bilmek istiyorum," dedi Lord Arglay.

Sir Giles hakikaten şaşırmış bir halde ona bakakaldı. "Ama benim sana söylemek istediğim de tam olarak bu," dedi. "Bir şekilde ne olduğunu öğrenmek istiyorum."

"Söz veriyorum, onu yapacağım," diye cevapladı Lord Arglay. "Ama ilk önce bana ne yaptığını söyleyeceksin."

"Benimle böyle konuşma," diye tersledi Sir Giles. "Senin o barbar mahkemelerinde değiliz. Palliser ve ben bu sabah bir deney yaptık ve benim çok iyi anlamadığım..."

"Ben," diye böldü Arglay, "dün geceki deneyini bilmek istiyorum."

Sir Giles daha da büyük bir hayret içerisinde doğruldu. "Dün gece mi?" dedi. "Dün gece hakkında ne biliyorsun? Bilecek çok bir şey olduğundan değil de. Palliser'in anaokuluyla ilgilenmiyorsun herhalde, değil mi?"

"Taşı verdiğin adam kimdi?" diye üsteledi Başyargıç. "Ve ona ne oldu?"

"Sen bütün bunları nereden biliyorsun ki?" dedi Sir Giles dalgınca. "Tanrı canını alsın, Arglay, o kahrolası kurumuş gübre parçasıyla beni mi gözetliyordun yoksa? Öyle yaptın, değil mi? Öyleyse bilgi için de çalışıyormuş. Güzel, benim bilmek istediğim de buydu. Şimdi dinle. Bu sabah Palliser ve ben..."

"Dün geceki adama ne oldu?" diye sordu tekrar Lord Arglay.

"Ben nereden bileyim?" dedi Sir Giles öfkeyle. "Zaten o da bütün bu olayın bir parçası. Al senin olsun, ben istemem. Muhtemelen geçen haftada dolanıyordur, ama yok on iki saat demiştik, o yüzden geçen haftada değildir. Hatta bir on iki saat daha geçince geri gelebilir diye düşünüyorduk ama oradaydık, en azından Palliser bu sabah dokuza kadar oradaydı, adam geri dönmedi. Fakat sen onu aramaya gidebilirsin. Sadece ilk önce bana burada olup olmadığımı söyle." Sorununu ana hatlarıyla anlatmayı başarmıştı.

Lord Arglay istemese de bu dikkatini çekmişti.

"Benim açımdan bakarsak konuştuğum kesinlikle sensin; normal, maddesel ve sürekliliği olan halin," dedi. "Ben yarım saati bile kaçırmadım."

"Onu biliyorum," diye inledi Sir Giles. "Şu an yaşanan şeylerin senin başına geldiğini biliyorum. Ama bütün bunları en başta mı bilip bilmediğimi bilmiyorum. Beni perişan eden şey yalnızca zamanın en küçük parçasını yaşamam ve geri kalanın yalnızca anı olması. Saat on ikide bunun bir anı olduğunu biliyorum ama eğer hepsini yaşamış olsaydım da yine anı olacaktı. Tanrı aşkına Arglay, Palliser kadar koca bir aptal olma. Senin beynin biraz çalışır diye düşünüyorum, sonuçta

seni Başyargıç yapmışlar. Ayrıca dün gece Birmingham'da ne olduğunu görebildiysen bu sabah orada ne olduğunu da görebilirsin. Korkmana gerek yok, ilk olarak her şeyi belirlersek mutlaka sağ salim geri dönersin."

"Hiçbir şey yapmayacağım," dedi Lord Arglay. "Ta ki senin," kelimeyi söylemeden önce duraksadı, "kurbanın için elimden gelen her şeyi yapana kadar." Kurban kelimesi kulağa biraz tiyatral gelmişti. "Ve o zaman bile," dedi kelimeleri ağzında yuvarlayarak, "elimden ne gelir bilmiyorum çünkü taşın, senin gibi adamları kendi eylemlerinin sonuçlarından kurtarmak için yapıldığını sanmıyorum."

"Ne için yapıldığını sanıyorsun?" dedi Sir Giles. "Bir de şu ilkokul seviyesindeki dinî vaazları bırak. Senden beni kurtarmanı isteyeceğime seni, için dışına çıkmış halde görmeyi tercih ederim. Ne yaşandığını öğrenmek istiyorum ve sen bana söylemezsen en yakındaki hayvanat bahçesindeki bir bakıcı da işimi görür."

"O zaman gidip ona sorabilirsin," dedi Lord Arglay, iyi ruh hali biraz geri dönmüştü; bunun sebebi biraz, o veya bu şekilde, talihsiz asistanın geri dönme şansının olabileceğini fark etmeye başlaması ve biraz da Sir Giles'ı hayal kırıklığına uğramış ve başarısız bir halde görmekten memnun olmasıydı. "Bir şey yapacaksam büyük bir dikkatle yaparım. Sen de ne yaptığına dikkat etsen iyi olur, çünkü eğer haklıysan yaptığın her şeyi en baştan yapman gerekebilir."

"Tanrım!" dedi Sir Giles. "Anlamıyor musun? Eğer haklıysam bir sonraki sefere kadar seçim yapamam. Akılsız, donuk bir herifsin sen Arglay." Soyut düşüncelere olan ilgisi kaybolunca kendisi için duyduğu endişe geri döndü. "Yani hiçbir şey yapmayacaksın, öyle mi?" dedi.

"Bir iki gün bir şey yapmayacağım," dedi Lord Arglay. "Kendinden biraz biraz şüphe duyman senin çok işine yarayacaktır Giles. Böyle dememe karşı çıkmazsın herhalde, kendinden mutlaka şüphe duyuyor olmalısın, öyle değil mi?"

Sir Giles hiçbir şey söylemedi. Başyargıç'a bakarak bir iki dakika daha oturdu, sonra ayağa kalktı, sohbet havasında, "Vay, vay, vay..." dedi ve doğrudan odadan çıktı. Lord Arglay Chloe'ye baktı.

"*Gittikçe tuhaflaşıyor*" dememeye çalışıyorum," dedi. "Ama başka ne diyeceğimi de bilmiyorum. Pek becerikli Giles yakalanmış. Manevi tazminat diye buna derim! Bu taş harikulade bir şey."

Sesi, bu kelimeleri söylerken bile ciddiyete bürünmüştü. "Şimdi..." diye devam etti. "Sanırım sen bana bu öğleden sonra ne yaşandığını anlatacaksın."

Chloe anlatmayı bitirdiğinde, "O zaman demek ki taşlardan biri kırsalda bir yerde," dedi Başyargıç. "Dostumuz Hacı için iyi bir haber. Şimdi benim deneylerime gelelim." Önceki gece deneyimlediklerini anlattı. "Yani," diye sonlandırdı cümlesini, "zaman, mekân ve düşüncede hareket ettiğini biliyoruz. Başka?"

"Ama başka ne var ki?" dedi Chloe.

"Hacı üstünlükten bahsetti," diye cevapladı Lord Arglay. "Ama kim bilir bahsettiği şey neydi. Ve acaba doğru mu?"

Chloe neredeyse acı içinde, "Ama siz neyden bahsettiğini düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Evladım," dedi Lord Arglay. "Ben yaşlı bir adamım ve hayatım boyunca yaptığım işten daha ileri ve daha büyük bir şey tanımadım. Ne bir tapınak gördüm ne de orada anlatılan mitlere

* Yazar burada *Alice Harikalar Diyarında* kitabına bir gönderme yapıyor. (ç.n.)

inanmak için bir bahane buldum. Ben sana inan veya inanma demeyeceğim. Ancak zaman zaman merak ettiğim yalnızca bir şey vardı ve onu düşünmek bile aptalca geliyordu. Bazen bir kişi önündeki amaç için çok çalışıp elinden gelen her şeyi yaptığı zaman böyle şeyler olur, bana da oldu; o zaman durup varlıklar dünyasından ve orada benim aracılığımla yapılan şeylerden memnun oluyorum. Buna gurur denebilir, belki de varlığın önemi veya verdiğin emekten aldığın keyiftir, bu yüzlerce farklı şekilde açıklanabilir. Ama acaba bu engin huzur uzak bir kaynaktan mı geliyordu ve içerisindeki yaşam bütünüyle zaman tarafından mı yönetiliyordu, merak ettim. Eminim ki bu hal asla ben kendimle meşgul olduğum zaman gelmiyor, bugün garip bir şekilde o halin taşın kendisi olduğunu düşündüm. Ama eğer öyleyse, hiç şüphesiz bu adamlardan hiçbirisi onun sırrına erişemeyecektir."

"O sır Arzu'nun Sonu mu?" dedi Chloe.

"İçimde hiç arzu kalmadı," dedi Lord Arglay. "Fakat öbürünün, arzu için daha iyi bir son olduğunu düşünüyorum. Ve onu nasıl araman gerektiğini bilmesem de taşın ona sahip olacak herkesi beklediğini düşünüyorum. Ayrıca bence taş bizim farkında olduğumuzdan daha fazla seçim yapıyor ama bu da bir tahayyül tabii, değil mi?"

"Süleyman'ın tacında bir taş var mıydı?" dedi Chloe. "Ve Süleyman insanların en hikmetlisi miydi?"

"Öyle söylüyorlar," diye cevapladı Lord Arglay. "Peki sen taşın içinde hikmeti mi arayacaksın?"

"Hikmet nedir?" dedi Chloe.

"Ve işte, evladım," diye yanıtladı Lord Arglay. "İngiltere'nin bütün kanunlarını yorumlayan kişi olsam da onun ne olduğunu ben de bilmiyorum."

Yedinci Bölüm

Rich'teki Mucizeler

Merdivenlerin yarısına geldiklerinde Bayan Pentridge ve Oliver Doncaster, birinin sert ve ısrarlı bir şekilde kapıya vurduğunu fark etti. Ancak üzerine alelacele giydiği elbisesiyle, geçirdiği felç bir yana, yaşının dahi izin vermeyeceği bir atiklikle basamak basamak merdivenlerden inen Bayan Ferguson'un sergilediği manzara onları o kadar meşgul etmiş ve dikkatlerini öylesine dağıtmıştı ki nihayetinde Bayan Pentridge gönülsüzce de olsa hızla gidip kapıyı açtı, sonra memnuniyet ve aceleyle geri dönerek, "Sizi soruyorlar, efendim," dedi.

"Ne?" dedi Oliver. "Beni mi? Saçmalık! Ah kahretsin!" Taşı isteyen kaçığı hatırladı ve uzun adımlarla kapıya geldi. "Merhaba," dedi. "Siz gelmişsiniz! Şey, evet, evet, özür dilerim, ancak felçli ve yaşlı bir hanım sağ olsun ceylan gibi sekmeye başladığı için, şu an biraz kafa karışıklığı yaşıyoruz. Birkaç dakika bekleyebilir misiniz? Veya gidip bir şeyler içseniz?"

"Hayır, yapamam," dedi Sheldrake. "Sizin yüzünüzden bu kadar yol gelip bir sürü sıkıntı çektim, şimdi de bana yaşlı bir hanımdan bahsediyorsunuz. Yaşlı bir kadın, taşı bana vermekten alıkoyamaz sizi."

"Bu arada nereye koydum taşı acaba?" dedi Doncaster boş bir ifadeyle. "Birkaç dakika önce elimdeydi. Ne biliyor musunuz, şimdi hatırladım, bir anda ayağa kalkmaya başladığı sırada Bayan Ferguson'a gösteriyordum. Acaba bir yerlere mi düşürdü?" diye sordu.

Sheldrake kısık sesli bir küfür savurdu, ardından aklına inanılmaz bir fikir gelince duruldu. "Bayan Ferguson kim?" diye sordu.

"Ev sahibimin annesi," dedi Doncaster. "Bildiğim kadarıyla geçen sene ben buraya gelmeden öncesinden beri yatalaktı, şimdi de iki yaşında bir çocuk gibi kıpır kıpır etrafta dolanıyor. Kapının kenarından gizlice bir bakın. Şimdi gidip de benim -yani sizin, yani en azından siz öyle söylediniz, değil mi?- çakıl taşınızı sormak üzere onu rahatsız etmemi beklemiyorsunuz herhalde? Kıyamam, pazar okulu eğlencesindeki bir çocuk gibi davranıyor."

Sheldrake gittikçe daha da huzursuzlaşıyordu. Eğer bu lanet olası yaşlı kadın... Eğer taş iyileştirebiliyorsa... Eğer bu duyulursa... "Bana bakın," dedi Oliver'a hiç de doğru olmayan bir şekilde. "Londra'ya gitmem lazım ve mülkümü de yanımda götürmem gerekiyor. Şaka şakadır ama..."

"Bir jübile de jübiledir," dedi Oliver. "Yine de ne demek istediğinizi anlıyorum. Peki, bir dakika bekleyin. Aman Tanrım, dışarı çıkıyor." Bayan Ferguson gerçekten de doğrudan kapıya geliyordu.

Kapıya ulaşınca Oliver Sheldrake'i kenara çekti. "Daha iyi hissediyor musunuz Bayan Ferguson?" diye sordu.

"Çok daha iyi hissediyorum, teşekkürler efendim," dedi yaşlı kadın. "Ama biraz temiz hava bana iyi gelir sanırım, eğer akşam hava güzel olursa şöyle bir uğrayıp kardeşim Annie'yi de görmeyi düşünüyorum. Onun astımı vardı, ben de dışarı çıkamıyordum, o yüzden bu sene onu çok göremedim. Mary, canım," dedi Bayan Pentridge'e dönerek, "giyinsem iyi olur."

"Ama anne," dedi Bayan Pentridge. "Dışarı çıkman iyi olur mu sence? Ya tekrar kötüleşirsen?"

Bayan Ferguson sakince gülümsedi. "Kötüleşmeyeceğim," dedi. "Hayatımda hiç bu kadar iyi hissetmemiştim. Bunu da size borçluyum Bay Doncaster," diye ekledi.

"Bana mı?" dedi Oliver şaşkınlıkla.

"Bana verdiğiniz o taştan içime doğru bir güç aktığını hissettim efendim," diye onu temin etti Bayan Ferguson. "Sımsıkı tutuyorum onu. Hemen geri istemezsiniz, değil mi?"

"Hayır tabii ki, Bayan Ferguson," dedi Doncaster derhal. "Bir veya iki saat daha elinizde tutun ve nasıl hissettiğinize bir bakın."

"Saçmalık," diye araya girdi Sheldrake. "Bana bakın Bayan..."

"Kesin sesinizi," dedi Oliver. "Sorun yok Bayan Ferguson. Devam edin."

"Sesimi kesmeyeceğim!" diye bağırdı Sheldrake. "Başkalarının mülkünü oraya buraya dağıtarak ne halt yediğinizi sanıyorsunuz?"

"Sizin mülkünüz olduğunu nereden bileceğim?" diye bağırdı Oliver. "Bir çitin üstünden bir taş alıyorum, siz de derin bir uykudan uyanıp aniden ortaya çıkıyor ve karınızın taşı oraya

attığını söyleyip onu geri verir miyim diye soruyorsunuz. Siz kimsiniz ki zaten?"

"Benim adım Sheldrake, Angus M. Sheldrake," diye cevapladı öbürü. "Atlantik Havayolları ve bir düzine başka şeyin genel başkanıyım. O taş için yetmiş bin pound ödedim ve onu derhal geri istiyorum."

"O zaman derhal geri alamayacaksınız," diye sertçe karşılık verdi Oliver. "Atlantik, Pasifik, Hint, Arktik, Antarktika hava, deniz ve kara yollarının genel müdürü olsanız da, yeraltı treninin genel müdürü olsanız da alamayacaksınız. Ancak bana da yetmiş bin pound verirseniz başka, o zaman alabilirsiniz. Bilmiyorum, beni kışkırtmayın o yüzden. Veya kışkırtın ki ben de, 'Paranız size kalsın,' diyebileyim, elli binle başlayıp beş bin artırarak devam edin."

"Tanrı şahidim olsun," dedi Sheldrake, "hepinizi hapse attıracağım."

"Aptal olmayın," dedi Oliver sinirli bir şekilde. "Gidip Job Ricketts'i uyandırın da ona Bayan Ferguson'un taşınızı çaldığını söyleyin bakalım. Nasıl bir açıklama yaptığınızı görmek isterim."

Tartışma Bayan Ferguson pelerinini ve şapkasını takıp dışarı çıkmak üzere kapıya gelene kadar böylece devam etti.

"Taş bu beyefendiye mi ait efendim?" diye sordu gergince.

"O da bilmiyor, ben de bilmiyorum," dedi Oliver. "Siz devam edin Bayan Ferguson, fakat taşı elinizden bırakmayın. Herkes şahit olsun," dedi yüksek sesle; Bayan Ferguson, Bayan Pentridge, Sheldrake, Sheldrake'in şoförü ve etrafta toplanmaya başlayan köylülere hitap ederek. "Bayan Ferguson mevzubahis mülkü -yani bir taşı- benim talimatlarımla muhafaza edecek, ta ki

ben hak talep eden şahsın, yani kendi itirafına göre Angus M. Sheldrake'in iyi niyetinden emin olana kadar. Buyurun," diye ekledi Sheldrake'e dönerek.

"Bunun ne halta yarayacağını sanıyorsun?" dedi Sheldrake öfkeyle.

"Tam olarak bilmiyorum," dedi Oliver rahatça. "Ama doğru bir izlenim oluşturuyor, sizce de öyle değil mi?"

"Ama beni sokakta durduran her aptala veya onu cebimden yürüten her yankesiciye bu kahrolası şeyi kanıtlamamı mı bekliyorsunuz?" dedi Sheldrake hiddetle.

"Doğrusu beni durduran ve onu cebimden çalmak isteyen sizdiniz, fiilen," dedi Oliver. "Ve gelecek bir iki saati gayet de iyi niyetinizi kanıtlayarak geçirebiliriz, sizce de öyle değil mi?"

"O kadını gözümün önünden ayırmayacağım," dedi Sheldrake. "O nereye gidiyorsa ben de oraya gidiyorum."

"Onun halkı senin halkın, onun tanrıları da senin tanrıların olacak," diye mırıldandı Oliver. "Bir milyonerin anlık dönüşümü böyle olur işte. Eski yuvanın çağrısı. Swanee Nehri kıyısında. Ah Dixie, benim Dixiem, o korkunç yolculuğumuz sona erdi."

"Cehennemin dibine git be!" dedi Sheldrake arabasına geri atlayarak. "Barnes, şu kahrolası siyah şapkalı yaşlı kadını takip et."

"Evet efendim," dedi şoför itaatkâr bir şekilde ve geçit töreni başladı. Bayan Ferguson ve Bayan Pentridge öndeydi, Oliver birkaç adım gerideydi, araba onunla aynı hizada ilerliyordu ve şaşırtıcı haberler yayıldıkça dağılıp sonra tekrar toplanan, lak lak eden, bağıran ve gitgide artan bir köylü topluluğu da onları takip ediyordu. Bayan Ferguson'un zayıflığından ziyade bu gürültülü kalabalıktan ötürü, Bayan Ferguson'un bir mil

uzaklıktaki astımlı kız kardeşinin yaşadığı ve yaygın olarak Rich diye bilinen Rich by the Mere kasabasına ulaşmaları bir saat sürdü. Onun sokağına ulaşana kadar kalabalık bir güruh toplanmıştı, araba bu heyecanlı topluluğun arasında ilerlemek için elinden geleni yapıyordu ve Oliver, Bayan Ferguson'un yanına doğru itilmişti. Yaşlı kadın kapıyı çaldı, kapı bir dakikada açıldı ve hemen ardından yüksek bir çığlık sesi geldi.

Bayan Ferguson'un, "Sakin ol Annie," diye tepki gösterdiği duyuldu ve kalabalık daha da heyecanlandı.

Sheldrake öfke, çaresizlik ve şüphe içinde aklını kaçıracakmış gibi hissediyordu. O ağır aksak ilerleyişleri sırasında polise gitmesinin, taş hakkındaki dedikoduların yayılmasına sebep olacağını fark etmişti ama ne yaşanacağını da tahmin edemiyordu. Taşı geri alacağından pek şüphesi yoktu lakin bu işi sessizce yapmak ve en kısa zamanda İngiltere'den çıkmak istiyordu. Arabadan dışarıya bir göz attı ve Oliver'ı evin kapısına yaslanmış, kalabalığın arasında onu duyabilecek olanlara Bayan Ferguson'un nasıl iyileştiğini dramatik bir havayla anlattığını gördü; uzaktan yavaş yavaş onlara yaklaşan bir iki polis kaskını fark etti, dört bir yandaki pencerelerin ve kapıların açıldığını ve her saniye kalabalığın yeni laflarla hareketlendiğini izledi, hatta birkaç kişinin küçük not defterlerine bir şeyler karaladığını ve yeminler ederek geri çekildiklerini fark etti. Ama derhal doğrulup kalabalığın arasından sıyrılıp arabaya doğru gelen Oliver'ın dikkatini çekmeyi başarmıştı.

"Bana bakın," dedi Sheldrake. "Bu artık şaka değil. Size kaba davrandıysam özür dilerim. Benden istediğiniz her şeyi kanıtlayabilirim. Ama taş gerçekten de bana ait ve onu geri almak için de size itimat etmeliyim. Bana inanıyorsunuz, değil mi?"

"İnanıyorum gerçekten," dedi Oliver. "Biraz burnunuz havada gerçi, anlarsınız ya, ne yaşandığını da tam anlamıyorum. Elbette

taşın onu iyileştirmesi falan hep saçmalık ama işler bu raddeye geldiği için dikkat etmeliyiz; taşı elinden vahşice alıp zavallı yaşlı kadını tekrar yatağa mahkûm edemeyiz. Siz bu işi bana bırakın, ben bu gece geri getiririm. Nerede yaşıyorsunuz?"

Angus ona söyleyince Oliver yüzünü ekşitti. "Biraz uzaktaymış," dedi. "Ama sanırım bu da benim hatam. Neyse, bu gece veya yarın sabah güzellikle taşı geri almaya çalışacağım."

"Affedersiniz efendim," dedi yan tarafından bir ses. "Manyetik bir demir parçasıyla bir kadının kanserden iyileştiğini söylüyorlar, acaba doğru mu? O şey size mi yoksa bu beyefendiye mi ait? Bir de şey doğru mu, kadının..."

Oliver ve Sheldrake birbirlerine baktı. Aniden Oliver etrafına bakındı. Bayan Pentridge evin camından eğiliyordu.

"Bay Doncaster," diye bağırdı. "Lütfen bir gelin. Teyzemin astımı geçti. Tam öksürüğünün ortasında geçti. Ah, lütfen gelin." Etraflarında sağır edici bir gürültü patladı. Bay Sheldrake kendini arabanın içine attı ve ufak tefek muhbir de Oliver'ın yanında kalabalığı yara yara kapıya ulaşmaya çalıştı.

Ertesi gün herkes gazetede bu haberi okudu. Chloe Highgate'te afişleri görünce satın aldığı bir gazetede, Lord Arglay Lancaster Gate'te *The Observer* gazetesinde, Sir Giles Ealing'de kâhyasının okuduğu *Sunday Pictorial* gazetesinde, Palliser Birmingham'da *Sunday Times* gazetesinde ve Reginald da Brighton'da (kaldığı oteldeki sigara içme odasında öylesine eline aldığı gazetede tamamen tesadüfi bir şekilde) okumuştu. İngiltere Majesteleri, uzun zaman sonra çıkan bir hatıratta aktarıldığı üzere; Sandringham'da huzurdaki Bakan Lord Birlesmere, İran Büyükelçisi ve hatıratın müellifi ile azametle hasbihal ederken, bu olayın ne kadar olağanüstü olduğunu zarif bir şekilde belirtme lütfunda

bulunmuştu. Gazetelerde Lourdes, Kralın Şifası, İlk Hıristiyanlar, Bayan Eddy, Mesmer ve diğer ünlü şifacılar tanıtılıyor ve neredeyse onlardan ruhani bir yardım isteniyordu. Çünkü Rich'te bütün gece sergilenen manzaralar "kelimelerle tarif edilemeyecek kadar şaşırtıcıydı". Bu imkânsız şeyin, yani sağlığın bu kadar kolay ve bu kadar hızlı bir şekilde geri kazanılmasının gerçekleştiği anlaşıldığı zaman polis, evi korumaya vakit bulamadan insanlar eve neredeyse akın etmişlerdi. Oliver iki yaşlı hanımı -Bayan Ferguson ve kız kardeşini- Bayan Pentridge ile hızla üst kata göndermiş, Oliver'ın kendisi de yanında bir polisle merdivenin üst katına yakın bir yere konuşlanmıştı. Bir yandan etraftakileri ikaz ediyor, bir yandan onlarla tartışıyor, bir yandan da kavga ediyordu. Caddedeki kalabalık, her zamanki gibi anlık gelen bir sempatiyle, sakatlar, körler ve sağırlar için sürekli ikiye ayrılıyordu. Çoğu kişi alelacele, oraya varamayan hastalar için taşı ödünç almaya gelmişti. Kapının karşısında duran Sheldrake'in arabası da bir çeşit izleyici platformuna dönüşmüştü. Gece yarısına kadar her taraf kargaşaya bürünmüştü. Taşın kaybolması tehlikesi başlı başına bir an meselesiydi. Sheldrake polislere sürekli taşın kendisine ait olduğunu söylüyordu ama polis daha müşkül meselelerle ilgileniyordu. Ancak muhbirler bunu yakalamıştı. "Taşın," diye ilan ettiler, "Bay Angus M. Sheldrake'e ait olduğu söyleniyor, ünlü..." vesaire. O pazar sabahı bütün İngiltere, Bay Angus M. Sheldrake'in, o anda elinde olup olmadığı biraz şüpheli olsa da, yalnızca bir dilekle bütün hastalıkları iyileştiren küçük mucizevi bir taşın sahibi olduğunu biliyordu.

"Yani gerçekten," dedi kendi kendine Lord Arglay. "Görünüşe göre Reginald bu sefer kendini epey aştı."

Reginald da aynı fikirdeydi. Ama ne kendisi ne de bu konuda endişelenen diğerleri şimdi ne yapmaları gerektiğini biliyordu.

İran Büyükelçisi, Sandringham'daki sessiz öğleden sonrayı fırsat bilip Lord Birlesmere'ye eğer bu haber doğruysa ve bahsettiği kutsal emanet sayesinde olduysa ve haberler yurt dışına yayılırsa, çok ciddi neticelerin meydana gelebileceğini söyledi. Lord Birlesmere, zatıâlilerinin iletisini dikkate alarak daha sonra telefonla Rivington Court'a bağlanmayı başardı. Sheldrake ile iki üç kez karşılaşmıştı. Angus Sheldrake telefona cevap verdi. Ancak Dışişleri Bakanlığının üstü kapalı bir şekilde ondan bir röportaj istediğini fark edince hafifçe güldü.

"Sevgili Lord Birlesmere," dedi. "İstesem de yapamam. Birkaç bin asker ve makineli silahlar olmadan olmaz. İnsanlar her yerdeler, bahçede kamp yapıyor, kapıları çalıyorlar. Bölgedeki her kasaba ne kadar sakatı varsa buraya göndermiş sanki ve hepsi de onları iyileştirmemi istiyor."

"Peki yapıyor musunuz?" diye sordu bu fikirden büyülenmiş olan Lord Birlesmere.

"Ne?" dedi Bay Sheldrake.

"Ama," diye devam etti Lord Birlesmere konuyu değiştirerek. "Ama yerel yetkililer bir şey yapmıyor mu?"

"Boşta olan bütün polisleri görevlendirdiler," dedi Sheldrake. "Londra ile iletişime geçecekler. Ama bunun yarına kadar bana yardımı dokunmayacak gibi."

"İçişleri Bakanlığıyla konuşacağım," dedi Birlesmere. "Sizi tekrar görene kadar İngiltere'yi terk etmeyeceğinize veya taşı elden çıkarmayacağınıza söz vermenizin bir mahzuru var mıdır?"

Sheldrake tereddüt etti. Başlıca dileği taşla birlikte İngiltere'den çıkmaktı; öbür taraftan bunu yapma şansı, düşmanca davranan bir Dışişleri Bakanlığı karşısında biraz düşüktü. Ayrıca Dışişleri Bakanlığının onun ipleri elinde tutmasına izin

vermeyeceği, tüm uçların ustalıkla ortadan kaybolacağı bazı kriz durumlarının farkındaydı. Dışişleri Bakanlığının olaya neden müdahil olduğunu tam olarak anlamıyordu; taş onların özel ilgi konusuna giriyormuş gibi değildi. Dün gece Cecilia geri döndüğünde, daha doğrusu kendisi o sabah geri döndüğünde, Cecilia'dan hükümetin işe karıştığını öğrenmişti ve elbette bir de taşın yurtdışından geldiği söyleniyordu. Fakat yine de...

"Yani," dedi. "Eğer beni bu durumdan bir an önce kurtarırsanız gitmeden önce sizi göreceğime söz vermenin benim için bir mahzuru yok."

"Ama gerçekten çıkamıyor musunuz?" diye sordu Lord Birlesmere. Herhangi bir kalabalığın bir adamı kendi kır evine nasıl hapsettiğini tasavvur edemiyordu, bunun sebebi böyle bir şeyi hiç görmemiş olmasıydı. Bay Sheldrake'in dış kapısının etrafını saran, oradan garaja kadar uzanan, pencerelerden içeri bakmaya, hatta sızmaya çalışan, kapılardan durmaksızın akarak çimleri, terasları ve bahçeleri hıncahınç dolduran bu insan seli, Lord Birlesmere'nin ömrühayatında gördüğü en kalabalık topluluktu.

Onlara karışılmadığı sürece sessizdiler, şüpheli bir sessizlik içindeydiler. Gelmelerinin bir faydası olup olmadığından şüphe ediyorlardı. Gece olmadan evvel sırf hevesleri kaçtığı için ve açlıktan dağılabilirlerdi; pek yeterli olmayan sayıda bir polis grubu yerlerini değiştirmek için bir iki teşebbüste bulunmuştu ancak bu yalnızca öfkeye ve bir iki defa da neredeyse ciddi sıkıntı çıkmasına sebep olmuştu.

Lord Birlesmere, bütün bunları kibarca yaptığı sorgulamadan öğrendikten sonra, elde ettiği kısmen yeterli sözle ahizeyi yerine koyup gözlerini ona dikti. Askerlerin hepsi pek iyiydi ama hükümet biraz sallantıdaydı; muhalif gazeteler orduyu, acı içindeki bir güruh kadını ve erkeği iyileşme ihtimallerinden geri tutmak

ve bir Amerikan milyonerinin o iyileşme kaynağıyla kaçmasına yardım etmek için kullanırsa ne yazardı? Muhalefetin, Bay Sheldrake ve Lord Birlesmere gibi, taşın herhangi bir şey yapabiliyor olması fikrinin palavra olduğunu bilmesi gerekirdi. Keşke Başbakan Londra'da olsaydı ama değildi, Aberdeen'deydi. Yapılabilecek en iyi şey besbelli Sheldrake'i sessiz sedasız Londra'ya getirmekti -belki daha sonra kalabalık da biraz dağılırdı. İran Büyükelçisi'nin bahsettiği Sir Giles Tumulty vardı, belki orada bir görüşme yapılabilirdi. Bu arada Bruce Cumberland ne yapıyordu? Büyükelçi aklına gelince Lord Birlesmere İranlıdan çok fazla şey öğrenmemesinin belki de daha iyi olacağını düşündü, dost bir hükümetin görüşlerinden bu kadar açık bir şekilde haberdar olmak istemiyordu. Sheldrake'in kesinlike sessizce çıkarılması gerekiyordu. Gereken önlemleri aldı.

Aynı pazar günü Hacı, Lord Arglay'in evine geldi. Başyargıç özel bir akşam gazetesinin son baskısını bırakıp numaradan alay eder gibi, "Sanırım bu," dedi, "sizin dünyaya geleceği kehanetinde bulunduğunuz kötülük -bütün bu iyileştirme işi falan yani?"

"Şimdiye kadar büyük ölçüde iyileştirme olmadı ama büyük ölçüde iyileşme arzusu var," diye cevapladı İbrahim. "İşte o bir kötülük olabilir."

"Eğer Sheldrake onunla Amerika'ya gidip paçayı kurtarırsa işin sonu gerçekten kötü olur," dedi Lord Arglay. "Onu engellemek için özel bir yasa çıkarırlarsa hiç şaşırmam."

"Parlamentonuz böyle şeyler yapabilir mi?" diye sordu Hacı.

"Öyle bir yapar ki," dedi Lord Arglay. "Adı sanat hazinesinin kaçırılmasını önleme yasası olur herhalde. Sheldrake'in taşın bir sanat hazinesi olmadığını kanıtlaması bizim istediğimiz kadar uzun sürer. Yahut bu satışın hükümsüz olduğunu, zira taşın

hiçbir vakit Reginald'ın mülkiyetinde bulunmadığını öne sürebilirler; yalnız o vakit hakiki bir davacıya ihtiyaç duyulacaktır. Ve kim olabilir bu? Ben değilim, orası aşikâr; Giles değil -ki o istemez zaten-, Büyükelçi hiç değil, çünkü o takdirde taşı ona geri vermeleri icap eder."

"Sizce vermezler mi?" dedi Hacı.

"Kesinlikle, son derece eminim ki vermezler," dedi Lord Arglay. "Ayrıca gerçekten Hacı, onları suçladığımı da sanmıyorum. Sonuçta herhangi bir adamın, ailenin veya ülkenin elinde bulundurmaması gereken bir şey bu. Var olmalı mı ondan bile emin değilim, ama bütün bu gördüklerimden sonra da nasıl yok edileceğini bilmiyorum. Atlantik'e bırakılsa Eskimolar veya onun gibi insanların olduğu yere süzülmesinden korkarım. Serbest kalamaz. Bakın kaldığında neler oluyor."

"Ne olacak o zaman?" dedi Hacı. "Ne yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?"

"Aklıma bir şey gelmiyor," dedi Lord Arglay. "Milletler cemiyeti dışında. Özel bir uluslararası ajan olsa? Olmaz mı? Kabul etmeyeceğinizden korkuyordum zaten."

"Taşla da benimle de dalga geçiyorsunuz," dedi Hacı.

"Hayır, geçmiyorum," diye onu temin etti Başyargıç. "Kafam doğal olarak pek yerinde değil. Ama konuyu oldukça ciddiye alıyorum. Bir İngiliz ne zaman bir şeyi ciddiye alsa cüzi miktarda aklını kaçırır. İnsanlar size bizim mantıklı düşünmediğimizi söyler ama bu doğru değildir. Sadece bizim mantığımız şiirsel bir mantıktır. Biz milletlerin Tom Bedlam'ıyız,* dünyanın şüp-

* İngiliz kültüründe, Londra'daki tarihi Bethlem (Bedlam) Akıl Hastanesi'nden esinlenen; dışarıdan delişmen görünen ancak kendine has şiirsel bir bilgeliğe sahip "meczup" arketipi. (e.n.)

hecileri biziz, hiç ümidimiz de yoktur veya olan da kayda değer bir şey değildir, bu yüzden yeni fikirlere ayak uydurmakta çok iyiyizdir. Bakın Reginald taşa nasıl ayak uydurdu."

Hacı ona ciddiyetle bakmaya devam etti. "Peki şimdi ne yapacaksınız?" dedi.

"Birçok fikrim var," dedi Lord Arglay. "Biri, taşı alıp sizin tür dedikleriniz her neredeyse kendimi oraya göndermek ve halihazırdaki sahipleri bunu kabul etse de etmese de, hepsini birer birer toplamak, sonra hepsiyle beraber Vezüv Yanardağı'nın içine kendimi göndermek. Biri de şu Pondon adlı arkadaşı aramak. Öbür fikrim de gidip Giles'ın kafasına bir tane yapıştırmak. Üç etti, dördüncüsü mü? Dördüncüsü de taşı alıp benimle ne yapmak istiyorsa yapmasını dilemek."

"Bu da aralarında en tehlikeli olanı," dedi Hacı.

"Sonuçta," dedi Arglay, "Bayan Burnett taştan hikmet elde edebileceğini düşünüyorsa ben neden düşünmeyeyim?"

"Öyle mi düşünüyor?"

"Hayır tabii ki," dedi Lord Arglay sinirle. "Ona bunu soran bendim. Hacı, gevezelik ediyorum sadece. Ama Tanrı aşkına, ne yapabiliriz?"

Hacı kara kara düşündü. "Sanırım sadece taş biliyor," dedi. "Ama çok yüce ve dehşetli olduğu için onu kullanmaya cesaret edemem ve sizin, iradesini ortaya çıkarmasına yetecek kadar ona inandığınızı da sanmıyorum. Peki ya arkadaşınız?"

"Kim?" diye sordu Arglay ifadesizce.

"Şu Bayan Burnett," diye cevapladı İbrahim. "O inanıyor mu?"

Lord Arglay ona bakakaldı. "İnanıyorsa ne olmuş? Neye inanabilir ki?" dedi. "Yoksa ona da, Giles'ın Pondon'a oynadığı

türden bir oyun oynamayı mı teklif ediyorsun? Çünkü eğer öyleyse Hacı, size şimdiden söyleyeyim ki sizi durdururum. Hem onun bu gizemi çözeceğini de nereden çıkarıyorsun?"

"Eğer... hayır, bu imkânsız," dedi Hacı. "Ama taşın üstündeki gibi, Allah'ın adının onun alnında yazılı olduğu bir rüya gördüm. Ve taşa giden yolun taşın içinde olduğu kesin."

"O zaman," dedi Lord Arglay mantıklı olarak, "siz neden almıyorsunuz taşı?"

"Benim hanemdekiler," diye cevapladı Hacı gönülsüzce, "muhafızlar; sakladıkları kutsal emanetleri her zaman koruyacaklarına ve onları asla kullanmayacaklarına yemin ettiler. Ne bunu ne de bundan daha kutsal olanını."

"Başka ne var ki?" diye sordu Arglay.

"En içtekinin içinde olan bir şey var," diye cevapladı Hacı. "Her şeyi kontrol eden bir şey. Ve taşın bilgisi sayesinde herhangi biri bu diğer şeyi bulur diye korkuyorum. Çünkü Asmodeus'un onu taktığında Süleyman bin Davut'un Kudüs'teki tahtına oturduğu söylenir ve eğer sizin bu Giles Tumulty..."

"Muhtemelen Asmodeus bile Giles'ın yanında bir beyefendi kalır," dedi Lord Arglay. "Ama hakikaten Hacı, arkada başka bir şeyin olduğunu mu söylüyorsunuz? Eğer öyleyse nedir bu?"

"Size söyleyemem," dedi İbrahim.

"Elbette," diye yanıtladı Lord Arglay yarı alay yarı teslimiyetle. "Bu da çok işimize yarıyor değil mi? Pekala Hacı, şu Pondon denen adamı bulmama yardım edecek misiniz? Belli bir formül var mı?"

"Bence dikkatli olsanız iyi edersiniz," diye cevapladı İbrahim. "Çünkü eğer geçmişteki dünyalara geri dönerseniz, taş sizinle birlikte gelmeyecektir."

"Giles'ın tahminine göre," dedi Lord Arglay, "bir kişi yaklaşık on dakikalığına geçmişe dönmeyi dileyebilir."

"Taş olmadan bu adamı geçmişten geri nasıl getireceğinizi anlamıyorum ve eğer siz geçmişe giderseniz taş elinizde olmayacak," dedi Hacı şüpheyle. "Ayrıca kendi geçmişinize geri dönebilseniz bile onun geçmişine geri dönebilir misiniz bilmiyorum."

"Ama neden şimdi ona gidemiyorum?" dedi Lord Arglay. "Şimdi her neredeyse yani... Kahretsin, şu an bir yerlerde olmalı."

"Eğer haklıysanız şu an hiçbir yerde değildir," dedi Hacı. "Şimdiye henüz ulaşmadı. Dünü yaşıyor."

"Tanrım!" dedi Başyargıç. "Uzayda bir yerlerde olmalı."

"Uzaydayken burada, orada veya herhangi bir yerde olduğuna şüphe yok zaten," diye yanıtladı İbrahim. "Çünkü dünün uzayı neredeyse şimdinin uzayı da tam olarak orada."

"Yarının da mı?" dedi Lord Arglay.

"Bence öyle," dedi Hacı. "Ama yarınlar bizim sahip olduğumuzdan daha büyük bilgiler içinde mevcuttur ve ancak o yüce bilgiyle tecrübe edilebilirler. Dolayısıyla geleceği tecrübe etmek için, gerçi belki geleceği öngörmek gerekmez ama, içsel varlık ile o dünyanın ruhuna girmek gerekir."

"O zaman Giles o yarım saati kaybetmedi mi?" dedi Lord Arglay ve durumu açıkladı. Hacı başını salladı. "Sanırım," dedi, "sonsuz küçük bir zaman parçasının içinde bütün geleceğini biliyordu, ta ki Arzu'nun Sonu'ndan içeriye girene kadar."

"Şu anda tecrübe ettiği şeyi önceden biliyor muydu yani?" diye sordu Lord Arglay.

"Bence öyle," diye cevapladı İbrahim. "Ama bilmesine rağmen şu anda hafızasında olduğunu veya sona ulaşana kadar olacağını sanmıyorum. Çünkü geleceği hatırlamak için o geleceğe ait olan anısını önceden bilmeli ve öyle bir anısı olmadan, onu önceden bilmeden de bunu yapamaz. O yüzden o kötülükten kurtulduğunu düşünüyorum. Rahman olanın merhameti ne yücedir!"

Sekizinci Bölüm

Toplantı

Dışişleri Bakanlığındaki oda geniş olduğu için çok kalabalık değildi. Lord Birlesmere toplantıyı yönetmek zorunda kalmadan kontrol edebilmesi için bir masanın köşesine ustaca konumlandırılmış bir sandalyede oturuyordu. Yanında Lord Arglay, Chloe ile birlikte oturuyordu, karşısında Bay Sheldrake vardı ve çok ciddi bir rahatsızlık içindeydi. Chloe'nin yanında oturan Reginald Montague de aynı miktarda bir endişe içindeydi. Bay Doncaster Sheldrake'in yanındaydı ve ondan biraz uzakta Profesör Palliser ve Sir Giles Tumulty oturuyordu. Masanın en uzağında Bay Bruce Cumberland ve yüksek rütbeli bir polis memuru vardı. İran Elçiliğini temsil eden kimse yoktu. Günlerden pazartesi ve saat takriben 11.00'di.

Lord Birlesmere biraz öne eğildi. "Beyefendiler," diye başladı. "Sanırım sizi neden rahatsız ettiğimizi ve sizin de buraya gelmeyi neden kabul ettiğinizi biliyorsunuz. Rich'te hafta sonu tezahür eden oldukça hayret verici olaylar bizzat bu bakanlığı

ilgilendiren konular değil, fakat -en azından çoğunuzun bildiği gibi- bu gösterilerin, yabancı bir devletin varlığı ve muhafazasıyla yakından ilgilendiğini beyan ettiği, kutsal bir emanet olduğu iddia edilen bir nesneyle bağlantılı olduğu söylenmektedir. Bu devletin temsilcilerinin resmî olarak ne derece harekete geçtiğini açıklamaktan sizi mahrum bırakmayacağım. Bu arada şunu da söyleyebilirim ki Yakın Doğu'da son iki aydır yaşanan bazı gerginliklerin ve kargaşanın aynı sebebe bağlı olduğunu düşünmek için kendimce nedenlerim var..."

"Ne sebebi?" diye araya girdi Bay Sheldrake sinirle.

"Bir mesele," diye devam etti Lord Birlesmere, "bu varsayımsal kutsal emanetin varlığı ve onu ortadan kaldırmakla ilgili. Hükümet adına bunun mahiyetinin ne olduğunu, tek mi yoksa birden fazla mı olduğunu, şimdi kime ait olduğunu ve şu anda kimin mülkiyeti altında olduğunu ve herhangi bir yabancı devletin iddialarının ne derece makul görülebileceğini ortaya çıkarmak konusunda son derece istekliyim. Şunu söylememe gerek yok ki ben ve buradaki diğer yetkili temsilciler konuşulan her şeyi gizli tutacağız, ayrıca aranızda özel açıklama yapmak isteyen birisi varsa size derhal bu imkânı sunmaktan memnuniyet duyarız."

Kimse bu fırsata atlamadı. Lord Birlesmere masanın öbür ucundan, "Bay Sheldrake, sanırım siz bu sözde kutsal emanetin size ait olduğunu iddia ediyorsunuz," dedi.

"Kutsal emanetler hakkında hiçbir şey bildiğim yok," diye yanıtladı Sheldrake. "Sadece geçen cuma günü Bay Montague'den bir çeşit taş aldığımı ve onun bu taşın bazı kayda değer neticeler ortaya çıkaracağı konusunda beni temin ettiğini biliyorum. İddialarını test ettiğimde hepsi gayet makul gözüktü ve ben de bu testlerin bir sonucu olarak ona yetmiş bin ginelik bir çek verdim."

"Size," dedi Lord Birlesmere, "bu taşın kendi türünde var olan tek taş olduğu mu söylendi?"

"Hayır," diye itiraf etti Sheldrake oldukça gönülsüz bir tavırla. "Üç dört tane olduğu söylendi."

"Ve bir dizi olay sonucu bu taş Bay Doncaster'ın ve böylelikle de polisin eline geçti, görünüşe göre de oldukça fevkalade tedaviler uygulama yolunda, evet," dedi Lord Birlesmere. "Ama bu konuya şimdi girmemize gerek yok. Fakat, Bay Doncaster, bu tedavileri gerçekten taşın yapmış olabileceğini düşünüyor musunuz? Ya da," diye ekledi, Oliver'ın bu konuyu uzunca konuşmaya hazırlandığını görünce, "bu varsayıma bir itirazınız var mı?"

"Yani hayır, şey hariç..." diye başladı Oliver.

"Şu anda hemen hemen hiçbir itirazınız yok o zaman," diye sözü devraldı Lord Birlesmere. "Elbette. Evet, şimdi, Bay Montague, bize taşı nereden bulduğunuzu anlatmanızda bir sakınca var mıdır?"

"Amcam bana verdi," dedi Reginald epey hızlı bir şekilde. "Sir Giles." Sir Giles'la göz göze geldi ve korkuyla biraz titredi.

Arzu ettiği noktaya zor kullanarak değil, daha kibar bir yolla ulaşan Lord Birlesmere, Sir Giles'a cesaretlendirici bir gülümsemeyle baktı. "Taş hakkında bildiklerinizi bize anlatmakta bir sakınca görür müsünüz acaba, Sir Giles?" dedi.

"Bir sakınca görmüyorum," dedi Sir Giles. "Ama neden anlatmam gerektiğini biliyorsam ne olayım. Altın peşinde koşan bir Amerikalı cüzdanını kaybetti diye, neden gidip bu özel dedektiflik bürosuna kişisel meselelerim hakkındaki her şeyi anlatayım ki?"

Lord Arglay masanın etrafında hafif bir kafa karışıklığı oluştuğunu hissetti, fakat Bay Sheldrake bir anda dimdik otururken Reginald gözlerini yere indirmişti. Alçak sesle Chloe'ye, "Neden yapması gerektiğini ben de bilmiyorum, sen biliyor musun?" diye sordu. Ama Chloe ona pek uygun olmayan bir düşmanlıkla Sir Giles'a bakıyordu.

Lord Birlesmere, Bruce Cumberland'e baktı. Cumberland, "Yalnızca dostane bir hareket olarak Sir Giles, belki soruşturmaya yardımcı olmak istersiniz," dedi.

"Ama ilk olarak," diye cevapladı Sir Giles, "burada, belki Profesör dışında bir arkadaş görmüyorum. İkinci olarak soruşturmayla ne gibi bir işim olur bilmiyorum. İngiltere'nin köylü ahmaklarını kim iyileştiriyorsa iyileştirsin, o kişi ben değilim. Felçli ve hezeyanlı yaşlı kadınları iyileştirmekten başka işlerim var."

"Taşın özellikleri..." diye başladı tekrar Bay Cumberland.

"Taşın özelliklerini ortaya çıkarmak," diye araya girdi Sir Giles, "siyasetçiler, polisler ve fahişelerin değil, bilimadamlarının işidir."

Bay Sheldrake tekrar sarsıldı ve bakışlarını Chloe'den uzak tutmak için çabaladı. Tıpkı ona bakıp gülümseyen ve sonra Lord Birlesmere'ye bakan Lord Arglay dışındaki herkesin yaptığı gibi. Dışişleri Bakanı bu lafı görmezden gelip onaylıyormuş gibi görünmek ile kelimeye itiraz edip tüm konuşmanın beyhude bir yöne sapmasına izin vermek arasında sıkışıp kalmıştı. Sonunda, gayet net bir şekilde duyulan bir sesle Bay Sheldrake'e döndü: "Diğer büyük adamlar gibi zaman zaman Sir Giles da biraz tuhaf ifadeler kullanabiliyor," dedi ama Sir Giles mazur görülmeyi kabul etmedi.

"Yani sanırım Dışişleri Bakanı bir siyasetçi sayılır," dedi. "Scotland Yard Komiseri de bir polistir. Değil mi? Peki o zaman!"

Bruce Cumberland Başyargıç'a doğru eğildi. "Belki," dedi boğuk bir fısıltıyla, "Bayan Burnett çekilmek ister. Yani, görüyorsunuz..."

Chloe, Lord Arglay'in koluna dokundu. "Beni göndermeyin," diye fısıldadı.

"Ah," dedi Lord Birlesmere, bu öneri hoşuna gitmişti. "Şimdi eğer bu alışılmadık koşullarda Bayan Burnett soruşturmayı kolaylaştırmak için bana yardımcı olma nezaketini gösterirse... Biz," diye belli belirsiz bir sesle devam etti, "herhangi bir kısıtlama olmasını istemiyoruz, gerçi konu bu kadar acil olmasaydı..."

"Sevgili Birlesmere," dedi Lord Arglay sabırsızlıkla. "Ne benim ne de Bayan Burnett'in, Sir Giles'ın kendine uygun gördüğü dili kullanması konusunda en ufak bir itirazımız var. Hakkımızda açılmış bir dava veya alınmış bir beraat kararı bile yok; bu yüzden ortada bir özür dileme ihtiyacı varsa, bence bu özür bizden değil, ancak hoyratça katledilen İngiliz dilinden dilenmelidir. Lütfen keyfimizin yerinde olduğunu kabul edin."

"Ne mutlu size," diye mırıldandı Lord Birlesmere, fazlasıyla kafası karışmıştı. Yeleğinin cebini yoklayıp bir yandan da Başyargıç'a hırlayan Sir Giles'a döndü. "Durum şu ki Sir Giles," dedi, "hükümetin ilk önce taşın üzerindeki yabancı iddiaların gerekçesinin ne olduğunu, ikinci olarak da taşın ne tür özelliklere sahip olduğunu ve üçüncü olarak da kaç tane taşın mevcut olduğunu bilmesi gerekli."

"Bunların cevapları şöyle," dedi Tumulty. "Taş'ın üzerindeki yabancı iddiaların hiçbirisi geçerli değil, Profesör Palliser ve ben taşın özelliklerini araştırıyoruz. Size kaç tane taş olduğunu

ise söyleyemem ve nedenini de gösterebilirim." Tekrar cebini yokladı.

"Özellikleri," dedi Lord Birlesmere, "söylenene göre mekândan mekâna hızla geçmek ve eşsiz bir iyileştirme gücü."

"Zamanda ve mekânda geçiş," diye düzeltti Sir Giles. "Yaklaşık iki yüz mil ve iki yüz saat." Sandalyesini masadan biraz geriye itti ve bir başka taşı, kendi taşını dizinin üstüne koydu. "Sıkıştırmayın beni şimdi, beyler," diye devam etti. "Yoksa derhal yerimden kalkmak zorunda kalırım. Bu Bay Sheldrake'in kaybettiği taş değil."

"Şu zavallı Kızılderili," diye araya girdi Oliver Doncaster, bir şey söylemeye fırsat bulamamaktan yorulmuştu, ama Başyargıç dışında kimse oralı olmamıştı; o da Bay Sheldrake'e göz ucuyla bakıp Shakespeare'den Pope'a geçerek, "Onun eğitim görmemiş zihni," diye mırıldandı.*

"Eğer hükümet," diye devam etti Sir Giles, "taş üzerinde bir soruşturma yürütmek istiyorsa onlara yardım edecek numuneler yapmak beni çok mutlu eder." Dizindeki taşı iki eliyle örtüp görünüşe göre oldukça yoğun bir çaba sarf ederek gözlerini bir iki dakikalığına kapattı. Soruşturma heyeti şaşkın görünüyordu ve bir anda ayağa fırlayıp masanın etrafından koşarak sessizliği bozan Chloe oldu. Hareketi duyan Sir Giles gözlerini tam Palliser sandalyesini geriye, Chloe'nin önüne iterken açtı ve bunun üzerine ayağa fırlayarak masanın üstüne birbirinin tıpatıp aynısı yaklaşık bir düzine taş attı. Herkes kafa karışıklığıyla ayağa kalktı, bu sırada hâlâ sessiz olan Chloe, Palliser'in

* Pope'un şiirinden: *"Lo, the poor Indian! whose untutored mind / Sees God in clouds, or hears him in the wind..."* ("Bak, şu zavallı Kızılderiliye! Onun eğitim görmemiş zihni / Tanrı'yı bulutlarda görür ya da rüzgârda işitir...") (e.n.)

sandalyesini vahşice çekerek aldı, Profesör bu yüzden dengesini kaybedip düştü ve Chloe de Tumulty'ye doğru fırladı. Bir elinde taşı sımsıkı tutan, diğer elinde de bıçak olan Tumulty, Chloe ile karşılaştığında, "Cehennemin dibine git!" diye hırladı.

"Bayan Burnett! Bayan Burnett!" diye bağırdı masadakilerin yarısı. "Bayan Burnett! Sir Giles!" diye haykırdı Lord Birlesmere. Ağzı dehşetle açık kalan Bay Sheldrake taşlardan iki üç tanesini yakalayıp onlara baktı. Masanın üzerinden eğilen Lord Arglay, Doncaster'ın omzuna sertçe vurup, "Bıçağı ondan uzaklaştır," dedi ve kendisi masanın etrafından Chloe'ye koştu. Telaşla ayağa kalkan Palliser kendini Doncaster'ın önüne attı. "Lord Birlesmere!" diye bağırdı. "İtiraz ediyorum! Derhal bu saldırıyı durdurun!"

"Defol git! Seni..." diye bağırdı Sir Giles Chloe'ye. Chloe'nin parmakları bıçağın üstüne kapanmıştı ve elinde kan vardı. Ama diğer eli Tumulty'nin bileğini çoktan yakalamıştı ve taş için mücadele ediyordu. Lord Arglay'in gelişinin de ona bariz bir yardımı dokunmamıştı, herkes bu boğuşmayı durdurmak için bir şeyler yapmaya çalışırken Tumulty taşı bırakıp yana sıvışmış ve Başyargıç'ın hızlıca bir göz attığında tüm masayı kapladığını gördüğü türlerden bir iki tanesini kapmıştı. Chloe ve Sir Giles'ın arasına çoktan yarım düzine kişi girmişti ve düşmanından uzaklaşan Sir Giles bu sefer huzursuz bir adamla karşılaşmıştı. Sheldrake onu yakalamaya çalıştı. "Ne yapıyorsunuz?" diye yırtındı. "Benim taşımla ne yapıyorsunuz?"

"Lord Birlesmere," dedi Sir Giles. "Arglay'in cadısını durdurmazsanız her şeyi mahvederim. Gider bütün ülkeyi taşla doldururum. Yapabilirim ve yaparım da."

Lord Birlesmere hararetle, "Bayan Burnett, lütfen sakin olun. Gitseniz iyi olacak, gerçekten çok iyi olacak," dedi.

Başyargıç Chloe'ye bir mendil verdi. "Siz Tumulty ile ilgilenin, Birlesmere," dedi. "Asıl süreç şimdi başlıyor. Bütün insanlık bu taşı arıyordu ve şimdi taş İngiliz hükümetinin elinde."

Lord Birlesmere masaya tekrar gelip Sir Giles'ın yanında durdu. "Bu ne demek oluyor?" dedi.

"Söyleyeceğim şimdi," diye cevapladı Tumulty. "Elinde bu taş olan herkes kendini her türlü hastalıktan kurtarabilir, bir an içinde zaman ve mekânda yolculuk edebilir ve taşı bölerek istediği kadar çoğaltabilir. Eğer bu taşı ülke geneline dağıtırsam doktorlara, hemşirelere, trene, yeraltı trenine, tramvaya, taksilere, uçaklara veya herhangi bir ulaşım aracına ihtiyaç kalmayacak, yalnızca ağır valiz hariç ki ondan da emin değilim. Fikir hoşunuza gitti mi? Bakın," dedi, "size göstereceğim. Westminster Abbey'de herhangi bir yerde olmayı dileyin." Türlerden birini Dışişleri Bakanı'nın eline tutuşturdu ve Dışişleri Bakanı taşı aldı, taşa baktı, sonra Sir Giles'a baktı, tereddüt etti, sonra odaklanıyor gibi göründü ve bir an sonra ne o ne de Tumulty artık orada değildi.

Diğerleri yerlerinden sıçrayıp ağızları açık bakakalırken Arglay Chloe'ye, "Elinden daha bir şey gelmez. Taş burada, ellerinde. Eve gidip beni bekle," dedi.

"Galiba aptallık ettim," dedi Chloe alçak sesle. "Ama ne yaptığını bilerek onun orada oturduğunu görünce içim nefretle doldu. Ve eğer çığlık atsaydım hiçbiri bir şey yapmazdı."

Arglay başıyla onayladı. "Belli ki," diye başladı, "burada... Neyse, boşver. Birazdan söylerim. Bekle." Masaya bir adım atıp türlerden birini eline aldı. Bay Bruce Cumberland bir şey söylemeye başladı. Lord Arglay ona bakıp Chloe'ye geri döndü. "Al bunu," dedi. "Hayır, al. Elbette haklı olan üç kez silahlanmış sayılır* ama yine de bana gelebilmeni istiyorum."

* "Thrice is he armed that hath his quarrel just." Eski bir İngiliz deyişi. (ç.n.)

"Ona dokunmak istemiyorum." Chloe bir çeşit huşu içinde taşa baktı.

"Saf olan için her şey saftır, saflık bile," dedi Lord Arglay. "Al bunu evladım ve yanında bulundur, çünkü başımıza ne geleceğini bildiğimizi sanmıyorum, fakat taşın bizim tarafımızda olduğunu düşünüyorum."

"Ne demek istiyorsunuz?" diye sordu Chloe. "Bizim tarafımızda mı?"

"Hiçbir fikrim yok," diye yanıtladı Lord Arglay. "Ama öyle sanıyorum. Lancaster Gate'e git ve beni bekle. Dışişleri Bakanı ve o Gadaralı domuz* geri dönmeden git." Chloe'yi kapıya kadar götürdü ve geri döndüğünde Bay Bruce Cumberland ile karşılaştı.

"Bayan Burnett gitti mi?" diye sordu sekreter. "Lord Birlesmere onun şeyden önce gitmesini ister miydi bilmiyorum ama..."

"Sevgili Bay Cumberland," dedi Başyargıç. "Emin olduğunuz konular kadar olumsuz baktığınız konularda da kafanız karışık. Lord Birlesmere ona devamlı gitmesini söyleyip durmuyor muydu? Şimdi ben de sırf onu memnun etmek için gitmesi üzerine baskı yaptım. Siz hâlâ mutlu değilsiniz. Diplomatlar da ne zor insanlar yahu!"

"Evet ama taşlardan birini aldı," diye karşı çıktı Bruce Cumberland.

"Yani," dedi Lord Arglay acele etmeksizin otururken. "Size çok kolay bir şekilde bir on tane, hatta yirmi tane daha yapabilirim.

* İncil'de geçen bir mucizeye gönderme yapılıyor. Hz. İsa, Gadara bölgesinde iki adamın içine doluşan kötü ruhları çıkarıp orada otlayan bir domuz sürüsünün içine üfler; bunun üzerine domuz sürüsü, deliler gibi dik bir yamaçtan aşağı koşarak gölde boğulur. İngiliz edebiyatında gözü dönmüş, körü körüne felakete sürüklenenler için kullanılan güçlü bir metafordur. (e.n.)

Gerçi ben yapamam çünkü Süleyman bin Davut'un, selam üzerine olsun, Hacı arkadaşımın dediği gibi, canını sıkmak istemiyorum. Eğer ona aitse. Ama siz kendiniz yapabilirsiniz. Ne kadar uzun sürdü Giles'ın dönmesi de... Birlesmere'ye Westminster Abbey'deki mezar taşlarını gösteriyor sanki!"

Bruce Cumberland tartışmaktan vazgeçip öbürlerinin geri dönmelerini beklerken sessizce oturdu. Döndüklerinde Sir Giles odaya bir göz gezdirip Arglay'e muzaffer bir sırıtışla baktıktan sonra kendini bir sandalyeye attı. Lord Birlesmere bir süre sandalyeye yaslanarak öylece durdu. Sonra, "Beyler, bence yapılabilecek ve bize fayda sağlayabilecek başka hiçbir şey yok. Hepinize müteşekkirim," dedi. Durakladı, eğilerek selam verdi, Bay Sheldrake'e alçak sesle bir şeyler söyleyip oturdu. Amerikalı da aynı şeyi yaptı. Lord Arglay diğerleri çekilene kadar düşünceli bir şekilde onları izledi, bu sırada Lord Birlesmere huzursuzca ona bakıyordu. Lord Arglay bir an için karşısında oturan üç kişiyi inceledi ve sessizce, "Hayır Birlesmere, siz Salisbury gibisiniz, yanlış atı destekliyorsunuz. Eğer Bay Sheldrake yetmiş bin poundunu geri almak istiyorsa bence atını yanlış yöne sürüyor. Sana gelince Tumulty, bence sen atını nereye sürdüğünü bilmiyorsun," dedi. Ayağa kalktı ve yavaşça kapıya yürüdü.

Asıl önemli toplantı şimdi başlamıştı. Sir Giles'ın bu toplantının bir üyesi olmasının sebebi ona çok ihtiyaç duyulduğundan değil, daha çok taşın asıl ve bilimsel araştırmacısı olmasından kaynaklıydı. Ama onun sabırsızlığı uluslararası bir çekişmede gereksiz yere vakit kaybedilmesini büyük ölçüde önlemişti; çünkü ne Birlesmere ne de Sheldrake mümkün olduğundan daha fazla sayıda türün var olmasını isterken Tumulty ise tamamen umursamazdı. İstediği tek şey, kendini beklenmedik

sonuçlara karşı ciddi risklere maruz bırakmadan taşın özelliklerini inceleme fırsatıydı ve bunu da hükümetle bir anlaşmaya vararak elde etme şansı olduğunu görmüştü. Fakat diğer iki kişiye göre de taşın tekeli meselesi gitgide daha da önemli bir konu haline geliyordu ve Sir Giles'ın baskısı altında, yaklaşık yarım saat içerisinde, Anglo-Amerikan antlaşmasının ilk taslağı gibi bir şeye ulaşılmıştı. Sheldrake'in Başkan ile bazı kişisel ve yarı resmî ilişkileri vardı ve bu olayı gizli bir şekilde ona bildireceğine söz verdi. O ve Dışişleri Bakanı ellerinin altında bulunan bu araçlarla ve onları akıllıca kullanarak güç elde etmek için sonsuz ihtimaller olduğunu gördüler. Yalnızca bir engelleri vardı ve Sir Giles'ın ortadan kaldırmasını canıgönülden istedikleri şey de buydu. Şimdilik taşın başarılı bir şekilde kullanılması tamamen bireysel iradeye bağlıydı. Ancak ulusal bir kontrole ulaşmak istiyorlarsa, kontrolü elinde tutanların kitleleri kendi seçimlerine bırakmaksızın harekete geçirebilmesi gerekiyordu. Taşın türlerinin tedarik edildiği bir orduya güvenilmeyeceği açıktı. İsyan tehlikeli olabilirdi, ancak bu şekilde bir nakil sağlanabilirse, bu hem kolay hem de güvenilir olurdu. Tarihte ilk defa en güçsüz olan en güçlü olanla aynı seviyede, hatta ondan daha iyi durumdaydı. Ayrıca Sir Giles'ın da bariz bir keyif alarak belirttiği gibi, savaşta yalnızca ölümcül yaralar işe yarayacaktı, diğer yaralar hemen iyileştirilecekti ve savaşlar bitmek bilmeyecekti. Taşın bu kadar rahat şifa vermesi durumunda fireleri onarıp onaramayacağını, yani yiyeceğin yerini tutup tutamayacağını soran kişi Lord Birlesmere idi. "Ama o zaman," diye ekledi hayretle, "neredeyse ölümsüzlüğü bahşetmiş olur. Zamanla dünya aşırı kalabalık hale gelir, hiçbir şeyi eksiltmeden sürekli ekleme yapmış olursunuz."

"Onu mükemmel bir doğum kontrol yöntemi olarak da kullanabilirsiniz," dedi Sir Giles.

Bay Sheldrake burun kıvırdı. Konuşma ona göre giderek daha da müstehcen bir hal alıyordu.

"Kontrol altında olacak," dedi Lord Birlesmere düşünceli bir şekilde. "Her zaman, her zaman kontrol altında olacak. Taşın neler yapabileceğini öğrenmeliyiz, siz öğrenmelisiniz Sir Giles."

"Daha ne isterim," dedi Sir Giles. "Ama siz bağnaz Protestanlar, insanlar bir yana canlı hayvanlar üzerinde deney yapma konusunda bile hep olay çıkardınız."

"Kimse," diye bağırdı Lord Birlesmere, "canlılar üzerinde deney yapmayı önermiyor! Zararsız deneyler ile canlılar üzerinde deney yapmak arasında bir fark var."

"Yaşayan bedenlerle deney yapabilir miyim?" diye sordu Sir Giles.

"Yani hapishaneler, düşkünler evi, hastaneler ve barakalar var," diye yavaşça cevap verdi Birlesmere. "Akıllıca yapmak lazım elbette. Yani ihtimalleri dikkatle inceleyerek."

Bay Sheldrake taşın ulaşım için kullanılması konusunda lisanslı bir tekel istetip yaygara çıkarınca Lord Birlesmere'nin dikkati dağıldı.

Amerikalıyı tatmin etmek bilimadamını tatmin etmekten uzun sürdü. Lord Birlesmere imkânları ölçüsünde deney için bedenler sağlamaya tamamen razıydı ama taşa sahip olan herhangi bir vatandaşın onu dilediği gibi kullanmasına müdahil olmak konusunda gönülsüzdü. Ama başka hiçbir yolun işe yaramayacağı belliydi.

Taşa sahip olmak yasadışı olmalıydı. Böyle olunca türler toplatılmak zorunda kalırdı. Masadakiler hariç bu türlerden dört tane daha vardı. Profesör Palliser'de bir tane ("Ben onun adına

konuşurum," dedi Sir Giles); Reginald Montague'de bir tane ("Onunla da anlaşabilirsiniz," diye ekledi, "biraz korkutmak işe yarar."); Lord Arglay ile Bayan Burnett'te de birer tane vardı.

Birbirlerine baktılar. Başyargıç'ı sahip olmaya hakkı olan ve saklamak istediği bir şeyi vermesi için ikna etmek oldukça zor bir işti.

"Peki ya gizli bir Bakanlar Kurulu kararı çıkarılsa?" diye sorarak Sheldrake romantizmini bambaşka boyutlara taşıdı.

"Hukuki yönünü bilmiyorum," diye mırıldandı Birlesmere. "Ama muhtemelen o bilir. İngiliz hukuku zor bir çalışma alanıdır sevgili Bay Sheldrake ve yüksek ihtimalle Lord Arglay bu konuda epey bilgi sahibi. Hukuk görevlilerine bir danışabilirim ve Bayan Burnett'e de. Sekreteri olması işleri çok zorlaştırıyor..."

Uzun süreli bir sessizlik oldu. Sonra Sir Giles bir anda, "Peki sizin şu yabancı devlet?" dedi.

"Ne olmuş ona?" diye sordu Birlesmere şaşkınlıkla.

"İran'dı değil mi?" dedi Sir Giles. "Onlardan bir halı dokumacıyı taş hakkında bilgi edinmek üzere bana, akşam yemeğine çağırmıştım. Eğer beni soydularsa -ki öyle olduğuna kalıbımı basarım- Lancaster Gate'te küçük, temiz bir soyguna ne dersiniz? Ve o kızın evine, her nerede yaşıyorsa?"

Birlesmere kafasını salladı. "Bu onların taşı ele geçirmesi anlamına gelir," diye karşı çıktı. "Ve taşın Lord Arglay'de kalmasını tercih ederim. Neyse, bir düşüneyim. Belki arkadaşça bir rica..."

Sir Giles tuhaf bir ses çıkarıp oldukça gönülsüzce konuyu kapattı. Herhangi bir türün Arglay ve Chloe'nin elinde olmasından hoşlanmıyordu ama bu hissi onu eyleme geçirecek kadar

güçlü değildi. Ancak biraz sonra geçici bir uzlaşmaya varılınca Dışişleri Bakanlığından çıktı; o esnada, eğer taş kendi yaptıklarını Başyargıç'a ifşa edebildiyse, Arglay'in aklından ne geçtiğini bulmak ve yeni hamleler tasarlamak için de pekâlâ kullanılabileceği fikri kafasında şimşek gibi çaktı. Bu düşünce zihnini ele geçirmiş bir halde Ealing'de kalan Palliser'in yanına gitti.

Dokuzuncu Bölüm

Lord Arglay'in Eylemi

Öğle yemeğinden sonra birkaç iş mektubu yazmakta direten Lord Arglay, Chloe'nin de kendisini beklemesi ve o hazır olana kadar dinlenmesi konusunda ısrar etti. Dolayısıyla ancak çay saatinden sonra, çok nadir durumlarda içtiği sigaralarından birini şöminenin önünde yakıp, "Evet, Bayan Burnett, ne düşünüyorsun?" diye sordu.

"Kendimi çok kötü hissediyorum," dedi Chloe. "O şekilde Sir Giles'a saldırdığım için. Ama mantıklı düşünemedim, çok öfkeliydim."

"Kuzunun öfkesi," dedi Arglay. "Ama senden bahsetmiyorum, Sir Giles'a bir hokka fırlatarak Başyargıç'ı korudun, tabii ona isabet etseydi daha büyük bir skandal olmakla birlikte daha etkili de olurdu. Onu öldürebilirdi bile. Ciddiydim bu arada, o konu hakkında. Ona karşı duyduğun haklı ve olağanüstü öfkeyi bastırabiliyorsan bastır, bir de bana ondan neden bu kadar nefret ettiğini söyle."

"Nefret etmiyorum," dedi Chloe. "Sadece taşla herhangi bir şey yapmasını durdurmak istiyorum. Taş, onun elinde olmamalı."

"Bildiğimiz kadarıyla onu satın aldı," diye belirtti Arglay.

"Ama ona ait değil," diye kendini savundu Chloe. "Tam olarak değil."

"Bayan Sheldrake aşağı yukarı aynı iddiayı bütün türlerin kocasına ait olması konusunda beni ikna etmek için kullandı," diye cevapladı Arglay. "Sadece o bana türlerin gerçekten de kocasının olduğunu söylemişti. Şimdi daha eril ve mantıklı olmayı dene. Taş neden ona ait olmasın?"

Chloe bariz bir şekilde yoğun bir çaba sarf etti. "Sanırım taşa bakış şeklinden nefret ediyorum," dedi. "Taş umurunda değil, sadece ne işe yaradığını önemsiyor. Süleyman veya Şarlman umurunda değil... Sadece ne yapacağını görmek istiyor."

"Sen amansız bir romantik olduğundan dolayı," dedi Arglay, "sırf faydacı davrandığı için ondan nefret ediyorsun. Sanmıyorum ki bin yıldan fazla bir süredir bir kimse Kral Süleyman için kendini hırpalamış olsun. Herhalde bunu yapan ilk İngiliz sensindir. Yine de bu Giles'tan bu derece hoşlanmaman için pek yeterli bir sebep değil."

Chloe sebepler aramaya devam etti. "Şu kadarcık bile umurunda değil," diye karşı çıktı. "Sanki hiç önemi yokmuş gibi taşı etrafa atıp duruyor. Ne kadar böldüğü de umurunda değil."

"Peki biz bunu neden umursayalım?" diye sordu Lord Arglay.

Chloe gülümsedi. "Bilmiyorum," dedi. "Hiç bilmiyorum ama umursuyorum. Siz biliyor musunuz?"

Başyargıç sigarasına bakıp kaşlarını çattı. "Sana iki alternatif sunacağım," dedi. "İlki ikimizin de utanç verici derecede

duygusal olması. Rivayet çamurunun içinde debelenip duruyoruz. Sonra rivayete ait bir şey ortaya çıkıp beklenmedik neticeler meydana getirince de etkilenmekten kendimizi alamıyoruz. Giles'ın zihni daha güçlü. Süleyman ve bizim peygamberimiz onu etkilemiyor. *J'y suis, j'y reste** gibi. Giles kadar etkin olamamaktan nefret ediyorum ama taştan korkuyorum, emin ol ki korkuyorum." Ümitsizlik içinde başını salladı.

"Peki diğer alternatif nedir?" diye sordu Chloe.

"Diğeri mi? Ah, diğeri ise etkilenmekte haklı olduğumuz," diye yanıtladı Lord Arglay. "Tüm bu mitlerin karmaşası, geleneklerin kördüğümü ve... ve... masalların ateş düşürücü şurubu arasında, aşırı ve korkunç bir şey var. Ve eğer öyleyse, Giles dikkatli olsa iyi eder."

"Siz hangisine inanıyorsunuz?" diye sordu Chloe.

"Sevgili kızım, hiçbir fikrim yok," dedi Başyargıç. "Nasıl karar verebiliriz hiç bilmiyorum. Tamamen dürüst olalım ki hangisine inanmak istediğimiz gibi bir soruyla karşı karşıyayız."

"O zaman siz hangisine inanmak istiyorsunuz?" diye ısrar etti Chloe.

"İkisine de inanmak istemiyorum. Aptal olmaktan ve dindar gözükmekten nefret ediyorum," dedi Arglay. "İlk sen seçer misin? Taşı nasıl biliyorsun, onda ne görmek istiyorsun?"

"Hacı Arzu'nun Sonu olduğunu söyledi," diye mırıldandı Chloe.

"Peki bu senin için bir romantizm mi yoksa hakikat mi?" diye sordu Arglay. "Kararını ver ve bana söyle evladım, taşın ne olmasını istiyorsun?"

* "Buradayım, burada kalıyorum," şeklinde çevrilen bir Fransızca ifade. İnatçılık ve kararlılık belirtir. (ç.n.)

"Gerçekten de Arzu'nun Sonu olmasını isterim," dedi Chloe. "Çok güçlü ve tatmin edici bir şey olmasını isterim. Ondan korkuyorum ama, gülmeyin, onu seviyorum da."

Lord Arglay ona düşünceli bir şekilde bakıp, "Tanrı'ya inanıyor musun?" diye sordu.

"Sanırım," dedi Chloe. "Galiba taşa baktığım zamanlarda inanıyorum. Ama onun dışında... bilmiyorum."

"Peki," dedi Lord Arglay. "Sana adil bir teklif sunacağım, eğer sen kabul edersen ben de etmeye hazırım. Bu olanların tamamı saçmalık fakat bu sabah o insanları gördüğümden beri ya onlarla ya da onların karşısında olmam gerekiyormuş gibi hissediyorum. O yüzden onlara karşı olduğumu düşünüyorum. Bak, kanıtlardan dolayı değil ha. Ama Tanrı'ya yapayalnız inanmana asla izin vermem."

Chloe gözleri ışıldayarak ona baktı. "Ama taşın Tanrı'dan geldiğini söylemeye cesaret edebilir miyim ki?" dedi. "Tanrı deyince ne demek istiyorum, şey dışında tabii..." diye yarım yamalak ekleyip durdu.

"Ne dışında?" diye sordu Arglay ama Chloe sessiz kalarak konuşmayı reddedince Arglay, "Eğer sen bu şekilde inanıyorsan ben de inanırım. Kendimizi dünyanın, nefsin ve şeytanın önüne koyacak ve Giles Tumulty'nin koltuğuna oturmayacağız. Ama orada dikkatli olmanı isterim, çünkü sanırım senden nefret ediyor."

"Ama ne yapabilir ki?" diye sordu Chloe hayretler içinde.

"Eğer onun zihnini gördüysem ki gördüğüme inanıyorum," dedi Lord Arglay, "o da seninkini görebilir. Tabii taşın değişken özellikleri yoksa. Taşı Tanrı uğruna ne şekilde kullanabileceğin üzerine çok derinlemesine düşünmeni isterim. Ayrıca

eğer kaçman gerekirse diye taşı gece ve gündüz yanında bulundurmanı rica ediyorum."

"Ama neden gereksin ki?" diye sordu Chloe.

"Evladım," diye cevapladı Lord Arglay. "Bu adamların oldukları yerde durmayacakları çok açık. Ya taşı şansa ve kendi haline bırakmak zorundalar ya da onu ele geçirmenin yolunu aramak zorundalar. Onu tamamen ele geçirmelerinin iyi bir şey olduğunu düşünmüyorum; sen ve ben hazır yapabiliyorken türlerimizi elimizde tutmalıyız. Türlerin birleşip birleşemeyeceğini bilmiyorum ama ben Birlesmere'nin yerinde olsaydım bunun için gayret ederdim; üstelik birleşmiş bir taş, mutlak güç sağlayacaktır. Eğer böyle bir şey yaparsa hukukun içinde veya dışında her şeyi yapmaya kalkışabilirler. Neyse ki," diye ekledi dalgınca, "yasanın yorumu çoğunlukla mahkemelere dayanır. Yarın Hacı ile konuşacağım."

"Ama nihayetinde taşı ne yapacaksınız?" diye sordu Chloe.

"Eh, onu da göreceğiz," dedi Lord Arglay. "Çünkü yasalar mahkemelerden üstündür ve nihayetinde mahkemeler yasalara boyun eğmek zorundadır. Ama bu sırada sen inanmaya karar verdiğimiz ve görünüşe göre taş aracılığıyla bize akıl verebilecek olan bu Tanrı'nın yolundan nasıl gideceğini düşüneceksin. Sonra da Giles'ın geçmişte mahsur kalan mahkûmunu özgür bırakacağız." Durakladı ve Chloe'yi endişeli bir korumacılıkla inceledi. "Ama eğer bana ihtiyacın olursa," dedi, "gece ve gündüz, hangi saat olursa olsun bana ulaşabilirsin."

Chloe ciddiyetle gözlerine baktı. "Aklımda tutacağım," dedi. "Ve... ve Tanrı'ya gerçekten inanıyorum."

"Giles Tumulty gibi bir adamın varlığına rağmen ben de inanıyorum," dedi Lord Arglay. "Gerçi ellilerinin ortasını aşmış bir adam için bunu yapmak ya embesillik ya da kahramanlıktır."

"Peki ya yirmi beş yaşında bir kız için?" diye sordu Chloe.

"Ah, onun için ya bir görev ya da cömertliktir," dedi Lord Arglay. "Ama bir sekreter için güvencedir. İnsan işverenine açıklayacak ya da ona denge sağlayacak bir şeye sahip olmalıdır!"

Ealing'de Sir Giles öfkeyle ayağa kalktı. "Kahretsin, neden göremiyorum?" diye sordu türlerden birini masaya fırlatırken. Mantıklı bir soruydu. Çünkü o öğleden sonra yaptıkları ilk araştırmalarda hem o hem de Palliser istedikleri her şeyi öğrenmişlerdi. Kısmen güvenli bir formül geliştirmiş ve ilk olarak Sir Giles'ın kâhyası, Profesör'ün halası, Lord Birlesmere ve başkalarının zihinlerinde deney yapmışlardı. Lord Arglay'in tecrübelerine benzer tecrübeler yaşadıktan sonra elde ettikleri sonuçlar yeteri kadar tatmin ediciydi. Sir Giles karmaşık olsa da oldukça belirgin bir şekilde habis huylu yaşlı bir canavarın Çin'e gitmesi için bir arzu beslediğinin ve buna karşılık Lizzie adındaki bir kızın başının belaya girmesine yönelik bir endişe beslediğinin, bu canını oldukça sıksa da, farkındaydı. Her vakada süreç benzerdi. Taşı tutan kişinin gözleri önünde bir sahne açılıyordu, sonra araştırmanın öznesi olan kişinin gözlerinin önünde bir sahne açılıyordu, sonra zihninin içinde öznenin zihninin işgali meydana geliyordu ama bu belirsiz görüntülerle değil, kelimelerle gerçekleşiyordu. Bütün bu süreç boyunca eldeki taşın varlığı bir çapa görevi görüyor, dolayısıyla dünyayla olan bağlantı hiçbir zaman tam olarak kopmuyordu ve kişinin isteğiyle tekrar sağlanabiliyordu.

Fakat görünüşe göre Başyargıç'tan hıncını almayı başardığı için keyfi pek yerinde olan Sir Giles en mühim deneyi yapmaya kalkıştığında kayda değer bir sonuca erişememişti. Formülü şekillendirdi, Arglay'in bilincini çağırdı, kendi iradesini yoğunlaştırdı. Tanıdık çalışma odası şöminenin önünden gözüktüğü ha-

liyle gözlerinin önünde belirdi, Chloe karşısında oturuyordu. Sir Giles, Arglay'in kadınlar konusundaki zevkinin takdire şayan olduğunu düşündüğünün farkındaydı, gerçi bu kız o kadar zeki değildi tabii ama muhtemelen Başyargıç'ı kandırabilirdi. Bu bilinç kendini tekrarlamaya devam etti. Zihnini boşaltmaya çalışsa da işe yaramıyordu. Chloe'nin görüntüsü, ona uzaktan bir çeşit rahatsızlık vererek zihnini kaplıyordu, ta ki öfkeyle kendisini geri çağırana kadar.

"Sen de bir dene Palliser," dedi kısaca. "Arglay başka bir şey düşünemeyecek kadar o kıza kafasını takmış olamaz. Ama kahretsin ki öyle gözüküyor, eğer taşta bir sorun yoksa."

Profesör denedi, o biraz daha başarılı olmuştu. "Başyargıç," dedi. "galiba Tanrı'yı korumayı düşünüyor."

"Neyden?" diye haykırdı Sir Giles.

"Benim edindiğim izlenim buydu," dedi Palliser. "Güçlü bir koruma isteği, korumanın anlamsız olmasına dair bir his ve Tanrı fikrinin, kelimesinin tekrarlanması. Hepsi de o kıza yöneltilmişti."

"Arglay'in tam bir hukuk çarkı olduğunu biliyorum," dedi Sir Giles. "Ama o bile bu havayı çalmaz. İyi de ben neden hiçbir sonuç elde edemiyorum?"

"Sence," dedi Palliser oldukça gergin bir halde, "sebebi onun ne düşündüğüne zaten karar vermiş olman olamaz mı?"

"Aptal olma," dedi Sir Giles. "Öyle bir karar vermedim. Kıza karşı ne hissettiğini biliyorum elbette. Eli yüzü düzgün bir kaltak ve Arglay gibi evlenmemiş bir bunağın da düşünebileceği tek bir şey olabilir. Bana sadece fedakâr davrandığını söylemeye çalışmıyorsun herhalde. Ama sabahtan akşama kadar da

çapkınlık düşünüyor olamaz. Kızla bir şey hakkında konuşuyor olmalı -bu Tanrı bile olsa."

Profesör ısrarlı bir şekilde devam etti. "Kendi görüşünü ona dayattığını düşünmüyor musun?" dedi. "Sonuçta deney yaptığımız öbür kişilerin, senin kâhyanın ve diğerlerinin ne düşündüğünü bilmiyor ve önemsemiyorduk. Ama Arglay ve bu kızın düşüncelerini önemsiyor veya önemsediğini söylüyorsun."

"Yani sen de sonuca çok yaklaşmış gözükmüyorsun," diye çıkıştı Giles. "Tanrı'yı korumakla alakalı saçmalık da nereden çıktı?"

"Tam olarak doğru anlamamış olabilirim," diye itiraf etti Palliser. "Ama kesinlikle korumak ve Tanrı hakkındaki düşünceleri duydum. Korumak istediği şey kız da olabilir."

"Amma da afili bir kelime, korumak," diye alay etti Tumulty, sonra bir iki dakikalığına kudurmuş bir halde odada volta attı. Sonra bir anda patladı. "Yani şimdi bana Arglay'in benim aklımı okuyabildiğini ama benim onunkini okuyamadığımı mı söylüyorsun?"

"Sen daha iyi bilirsin," diye cevapladı Palliser. "Senin yaptıklarından ne kadar haberi olduğunu biliyorsun, ve onun yaptıklarından senin ne kadar haberin olduğunu da."

"Senin şu çocuk hakkında bir şeyler biliyordu," dedi Sir Giles. "Dolayısıyla bir şeyler görmüş olmalı. Bu arada sanırım o, neydi o pis adı? Pondon? Atlı karıncasında aynen dönmeye devam ediyor. Ona bir bakmak isterdim. Yapabiliriz herhalde?"

"Kendin de geçmişte sıkışıp kalmamaya dikkat et," dedi Palliser. "Ama eğer istersen onu görebilirsin diye düşünüyorum. Anladığım kadarıyla geçmişlerin hepsi hâlâ mevcut ve olay sadece kendi bakış açını seçmen."

"Anlamıyorum," dedi Sir Giles düşünceli bir şekilde. "Nasıl geri dönebilecek anlamıyorum. Birlesmere çok haklı; istediğimiz şey şu kahrolası şeyi kontrol etmek. Eğer onu başarabilirsem Arglay'i kundakta bebek, kızını da tekrar bir... bir embriyo yapardım. Cuma, cumartesi, pazar, pazartesi. Senin arkadaşının dilemesi üzerinden tam dört gün geçmek üzere. Sanırım en üst noktaya ulaştığında da dilemeye devam ediyordur, değil mi?"

"Taş da onunla birlikte orada mı?" diye sordu Palliser.

"Sanırım," diye düşünceli bir şekilde yanıtladı Giles. "Eğer geçmiş şimdiden katman katman, durmaksızın koparılıyorsa taş da koparılıyordur. O da sürekli dileyip taşı elinden düşürmeye devam ediyordur. Hadi ne yaptığına bir bakalım Palliser!" Palliser biraz tereddüt etti. "Dikkatli olalım, sadece bakacağız," dedi. "O yarım saati unutma."

Sir Giles'ın yüzü kapkara kesildi. "Unutmuyorum," dedi sertçe. "Ama onunla alakalı bir şey yapamayız şu an. Ayrıca sadece şimdiki zamandan geçmişe bakmak istiyoruz. Gel hadi, Palliser, bir deneyelim. Şeyi görmeyi, neydi adı? Hezekiah? Ah, Elijah'ı görmeyi arzuluyor, aman diliyorum. Geçmişe dönmeden, Elijah mı Pondon mu öyle bir şeydi değil mi? Onu görmeyi diliyorum. Tam saati neydi? Yediye çeyrek kala değil mi? Neredeyse o vakit olmak üzere."

***

"Diyelim ki," dedi Lord Arglay Chloe'ye, "taşı veya onun türünü tutan iki kişi aynı anda farklı şeyler diledi, o zaman ne olur?"

"Hiçbir şey muhtemelen," dedi Chloe.

"Acaba," dedi Lord Arglay önlerindeki türe bakarak, "hiçbir şey olmaz mıydı yoksa daha güçlü bir iradeye sahip olanın...

Mesele şu; Giles'ın tuzağa düşürdüğü o zavallı herifi biliyorsun değil mi? Şey, tabii ki iradesini kullandı; onu buraya kadar ikna etmiş olmalılar. Ama o sadece itaat duygusuyla, yaranma telaşıyla, bir nevi saf bir iyi niyetle irade göstermiş olmalı -anlıyorsun ya? Ve o anda elinde bir tür vardı." Duraksadı.

"Evet?" diye sordu Chloe.

"Çok zor işler," diye iç çekti Lord Arglay. "Ama eğer taş -Hacı'nın dediği gibi- bölünemez ise veya öyle bir şeyse o zaman tabiri caizse bütün türlerin bir olması gerekmez mi? Kulağa deli saçması gibi geliyor biliyorum ama aksini anlamıyorum... Ve eğer öylelerse ve bir kişi elinde bir anlığına türlerden birini tuttuysa, o anı türlerden başkasıyla genişletemez miyiz? Böylece o da daha önce yaptığı şeyi görür ve aynısını yapar veya yapmaz. Anlıyor musun?"

"Çok değil," dedi Chloe açıkça. "Geçmişi değiştirmiş olmaz mısınız?"

"Tam olarak değil," diye savunmasına devam etti Lord Arglay. "Eğer türler birse o zaman Birmingham'daki adam kendi taşını tuttuğu şu anda bu taşı da tutuyordu ve böylece onun şimdisi bizim şimdimize dokunmuş oldu."

"Ama o zaman, taşın zamanın içinde olduğunu değil de zamanın taşın içinde olduğunu mu söylüyorsunuz?" diye sordu Chloe.

"Nasıl yani?" dedi Lord Arglay. "Öyle mi diyorum? Öyle diyorum galiba. Ne berrak bir zihin! Ama bu berraklığını işe yarar bir şekilde kullan. Metafiziği bir kenara bırak şimdilik ve söyle bana, sence de o uğursuz anda ona başka yollar sunamaz mıyız?"

"Neden bu zavallı adama yardım etmeye bu kadar hevesliyiz?" diye sordu Chloe. "Sir Giles'tan siz de benim kadar hoşlanmıyorsunuz, değil mi Lord Arglay?"

"Zorbalık, hainlik ve zalimlikten hoşlanmıyorum," dedi Başyargıç. "Ve bu adamın ihanete ve zorbalığa uğradığını düşünüyorum. Zalim olup olmadığı geçmişinin nasıl olduğuna bağlı. Ayrıca bu benim için bir sembol, bir alamet olmalı. Taşın da bu durumdan hoşlandığına inanmıyorum."

"Hoşlandığını sanmıyorum ben de," dedi Chloe ciddiyetle.

Biraz şaşırmış bir şekilde Lord Arglay ona baktı. Hafifçe irkilen Lord Arglay ona baktı. "Sevgili evladım," dedi, "bunu gerçekten böyle mi düşünüyorsun?" Fakat Chloe başını kaldırıp ona baktığında tam olarak bunu düşündüğü ve bunun ona son derece doğal göründüğü o kadar netti ki Lord Arglay itiraz etmekten vazgeçti.

"Biz," diye düşündü Arglay kendi kendine, "hızlı bir biçimde antropomorfiğe* dönüşüyoruz. Taşa kahvaltıda ne istediğini soracağız yakında." Taşın içine sosis ve kahve çektiği bir hayalle bir süre zihninde gizliden oynadıktan sonra şimdilik ona itiraz etmemeye karar verdi. "Sonuçta kızdan daha fazlasını bilmiyorum," diye düşündü. "Belki sosis ve kahve taşın hoşuna giderdi. Acaba işin sonunda bir kabile tanrısına mı yönelsem? O zaman Tanrı yardımcımız olsun, o tanrı en azından Giles, Sheldrake ve Birlesmere'nin değil bizim tanrımız olurdu. Herkes için de daha hayırlı olurdu diye düşünüyorum. Madem tanrıları yarattığımızı biliyoruz, artık bu işte tereddüt etmeyelim." İçten içe kullandığı bu ifadeye şaşkınca gözlerini kırpıp devam etti. "Ama Tanrı'ya inanacağıma söz verdim, ne var ki karşıma şimdiden küfre sapmak için cezbeden bir şey çıktı. Çünkü inanabileceğim herhangi bir tanrının zihnimle uyumlu olacağını biliyorum. Dolayısıyla eğer inanacaksam benimle uyumlu olan

* Cansız bir varlığa veya tanrısal bir güce insani özellikler atfetme durumu. (e.n.)

bir tanrıya inanmalıyım. Bu da Tanrı'yı oldukça sınırlıyor gibi gözüküyor."

"Neyi düşünüyor muyum?" diye sordu Chloe.

Bir anlığına cevap vermedi. Biraz öne eğilerek karşısında oturan kızı inceledi, cevabını beklerken ciddiyeti, yüzüne vuran alevlerden de belirgindi ve, "Evet, oldukça kesin bir şey var," diye düşündü Arglay. "Benim bilincimle oluşturduklarımın ötesinde şeyler var ve onlara inanmak gerekir. Ayrıca böyle olağanüstü bir yaradılışı Tanrı'ya atfetmeyi seçersem böylece kendi tanrı anlayışımı da genişletmiş olurum ki kendi başıma asla buna ulaşamazdım. Yani bir bakıma kendimden öte bir şeye inanıyorum."

"Hiçbir şey, hiçbir şey," dedi Chloe'ye. "Biz koyunlarımıza geri dönelim.* Eğer iradesi sırf nezaketten işe yaradıysa daha güçlü bir iradeyle alt edilemez mi?" Odada bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı. "Biliyor musun Chloe, denemek aklıma yatıyor."

"Lütfen dikkatli olun," dedi Chloe kendini dizginlemeye çalışarak.

"Son derece dikkatli olacağım," dedi Lord Arglay. "Ama bize yardım etmesi için taşa fazlasıyla güvendiğimizi unutma. Salt mantık olduğunu ve iradelerimize ters düşmeyeceğini itiraf ediyorum ama belki iradeyi açığa kavuşturabilir. Her neyse," diye ekledi bir anda. "Deneyeceğim. Ama taşa ne diyeceğim?"

Bir kalem ve kâğıt alıp oturdu ve birkaç dakikalığına dikkatini vermiş bir şekilde öylece kaldı. En sonunda, yoğun bir şekilde odaklandıktan sonra kâğıdın üzerine birkaç şey çizip Chloe'ye attı. "Al," dedi.

* *"Revenons à nos moutons."* (Koyunlarımıza dönelim.) Eski bir Fransızca ifade. Konumuza geri dönelim manasında. (ç.n.)

Çizimleri neredeyse büyülü bir diyagrama benziyordu. Merkezde bir dikdörtgen vardı, içinde muhtemelen insan suretinde bir iki çizim bulunuyordu. Üstünde, "6.45 veya o civarlarda" ve yanında "Pondon" yazıyordu. Altında ise, "Taşın birliği içinde o anı bilmeyi, geçmişte olan kişiye bu anın gösterilmesini ve oradan dönmeyi diliyorum."

"Son cümle," dedi Lord Arglay, "hiç de cesur bir İngiliz beyefendisinin kuracağı bir cümleye benzemiyor. Ama geçen cumada sıkışıp kalmanın da bana hiçbir faydası olmaz. Onun dışında, neredeyse Hacı'nın yapacağı kadar iyi."

"Hacı bir şey daha eklerdi," diye yanıtladı Chloe ve biraz kızararak en sona "koruması altında" yazdı. Sonra hızlıca, "Bu çizimler ne anlama geliyor?" diye sordu.

"Giles'ın deney yaptığı oda," diye açıkladı Lord Arglay. "Soldaki zımbırtı Pondon, sağdaki Yunan motifli süsleme Palliser ve alttaki bin bacaklı Hint tanrısı da Giles'ın kendisi. Zihne yardımcı olması için. Taşın bilgilendirici ruhuna son derece saygı duysam da elimden gelenin fazlasını ona bırakmak istemedim." Saatine baktı. "Altı otuz üç," dedi. "Taşı biraz serbest bırakmak gerekir mi acaba?"

"Birebir aynı zaman olmasının gerekli olduğunu mu düşünüyorsunuz?" diye sordu Chloe.

"Mantıken hayır," dedi Arglay. "O da kendi zihnime yardımcı olmak için. Kesin konuşmak gerekirse bir kişi şu an herhangi bir zamandan cuma günü saat altı kırk beşe ulaşabilir. Ama ne kadar yaklaşırsak kriz o kadar ciddi bir hal alıyor. Aptalca ama öyle."

"Peki ben ne yapacağım?" diye sordu Chloe.

Arglay biraz alaycı bir şekilde ona baktı. "Bence olduğun yerde kalsan iyi olur," dedi. "Eğer Tanrı'ya inanmaya alıştığını düşünüyorsan biraz dua edebilirsin." Taşı aldı ve koltuğuna yerleşti. Ama odaklanmaya başlayamadan Chloe kendi sandalyesini onunla yüz yüze olmak için çevirdi ve öne eğilerek elini Arglay'in taşı tuttuğu elinin üzerine koydu. Sol eline diyagramı aldı.

"İzin verin ben de deneyeyim," dedi. "Burada yalnız kalmamayı tercih ederim."

"Dikkatli ol," diye yanıtladı Lord Arglay. "Kendini Organik Hukuk'un geçmişini alaşağı ederken bulabilirsin. Hatta belki sürekli Palliser'in sandalyesini çekip alırken ve parmaklarını sonsuza kadar keserken de bulabilirsin."

"İzin verin deneyeyim," diye üsteledi tekrar Chloe. "Yoksa her şeyi berbat edeceğimi mi düşünüyorsunuz?"

"Hayır," dedi Arglay. "Kurtarabileceğini düşünüyorum. Çünkü aramızdan sadece senin taşa gönülden bağlı olduğuna eminim. Peki, gel o zaman. Rahat mısın?"

Chloe başıyla onayladı. "Koruması altında," dedi bir anda yumuşak bir sesle. Lord Arglay hiçbir şekilde onu küçümsemeden gülümsedi ve ciddiyetle onayladı. "Koruması altında." Ve odayı sessizlik kapladı.

Daha sonra aslen ne yaşandığı veya ne yaşanıyor gibi gözüktüğü Chloe'nin zihninde çok belirsizdi. Hatta Lord Arglay'e açıklamaktan bile çekinmişti ama onun bunu tamamen doğal bir olay olarak görmesinden cesaret alarak olan biteni aşağı yukarı anlatmayı başarmıştı. Çünkü zihnini cesurca, baktığı diyagrama, talihsiz Bay Pondon'a ve Lord Arglay'in neredeyse manasız denebilecek bir tutkuyla onu kurtarmak istemesine ve bunun gibi zor ve ücra şeylere bağlamak için uğraşırken birkaç dakika

sonra Arglay'e fazlasıyla benzeyen bir iç sesin, "Sevgili evladım, saçmalama. Bunu hiç de önemsemediğini çok iyi biliyorsun. Gel doğruları konuşalım. Şimdi..." dediğini duyar gibi oldu.

Onun istediğini yapmak konusunda hevesli olduğuna dair belli belirsiz bir itirazda bulundu veya bulunduğunu düşündü, ama Arglay veya taş veya ona hükmeden şey her neyse bunu görmezden geldi; zihni bir sonraki düşünceye doğru hızla akarken bunu unuttu. Ve bu düşünce görünüşe göre Bay Frank Lindsay'e ait bir anıydı. Aynı anda hem ne kadar tatmin edici hem de hiç tatmin edici olmadığını iki ucu keskin bir acıyla hatırlarken buldu kendini. Zavallı adam yapabileceği her şeyi yapmış ve olabileceği her şey olmuştu; elini güzelce tutmuştu, iyi öpüşüyordu, coşkusunu sergiliyordu ve muhabbeti biraz sıkıcıydı... evet, ama sadece sıkıcıydı, tuhaf değildi. Muhabbet... İki veya üç genç adam daha Chloe'nin zihninde belirdi ama hiçbirisi muhabbet yönleriyle hatırlanabilir değildi. Farklı seslerde bir dizi ifade ve cümle neredeyse bir bulut halinde ona geldi; öncesinde, beraberinde, sonrasında, kesinlikle muhabbet denmeyecek olaylar. Hem bu olaylar hem de arkadaşlıklardan fazlasıyla keyif almıştı aslında; Chloe sadece nankör bir yaratıktı. Ama avucu daha önce o avuçta hissettiği herhangi bir öpücükten çok daha sıcak, yakın ve sağlam hissettiren bir şeyin üstündeydi ve parmaklarının ucu sıcak, samimi ve huzurlu bir ele değiyordu. Ve bir kere daha içinde Arglay'e veya taşa sahip olan ses, "Devam et, evladım," dedi. Buna karşı anlık bir tepki olarak o samimi ama yalın hâkimiyetten nefret ettiğini hissetti. Onun ve Frank Lindsay'in arasında asılı kalmış bekliyordu. Beklerken zaman sanki üst üste binmişti ve bu ikisi arasında bir seçim yapma gücü yoktu, kaybetmekten nefret ediyor ve ikisinden birini elde etmekten korkuyordu, çünkü birini elde etmek öbürünü kaybetmek anlamına gelirdi. Çok yaşlanmış

olmalı, diye düşündü belli belirsiz, sevilmek ve arzulanmak veya arzulamak için çok yaşlıydı. Anıları şimdi hayalet gibiydi, arkadaşları ve akranları pek siliklerdi ve bir alay halinde etrafında dönerken dikkat çekmiyorlardı. Ama onlar dışında hayatında ne olmuştu sanki? Aklına bir cümle geldi, Organik Hukuk incelemesi, ama Organik Hukuk'un hiçbir zaman onun için pek bir anlamı olmamıştı, oysa bu giderek büyüyen yalnızlık ve yaşlılık da bir hukuktu, organik bir hukuktu. Fakat elinin altında dinlenen o çifte güç, bu yalnızlığı bir kez daha delip geçti. Sözcükler kutsal bir hale büründü, bir başlarına var olmamışlardı, daha çok birikmiş ve aydınlanmış bir zihnin -pek azı anlaşılmış- bir iletişimi olarak var olmuşlardı. Uzun zaman önce bu kelimeleri kullanan kimdi? Ve aniden, çok uzaklarda, Lord Arglay'in silüetini gördü, Sir Giles'ın odasında duruyor ve elinde taşı tutuyordu. İngiltere'nin yargıcı, yasaları yapan ve yorumlayanlarla doğrudan aynı çizgi üzerindeydi. Başka isimler meydana çıktı; Süleyman, Şarlman, Augustus, Halifeler, Sezarlar; onlar öyle bir dünyanın hükümdarlarıydı ki o dünyada bir öpücük yalnızca anlık bir şeydi ama onların yaptıkları işler çok daha uzun süre kalmıştı ve kendileri yaşlansa da yaptıkları işlerin hepsi kendi ölçüsünde nihaiydi, varlığını sürdürüyordu. Şimdi, ilerleyen yaşında, bu insanlar ve kendi âşıkları arasında bir seçim yapmak için bekleyemedi; zihni çabucak ve parçalara ayrılamayacak kadar küçük bir şekilde değişti ve Chloe kalp gibi atan geçmişini unuttu. Ama geçmişi derhal bunun öcünü aldı; üzerinde düşündüğü isimler soğudu ve silüetler belirsizleşti. Hayalet gibi gözüken Arglay ile göz göze gelir gibi oldu ve Arglay gülümseyip başını salladı: "Devam et, evladım." Ama nereye, nasıl gidecekti? Etrafında ve içinde soğuk bir karanlık vardı ve o karanlığın sonunda verilen komutların ve güzel arkadaşlıkların hayali de geceye karışıyordu. Çaresizce ona seslen-

di: "Devam edeceğim, edeceğim ama nasıl yapacağımı söyleyin bana." Hayalet, onunla tatlı tatlı alay etmek ya da onu teselli etmek için oyalanmadı; aniden kayboldu ve etrafını, ancak ölüm olabileceğini düşündüğü mutlak bir ıssızlık kapladı. Hayatı boyunca tattığı tüm o yürek sızıları, tüm ihmaller, terk edilişler ve ihanetler burada toplanmış, onunla birlikte tek bir odaya kapanıyordu. Yaralı ve yalnız geçmişinin tüm anılarının ötesinde, istenmeyen ve sefil bir yaşlılığın tüm tasavvurlarının da ötesinde, bu acı kendi kendinden besleniyor ve zamanı yok ediyordu. Çektiği ıstıraptan uyuşmuş bir halde öylece uzandı.

Bir yerlerden bir ses onunla konuştu, uzaktan geliyordu, gittikçe netleşiyordu, karanlığın içinden o sesi duydu. "Evladım," diyordu Lord Arglay bastırmaya çalıştığı bir endişeyle, sonra yine dikkatli bir şekilde, "Chloe, Chloe! Evladım!" dedi. Chloe ona doğru zayıf bir hamle yaptı ve bir anda acısı geçti ve dış dünya belirmeye başladı. Ama o değişikliğin meydana geldiği bir saniyeden kısa bir sürede, kendisinden uzakta, karanlık ve yeniden doğan günün arasında, taşın hafif parlaklığını gördü. Uzakta, Lord Arglay'in görüntüsünün olduğu yerde, yer yer altınla büyüyerek ve içi berrak bir halde parlıyordu. Bu mükemmelliğin farkına ancak sahip olduğu bilginin genel değişimiyle varmıştı ve bu görüntünün etkisiyle nefesi kesilirken çalışma odasında o görüntüyü tekrar kaybetti, Lord Arglay'i kendisini izlerken buldu.

Lord Arglay çok daha anlatılabilir bir tecrübe yaşamıştı. İçinde o üç adamı gördüğü odanın görüntüsünü zihninde şekillendimiş, elinden geldiğince Pondon'a geri dönmek için bir yol sunma arzusunu formüle etmiş ve taşın içinde yatan hangi güçse bütün bu olayları ona teslim etmeye yönelik bir çabada bulunmuştu. Kendi iradesini aktif olarak dayatmaya yönelik

herhangi bir arzuyu da engellemek için mümkün olduğunca dikkatli davranmıştı, çünkü anladığı kadarıyla böyle bir arzu nihayetinde yalnızca kendisini tehlikeye atmakla kalmaz, ayrıca teşebbüsünün de başarısızlığa uğrama ihtimalini doğururdu. Bu şeyin romantizminden, ünvanlarından, rivayetlerinden ve yarı ayin tarzı masallarından, yaptığı itirazlara rağmen, Chloe'ye nazaran daha az etkilenmiş olsa da kendisi de mantıksal bir süreçten geçerek aşağı yukarı aynı yere ulaşmıştı. Taşın ne derece faaliyete kabil olduğunu bilmiyordu, belki de hiç böyle bir kabiliyeti yoktu ama potansiyeli hakkında şimdi olduğundan daha fazla bilgi sahibi olmadan Pondon'a bir geri dönüş yolu sunmaya kalkışmaktan fazlasını yapmayı reddediyordu. Böyle bir geri dönüş, Sir Giles'ın kurbanının bilincinde ne derece ve nasıl oluşurdu bilmiyordu, gösterdiği çaba mecburen yalnızca deneyseldi. Ama esasen kendisini Birmingham'daki binaya götürmeyi dilemedi; taşın karşısına bir kez daha zihin, mekân ve zaman karışımıyla çıkmak istiyordu. Düşüncelerini berraklaştırdı ve oturup bekledi.

Oldukça uzun hissettiren bir süre boyunca hiçbir şey olmadı. Düşüncesine odaklanmış bir halde Chloe'nin yüzüne peyderpey hâkim olan gerginliği fark etmedi, en başta Chloe'nin de belli belirsiz bilincindeydi, sonra onu tamamen kaybetti. Çünkü ilk başka ne etrafında ne de düşüncesinde bir değişiklik var gibiydi, ama aslında bir değişiklik vardı. Bir şeyler içeriden gözlerine baskı uyguluyordu, sandalyesinde otururken anormal bir şekilde kopuk ve havada yüzüyormuş gibi hissetti. Hafif bir mide bulantısı bir anlığına gelip geçti, ani bir halsizlik içinde beyni dönüyordu. Etrafındaki oda hem aynıydı hem de değildi. Sağ elinin oradaki masa sanki çoğalmıştı, arkasında sonsuzluğa uzanan belirsiz bir çizgi halinde bir sürü birbirine benzer masa belirdi ve etrafındaki mobilyalar da çoğalıyordu. Hem saydam

hem de saydam olmayan duvarlar bazen belirsizleşiyor bazen de çözünüp yok oluyordu. Kendisini farklı konumlarda gördü; şimdi burada, şimdi oradaydı ve hepsini de tanıyor gibiydi. Ne vakit zihni kendi hayaletlerinden birinde dursa sanki ona kitleniyor ve geri kalan her şey soluyordu, sonra zihni rahatlıyor ve bu hayalî oyun değişerek, yok olarak ve tekrar belirerek etrafını sarıyordu. Herhangi bir sıradan eylem sırasında olamayacak kadar keskin bir şekilde hayretle orada oturduğunun farkına vardı; elinin üzerinde hâlâ bir el vardı ama Chloe'ye ait değildi, yoksa onun eli miydi? Hayır, başkasınındı, daha erkeksi, daha yaşlı... Hacı'nın eliydi. Lord Arglay, "O zaman bugün cuma," diye düşünmeye başladı ancak sonra bu düşünceyi yok etmek için bir çaba sarf ederek zihnindeki soruna odaklanmaya devam etti. Etrafında kendisine ait sayısız görüntü sallanıyordu ve hepsi büyük ölçüde tedirgin ediciydi ve başka insanlar da vardı: hizmetçisi, Hacı, Chloe. Her biriyle ya bir şey yapıyor ya da onlara bir şey söylüyordu. Hem bir rüya gibiydi hem de değildi, çünkü belirgin anılar etrafında dört dönüyordu ve onlara teslim olmamak için çok güçlü bir şekilde o anılara ket vurması ve yalnızca kesin bir anın bilincinde olması gerektiğini fark etti. Kavrayışlar, sadece komşu mekânları içine alarak değil, hem derinlemesine hem de dışarıya doğru genişleyerek derinleşmeye başladı. Tamamen yeni bir varlık boyutu, o çeşitli görüntülerin içine ve ardına doğru sızdı; dar bir açıyla, adeta bir kama gibi, bambaşka bir oda yukarıdan aşağıya doğru inerek kendisinin Hacı ile konuştuğu o görüntünün üzerine bindi. Fakat bu kamanın kendi içinde bile, üzeri boyalı bir örtüyle kaplı devasa bir balon gibi şişen, her yöne doğru yeni balonlar ve taze sızan kamalar fırlatan sonsuz sayıda görüntü gizliydi. Katmanlı bir grubun içinde Giles'ın binlerce şey yaptığının farkındaydı, sonra bir anda bütün bu serabın ortasından geçen beyaz bir

ışık çizgisiyle Giles'ın izlediğinin farkına vardı. Yeni bir kararlılıkla Giles'tan Pondon'a döndü ama Pondon'u göremedi veya net olarak göremedi, ona göre Pondon şimdi ve tekrar etrafta geziniyordu, ona doğru yürüyordu, sonra gözleriyle aynı hizada olan bir yerden aşağı doğru, doğrudan burnunun ucuna yürüdü. Bu hissin getirdiği fiziksel rahatsızlık neredeyse katlanılamayacak derecedeydi ama Lord Arglay dayandı. Pondon minnacık bir nokta gibi tam karşısındaydı, sonra rahatsızlık hissi kayboldu. Bir el, Chloe'nin değil, Hacı'nın değil, kendi elinde olan taşın etrafına kapanıyordu. Lord Arglay taşa bir kere daha teslim oldu, eğer geçmişin esiri bunu anlayabilirse bütün zamanlar burada ve eşitti. Taş eriyormuş gibi gözüktü ve tekrar sertleşmesini hissetmeden neredeyse hemen önce davetsiz el gitmişti. Bir yerlerden hafif bir çarpma sesi geldi, hızla yaklaşan şiddetin sesi duyuldu. Lord Arglay kendisini ayaklarının üzerinde nefes nefese bir halde buldu ve bu sırada Chloe solgun ve sessiz bir şekilde, gözleri kapalı, sandalyesinde uzanıyordu.

Birkaç saniyeliğine, nefesleri normale dönene ve etrafındaki şeylerin bilincine varana kadar hareketsiz bir şekilde ayakta dikildi, sonra dengesinden pek emin olamayınca tekrar oturdu. Kendi eli ve Chloe'nin elinin sıkıca birbirine geçtiğini fark etti ve aralarındaki boşlukta taşın varlığını hissetti. Sekreterine daha dikkatli baktı, öbür elini uzatıp yakınındaki masayı hissetti, sonra hafifçe iç çekti. "Merak ediyorum da," dedi kendi kendine. "Acaba bir şey oldu mu? Tanrım, ne kadar yoruldum! Bu çocuğa da neler oluyor böyle? O da bir şeyler yaşıyormuş gibi gözüküyordu. Birisi bir şey yapmaya cesaret edebilir mi? Neden Giles'ın öyle fırladığını merak ediyorum. Hiçbir şey yapıyormuş gibi görünmüyordu. Merak ediyorum, her şeyi merak ediyorum. Pondon nerede? Giles nerede? Ben neredeyim? Ve hepsinden öte, güzel sekreterim nerede?"

Çok nazik bir şekilde ellerini çözdü fakat tam olarak çözmedi, elleri deneylerinin en başındaki hallerine geri döndürdü. Saatine baktı, altıyı kırk yedi geçiyordu. "Acaba," dedi Lord Arglay saatine bakmaya devam ederek, "Pondon irtibatı yakalayabildi mi? Çok zor işler... Sanki," diye ekledi. "Bunu daha önce söylediğimi hatırlıyorum. Yani..." Biraz öne eğilip yumuşak ama net bir şekilde, "Chloe... Chloe... Chloe... evladım!" dedi.

Onuncu Bölüm

Rich Belediye Başkanı'nın Çağrısı

Londra'da Bay Sheldrake ve Lord Birlesmere tarafından bir kenara atılınca ve onu isteyen kimse de olmayınca Doncaster, tatil için kaldığı köyüne dönmeye karar verdi. İstasyona yürürken uğradığı muamelenin onu bir hayli sinirlendirdiğini fark etti. Polis bu toplantıya katılarak bir iyilik yapmasını istemişti ve şimdi de o kadar önemli olmayan insanlarla birlikte sokağa atılmıştı. Kimse ona hiçbir şeyi açıklamamıştı. Gördüğü insanların yarısının kim olduğunu bile bilmiyordu. Lord Arglay'in adını duymuştu ve tanımıştı, Sir Giles'ın Polonya'daki yamyam bir kabilenin evlilik göreneklerinin dinî yönlerini anlatan ve son derece açık sözlü olan bir kitabını okuduğuna dair de müphem bir anısı vardı. Ama Palliser kimdi ve Palliser'i yere seren kız kimdi ve neden böyle bir şey yapmıştı, hiçbir fikri yoktu. Neden koşup Sir Giles'ın boğazına sarılmıştı? "Neredeyse," diye düşündü, "keşke benim boğazıma sarılsaydı diyeceğim. Veya Sheldrake'in. Sheldrake'in boğazını sıkmasına yardım etmek isterdim. Kendine çok zarar verdi mi merak ediyorum.

Her neyse, eğer taşlardan birini aldıysa bunun bir önemi yok. Ben ne halt etmeye almadım bir tane? Neden kimse bana ne olup bittiğini anlatmıyor? Neden Sir Giles taşı parçalara böldü? Ve o kız neden onu durdurmak istedi?" Rich'e gelene kadar bu tür sorularla uğraştı durdu.

Ulaştığında Rich'in de benzer şekilde, gerçi daha fena bir halde karışmış olduğunu gördü. Sokaklarda ve kapılarda topluluklar, her tarafa yayılan diyaloglar ve konuşmalar vardı. Mümkün olduğu kadar fark edilmeden, pek de medeni olmayan bir kalabalığın içinde yürüyen polisler -çok sayıda polis- vardı. Aslında, diye düşündü Doncaster, büyük ölçüde çılgın bir gecenin sabahına benziyor. Etraftan dolaşıp yol üstünde Bayan Ferguson'un kız kardeşini görmek aklına geldi, hâlâ sağlıklı olup olmadığını görmek ilginç olurdu tabii ona ulaşabilirse. Çünkü caddeye yaklaştıkça sürekli etrafta devriye atan polislere rağmen topluluklar genişliyor ve kalabalıklaşıyor gibiydi. Çok fazla olmasa da yürüyebilecek kadar yer vardı ve tam caddeye döndüğü sırada biraz uzaktan bağıran tiz ve yüksek bir ses onun şaşkınlıkla yerinde kalmasına sebep oldu. "Taş nerede? Beni taşa götürün."

Oliver yakınındaki insanlara baktı. Bir adam kafasını sakince iki yana sallayıp, "Aman geldi yine," dedi. Ama diğerleri neredeyse kasvetli bir surat ifadesiyle izliyordu, bir iki kişi bir şeyler mırıldanıyordu ve bir başkası neredeyse gülecekti. Konuşmalar duruldu, etrafta dolaşan bir polis Oliver'la göz göze geldi ve ne yapacağından emin değilmiş gibi sanki kararsızca ona baktı.

"Taş nerede?" diye bağırdı tiz ses. "Görmek istiyorum. Bu zavallı âmâyı taşa götürecek kibar bir dost yok mu?"

"Ne oluyor?" dedi Oliver en yakınındaki gülen adama. "İhtiyar Sam Mutton," dedi adam aksice ve küçümseyerek. "Tamamen

kör ve biraz bunak. Taşı duymuş, tüm gün taşı aramak için torununu da peşinden sürükleyerek kasabaya gelmiş." Bir anda sesini yükseltip adama bağırdı. "Boşuna uğraşma Sam, taş polisin elinde. Onunla uğraşmak senin ve benim gibilere göre değil."

Bağırışı sessiz caddenin üzerinden bir tehdit gibi geçti. Ama cevap olarak yaşlı adam, "Göremiyorum. Görmek istiyorum. Beni taşa götürün," diye seslendi. Her cümle neredeyse uzun bir çığlık gibi bitiyordu ve Oliver ileriye bir iki adım atınca önündeki konuşmacıyı gördü. Çok yaşlı bir adamdı, kel ve pörsüktü; bir koluyla bastonuna, öbür koluyla da onu geri dönmeye ikna etmeye çalışan yaklaşık yirmi yaşlarında bir kıza yaslanarak yavaşça yaklaşıyordu. Kız adama aceleyle bir şeyler fısıldıyordu, öbür eli adamın kolunun üstündeydi. Uzaktan bile kızın ne kadar solgun olduğunu ve elinin nasıl titrediğini Oliver görebiliyordu. Ama yaşlı adam elini silkeleyerek tekrar o korkunç, ızdıraplı sesle bağırmaya başladı. "Gör... görmek istiyorum, beni taşa götürün."

O anda kız pes etti. Yere yığıldı ve kolu yaşlı adamın pençesinden kurtuldu, hatta adam neredeyse düşünüyordu ve kız şiddetli bir sinir krizine girdi. İki üç kadın ona doğru koştu ama acı veren hıçkırıkları ve kahkahaları üzerinden büyükbabasının sesi çok daha yoğun bir nakarat şeklinde yükseliyordu. "Taş nerede? Göremiyorum, Nancy. Göremiyorum, beni taşa götür." Polisler geri dönmüş ve onları kasvetle dinleyen Oliver'ın komşusuna bir şeyler söylüyordu. "Eve götürün," denildiğini duydu Oliver, sonra da verilen cevabı: "Eğer becerebilirseniz siz götürün." Polis -genç ve oldukça mutsuz gözüküyordu- yaşlı adamın yanına gitti, rahatlatıcı ve neşeli olmaya çalışan bir sesle bir şeyler söyledi. Ama ihtiyar Sam, eğer adı buysa, dönüp onu yakalamaya çalıştı ve bunak adam, Oliver'ı dehşete düşüren bir

tutkuyla feryat ederek çığlık çığlığa bağırdı: "Ölüyorum, ölüyorum. Ölmeden önce görmek istiyorum. Ölüyorum. Görmek istiyorum. Ah, iyi yürekli, iyi yürekli dostlar, kimse beni taşa götürmeyecek mi?"

"Taş poliste!" diye bağırdı Oliver'ın komşusu. "Senin onu görmek istemen kimin umurunda? Taş poliste."

"Tanrı kahretsin polisi," dedi Oliver'ın öbür tarafından birisi ve genç bir işçi, polis memurunun karşısından kuvvetle kendini öne attı. "Siz var ya, lanet olsun size, karımı öldürdünüz. Karım öldü, bu sabah öldü, bebek de öldü ve eğer taş bende olsaydı yaşayabilirlerdi." Ani el hareketleri yaptı ve yaşlı adamı bırakan polis geriye bir adım attı. Oliver destek olmak için gelen iki üç kasket daha gördü, arkadan bir ses sertçe, "Hele hele, ne oluyor burada?" dedi.

Etrafına bakındı. Bir grup adam yanından onu itip geçiyordu. Bir tanesi kısa boylu, tehditkâr bir bıyığı olan haydut gibi bir adamdı; yanındaki adam daha yaşlı, daha büyük ve ciddi suratlıydı. Bu ikisinin arkasında iki polis müfettişi ve iki üç polis memuru vardı.

"Ne oluyor burada?" dedi kısa boylu adam öfkeyle. "Memur bey, neden caddeyi açık tutmuyorsunuz? Size verilen emirlerden haberiniz yok mu? Kim bu adam? Neden bu kadar yaygara koparmasına izin veriyorsunuz? Ne derdi varmış? Sesi tüm kasabada yankılanıyor. Ne iğrenç bir iş görmezlik bu. Bu konu burada kapanmadı."

Genç polis memuru konuşmak için ağzını açtı ve sonra tekrar kapattı. Uzun adam elini yanındaki arkadaşının omzuna koydu. "Bir adamın elinden her şey gelmez Emniyet Müdürü," dedi kısık bir sesle. "Sam de başa çıkması zor bir adam. Bence daha

sessiz bir şekilde halletmesi için işleri buradaki müfettişe bıraksak iyi olur."

"Sessizce mi?" diye parladı Emniyet Müdürü. "Sessizce! Bana bakın sayın Belediye Başkanı, bütün gün bana işleri sessizce yapmamı söyleyip durdunuz ve orada burada buna boyun eğmiş olsam da artık bitti." Omzunun üstünden arkasına baktı. "Caddeyi derhal temizleyin müfettiş," dedi. "Ve o sarsak ihtiyara söyleyin, bir daha sesi çıkarsa huzuru bozduğu gerekçesiyle onu hapse atarım."

Belediye Başkanı kesin bir şekilde, "Adamı tutuklayamazsınız, burada çokça tanınır, herkes ona ve torununa üzülür. Ayrıca bu şekilde bağırması gayet doğal," dedi.

"Doğal olup olmaması umurumda değil," dedi Emniyet Müdürü. "Burada bu işi yapmayacak. Şimdi, müfettiş, bekliyorum."

Müfettiş, adamlarına işaret etti ve adamlar da ayrılıp ileriye doğru yumuşak adımlar atmaya başladılar. Ama bir iki adım sonra bu ilerleyiş zayıflayıp sona erdi. "Hadi bakalım, hadi bakalım, burada oyalanamazsınız," mırıltısı onu karşılayan sessizliğin içinde yitip gitti. Kalabalık, kasvetli bir halde oldukları yerde kalmaya devam etti.

"Müfettiş!" dedi Emniyet Müdürü sabırsızca.

Müfettiş, ona yakın bir yerde duran Oliver'a baktı, onun nasıl biri olduğunu anladı ve alçak, neredeyse yakarışlı bir sesle dedi ki: "Beyefendi, belki siz önden giderseniz bazıları da uzaklaşabilir."

"Peki neden," diye sordu Oliver oldukça yüksek bir sesle, "neden uzaklaşmamız gerekiyormuş?"

Yakınında bulunan kalabalık dikleşti, neredeyse bir tezahüratın başlangıcı gibi hızlı bir mırıltı duyuldu. Belediye Başkanı ve Emniyet Müdürü, Oliver'a baktı.

"Bir daha söyle birader," dedi ikincisi. "Ben de seni polise karşı geldiğin için hapse attırayım."

"Lord Başyargıç," dedi Oliver daha da yüksek bir sesle, "hükümetin faaliyetine tamamen karşı." Tam olarak bunu söylemek istememişti ama ağzından çıktığı anda o sabahki toplantıda Başyargıç'ın, hükümet ile birebir aynı fikirde değilmiş gibi gözüktüğünü düşündü. Fakat hemen fark etti ki söylediği bu cümle kendisi için bir anlama gelirken onu dinleyenler için tamamen farklı bir anlamdaydı. Etrafında muayyen bir ses yükseldi. "Neredeyse bir kükremeye benziyor," diye düşündü.

Emniyet Müdürü bir şey söylemeye başladı ama Belediye Başkanı bir elini kaldırarak onu engelledi. "Doğru mu anlıyorum, beyefendi," diye sordu. "Başyargıç'ın hükümetin faaliyetlerini yasa dışı bulduğunu mu söylüyorsunuz? Kesin bir bilgiyle mi konuşuyorsunuz?"

Oliver, "Yasa dışı falan bilmiyorum," demeyi düşündü ama bu o kadar acınacak derecede zayıf bir cümleydi ki vazgeçti. Ayrıca Dışişleri Bakanlığındaki o büyük oda -Lord, Birlesmere, Sir Giles, Chloe'nin kanayan parmakları- gözünün önüne geldi. "Başyargıç'ın sekreteri," dedi net bir sesle, "bu sabah, hükümetle bazı ilişkileri olan birilerinin faaliyetlerine karşı gelirken ciddi şekilde yaralandı ve Başyargıç da bu durumu büyük bir ciddiyetle değerlendiriyor."

Bu da biraz zorlamaymış gibi geldi ona; Lord Arglay'in kullandığı asıl kelimeler biraz daha az resmîydi. Ve ciddi şekilde yaralandı mı? Yine de...

Müfettiş olduğu yerde kaldı, endişeli gözüküyordu ve yarım yamalak duyulan sesler çıkaran Emniyet Müdürü'ne kasvetle baktı. Belediye Başkanı, Doncaster'ı sakince gözden geçirdi.

Arkadan birisi, "Hükümet yasayı çiğnedi," diye bağırdı ve Oliver kendi cümlelerinin nihai olarak gerçek varsayılan bir şeye ingirgendiğini duyunca biraz ürperdi. Devam eden sessizlikte yaşlı adam, "Taşı istiyorum," diye tekrar feryat etti.

"Hepimiz istiyoruz," diye bağırdı bir başka ses. Sonra bir diğeri, "Ne söyledikleri kimin umurunda? Taşı istiyoruz?" dedi. Tezahüratlar ve bağırışlarla buna cevap verildi. Bir adam müfettişe doğru ağır bir şekilde sendeleyince müfettiş de Emniyet Müdürü'ne çarptı.

Bu kaza Belediye Başkanı araya girmeseydi bir kargaşaya dönüşebilirdi. İki kolunu da kaldırıp yüksek bir sesle bağırdı: "Sessizlik, sessizlik! Belediye Başkanı için sessiz olun!" Oliver'a kendisini takip etmesini işaret ettikten sonra yakınlardaki bir at yalağına gitti ve onun yardımıyla yalağın kenarına çıktı. Bir sokak lambası direğine tutunarak kalabalığa seslenmeye başladı.

"Güzel insanlar," dedi gürleyen bir sesle. "Hepiniz beni tanıyorsunuz. Sizden evlerinize dönmenizi ve bu olayın hakikatini bulma işini bana bırakmanızı rica ediyorum. Ben Rich'in belediye başkanıyım ve eğer Rich halkı yaralandıysa buna bir çare bulup onlara yardım etmek benim görevimdir. Eğer kulağımıza geldiği gibi taşın hastalıkları iyileştirme kabiliyeti varsa ve eğer hükümet bu taşı, olabilecek en hızlı şekilde, bu amaç için kullanıyorsa ve bunun hepimizin iyiliği için ne kadar gecikmesi gerekiyorsa bunu kabul etmek bütün iyi vatandaşların görevidir. Ama hükümetin bu konuda mümkün olduğunca fazla kişiyi acı ve ızdıraptan kurtarabilmek için, bir an bile kaybetmemek adına gece ve gündüz elinden gelen çabayı gösterdiği konusunda temin edilmek de aynı şekilde vatandaşların hakkıdır. Bu konuyu derhal ortaya çıkarmayı kendime vazife bilirim. Yaşanılan şeyin ardından gelebilecek olan o mânileri biliyorum. Kendim

bizzat Londra'ya gideceğim." Bir anlığına duraksadı, sonra devam etti. "Bazılarınız belki biliyordur, oğlum kanserden ölüyor. Eğer bu bir sürat ve düzen sağlama meselesiyse oğlum ve ben bu ülkede yardım talep eden son kişiler olacağız. Ama size şunu söylüyorum, emin olasınız ki halkın hizmetkârlarının şüpheleri, korkuları ve aptallıkları yüzünden oğlum gerektiğinden bir saat bile fazla acı çekmeyecek. Evlerinize geri dönün; yarın bu saatte benim bildiğim her şeyi siz de bileceksiniz." Tekrar duraksadı, ardından yüksek sesle bağırdı: "Tanrı Kral'ı korusun."

"Tanrı Kral'ı korusun!" diye bağırdı Oliver mutlu bir heyecanla ve Belediye Başkanı'nın inmesine yardım etti. Belediye Başkanı derhal ona dönüp Emniyet Müdürü araya giremeden konuşmaya devam etti.

"Sizi çağırtacağım," dedi. "Bana verebileceğiniz her bilgiyi istiyorum ve birebir yardımınıza da ihtiyaç duyabilirim. Müsait misiniz? Ama olup olmamanız önemli değil. Kral adına ve makamımın yetkisiyle yanımda bulunmanızı talep ediyorum. İlk olarak belediye binasına gideceğiz. Barker," dedi arkasındaki bir adama, "arabayı belediye binasının önünde hazır bulundur. Müfettiş, verdiğim sözün her yerde yayınlanması konusunda size güveniyorum ve sizi uyarıyorum: Hâkimler bu bağlantıyla önlerine getirilen herhangi bir kavga ihbarını dikkatle inceleyecektir. Emniyet Müdürü, sizin yardımınıza müteşekkirim ama durumun kontrol altında olduğunu düşünüyorum ve yetkili makam dışarıdan gelecek herhangi bir yardıma ihtiyaç duymayabilir. Gel bakalım, genç adam, adın nedir?"

Oliver, Belediye Başkanı'na tam olarak ne anlattığı konusunda hiçbir zaman emin olamadı. Ama her ne anlattıysa öbürü taşın önemli olduğunu ve hükümet üzerine derhal bir faaliyete geçilmesi gerektiğini kesinlikle kabul etmişti. Belediye binasına

geldiklerinde Oliver kendisini hareketli bir labirentin içinde buldu. Görünüşe göre belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirilen küçük, iri yapılı ve nüktedan bir adam olan kıdemli meclis üyesi, kumral ve telaşlı bir belediye kâtibi, İngiltere'nin her yerine yayılmış olan yazman kızlar, resmî üniformalı görevliler ve şoförler, telefonlar, belediye meclis üyeleri ve bir erkek yazı işleri görevlisi vardı. Böyle küçük bir taşra kasabasındaki yetkili koltukların bu kadar çok insanla dolabileceği Oliver'ın aklına hiç gelmezdi. Belediye başkanının adının ne olduğunu çok merak ediyordu ve duvardaki duyuruları inceleyerek sürdüğü iz sonucu adının Clerishaw-Eustace Clerishaw olduğunu keşfetmişti. Daha yeni yeni dikkatini buna vermişti ki ismin sahibi tekrar yakasına yapıştı.

"Benimle gelmeni istiyorum," dedi Belediye Başkanı. "Derhal Londra'ya gideceğim."

"Ama benim ne faydam olur?" diye sordu Oliver bir yandan aceleyle kapıya götürülürken. Oysa bir kez daha kendisini taşla alakalı işlerin içinde bulmaktan memnundu.

"Belki," diye devam etti Belediye Başkanı, "Lord Arglay'i görmek isteyebilirim ama ilk önce İçişleri Bakanlığına gideceğim."

"Bizim Dışişleri Bakanlığında yaşadığımız gibi tatmin olursanız," diye cevapladı Oliver, "aylarca orada kalırsınız. Ne yapacaklarını düşünüyorsunuz?"

Oliver'ı umursamayan Belediye Başkanı, onu belediye binasından dışarı itip arkasından takip etti. Girişte büyük bir kalabalık vardı ve onlar göründüğü zaman sevinçli bağırışlar yükseldi. Bekleyen arabaya doğru hızla giderlerken bir polis atılıp kapıyı açtı ve Oliver onun daha önce gördüğü müfettiş olduğunu anladı. Telaşla arabaya tırmandılar, polis kapıya vurup başını içeriye soktu.

"İyi şanslar efendim," dedi. "İyi şanslar ve onlara hadlerini bildirin."

"Aman Tanrım," diye düşündü Oliver yerine otururken. "Praetorian muhafızları ayaklanmaya başlıyor."

Yolun geri kalanında yakından sorguya çekildi ve Londra'ya geldiklerinde Belediye Başkanı az çok tatmin olmuş gibiydi. Arkasına yaslanıp bacaklarını uzattı.

"Belediye başkan yardımcım; kâtibim ve diğerlerinin yardımıyla," dedi, "bölgedeki bütün belediye başkanlarıyla iletişime geçiyor. Pazar günü en az beş merkezden kalabalıklar Rich'e geldi ve korkarım ki pek memnun kalarak dönmediler. Bütün belediye başkanları bana sorular sorup durdu ama seni bulana kadar elimde çok az bilgi vardı."

"Bence şimdi de çok bir bilginiz yok," dedi Oliver.

Belediye Başkanı notlarına baktı. "Anladığım kadarıyla," diye devam etti yavaşça, "halihazırda bu mesele Dışişleri Bakanlığının elinde ve o departman ile Lord Arglay arasında bir çeşit gerginlik var. Bay Sheldrake'ten -dün birkaç dakikalığına gördüm onu- Lord Arglay'in gerçekten de bir şekilde bütün bu olayla bir bağlantısı olduğunu duydum, görünüşe göre Bayan Sheldrake de Lord Arglay'in bu aksilikten sorumlu olduğunu düşünüyor. Ama ben okuyup takip edebildiğim kadarıyla Lord Arglay'in verdiği mahkeme kararlarından oldukça etkilenmişimdir ve bir zamanlar yasanın doğası üzerine yazdığı bir makaleyi okuduğumda da son derece sarsılmıştım. Belki biraz soyut bir makaleydi ama oldukça ilginçti, hukuğu muvakkaten 'giderek artan toplumsal öz bilincin resmî ifadesi' olarak tanımlamıştı, hukuktaki değişimleri çağdan çağa şiirdeki değişimlerle kıyasladığı bir ara bölüm eklemişti ve buradaki amacı

eylem içindeki ifade için en uygun görsel aracın hangisi olduğunu keşfetmekti. Fazlasıyla ilgi çekiciydi."

"Bu sabah hiç de öyle gözükmüyordu," dedi Oliver. "Yalnızca her şeyi incelemekle yetindi, gerçi o iğrenç yaratık Tumulty, elindeki bıçağı oraya buraya sallamaya başladığında oldukça hızlı hareket etti. Bana da kımıldamamı söylemişti."

"Bence en iyi plan," dedi Belediye Başkanı ona aldırmadan, "senin doğrudan ona gitmen. Şimdi olduğu konumda bir şey yapamayabilir ama yazdığı o makalede hukuğun insanlar üzerine dayatılacak bir şey değil, insanlara izah edilecek bir şey olduğunu söylemişti; yani belki az çok halimizden anlayabilir. Evet, sen oraya git, adresini araştırmıştım, ben de İçişleri Bakanlığına gideyim, Whitehall'u denemenin bir anlamı yok -ilk önce şahsi evine gitsem iyi olur. Eğer bu beni tatmin etmezse..."

"Tatmin etmesini bekliyor musunuz?" diye sordu Oliver.

Belediye Başkanı birkaç dakikalığına sessiz kaldı, sonra sessizce, "Hayır, beklemiyorum. İstediğimizi alamadan önce sıkıntı çıkacağını zannediyorum. Bu yüzden Başyargıç'ı tanımak istiyorum. Eğer bizim tarafımızda ise bize son derece yardımı dokunacaktır," dedi.

Oliver toplantıda karşısında rahat bir şekilde oturan dingin adamın Rich by the Mere'den Londra'ya saldırmak için gelen topluluğu yönettiğini hayal etmeye çalıştı. Ama bu görüntü hızla solsa da Başyargıç'ın yardımının böyle bir ayaklanmaya itibar katacağını düşününce o ayaklanmanın bir isyana dönüşeceğini fark etti. Gelgelelim Lord Arglay'i bunu yaparken bir türlü gözünün önüne getiremiyordu; Belediye Başkanı onu Lancaster Gate'te arabadan indirip yoluna devam ettiğinde de durum değişmedi. Oliver, ardında koskoca İngiltere'nin

adaletini saklayan o dış kapıya öylece bakakalmışken bile bunu zihninde canlandırmaya zerre yaklaşamamıştı. İngiltere'nin yargıcı, diye düşündü, evde olmayabilirdi, mevcut durumda bundan daha olası bir şey yoktu. Biraz daha neşeli bir şekilde zili çaldı ve umutları yerle bir oldu. Hizmetçi, Lord Arglay evde mi diye bir bakacaktı. Adı Bay Doncaster mıydı? Oturmak ister miydi?

"Doncaster mı?" dedi Lord Arglay Chloe'ye bakarak. "Doncaster? Hatırlamam gerekiyor mu?.. Hayal meyal hatırlıyor gibiyim."

"Sanırım bu sabah oradaydı," dedi Chloe. "Bir dakika." Kâğıtlarını karıştırdı. "Evet, oradaymış, lazım olur diye gelenlerin listesini yapmıştım."

Arglay, kadının kendisine uzattığı kâğıt parçasına göz atarak, "Bazen," dedi, "sebep-sonuç ilişkisinin aslında hiç anlaşılmadığını düşünüyorum. Yapacağınız her şeyin bir gerekçesi olmak zorunda olduğundan, o gerekçe bir şekilde yaratılır. Bu Bay Doncaster, sırf siz onun adını kâğıda döktünüz diye çıkıp geldi nihayetinde. Kendisine -o zavallı, aldanmış meczuba- buraya uğramasına gerçekte neyin sebep olduğunu sorsak mı?"

Oliver geldiği zaman Chloe'nin eve yalnız gitmesinin güvenli olup olmadığını tartışıyorlardı. Chloe her zamanki gibi gitmek istiyordu, Başyargıç onu götürmesi için arabasını, hizmetçilerini ("Gerçi hiçbirisinin," diye eklemişti, "bir faydası olmaz.") veya kendisinin onu götürmesini teklif etmişti. Ya da telefon edebileceği, eve gidip onunla ilgilenebilecek bir arkadaşı yok muydu? "Eğer burada kalmak istemezsen tabii."

Fakat hizmetçilerin bu badirelerin hiçbirinden haberdar olmadığı, ayrıca üstünü değiştirmesi gerektiği ve burada kalmanın pek de uygun olmayacağı da göz önüne alındığında Chloe bu

teklifi reddetti. Bay Lindsay'i çağırmak konusunda daha kararsızdı. Frank'e oldukça kötü davranılmıştı, şu anda evinde çalışıyor olduğundan neredeyse emindi ve aranmak hoşuna giderdi. Onu bu şekilde memnun etmeli miydi? "Ama ona anlatmamız gerekir," dedi yüksek sesle, biraz bilinçsizce.

"Gazeteler," dedi Lord Arglay, "bunun büyük bir kısmını zaten yaptı. Ve sonuçta senin arkadaşın..." Bir el hareketiyle Chloe'nin arkadaşına sırrın kapılarını açmış oldu.

Görev bazen bir keyfe dönüşebilir, diye düşündü Chloe ona bakarak ve kuşkusuz keyif de bazen fazlasıyla bir göreve benziyordu. Yine de... ne olursa olsun Frank zor bir cumartesi geçirmişti. Ve pazardan da bir şey anlamamıştı, çünkü çağrılabileceğinden korktuğu için Chloe yerinden kıpırdamayı reddetmişti. Bu yüzden, kısa bir açıklamadan sonra Frank'e ulaştı, isteksizce bir ricada bulundu ve telefonu kapattığında üzerinde beklenmedik bir kasvet hissetti. Oliver da o vakit gelmişti.

"Evet, tabii," dedi Chloe. "Ona sorsam iyi olur. Gidip salonda Bay Lindsay'i bekleyeceğim." Bu cümle sanki onun varlığını anlatıyordu; her zaman salonda birisini bekliyordu. Bu sırada büyük adamlar çalışma odalarında veya misafir odalarında konuşuyordu. Frank'in gelmemesini umuyordu, Başyargıç'ın Bay Doncaster'la işi bitmeden kendisi eve gidebilirdi. Görgü kurallarına göre bekleyebileceği en kısa süre ne kadardı?

"Bay Doncaster'ı içeri alın," dedi Lord Arglay hizmetçiye. "Ve Bay Lindsay diye birini bekliyorum, o gelirse onu da içeri alın. Eğer," diye devam etti Chloe'ye bakarak, "eğer bu herifin söyleceyeceği gerçekten gizli şeyler varsa ben onu uzaklaştırırım, sen de arkadaşına anlatmak istediğin kadarını anlatırsın. Eğer hatırlayabilirsen tabii; az sonra benim hatırlayabileceğimden daha fazlasını hatırlarsın mutlaka. Birmingham'da ne olduğunu,

eğer bir şey olduysa, bilebilseydim keşke. Eğer Pondon geri geldiyse polise durumu anlatmakta epey bir zorlanacak. Bay Doncaster, aa evet, sizi bu sabahtan hatırladım, Bayan Burnett, hatırlıyorsanız, o sizi hatırlamıştı. Lütfen oturun."

"Çok teşekkür ederim, Lord Arglay," dedi Oliver dediğini yaparak.

"Olağanüstü bir olay değil mi?" diye konuşmaya devam etti Başyargıç. "Sizin tarafınızda durumlar nasıl? Tarafınız hangisiyse. Çünkü utanarak söylüyorum ki sizin, tabiri caizse, hangi takımdan olduğunuzu tam olarak anlayamadım. Bay Sheldrake'in, değil mi?"

Oliver bacak bacak üstüne attı. "Ben," dedi ciddiyetle, "halkı temsil ediyorum. Ben onların yetkili sözlerinin ta kendisiyim. Egemen iradeleriyim. Ben..." Alaycı beyannamesi sırasında, kullandığı alaycı ton soldu ve sözünü zayıf ama ciddi bir şekilde bitirdi. "Halkım."

Lord Arglay tonundaki bu değişikliği gözlemleyip ona dikkatle baktı. "Peki halk nasıl devreye giriyor?" diye sordu.

Oliver elinden geldiği kadar açıkladı. En başta kendini bir aptal gibi hissetti ama Chloe'nin eline sardığı siyah ipek kumaş parçasını görünce gözleri parladı -Chloe yarasını taşı kullanarak iyileştirmeyi reddetmişti- ve Oliver bundan kesin bir güç kazandı. Sonuçta bu kız Profesör'ü devirmiş ve Sir Giles'a saldırmıştı; kendisini o meymenetsiz küçük canavarın iradesinin karşısına atmıştı. Ve Sir Giles diğerleri çıkarken Bay Sheldrake ile Dışişleri Bakanlığında kalmıştı. Ve insanlar, polisin Amerikalı adına el koyduğu gizemden hayat ve şifa bulmak için feryat ediyordu.

"Tam olarak anlamıyorum," dedi Lord Arglay, Oliver anlatmayı bitirdiğinde. "Benim hükümeti onaylamadığım yönündeki iddianızı neye dayandırıyorsunuz?"

"Yani efendim," dedi Oliver. "Bayan Burnett'i onayladığınızı sanıyordum."

"Bayan Burnett'i her zaman onaylıyorum," diye cevapladı Arglay. "Mizacım gereği onaylamadığım bir sekreterimin olması benim için zaten imkânsız. Ama Bayan Burnett'i takdir etmem, illaki hükümeti onaylamadığım anlamına gelmez."

"Ama bu durumda, efendim?.." diye öne sürdü Oliver.

Başyargıç başını salladı. "Hayır, hayır," dedi. "İlk olarak ne yaptıklarını bilmiyorum, ikinci olarak hükümetleri ne onaylıyor ne de onaylamıyorum, yalnızca insanları onaylıyor veya onaylamıyorum, bunu da düzene ve yasanın kararlarına göre yapıyorum. Benim bir koltuğum var Bay Doncaster, atım yok, hatta bir Rosinantem* bile yok."

"Ama ya koltuğun karşısına Don Kişot çıkarsa?" diye sordu Oliver.

"Olaylar mevcut durumda olduğu gibi devam ederse yüksek ihtimalle öyle olacak," dedi Arglay soğuk bir şekilde. "Ama ne Don Kişot ne Don Juan ne de El Cid -hepsi aynı. Gözlerim görmez ve ağzım konuşmaz; yalnızca yasaların bana emrettiğini yaparım."

"Ama ya bu bütün yasaların da ötesinde bir davaysa?" dedi Oliver.

"Yasanın ötesinde bir dava yoktur," diye cevapladı Başyargıç. "Yönetirken hata yapabiliriz, haricî şeyler ve kurnazca sözler bizi kandırabilir ama insanlar arasında adaletle çözülemeyecek hiçbir ihtilaf yoktur. Ve adalet doğası gereği, içinde var olduğu kişilerden gelir: Adalet, berrak bir şekilde hareket etme tutkusudur."

* Don Kişot'un atının adı. (ç.n.)

"Bay Lindsay," dedi hizmetçi kapıyı açarak. Chloe kaskatı bir halde ayağa kalktı ve onu karşılamak için ilerledi, bu sırada Oliver'a öyle geldi ki Arglay'in bu son sözü ani, insani bir anlam kazanmıştı. Canlı bir varlık gibi içinden geçip gitti ve kendisini ciddiyetle bu kelimelerin anlamını tekrar düşünürken buldu. Anlık bir dürtüyle Lord Arglay'e döndü. "Bayan Burnett'in bu sabah yaptığı şey için de bunu söyleyebilir misiniz?" diye sordu.

Bir anlığına Başyargıç kaşlarını çattı, Bay Doncaster denen adamın Chloe'nin yapmayı tercih ettiği herhangi bir şey üzerinde fikir beyan etmesi ona gereksiz gelmişti. Ama sözündeki açıklık onu yatıştırmıştı, Oliver'a ihtiyatlı ama takdir eden gözlerle baktı. "Şunu itiraf edeceğim ki en azından," dedi, "tamamen şahsi olarak Giles Tumulty'yi kanunsuz bir adam gibi görüyorum." Frank'i karşılamak için ilerledi.

Bundan sonraki yarım saati Chloe bir süre boyunca öfkeyle hatırladı. Bunun sebebi büyük ölçüde Bay Doncaster'ın çok geç, Frank'in de çok erken gelmesiydi. Onu eve götürmek için harita çalışmalarını bırakmak zorunda kalmıştı ve Chloe de Belediye Başkanı'nın gelip gelmeyeceğini öğrenene kadar gitmek istemiyordu. Ama derhal gitmezse de açıklama yapması gerekecekti, Bay Doncaster'ın karşısında nasıl açıklama yapabilirdi? Frank neden bu kadar sıkıcı gözüküyordu? Ve neden, konuşkan olma çabası içinde, ona elini mi incitti diye sormuştu? Ayrıca Başyargıç neden Frank ile onu yalnız bırakma ve Bay Doncaster'a dönme niyeti olduğunu mesafeli bir imayla belli ediyordu? Onları birbirleriyle tanıştırmayı başarmıştı (bunun için belli bir maharet göstermişti ki bu oldukça sabırlı olan Lord Arglay'i eğlendirmişti, Chloe bunun huzursuzca bilincindeydi). Böylece sohbeti -öyle kolayca olmamıştı ama-

ortak konu olan Bay Sheldrake'e getirmişti. Ama sohbet devamlı ikiye ayrılma alametleri gösteriyordu ve yaklaşık on beş dakika sonra Chloe oradan çaresizce ayrılmak üzere ilk hazırlıklarını yapmaya başladı. Bir iki kâğıdı birleştirdi, çantasını açtı ve içinde taşın ona ait olan türünün sarılı olduğu beyaz ipek mendili gördü. Lord Arglay'in monoloğunu fırsat bilerek yumuşak, opak kumaşı kenara itip bu gizeme baktı. Hiçbir şey, diye düşündü, bu küçücük beyaz taştan daha zayıf ve faydasız, daha sıkıcı ve ölü gözükmemiştir. Üstündeki pullar altın değil sarıydı; bariz bir şekilde bu pullar ancak tesadüfiydi, siyah lekelerde bir yüce ismin izlerini görebilmek yalnızca sapıkça bir fanteziydi. Elini taşı tekrar kapatmak için sertçe indirdi ve parmaklarının hareket etmek istemediğini fark etti. Eylemsel olarak taşı inkâr etme cüretinde mi bulunmuştu? Düşünceler kalabalık olurdu ama eylem tekti. Bu onu bir kenara itme mi yoksa üzerini örtme ayini miydi? Birinden biri olmalıydı. Yaptığı şeyi kimsenin görmesi ya da bilmesi mümkün değildi; yine de etrafını saran bir beklenti varmış, uysal ama ölümsüz bir şey kendi seçiminin doğuracağı sonuçları gözlüyormuş gibi hissediyordu. "Korkak aptal!" dedi Chloe kendisine ve kendi eylemine karşı çıkarcasına, Lord Arglay'in mendilini taşın üstüne törensel bir tarzda örttü.

Geç kalmasına rağmen Chloe, Bay Lindsay'in eşliğinde, Rich'in Belediye Başkanı Lancaster Gate'e varmadan, gönülsüzce gitmişti. Belediye Başkanı derhal içeriye alındı ve Oliver onu hızlıca Başyargıç'a tanıttıktan sonra aceleyle, "Ee, ne oldu?" diye sordu.

Belediye Başkanı yavaşça cevapladı. "İçişleri Bakanı'na belediye başkanı makamının hükümetin kararıyla değil, halkın tercihiyle doldurulduğunu hatırlatmam gerekti."

"Öyle mi yaptın gerçekten?" dedi Oliver.

"Bakan Bey'i görmek biraz zor oldu," diye devam etti Belediye Başkanı. "Gördüğümde de konuyla ilgilenildiği konusunda beni temin etmekte kararlıydı. Bana daha fazlasını anlatması için baskı yaptım. Kasabadaki düzenden sorumlu olduğumu ve gizliliği devam ettirmenin etkisinin büyük ölçüde zararlı olabileceğini belirttim. Uzun süre tartıştık ve nihayetinde ona eğer tatmin edici bir açıklama yapılmazsa herhangi bir anayasal karmaşa çıkması durumunda belediye başkanlığının kaynaklarını hizmete sunmak mecburiyetinde kalacağımı belirtmek zorunda kaldım. 'Anayasal' demeye dikkat ettim. O zaman da beni görevden almakla tehdit etti ve ben de ona belediye başkanlarının halkın seçtiği meclis üyelerinin oylarıyla geldiğini hatırlattım."

On Birinci Bölüm

Chloe Burnett'in İlk Reddi

Frank ile birlikte Highgate'te otobüsten indiklerinde Chloe'yi başlıca üzen şey, önlerinde on beş dakikalık bir yürüme mesafesi olmasıydı. Frank'i hemen geri dönmeye ikna etmek için gönülsüz bir çaba sarf etti -kendisi kadar Frank de gönülsüzdü- ama bunda başarısız olunca Frank'in olup bitenleri konuşmak konusundaki kaçınılmaz arzusuna teslim oldu. Cumartesi günü yaşananlar, pazar günü çıkan gazeteler, o gece söylenen şeyler, bunların hepsi taşın sırrını ondan gizlemeyi imkânsız hale getirmişti. Yine de, ona ne kadar alışkın olursa olsun, adamın sesinde ilk başta, kendi adına duyduğu endişeye yorduğu hafif bir huzursuzluk sezer gibi oldu Chloe.

"Sana zihninde bir şeyler mi gösteriyor?" dedi Frank bir köşeyi dönerlerken.

"Görünüşe göre," diye onayladı Chloe. "En azından Lord Arglay'e Sir Giles'ın zihnini gösterdi."

Frank bir iki dakikalığına sessiz kaldı. "Bir şeyler söylüyor mu?" diye devam etti, kendi düşüncelerini takip ederek.

Chloe düşündü. "Söylüyor mu derken?" diye sordu en sonunda.

"Bilmediğin veya unutmuş olabileceğin şeyler," diye cevapladı. "Bu bir şeyleri açıklığa kavuşturur, değil mi? Eğer sana düşünceleri gösteriyorsa?"

"Sanırım olabilir," dedi Chloe ne dediğini tam olarak anlamayarak ve anlamadığı için sinirlenmişti. Tekrar kısa bir sessizlik oldu.

"Ve bölünebiliyor?" dedi Frank.

"Hayır," dedi Chloe kesin olarak. "Bölünemez. Sadece Sir Giles gibi insanlar bunu yapabilir."

Bunun ardından gelen duraklama canını sıkmaya başlamıştı, sohbeti hıçkırık gibi kesik kesik ilerliyordu. "Hadi başka bir şeyden bahsedelim," dedi. "Sınava sadece bir ay var değil mi? Umarım geçersin."

"Herhalde," diye yumuşakça cevapladı Frank. "Bana taşı ödünç vermek istemezsin değil mi?"

"Ödünç..." Chloe afallamış bir halde ona baktı. "Taşı mı? Ne için?"

"Eee," dedi Frank. "Eğer sana bir şeyler gösteriyorsa, yani eğer zihne yardımcı oluyorsa, hatıraya veya her neyse... şey, anlamıyor musun, eğer birisi doğru zamanda hatırlayabilirse..." Bir saniyeliğine durup devam etti. "Bu yüzden sınavlar hiç adil değil, insan o anda her şeyi hatırlayamaz ve normalde mükemmel bir şekilde bildiğin ufacık bir bilgiyi veya formülü unutmak her şeyi altüst eder. Olay, konuyu mutlaka hatırlatmasını istemek de değil! Çünkü kişi unutmazsa zaten hatırlar -yani eğer unutmaktan korkmazsa. Bu şekilde bakınca haksızlık var denemez.

Haksız bir üstünlük sağlamak aklımın ucundan bile geçmez, baş ağrısı için bir aspirin almaktan bir farkı yok bunun. Çocukların çoğunun hafıza teknikleri var -insanın sadece elinde çok iyi bir sistem varmış gibi hissetmesi gibi bir şey bu. Yoksa şey gibi değil..."

"Frank dur," dedi Chloe. "Ne istiyorsun?"

"Az önce söyledim ya sana," dedi Frank. "Sınavım bitene kadar taşı bana ödünç verir misin?"

"Hayır veremem," diye cevapladı Chloe. "Üzgünüm Frank ama gerçekten yapamam."

"Yani eğer kendi taşından ayrılmak istemiyorsan anlarım tabii. Peki bana... bir tane yapabilir misin?" diye sordu Frank. "Sınavı geçmek benim için ne kadar önemli biliyorsun, sevgilim. Eğer elime yüzüme bulaştırırsam ne olacak bilmiyorum."

"Tekrar girersin herhalde," dedi Chloe, içinde büyüyen bir öfkeyle. Bunun sebebi yalnızca, diye içten içe kendisini uyardı, Frank'in anlamaması ve her şeyi bilmediği için, anlayamamasıydı. Ama hiç kimse, hiç kimse anlamıyordu ki, hele kendisi.

"Yani belki," dedi Frank bu gerçekçilik karşısında mağlup hissederek. "Ama bir kerede geçmek çok daha münasip olurdu. Bir yıl sonra girmekten çok daha iyi olur, şans getirirdi."

Chloe biraz çabaladı. "Frank canım," dedi. "Kötü bir insan gibi gözükmekten nefret ediyorum ama yapamam, yapamam, bu taşla... yapamam."

"Ama adil değil," diye üsteledi Frank. "Bir şeyleri hatırlamanın herhangi bir yolunu bulan herkes yapıyor bunu, yazmak dışında. Yalnızca zihni, bir çeşit sahne korkusuna karşı korumaya almak için adil bir yol bu... bir çeşit... yatıştırıcı karışım gibi."

"Tanrım," dedi Chloe bir anda. "Bunun bir sonu gelmeyecek mi?"

Frank ona kırgın bir şaşkınlıkla baktı. "Çok bir şey istediğimi düşünmemiştim," dedi. "Eğer gerçekten geçmemi istiyorsan... Senden haksız bir şey yapmanı istemeyeceğimi bilmelisin. Beni de daha iyi bir konuma koyduğu yok, sadece daha kötü bir yerde olmamı engelliyor. Elinden gelse herkes bunu yapardı."

"Onların yapıp yapmaması umurumda değil. Doğru veya adil olması veya sen ne diyorsan o olması, hiçbiri umurumda değil," diye cevapladı Chloe. "Frank, anlamaya çalış. Tek sebep böyle bir taşı kullanamayacak olmamız."

"Ama neden?" diye sordu Frank salt bir hayret içerisinde. "Bütün bu şeyleri yapabiliyorsa neden olmasın? Senin Lord Arglay kullanıyordu, değil mi?"

"Kendi için kullanmıyordu," diye cevapladı Chloe.

"Ama senden kendin için kullanmanı istemiyorum. Taşı bana ödünç vermen veya bana bir tane taş vermen gerçekten bencilce bir şey değil," diye üsteledi. "Sınavı geçmemi istediğini sanıyordum ama sanırım o da umurunda değil."

"İğrençleşme Frank," dedi Chloe.

"Pek öyle görünmüyor ya, neyse," diye devam etti Frank, basiretsiz bir halde. "Başkalarına yardım edilmesini pek umursuyor gibi durmuyorsun ama iş bana gelince neden böyle itiraz ettiğini bir türlü anlamıyorum. Sen her zaman eline geçen fırsatları en iyi şekilde değerlendirmeye baktın, aynısını benim için yapmaya ise yanaşmıyorsun. Kendini kovulmaktan kurtarmak için olsa hiç düşünmeden kullanırdın bunu, eminim."

"Kullanmazdım," dedi Chloe sertçe. "Açlıktan ölüyor olsam bile kendime yemek almak için taşı kullanmazdım."

"Aman, saçma sapan konuşma," dedi Frank ve kasvetli bir havaya büründü. Sessizce yürümeye devam ettiler. Ya Frank onun ya da o Frank'in kolundan çıkmıştı ve her nasılsa birbirlerinden kopmuşlardı. El çantası hariç Chloe'nin elleri boştu ve o saçma çantanın içinde bu kopuşun gülünç nedeni vardı. Sanki inzivaya çekildiği yerden onunla alay ediyordu. "Fırlatıp at beni," diyordu sanki. "Bir bataklığa fırlatıp at. Bu kadar sıkıntıya değer miyim?" Eğer atsaydı bu da Frank'i memnun etmezdi diye biraz aklıselim bir şekilde düşündü. Frank bu hareketi takdir etmezdi. Ayrıca taşı atmak ona düşmezdi. "Seninim," diye dalga geçti taş. "Sana aitim, at beni. Yoksa onu atacaksın." Anılarının arasında bir yerlerden bir metin hatırına geldi. "Sevgililerimi ve arkadaşlarımı benden uzaklaştırdın ve tanıdıklarımı benden gizledin." Frank'in böyle gitmesini istemiyordu.

"Sevgilim," diye fısıldadı ihtiyatla. "Sinirlenme. Elimden gelseydi her şeyi yapardım."

"İşte bu," dedi soğukça Frank, "hiç doğru değil Chloe. Oldukça basit bir şey ve sen yapmamakta ısrar ediyorsun. Öyle olsun, taş senin taşın. Ama elimden gelse yapardım demenin bir anlamı yok. Yapabilirsin ve yapmıyorsun."

"Yapsana," dedi ona bir şey. "Yapsana. Neden olmasın ki? Neyin doğru olduğunu öğrenmeye mi çalışıyorsun? Yap ve onun için gerçek bir arkadaş ol." Arkadaşlıktı bu sonuçta, kendisi için yapmayacağı şeyi arkadaşı için yapmalı mıydı? Gerçekten de kalbini paralamalı ve bunu yapmalı mıydı? Yoksa burada korumaya çalıştığı şey yalnızca kendi arzusu muydu?

Chloe'nin açısından Frank'in tam o an bir kez daha, bir parça üstten ve öfkeli bir akılcılık kullanarak, "Evet yapabilirsin ve yapmıyorsun," demesi taşın ona gösterdiği merhametti.

"Öyle olsun o zaman," dedi Chloe aniden durarak. "Yapabilirim ve yapmayacağım. Şimdi git. Git yoksa senden nefret edeceğim. Git."

"Seni eve kadar bırakmayı tercih ederim," dedi Frank resmî bir şekilde.

"İstemiyorum," dedi Chloe. "Katlanamıyorum buna. Lütfen Frank, git."

"Çirkinleşmek istemiyorum," dedi Frank kararsızca. "Ama neden yapmadığını anlamıyorum. Sana bunun gayet adil olduğunu açıkladım."

"Biliyorum biliyorum," dedi Chloe. "İyi geceler. Yarın sana yazarım."

"İyi peki, iyi geceler," diye yanıtladı Frank ve öfkeyle onun arkasından baktı; bu öfkeye Chloe'nin sebep olacağı hiç aklına gelmezdi. "Saçmalık," diye düşündü. "Kadınlar hiçbir zaman net bir mantık kuramazlar ama onun daha zeki olduğunu düşünmüştüm. Sevdiğini iddia ettiği birisi için bunu yapmasını istemekte bir şey yok. Fakat hiç şaşmaz, nihayetinde herkes kendi istediğini yapmak istiyor."

İnsani erdemlerin yetersizliği üzerine kafa yormaya devam ederek Highgate Tepesi'nin eteğindeki son durağa doğru geri döndü. Her ne kadar Chloe'nin bakış açısını görmeyi ne kadar istese de, bu bakış açısı inatçı bir kıvraklıkla ondan kaçıp duruyordu. Bir dost olarak, hatta dosttan da öte -farklı bir şey- olarak genç kadının ona yardım etmeyi istemesi gerekirdi. Taş'ın varlığını kabullenmek onun için pek kolay sayılmazdı doğrusu; lakin geçirdiği o şüphecilik hali, Cumartesi günü Bayan Sheldrake'in aniden çıkagelmesi, pazar gazetelerinin sütunları, Lord Arglay'in o gizemli duruşu ve Chloe'nin bu meseleye verdiği

o büyük ehemmiyet karşısında epey sarsılmıştı. Oldukça belirsiz bir şekilde radyum, vita-glass, manyetizma ve psikanaliz üzerine ve zihne uygulanan bir canlandırma gücü veya sinirsel işlevlerin bir şekilde diriltilmesi ihtimali üzerine düşündü. Son ifade bütün iyileşme ve -kendisi anladığı kadarıyla- zihin okumaya yönelik örnekleri içine alacak kadar akla yatkın gözüküyordu. Mekânda hareket etmeye gelince... "Buna ikna edici bir şey bulmak zor. Sinirsel işlevlerin derinlemesine canlandırılması gerekir ki..."

Yeni bir ses düşüncelerini böldü. Başını kaldırınca bir başka arkadaşını gördü, bu sefer genç bir adamdı.

"Merhaba, Carnegie," dedi kasvetli bir şekilde.

Albert Carnegie ona can sıkıcı bir neşeyle bakıyordu.

"Niye bu kadar kasvetlisin?" diye sordu. "Nedir bu sefalet?"

"Sefil değilim," dedi tersçe Lindsay. "Neden sefil olacakmışım?"

"Kusura bakma," diye cevapladı Carnegie. "Pek keyfin yok gibi gözüküyordu."

"Şu lanet sınav yüzünden herhalde," dedi Lindsay. "Son günlerde çok sıkı çalışıyorum."

Carnegie döndü. "Seninle yürüyeyim," dedi. "Bayan Burnett nasıl?"

"İyidir herhalde," diye cevapladı Bayan Burnett'in arkadaşı. "Ama gazetelere çıkan şu taş meselesine karışmış, o yüzden de biraz gergin."

"Nasıl? İnsanları iyileştiren taş mı?" diye sordu Carnegie.

"Herkese her şeyi yaptırabiliyor," dedi Lindsay. "Anladığım kadarıyla. Uçuruyor, sıçratıyor ve dediklerine göre birbirlerinin zihnini okutuyor."

"Uçuruyor!" diye haykırdı öbürü.

"Yani bir yerden başka bir yere hemen hemen hiç vakit harcamadan geçmek uçmak değilse nedir bilmiyorum," dedi Lindsay. "Ve böyle bir şeyin olduğunu kendi gözlerimle gördüm, o yüzden tamamen saçmalık da diyemiyorum."

"Birisinin bu taşı kullanarak havanın içinden geçtiğini gördüğünü mü söylüyorsun yani?" diye sordu Carnegie.

"Bir kadının normalde olmadığı bir yerde bir anda belirdiğini gördüm ki Chloe böyle bir şeyin gerçekleştiğini söylüyor, Lord Arglay'in yok olup sonra tekrar belirdiğini ve arada bir yerde olduğunu görmüş. Kulağa çok saçma geliyor ancak kendi tanıklığım, Chloe ve gazeteler bir araya geldiğinde ne düşüneceğimi bilemiyorum."

Carnegie bir süre sessizce yürümeye devam etti; zihni, meselenin o ana dek yalnızca Bay Sheldrake ile Reginald Montague'nün aklına gelmiş, onların da sadece kısıtlı bir çerçevede düşünebildiği bir boyutuyla meşguldü. Gelgelelim Carnegie, tesadüf bu ya, Ulusal Taşımacılık Sendikasının genel merkezinde görev yapıyordu ve Lindsay konuşurken aklına şu fikir geldi: Eğer-yalnızca eğer, çünkü elbette böyle bir şey olamazdı- ama eğer bu işte aslı astarı olan bir yön varsa, işte bu durum tam da Sendika Genel Sekreteri'nin doğrudan kendi üzerine vazife göreceği türden bir şeydi. Taşımacılıkta yaşanacak her türlü şiddetli aksama Genel Sekreter'i ilgilendirirdi ve bu durum, fazlasıyla şiddetli bir altüst oluş demekti. En azından ortada birden fazla veya ne bileyim, birkaç tane taş olması halinde bu böyleydi. Gerçi birden fazla taş olması doğanın kanununa aykırıydı.

"Galiba bildiğimiz kadarıyla mevcut olan yalnızca bir veya iki taş var, değil mi?" dedi birkaç dakika sonra, mümkün olduğunca gelişigüzel bir şekilde.

"Çok bir önemi yok gibi," diye cevapladı Lindsay, hâlâ uğradığı haksızlığın üzerine kara kara düşünüyordu. Kısaca isteklerini ona anlatmaya başladı ve Carnegie'nin odaklanarak dinlemesi hoşuna gitmişti. "İşte," diye sonlandırdı cümlesini, "çok bir şey istediğimi düşünmüyorum gerçekten. Başına bir sıkıntı açacak değil, ayrıca hiç kimse bunun adil olmadığını da söyleyemez."

"Ve bu şeylerin her birinin gücü aynı mı?" diye sordu Carnegie.

"Saçma biliyorum ama anlattıklarına göre öyle," diye onayladı Lindsay. "Yani dersin ki Chloe..."

"Peki şimdi kimin elindeler?" diye araya girdi Carnegie.

"Yani Chloe'de, bu Sheldrake denen adamda ve galiba Arglay'de var... Keşke Chloe Arglay ile çalışmasa; o adamın onun üzerinde çok iyi bir tesiri olduğunu düşünmüyorum. Avukatlar çoğunlukla dar görüşlü ve çok bilmiş kişiler oluyorlar ve Chloe etki altına girmeye çok açık. Tam olarak zayıf olduğunu söylemiyorum ama insanları memnun etme kaygısı var ve bazen olması gerektiği kadar kendi çizgisinde hareket etmiyor. Şimdi de böyle bir şeyde hukukçuların hükmüyle değil, kendi düşüncesiyle hareket etmesi gerektiğini görmesi gerekirdi."

"Evet," dedi Carnegie, o anda Chloe ile sadece taşa sahip olanlardan biri olduğu için ilgileniyordu. "Her neyse, halihazırda etrafta bir hayli taş vardır ve her zaman daha fazlası da yapılabilir, değil mi?"

Büyük bir *Evening News* ilan panosunun karşısındaki ana caddeye çıkmışlardı, panonun üstünde "Bayan Ferguson ile Röportaj" yazıyordu. Yakındaki bir başka ilanda "Taş Nereden Geldi?" yazıyor, bir *Star* gazetesi ilanında ise "Taş: Hükümet Harekete Geçti. Resmî Açıklama" deniyordu. *Evening Standard* gazetesinin "Rich'teki Durum" başlığının tarihi ise çoktan

geçmişti. Carnegie ilanlara baktı. Bir şaka veya onun gibi bir şey olmalıydı bu, öyleydi mutlaka, ama bir şaka da olsa Genel Sekreter bundan haberi olsun isterdi. Tek sorun, bunu şimdi mi yoksa sabah mı yapacağıydı. Yeraltı treninin girişinde Lindsay'den ayrıldı, o da Chloe'nin inadını ve onu terslemesini düşünerek yoluna devam etti.

Eğer o an bu isteğinde tekrar ısrar etseydi taşı elde edebilirdi. Çünkü Chloe perişan bir halde yatağında uzanıyor ve her zamanki gibi başkalarına kaba davranıp davranmadığını düşünüyordu (Bay Lindsay'in de çok iyi anladığı gibi) ve neredeyse bu kadar net davrandığı için pişmanlık duyacaktı. Şimdi Frank'in istediği şey ona çok basit bir şey gibi geliyordu; belki de sadece bencilce davranıp tek bir fikirle ve kendi fikriyle düşünerek Frank'i reddetmişti. Sonuçta Lord Arglay de taşı kullanmıştı. Evet ama bunu başkasının iyiliği için yapmıştı. Ve ondan istenen de yalnızca başkasının iyiliği için yardım etmesi değil miydi? Sınav onun sınavı değildi. Ve Lord Arglay taşı ona kullandırmaz mıydı? Bir tehlike olması durumunda eğer ihtiyaç duyarsa taşı kullanmasını söylememiş miydi? Evet, tehlike olması durumunda; Frank'in sınavı geçme arzusuna tehlike denemezdi. (Ayrıca tehlike durumunda bile kullanabilir miydi ki?) Lord Arglay'in taşı kendisini Başyargıç yapmak için kullanacağını düşünmüyordu, gerçi haklı bir yargıya varmak ve doğru bir hüküm sağlamak için kullanabilirdi. Ama Başyargıç'ın ne yapabileceği konusundaki kendi yorumunu Frank'e yükleme hakkı var mıydı? Frank'in Başyargıç'la bir işi yoktu. Taşın doğru kullanımının ne olduğunu Süleyman bin Davut'un kendisine sormaları daha çok işe yarardı, diye düşündü ama birkaç gün önce araştırdığı efsanelerden hatırladığı kadarıyla, Süleyman'ın bile bazen irfanını kaybettiği olmuştu. Asmodeus tahtına oturmuş, firavunun kızı onu kandırmış ve kendisi de yabancı tanrılara

sunaklar inşa etmişti. Lord Arglay'in o gece yaptığı pazarlığı hatırladı; gerçekten Tanrı'ya inanmak zorunda mıydı? Öyleyse kime inanacaktı? Ve neye? Süleyman'ın tanrısına mı? Muhtemelen. Veya Octavius Sezar'ın veya Şarlman'ın veya Harun Reşid'in -tabii hepsinin bir tanrısı olduğu varsayılırsa. Veya taşın tanrısına mı inanmalıydı?

Yarı bilinçsizce eli, yastığının altında ipek örtüsünün içinde yatan taşı aradı ve ona dokunduğu anda içine uyku gibi veya başka bir iyileştirici güç aktı. Uyku ve uyanıklık halinde, bir anda veya uzun bir vakit sonra -onu etkisi altına alan rüyada her ikisi de geçerliymiş gibiydi- önünde büyük, derin bir uzay vardı ve bu derinlik o içine baktıkça kendini değiştirip oymalı sütunların olduğu ve büyük bir kalabalığın akın akın geldiği bir salona dönüştü. Çok uzaklardan gittikçe yükselen bir kükreme duydu ve bu ses kalabalığı bölüp onlara emir verdi, böylece kalabalık aceleyle iki yana kitleler halinde yığıldı. Chloe kendisinin onların arasında bir yerde olduğunu hissetti ama bir veya herhangi bir yerde değildi; onların arasında sürükleniyordu ve her tarafında kahverengi yüzler, uzun siyah sakallar, açık renkli sarıklar ve pelerinler görüyordu. O kükreyen ses de hâlâ kulaklarındaydı. Sonra önündeki kalabalık iki yana açıldı ve ansızın bütünün ortasındaki büyük merkezi gördü, fakat ilk önce kitleler halinde, ancak sonra merkezdeki en yüksek noktayı seçebildi. Çünkü bakışlarını çevirdikçe sağında ve solunda koltuklarda oturan devasa erkek toplulukları genişliyordu; bir tarafta az önce gördüğü pelerinlerin aynısını giyen ve başlıkların aynısını takan, alınlarına ve bileklerine küçük rulolar ve sandıklar bağlamış olan adamlar vardı ki bazıları ellerinde antik parşömen kâğıtları tutuyordu. Yüzleri Yahudi'ye benziyordu, çoğunlukla oldukça yaşlılardı ve derin düşüncelerle buruşmuşlardı; genç ve coşkulu olanlar tek tüktü; biri de

çoğundan yaşlı ama yine de şaşırtıcı derecede canlı, berrak ve neşeliydi. Karşılarında bir başka topluluk bulunuyordu ama aralarında bir koridor vardı; kıyafetleri çeşit çeşitti ve hiçbirisi tanıdık değildi; veya çoğu değildi. Çünkü sarıklar, miğferler ve alın taçları arasında Chloe bir anda ağırbaşlı ve dikkatli Çinli bir bürokrat gördü ve bir diğerinin sakallı yüzü ona sanki büyük heykellerden oluşan bir müzede Afrodit, Apollo, Theseus, Herkül ve Asklepios'un kutsal başları arasında bakıyormuş gibi hissettirdi. Geri kalanların çoğu tuhaf ve korkunç olsa da sonrasında gördüğü şeyler kadar korkunç değillerdi. Çünkü bunların ötesinde, yine iki topluluk halinde ölümlü insanlardan daha büyük veya daha küçük gözüken şekiller ve farklı bir doğaya sahip, üzerlerinde insanlığa ait yalnızca soluk bir suret taşıyan başka şekiller gördü. Birisi zahiren bir çeşmeye benziyordu ve yükselip alçalan sularını bir çeşmeyi taklit eder gibi eğip büküyordu. Yine bir başkasının birden çok kafası vardı ve bir başkasının kıvrılıp duran kolları etrafını çevrelemişti ve bazen öne atılıp sonra tekrar geri çekiliyordu, ta ki neredeyse antik Kraken'in kendisi insana dönüşmüş gibi gözüküyordu. Üzerlerinde ve aralarından birçok kuş uçuyordu; onların uçuşunu takip edince bakışları yukarıya çekildi ve tavanın tamamının titreşen, devamlı ama orantısız hareketlerle yükselip alçalan, parıl parıl ve yanardöner veya donuk ve yoğun renkli kuşlardan oluştuğunu gördü. Bunların önünde devasa, canavar gibi, kartalların ve akbabaların babası ve lorduymuş gibi heybetli, hareketsiz bir kuş asılıydı; gözleri perdeliydi, kafası ve dehşet verici gagası göremediklerini dinliyor gibi hafif yana doğru dönmüştü. Chloe ürperip kuşun altına bakınca çok sayıda devasa aslan kafası gördü; kırmızı çeneleri korkunç bir kükremeyle açılmıştı. Kimisi sıçramadan önceki gibi çömeliyor kimisi de vahşi bir öfkeyle yerden yükseliyormuş gibi gözüküyordu.

Yaşadığı bu son hayret verici olay, önceki şaşkınlığını yuttu -ama o anda bile şaşkınlık ve hayret duyduğunun farkındaydı ve tam olarak rüya görmediğini de biliyordu, canavarlar hiddetlenip kükrerken bile aralarında bir müzik notası dolaşıyor ve bir ses, "Övgüler ezelî olana mahsustur; yücelik, şeref ve ibadet İsrail'in Tanrısı'na layıktır, o kutsaldır!" diye bir ses yükseliyordu. Ve karşılık olarak hemen hayvanlar tek bir ses çıkararak kükredi ve sessizleşti, onlar da sessizleşti. Sonra Chloe onların bir tahtın merdiveninde sabit durduklarını gördü; bir tarafa altı, öbür tarafa da altı aslan dizilmişti, taht onların üstünde ve arkasındaydı; safirden oyulmuş gibiydi, derin ve berraktı, tahtta alnında tacı olan bir kral oturuyordu. Tacın üstünde taş vardı ve yumuşak bir beyazlıkla ışıldıyordu. İçindeki altınların arasında derin bir siyahlıkla ismin harfleri hareket ediyor ve parlıyordu. Tahtın aşağısında Chloe toplulukların bir araya geldiklerini gördü, din âlimleri ve birçok topraktan gelen elçiler, kötü cinler ve melekler -şeytani veya kutsal- hepsi Kudüs'ün kralı Süleyman bin Davut'un kelamını bekliyordu. Sonra Chloe tekrar krala baktı ve sağ elinin törensel kıyafetinin dizinde kapalı bir şekilde durduğunu gördü, fakat o bakarken kral elini yavaşça yukarı kaldırdı, bütün topluluklar yere eğildi ve kral elini açtı. Ama Chloe elinin üstünde veya içinde ne olduğunu göremedi, çünkü kralın elinden çıkan kör edici bir ışık onun üstüne atıldı ve birden bütün varlığı ansız ve yıkıcı bir acı, sonra bütün ve nefis bir tatmin hissi duydu; sanki kendi bilgisinin ötesindeki arzuları bir anda uyandırılmış ve tatmin edilmişti. Kusursuz bir vehim, hasret ve tamamlanma hissi... O kadar yoğun bir basınç hissediyordu ki yüksek sesle çığlık attı, ardından his bir anda yok oldu ve kendini yatağının yanında ayakta dikilirken, ağzı açık, tir tir titrer bir halde ıstırap içinde, yatak çerçevesine tutunurken buldu.

Yatağa gömülüp tükenmiş bir şekilde öylece kaldı. Sanki hâlâ aslanların sesi ve onlara eşlik eden bir ses kulaklarındaydı. Gitgide o sesin, "Bayan Burnett! Bayan Burnett! İyi misiniz, Bayan Burnett!" dediğini fark etti ve ev sahibesine ait olduğunu anladı.

"Evet, Bayan Webb, evet, iyiyim, teşekkür ederim," diye kekeledi Chloe. "Sadece şey, rüyamda bir şey gördüm. Çok üzgün, yani, lütfen, iyiyim, gayet iyiyim."

"Emin misiniz?" dedi Bayan Webb yine şüpheyle. "Öldürülüyorsunuz sandım."

"Çok çok teşekkür ederim," dedi Chloe tekrar tekrar. Bir anda içine dolan kahramansı bir erdemle ayağa kalktı, zar zor odayı geçip kapıyı açtı ve gidene kadar kaygılı Bayan Webb ile rahatlatıcı şekilde konuştu. Chloe kapıyı kapattı, her şeyi unuttuğuna dair sahipsiz bir hisle yatağına döndü ve uzanır uzanmaz derhal derin bir uykuya daldı.

O kadar derin ve etkili bir uykuydu ki Lancaster Gate'e yarım saatten daha geç vardı ve Lord Arglay'i büyük bir heyecan içinde buldu. "Özür dileme," dedi. "Yok ama hiç gelmeyeceksin sandım. Bir sorun yok değil mi? Yok mu? Tamam o zaman, sadece sana takılıyorum. Şuna bir bak da bu meseleyi unutalım." Sabah gazetesini ona uzatıp bakışlarını ücrada kalan bir paragrafa yönlendirdi. "Birmingham'daki Garip Kaza" diye okudu Chloe. "Kayıp Adam Laboratuvarı Soydu."

"Birmingham'da hafızasını kaybettiğine inanılan laboratuvar asistanı Elijah Pondon bu sabah ilginç koşullar altında bulundu. Profesör Palliser'in, kayıp adam onun asistanıydı, Londra'da olmadığı dün gece, kıdemli demonstratör laboratuvarı ziyaret ettiğinde Pondon'un çoktan orada olduğunu görmüştü. Mevcut durumda içeriye nasıl girdiği açıklanamıyor çünkü

anahtarı yoktu ve laboratuvar dün kullanıma açık değildi. İzah etme çabaları henüz sonuç vermedi, zira adamın sersemlemiş bir halde olduğu gözüküyor. Yalnızca kendi bildiği yollarla içeriye girdiğine inanılıyor."

"'Yalnızca kendi bildiği yollar'" dedi Lord Arglay. "'Sersemlemiş bir halde...' Sersemlemişti tabii. Ama başardık evladım. Ona o giriş yollarını biz sağladık... gerisi malum."

"Biz mi?" dedi Chloe.

"Biz," dedi Lord Arglay kesin bir şekilde. "İstersen taşın gücüyle diyebiliriz ama azimli olan ve deneyen, cesaret gösteren ve yapan biziz. Tanrım, keyfim nasıl yerine geldi!" Ruh hali değişti ve odada volta atmaya başladı. "Pondon bundan ne çıkardı merak ediyorum," dedi. "Bir şey biliyor mu? Bir şey tahmin ediyor mu? Ne gördü, ne hissetti, ne yaptı? Yoksa bir şey görmedi, hissetmedi ve yapmadı mı? Sadece cuma gecesinde mi kaldı? Yoksa hafızası..." Düşünürken sessizleşti.

Chloe gazeteyi işaret etti. "Sizce bizim bilmemiz gerekir mi?" diye sordu.

"Gerekir mi bilmiyorum," diye cevapladı Lord Arglay. "Ama bilmek isterim. Neden?"

"Düşünüyordum da," dedi Chloe, "eğer isterseniz Birmingham'a gidip onunla biraz konuşabilirim."

"İşler ziyadesiyle karmaşık hale geliyor," diye iç çekti Başyargıç. "Hükümet bir yandan, Sheldrake bir yandan, Giles ve İranlılar bir yandan ve Belediye Başkanı... hepsi de bununla meşgul."

Chloe zihninde Frank Lindsay'i de listeye ekledi ve (eğer Frank'in öfkesinin nasıl bir sırdaşlığa yol açtığını bilseydi) Ulusal Taşımacılık Sendikası Genel Sekreteri'ni de listeye alabilirdi. Ama hiçbir şey söylemedi.

"Seni gözümün önünden ayırmak pek hoşuma gitmiyor," diye devam etti Lord Arglay. "Ama şu Pondon'un ne bildiğini öğrenmek işimize yarayabilir -eğer bir şey biliyorsa. Seninle gelebilecek birisi var mı? Arkadaşın Bay Lindsay gelemez mi?"

"Hayır, aman hayır," dedi Chloe, duraksadı, sonra devam etti. "Ama en fazla ne olabileceğini düşünüyorsunuz Lord Arglay? Bana bir şey yapmak için ellerinde bir sebep yok."

"Sana dün gece söyledim," diye cevapladı Lord Arglay. "Bütün türleri mutlaka kendi ellerine geçirmek isteyecekler -en azından Sheldrake ve hükümet, bir de sanırım İranlılar ama onların hiç şansı yok. Şimdi bir de Belediye Başkanı çıkacak başımıza, bende bir Taş olduğunu anladığını sanmıyorum."

"Ona söylemediniz mi?" diye sordu Chloe.

"Hayır," diye cevapladı Arglay. "Herhangi birine taş hakkında bir şey anlatmaktan sakınmaya başladım. Ama o mutlaka duyacak, sonra insanlara şifa verme vazifesiyle Rich'e gitmemiz için başıma üşüşecek. Eh, ben de gitmeyeceğim."

Bu Chloe için yeni bir ihtimaldi ve bir süreliğine sessizce Lord Arglay'e baktı.

"Gitmeyecek misiniz?" diye sordu en sonunda düşünceli bir şekilde.

"Gitmeyeceğim kısmını geri alıyorum," diye yanıtladı. "Çünkü bir an sonra ne yapacağımı bilemiyorum. Gidebilirim. Kendimi çarşıda veya Old Moot Hall binasında veya orada ne varsa otururken ve taşı birbiri ardına insanlara verirken ve hastaların yataklarını toplayıp gitmelerini izlerken bulabilirim. Veya en azından yataktan kalktıklarını. Aman, şimdi hiç oraya girmeyelim. Birmingham'a gitmek ister misin?"

"Sanırım istiyorum," dedi Chloe. "Sizin kurtardığınız adamı görmek istiyorum. Ve bu konuda bir şey hissedip hissetmediğini." Lord Arglay telefona doğru ilerledi. Eli ahizenin üstünde durakladı. "Bay Doncaster'ı hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Evet, elbette," dedi Chloe. "Neden?"

"Ondan hoşlanmış mıydın?" diye devam etti Lord Arglay.

"Oldukça hoş ve zeki gözüktüğünü düşünmüştüm," diye cevapladı Chloe. "Ama onunla pek ilgilenmedim."

"Seninle Birmingham'a gelmesinin bir mahzuru var mı?" dedi Arglay.

"Pek gerekli olduğunu sanmıyorum," diye karşı çıktı Chloe. "Ama hayır, eğer siz gelmesini istiyorsanız bir mahzuru yok. Endişelenmeniz çok hoş," diye ekledi bir anda.

Belediye Başkanı ve Oliver'ın bir gecelik konakladıkları oteli aramakla uğraşan Başyargıç elini şöyle bir salladı, sonra telefonun Oliver'a verilmesini beklerken, "Sonuçta bütün bunlar sona erdiğinde, sona erecektir sanıyorum, Organik Hukuk hâlâ duruyor, eğer sen de devam etmek istersen... Organik Hukuk'a çok ilgi duymuyorsun ama değil mi evladım?" dedi.

Chloe onun tebessümüne tebessümle karşılık verdi, biraz kızardı: "Bir parça ilgim var gibi. Ama şeyden çok uzak gözüküyor..."

"İnsanlardan," dedi Lord Arglay. "Keza taş da öyle. Veya öyle gözüküyor. Dün geceki hipotezimizde... Bay Doncaster? Ben Lord Arglay. Bugün acil bir işiniz var mı? Kendiniz veya şey, Don Kişot için? Bayan Burnett'i Birmingham'a götürebilir misiniz acaba?.. Aman aynı hikâye... Evet, size trende anlatır... Hoşçakalın. Tamam, bu halloldu."

"Ne faydası olacak anlamıyorum," dedi Chloe.

"Ah öğle yemeği," dedi Lord Arglay, "ve biletler... Hiç paran var mı bu arada? Ben sana biraz veririm, ayrıca bir İranlı sana yatağanla falan saldırmaya kalkarsa diye de sırtını kolla."

"Peki benim ne faydam olacak?" diye sordu Chloe.

"En büyük faydan şu olacak," diye yanıtladı Arglay. "Taşın doğasına dair mümkün olan her şeyi keşfedeceksin." Kolunu kadının omuzlarına attı; kadın da elini yukarı uzatıp onunkini tuttu. "Kim bilir," diye devam etti Arglay, "tüm bunlar nihayete ermeden önce, taşı bilmeye... ve belki de ona güvenmeye... çok büyük ihtiyaç duyabiliriz."

On İkinci Bölüm

Ulusal Taşımacılık

Ertesi sabah Ulusal Taşımacılık Sendikası Genel Sekreteri, astını oldukça büyük bir şüpheyle dinledi. Doğrusu alenen alaycı olmasını engelleyen tek şey, makamının gerektirdiği gibi temkinli davranmasıydı ki o bile zorakiydi.

"Adamın birinin duvarların ve tavanların içinden geçebildiğine inanmamı mı bekliyorsun?" diye sordu.

"Hayır efendim," dedi Carnegie saygıyla. "Hiçbir şeye inanmanızı beklemiyorum ama ne yapacağımı bilemedim. Anlatılanları bilmek isteyeceğinizi düşünmüştüm."

"Ama kim anlatıyor bunları? Senin o arkadaşın dışında?" diye sordu Genel Sekreter. "Yani bu bir kanıt değil sonuçta, değil mi?"

"Arkadaşım, Lord Arglay'den bahsetti efendim," deme riskini aldı Carnegie. "Size anlatma kararını almamın sebebi de buydu."

"Ne!" dedi Genel Sekreter. "O kısmı unutmuşum. Başyargıç'tan mı bahsediyorsun?"

"Evet efendim. Bu kız da onun sekreteri."

Bay Theophilus Merridew ayağa kalkıp şöminenin yanına gitti ve dalgın dalgın şömineye bakarak ayakta dikildi.

"Belli ki bir yerlerde işler karışmış," dedi en sonunda sinirli bir şekilde. "Ama ne tür bir şey böyle akılalmaz bir masala dönüşebilir ki? Senin arkadaşını görsem iyi olacak sanırım, Carnegie."

"Evet efendim," dedi Carnegie. "Fakat bana bu kadar şeyi anlatmaya niyetlenmemiş olabileceğini unutmazsınız değil mi?"

"Ben de pek niyetlendiğini sanmıyorum zaten," diye yanıtladı Genel Sekreter. "Eğer seni güvenilir bir adam olarak görmesem ve Lord Arglay de işin içinde olmasaydı... Onunla bir kere bir komisyonda karşılaşmıştım, oldukça aklı başında bir adama benziyordu. Ama bu iş... Hayır, inanmayacağım. Çok saçma bir olay... Yani nasıl bir şey ele geçirmiş olabilirler ki? Her şeyi baştan anlat."

Carnegie kendi inançsızlığını ve resmî görevi olarak -ne kadar çılgın bir söylenti de olsa- ulaşımla alakalı her şeyi sırf amirine bildirmek için duyduğu hevesi de bastırarak her şeyi baştan anlattı.

"Bu kıymetli taştan bir parça da biz ele geçirebilir miyiz?" diye sordu Merridew en sonda. "Şu an kimin elinde?"

"Şey, efendim, kızda bir parça var, çünkü Lindsay ondan istedi ve Lord Arglay'de de var sanıyorum. Rich'teki olay yüzünden hükümette de var elbette. Başka kimde var bilmiyorum. Aa! Bir de Sheldrake."

"Ne!" dedi Merridew. "Nasıl yani? Atlantik Havayolları herifi mi? Neden daha önce söylemedin? Sheldrake'i iyi tanırım, gidip onu bir göreyim. Bu şeyin arkasında bir parça hakikat varsa

o biliyordur. Ve o bir parça hakikat bizim bilmemiz gereken bir şeyse -o da bizim kadar yenilgiye uğramak istemeyecektir."

"Onun karşı tarafta olduğunu sanıyordum efendim," dedi Carnegie gülümseyerek.

"Kâr istihdam, istihdam da kâr demek," dedi Bay Merridew. "Bu konuda en son yaptığımız arabuluculuk toplantısında mutabık kalmamış mıydık? Peki o zaman. Bakalım ona hemen ulaşabilecek miyim..."

Bu yüzden o sabah biraz daha geç bir saatte Sheldrake'e, şu ya da bu sebeple kendisini epey sık ziyaret eden ve içeri buyur edilen Bay Merridew ile görüşüp görüşemeyeceği soruldu

ve Bay Merridew içeriye kabul edildi.

"Garip bir iş için geldim," dedi otururken neşeyle. "Sizin bu taş hakkında bildiğiniz her şeyi bana anlatmanızı istiyorum."

"Ne?" dedi Sheldrake, çok şaşırmıştı, çünkü Merridew'un şifalı bir taşa neden ilgi duyabileceğini anlamıyordu. Gazeteler de başka bir şey yazmamıştı. "Taş mı? Neden taş hakkında bilgi edinmek istiyorsunuz?"

Genel Sekreter hem alaya alınma hem de baştan savılma korkusuyla dikkatlice devam etti.

"Lord Arglay'in yaydığı söylentide bir gerçeklik payı var mı öğrenmek istiyorum," dedi. "Ulaşıma garip bir şey getireceği konusunda."

"Ulaşım mı?" diye sordu Sheldrake şaşırmış gibi yaparak. "Lord Arglay öyle bir şey mi söylüyor?"

"Hayır, hayır," dedi Bay Merridew. "Böyle bir şeyi açık açık iddia ettiğimi göremezsiniz, hele bir avukatın karşısında. Ama onun

adını araya karıştırmakta -tabiri caizse- bir sakınca görmüyorum, sizinle benim aramda, ama belki şöyle söylesem daha iyi olacak; bu yayılan söylentide bir gerçeklik payı var mı? Söylememe gerek yok herhalde, bu şey her neyse, biz de sizin kadar ulaşımın değersizleşmesini istemeyiz."

Sheldrake bir iki dakikalığına düşündü. Bir yandan birisini bu sırra katmak konusunda endişe duymuyordu. Öbür yandan sendikayı arkasına almak, niyetinden hâlâ emin olmadığı hükümet üzerinde fazladan bir baskı oluştururdu. Kendi taşını geri almayı arzu etmesi doğal bir şeydi ama ondan doğacak fikirlerin -hele ki kopyaların- etrafa yayılmasını engellemesi mutlaka gerekliydi. Bu bir yıkıma yol açmasa da kayda değer bir sıkıntı ortaya çıkarırdı. Bay Merridew'un müşterileri için de kayda değer bir sıkıntı çıkarırdı, o konuda emindi. Bütün bunları zihninde tartıp tartıya bir de Bay Merridew'un meşhur ve görmüş geçirmiş bir ketumluğu olduğunu da ekleyince konuşmaya karar verdi. İsim vermeden taşın kendisine nasıl ulaştığını, üst düzey yetkililerin endişelerini, taşın tıbbi ve işleri çabuklaştıran güçlerini özetledi. Nihayetinde de yeleğinin iç cebinden saçma şeyin bizzat kendisini çıkardı ve büyük bir dikkatle elinde tutarak şaşkınca ona bakarak oturan Bay Merridew'a gösterdi.

"Ee?" dedi en sonunda Merridew. "Ulaşıma zarar vermeyecek değil mi? Dünya üzerindeki hiçbir şeye benzemiyor. Ne yapmalı ki? Ne... ne ki bu?" diye sonlandırdı cümlesini çaresizce.

Sheldrake başını iki yana salladı. "Tumulty orijinal olduğuyla alakalı bir şeyler söylüyor."

"Bayağı orijinal," diye mırıldandı Merridew, hâlâ taşa bakıyordu.

"Ve Lord Arglay karıma bunun türevlerin merkezi olduğunu söylemiş," diye ekledi Sheldrake.

"Hangi türevin merkezi?" diye sordu Merridew, şaşkınlığı artarak. "Baksanıza Sheldrake, bana neler yaptığını gösteremez misiniz? Onu... kullandığınızda ne oluyor? Eğer doğru kelime buysa?"

Sheldrake onu ikna etme konusunda çok da gönülsüz olmayınca Bay Merridew sonraki birkaç dakikayı hayret ve oldukça endişeli bir hal içerisinde geçirdi. Eğer taş çoğaltılırsa ulaşımın ciddi bir çöküşle karşı karşıya kalacağı gayet barizdi. Öbür taraftan da çok doğal olarak feci şekilde taşı istiyordu.

"Ama bu kızda ne işi var?" diye sordu. "Carnegie bana kızın Lord Arglay'in sekreteri olduğunu ve onun elinde de bir tane olduğunu söyledi."

"Biliyorum, biliyorum," dedi Sheldrake. "Arglay ve kızın elinde taş var, keşke olmasaydı. Ama Birlesmere'yi sert davranmaya ikna edemiyorum. Başyargıç öylece üstesinden gelinemeyecek kadar... önemli biriymiş, dediğine göre. Taşla bir şey yapacağını sanmıyorum ama Tanrım, keşke hepsini kilit altında tutabilsek. Dünyaya yayılmış olmaları hiç güvenli değil."

Merridew düşünceli bir şekilde ayağa kalktı. "Peki, neyse," dedi. "Bu işte beraberiz. Beni gelişmelerden haberdar edecek misiniz?"

"Edeceğim," diye yanıtladı Sheldrake. "Ve kimseye bir şey söylemeyin. Toplantılarınızda gerginlik çıksın istemezsiniz. Arglay'inkini ele geçirebilirseniz bana haber verin."

"Arglay'i bilmiyorum," dedi Merridew. "Ama acaba... Peki. Şimdilik hoşçakalın."

Derin düşünceler içinde ofisine geri döndü ve içeriye girdiğinde Carnegie'yi çağırttı.

"Senin şu arkadaşın," diye başladı, "sana taştan bahseden herif... Sheldrake'le görüştüm ve söylemeliyim ki bu iş oldukça ciddi gözüküyor, sen çeneni kapalı tut Carnegie ve benim yanımda dur, ben seni kollayacağım... Anladın mı? Çok iyi. Ne diyordum, senin şu arkadaşın, kim o?"

Carnegie, Frank Lindsay'i anlattı.

"Maddi durumu iyi mi?" diye sordu Merridew. "Hayır, değil elbette," diye devam etti. "Ve bu konuda da biraz kafası karışıktı, değil mi? Mantıklı bir adam mıdır? Çıkarlarının nerede olduğunu bilen türden biri mi?"

"Bence öyle efendim," dedi Carnegie. "Hep aklı başında bir adam olduğunu düşünmüşümdür. Epey okur ama okumak zorunda olduğu için sanırım."

"Evet... hmm... peki," dedi öbürü. "Onu buraya getir olur mu Carnegie? Öğle yemeğinde buraya bir uğramasını söyle; hatta öğle yemeğine davet et. Ama hayır, öyle yapma; çok hevesli gözükürsün. Buraya bir uğrayıp beni görmesini söyle. Bana anlattıklarını ona söylemene gerek yok, sadece benim Taştan bahsettiğimi ve senin Başyargıç'ın sekreteri Bayan Burnett'i tanıyan birini bildiğinden bahsettiğini söyle. Anladın mı?"

Carnegie Frank'i sendikanın ofislerine çekme konusunda yeterince iyi iş gördü ve onu Frank'e fazlasıyla ilgili ve cana yakın davranan Bay Merridew ile tanıştırdı.

"Ah, Bay Lindsay, ne kadar kibarsınız! Oturun lütfen. Gitme, Carnegie, gitme. Bu konuda size rahatsızlık verdik, kusura bakmayın fakat eğer bize yardım edebilirseniz ne kadar müteşekkir olacağımı söylememe gerek bile yok. Şu an çok büyük bir endişe içerisindeyim, gerçekten çok büyük bir endişe içerisindeyim ve Carnegie sizi tanıdığını ve sizin Lord Başyargıç ile temasta

olduğunuzu vesaire ağzından kaçırınca herhalde kısa bir sohbetin zararı olmaz diye düşündüm. Sizin şu taşınızla alakalı..."

"Benim değil, korkarım ki," dedi Frank. O sabah uyandığında ilk hissettiği şey Chloe'ye çok sert davranmış olduğuydu ama giyinirken ve sınavın bir sabah daha yaklaştığını daha açık bir şekilde fark ettiğinde bu his yerini Chloe'nin ona çok sert davrandığı hissine bırakmıştı. Ve hâlâ bu görüşteydi. "Doğru düzgün görmedim de taşı."

"Bayan Burnett'in mi elinde?" diye sordu Bay Merridew biraz gelişigüzel bir şekilde.

"Evet," dedi Frank. "Ve tabii Lord Arglay'in."

"Ah, evet, Lord Arglay," diye onayladı Merridew. "Lord Arglay... Onunla hiç tanıştınız mı?"

"Bir kere," dedi Frank.

"Lord Arglay oldukça hoş bir adamdır," diye devam etti Merridew. "Ama bazı yönlerden biraz dar kafalı olduğu konusunda kuşkularım var. Belki de bir avukat böyle olmaya mahkûmdur. Ama bunun konumuzla alakası yok. Benim çok basit bir derdim var. Bu sendikadaki üyelerin, ne kadar adam varsa hepsinin, başlarını sokacakları bir yer ve yemek bulabilmelerinden sorumluyum. Şimdi, ben bu taşı görmedim ve söylenenlere zar zor inanıyorum, fakat deniliyor ki taş yeni bir yolculuk yöntemiymiş. Sanırım bir çeşit bilimsel keşif gibi bir şey."

"Gerçekten bilmiyorum," dedi Frank Bay Merridew duraklayınca. "Sadece Bayan Burnett'in bana anlattığı kadarını biliyorum. Ah, bir de Bayan Sheldrake bu konuda epey endişeli gözüküyordu."

"Aman hanımlar işte, hanımlar!" diye gülümsedi Genel Sekreter. "Biraz saflar sanki, değil mi? Fakat eğer bu işin içinde bir

şey varsa bunu bilmem gerektiğini hissediyorum. Ve bir hanımefendi, avukat ve deyim yerindeyse sizin gibi görmüş geçirmiş bir adam arasında doğal olarak sizinle iletişime geçmeyi seçtim. Sonuçta siyasi görüşlerinizin ne olduğunu bilmiyorum, yine de birisi geçim kaynağı tehlikeye giren milyonlarca çalışkan adamı düşünmek zorunda."

"Ama ne yapabileceğimi tam olarak anlamıyorum," dedi Frank. "Bayan Burnett bana taşı vermemekte ısrar ediyor."

"Acaba," dedi Merridew üstünkörü kâğıtlarına bakarak, "taşı satmaz mı?"

"Ne? Satmak mı?" diye haykırdı Frank. "Hayır, sanmıyorum, satmayacağından neredeyse eminim. Ayrıca Bayan Sheldrake yetmiş bin pounddan bahsediyordu."

"Evet, yani zavallı esnaf sendikası öyle bir miktara ulaşamaz ama sadece ödünç alsam da benim için yeterli olur," dedi Merridew. "Mesela hasbelkader sizin elinize bir tane taş geçerse bir süreliğine ödünç almak için seve seve yüklü bir miktar öderim. Hatta diyelim ki..." Frank'i biraz ölçüp biçtikten sonra devam etti: "Birkaç yüz pound. Çalışanlarım için o kadar vahim bir durum."

Frank düşündü ve düşündükçe Chloe hâlâ dün geceki ruh halinde ise ona birkaç yüz pound teklif etmenin, birkaç bin pound veya birkaç peni teklif etmekten farkı olmayacağından emin oldu. Bu aptalca öfkeye sahipken bu miktarlar onun için hiçbir anlam ifade etmezdi.

"Ona sorabilirim elbette," dedi gönülsüzce Bay Lindsay.

"Eğer herhangi bir sebeple size ödünç verirse," dedi Bay Merridew düşünceli bir şekilde, "yani eğer sizin taşa herhangi bir

şekilde ihtiyacınız olursa ve taşı size verirse, belki ben de aklınıza gelirim."

"Öyle bir şey yapacağını sanmıyorum," dedi Frank.

"Veya bir ara taşı ödünç alabilirseniz, onun haberi olmadan demiyorum, belki taşı istemiyor gibi gözükürse... Anladığım kadarıyla Lord Arglay'de bir tane var ve Bayan Burnett de onun yanında çalışıyor, yani her zaman onunkini kullanabilir, eğer denk gelirseniz... Bayan Burnett şemsiyelerini, el çantalarını veya bir şeylerini arkasında bırakan hanımlardan mı bilmiyorum ama..."

"Hayır," dedi Frank, "değil."

"Yani eğer bırakırsa," diye devam etti Merridew, "veya dediğim gibi, siz herhangi bir sebepten ötürü taşı ödünç alırsanız, yani bir şekilde elinize geçerse ve bana gösterirseniz bunun için memnuniyetle bir ücret öderim. Sonradan işsizlik maaşına birkaç milyon ödemektense en başta birkaç yüz ödemeyi yeğlerim, biliyorsunuz, ben olaya buradan bakıyorum. Önlem tedaviden iyidir."

"Anlıyorum," diye cevapladı Frank.

Zihninin içinde dolanınca, ne tür bir eylemin zihninde yarım yamalak belirip sonra geri çekildiği ve ne anladığı konusunda hiç de emin değildi, ama taşı yalnızca bir iki günlüğüne sınavı için ödünç almanın bir zararı olmazdı. Ve eğer bu adam ödeme yapmaya hevesliyse... Parayı Chloe almalıydı elbette, aşağı yukarı yalnızca otuz poundu vardı. Veya en azından parayı bölüşebilirlerdi, durumlar biraz zora girdiğinde ödeme yapma konusunda Chloe hep çok anlayışlıydı, zaten muhtemelen kendisi de öyle isterdi... ama bu sefer de her şeyi öğrenmesi gerekirdi. Peki ya aslında hiç haberi yoksa, taşı ödünç almanın bir yolu olsaydı, eğer..."

"Anlıyorum," dedi Frank tekrar ve bir sessizlik oluştu. Birdenbire ayağa kalktı. "Ee, gitsem iyi olur," dedi. "Evet, anlıyorum, Bay Merridew. Yani, eğer bir şey olursa..."

"Her daim, gece ve gündüz," dedi Genel Sekreter. "Carnegie size adresimi verir. Ve elbette her türlü masraf -taksi vesaire- karşılanacak, hoşçakalın."

Frank'in gitmesini izledikten sonra Carnegie geri döndüğünde, "Keşke daha hızlı bir yol olsaydı," dedi. "Öğle yemeğinden sonra İçişleri Bakanlığına gideceğim ama taşlardan birini ellerinden çıkaracaklarını sanmıyorum. Onların yerinde olsam ben çıkarmazdım. Arkadaşının üstüne düşmek sana kalmış Carnegie. Eğer şu sınav için taşı kendisi de istiyorsa, işleri kendi lehimize çevirmiş olabiliriz. Gerçi o durumda bile yapamayabilir. Neyse, göreceğiz. Şimdi İçişleri Bakanlığından benim için bu öğleden sonraya bir randevu almaya çalış."

İçişleri Bakanı, yöntemleri Lord Birlesmere'ninkinden farklı olan sevimli bir siyasetçiydi; Dışişleri Bakanı en azından fırtınayı yönlendiriyormuş gibi gözükmeyi tercih ederken Bay Garterr Browne, fırtınanın patlamasına izin veriyor, sonra da ne tür zararlara yol açtığını gösteriyordu. Bay Merridew ile el sıkışmak için ayağa kalktı ve dikkatini masanın yanında duran bir başka ziyaretçiye yöneltti.

"Sizi Rich by the Mere kasabasının belediye başkanlığını yapan Bay Clerishaw ile tanıştırayım," dedi Bakan Browne. "Bay Merridew ise Ulusal Taşımacılık Sendikasının genel sekreterliğini yapıyor. Lütfen ikiniz de oturun. Sanıyorum ki işler çok az uzayacak. Endişelenmeyin, Bay Merridew, ne istediğinizi biliyorum veya en azından tahmin edebiliyorum. Benim zorlandığım yer... ama belki de Bay Clerishaw açıklasa daha iyi olur. Bir adam her zaman kendi davasını en iyi şekilde anlatır."

Bay Garterr Browne'un çok sevdiği bu ifadenin yirmi yıldır kullanılan herhangi bir deyimden daha çok partide tartışmalara ve bakanlar kurulunda krizlere sebep olduğunu ileri sürenler vardı. Onu duyduktan sonra adamlar davalarını en iyi şekilde anlattıklarına ikna olur ve davalarını terk etmeye eskisinden çok daha gönülsüz olurlardı. Belediye Başkanı Clerishaw'un ikna edilmeye ihtiyacı yoktu ama enerji harcamaya hevesli de değildi.

"Hükümetin bir üyesi olarak size davamı zaten açıkladım efendim," dedi. "Onu tekrarlamanın ne faydası olacağını anlamıyorum."

"Sayın Belediye Başkanı," dedi İçişleri Bakanı. "Bence Bay Merridew'u ikna etmenin beni inandırmaktan daha gerekli olduğunu göreceksiniz."

"Neden?" diye sordu Belediye Başkanı.

"Çünkü sanırım pürüzlerden biri Bay Merridew," diye yanıtladı Bakan Browne. "Sayın Sekreter, bu saçma taş için ne kadar bir kamuoyu arzuladığınızı bana söyler misiniz?"

"Ne!" diye haykırdı Merridew. "Kamuoyu mu? Kamuoyu falan istediğim yok, olay o zaten. Hükümetin mevcut olan bu değerli taşları korumak için adım atıp atmadığını bilmek istiyorum... yani eğer bir olayları varsa. Yoksa da olmadığına dair derhal teminat verilmesini istiyorum."

"Evet ama Bay Clerishaw epey bir kamuoyu istiyor," diye gülümsedi Bay Garterr Browne. "Hem de çok. Herhangi bir gizliliğe karşı çıkıyor."

Bay Merridew iyice koltuğuna yerleşti. "Peki neden?" diye sordu, tıpkı bir genel sekreterin yapması gerektiği gibi.

Belediye Başkanı ona döndü. "Tanrı aşkına, beyefendi," dedi neredeyse öfkeli bir şekilde. "Binlerce erkek ve kadını acı çekmeye mahkûm mu etmek istiyorsunuz?"

"İstemiyorum," dedi Merridew. "Ve istemediğim için taşın geri çekilmesini istiyorum... şeyden... tedavülden."

"Bilmiyor musunuz?" diye bağırdı Belediye Başkanı. "Yıllarca acı ve keder içinde olmasına rağmen şu anda iyi ve mutlu olanlar var ve hepsi taşın iyileştirici gücü sayesinde!"

"Ah, Rich'teki insanlardan mı bahsediyorsunuz?" diye haykırdı Merridew. Ulaşımla alakalı kaygılarından dolayı hafta sonu Rich'te bu kadar kargaşa çıkaran taşın güçleri tamamen aklından çıkmıştı. Ama kullandığı ifade kulağa, Rich'teki insanları hastalıkta sağlıkta tamamen kendi kaderlerine terk ediyormuş gibi bir izlenim bırakınca Belediye Başkanı öne doğru bir adım attı.

"Rich'teki insanlar adına konuşuyorum," dedi. "Çünkü Rich'in belediye başkanıyım. Ama siz hangi hakla ve kim adına konuşuyorsunuz?"

"Ben," diye cevapladı Merridew, biraz alışkanlıktan olsa da yürekten etkilenmişti, "Martha'nın oğulları adına konuşuyorum."* Bu mecrada, duygusal konuşmalarda en kullanışlı olanın Bay Kipling'in şiirleri olduğunu düşünüyordu; o, bir de Bay Masefield'ın mısraları en sevdiği söylevlerdi. Ama pek güncel şiir okumamış olan Belediye Başkanı düpedüz şaşırmıştı.

"Kim için?" diye sordu.

"Denizci için, buharlı gemilerin ocağını besleyen ateşçi, elinde temizlik bezinden başka bir şeyi olmayan o adam için..." diye

* "The Sons of Martha", Rudyard Kipling'in şiiridir. Bu şiirde emektar işçiler, gizli kahramanlar olarak tasvir edilir. (ç.n.)

mırıldandı, Bay Merridew'u daha önce duyan İçişleri Bakanı. "İşçiler için, yani bazıları için."

"Peki işçilerin taş yüzünden kaybedecek neyi var?" diye sordu Belediye Başkanı. "Onlar da halk değil mi?"

"Elbette onlar da halk," diye haykırdı Genel Sekreter. "Onlar halk. Ve birkaç kişi tedavi olacak diye ekmek kapılarını mı kaybetsinler?"

"Belki," diye araya girdi İçişleri Bakanı, "fark etmemişsinizdir sayın Belediye Başkanı, fakat bu ilginç taşın iyileştirmenin yanında başka özellikleri de var, bana öyle söylendi. Kısacası..."

Bu özellikleri kısaca anlattı. Belediye Başkanı kaşlarını çatarak dinledi.

"Ama itiraf ediyorum," diye bitirdi cümlesini Bay Garterr, "bu gerçeklerin, bu zahiri gerçeklerin, Bay Merridew'a bu kadar kısa sürede ulaşacağını bilmiyordum. Ancak ulaştığına göre..." Bunu söyleyerek efendi gibi fırtınadan ayrıldı ve fırtınanın devam etmesi için işaret verdi.

"Bu," dedi Merridew, "benim davam. Eğer bu taş bir çeşit bilimsel keşifse, ki sanırım öyle, devlet mülkü sayılmalı ve ülkenin ekonomisine girişi son derece aşama aşama olmalı."

"Bu sırada fakirler sefalet içinde ölecek," diye belirtti Belediye Başkanı.

"Lanet olsun ama beyefendi," diye haykırdı Bay Merridew. "Ben fakirler adına konuşuyorum zaten."

"Hastalar ve ölenler için mi?" diye sordu Belediye Başkanı. "Kör, felçli ve acı içinde olanlar için mi? Ekonomi konusunda dilediğinizi yapın ama beden giysiden fazlasıdır."

"Giysi olmadan beden de kalmaz, en azından uzun süre," dedi Bay Garterr Browne. "Ama tartışmaya devam edin. Siz ne demek üzereydiniz Sayın Sekreter?"

"Kelimelerimin çarpıtılma şekline itiraz ediyorum," diye bağırdı Merridew. "Taşın tıbbi anlamda kullanılmasına hiçbir şekilde itirazım yok."

"Benim de ekonomik olarak kısıtlanmasına," diye cevapladı Belediye Başkanı ve ikisi de Bay Garterr Browne'a baktılar.

"Çok güzel," diye nefeslendi Bakan. "Demokrasi demokrasiyle uzlaştığında... Peki o zaman beyler, taşı sıkı bir gözetim altında tutarken aynı zamanda bütün ülkede de kullanmayı mı öneriyorsunuz?"

"Doktorlar..." diye başladı Merridew.

"Zor," dedi Bakan. "Çünkü taş iyileşecek olanların ellerinde ve onların iradesine bağlı olmalı. Ve iyileşen kişiyi şifasını bulduktan sonra taşı farklı şekillerde kullanmaktan neyin alıkoyacağını bilemiyorum. Bunu gizli tutmayı başaramayız. Sonra her yer taş olur. Karşı çıkmıyorum. Sadece taşı ya bütünüyle kullanmalı ya da hiç kullanmamalıyız diyorum."

"O zaman Tanrı aşkına, kullanın!" diye bağırdı Belediye Başkanı.

"Ve yüzlerce, binlerce ocağı da mahvedin!" diye peşinden gitti Merridew. "Ben kısıtlayın diyorum."

Bay Garterr Browne, fırtınaya karşı iki elini de salladı. "Görüyor musun?" diye sordu ona kibarca ve birkaç dakikalık sessizlikten sonra ekledi, "Eğer hükümet hasta olanı iyileştirirse sağlıklı olanı açlıktan öldürür. Öbür yandan sağlıklı olanı korursa da hasta olanın dünyası başına yıkılır."

Ziyaretçilerinin ikisi de ani bir korku hissetti. Bu dilemma üzerlerine öyle ani ve öyle devasa bir büyüklükte gelmişti ki zihinsel olarak ondan korkarak kaçtılar. İkisi de kendi adlarına konuştuklarına inandıkları kişiler haricinde kimseyi düşünmüyordu. Ama İçişleri Bakanı'nın dingin sesi her ikisine de bir başka tehlike ve sıkıntı diyarını hatırlatıyordu. O tehlike ve sıkıntının üstünde ne gariptir ki taş tesirli bir şekilde süzülüyordu. Aralarında en çok Belediye Başkanı acı çekiyordu, çünkü o daha keskin bir görüşe sahipti ve aynı zamanda halkını hatırlamak kalbini acıtıyordu. Bir yanda sessiz demiryollarını ve başıboş işçileri görüyor, diğer yanda ölmekte olan bir adamın iniltilerini duyuyor ve bunun binlerce kişinin arasında sadece birinin iniltisi olduğunu biliyordu. Sertçe Bakan'a döndü.

"Son derece ihtiyatlı davranarak," dedi, "bir çare bulmanın yolu yok mu?"

"Eğer kullanırsak, taşı hiçbir şekilde koruyamayız," dedi Bay Garterr Browne. "Peki şimdi ne olacak beyler?"

"İnanamıyorum," diye haykırdı Belediye Başkanı. "İnsan aklı bu sorunla baş etmeye muktedir değil mi? Yoksa taş bizimle alay etmek için mi gönderildi?"

"Ee... alay etmek mi?" diye sordu Bakan. "Alay?.. Ama sanırım değeri biraz fazla abartıldı. Elbette bizim..."

"Ama bu şeylerin yaşandığını gördüm," dedi Belediye Başkanı.

"Gayet tabii, gayet tabii. Dediğim gibi," diye devam etti Bakan. "Bizim bilimadamlarımız bu konu üzerinde çalışıyor, inceliyorlar, anlarsınız ya."

"Bilimadamlarınız kim?" diye sordu Belediye Başkanı.

"Öncelikle Sir Giles Tumulty," diye cevapladı öbürü. Önceki geceye kadar Sir Giles Tumulty'yi hiç duymamıştı ama kullandığı

tutum bu ismin Belediye Başkanı'nı sakinleştirmesi gerektiğini ima ediyordu. "Ve şüphesiz o, onlar, ilacın iyileştirici olmayan yönlerini -engellerken mi demeliyiz?- onu soyutlamanın bir yolunu bulacaklardır. Ama bize zaman vermelisiniz."

"Rich'e geri dönüp insanlara ölmelerini mi söyleyeceğim?" diye sordu Belediye Başkanı.

"Sizin kasaba halkınızdan başka insan yokmuş gibi konuşuyorsunuz," diye mırıldandı Merridew. "Halkı gözetecek sizden başka kimse yok mu? Peki ya sendika? Sizin kasaba halkınız daha neşeli olacak diye benim üyelerim açlıktan ölsün mü?"

"Görünüşe göre," dedi Belediye Başkanı üzgün bir şekilde, "bu taş oldukça kurnaz bir şey."

Bay Garterr Browne iş kurnazlığa gelince kendi zihninin de en az taş kadar iyi olduğunu düşünüyordu. Zor bir durum olmuştu ama şimdi her şey düzeliyordu. Bay Merridew'a neredeyse minnetle baktı fakat ondan bir karşılık alamadı. Genel Sekreter gelecek konusunda endişelenmeye başlamıştı.

"En azından," dedi Belediye Başkanı bir anda, "bütün meseleyi parlamentonun önüne yatırın, böylece biz de nasıl bir çözüm çıkacağını ve ne sebeple çıkacağını bilelim."

"Kesinlikle böyle bir şey yapmayacağım," dedi Bay Garterr Browne, bu yeni fırtına tehdidi karşısında şaşkınlığa uğramıştı. "Nasıl yani, parlamento toplanmıyor bile. Bakanlar kuruluna haber vereceğim. Elimizden geleni yapacağımız konusunda bize güvenemez misiniz?"

Ziyaretçilerinin ikisi de bu konuda hevesli gözükmüyordu. İkisi de kalabalıkları, bağırarak soru soranları, avamın güvenlik, yemek ve rahatlık taleplerini düşünüyordu. Bulundukları odaya

ulaşan Londra trafiğinin belli belirsiz uğultusunda, sanki insanın tutunması gereken ya da kendisini ele geçirecek bir şey vardı. Merridew karşısında, sendika toplantısında karşılaştığı yığın halindeki sıraları gördü. Burada, görünüşe göre, hiçbir anlaşmaya izin vermeyen bir şey vardı; uzun vadeli yüzdeler, maaş skalaları ve ücret modifikasyonları gibi açıklanabilecek ve arkasında durulabilecek bir mesele yoktu. Eğer açığa çıkarılırsa, eğer taş halk tarafından kullanılırsa, sendikalarının hepsi ve bütün ticari müttefikleri hiddetten kudururdu. Fakat eğer taşın kullanılması reddedilirse Belediye Başkanı'nın dik ve tehlikeli duruşunda bir başka eylem tehdidi, hastaların ve hasta yakınlarının isyanını görüyordu. Fikir ayrılığı yaşanıp bir arbede olacağını öngörünce aniden İçişleri Bakanı'na bakarak zihninde gördüğü ağlamaklı haykırışlara cevaben bağırdı: "Ama bu bir iç savaş!"

Belediye Başkanı ona baktı. "Bence haklısınız, Sayın Sekreter," dedi. "Galiba kötü zamanlara yaklaşıyoruz."

"Ama gerçekten beyler," diye başladı Bakan, sonra vazgeçip Belediye Başkanı'na hitap etti. "Görmüyor musunuz?" dedi. "Taş kullanılırsa, gizli tutulmasına kıyasla daha çok insan acı çekecek. Öyle veya böyle yardıma muhtaç olan insanlara karşı hepimizin aynı duyguları beslediğine eminim ama ne bir evi yıkarak onu inşa edebilirsiniz ne de çoğu kişiye zarar vererek birazına iyilik yapabilirsiniz. Ayrıca bunun hakkında çok az şey keşfedildi... henüz karamsarlığa bürünmek için çok erken. Siz, sayın Belediye Başkanı, eminim ki bunu Rich halkına açıklayacaksınızdır."

"Ve eğer Rich halkı sokakta beni linç ederse sanırım bunun doğal olduğunu düşünmeliyim," diye yanıtladı Belediye Başkanı.

Kapı tıklatıldı ve sekreter içeriye girdi. "Lord Birlesmere sizi derhal görmek istiyor efendim," dedi. "Az önce Dışişleri Bakanlığından arayıp uğrayıp uğrayamayacağını sordu."

"Elbette, elbette," diye cevapladı Bay Garterr Browne ve sekreter dışarıya çıkarken ziyaretçilerine döndü. "Evet," dedi. "Bu tartışmayı sonlandırmak zorundayım. Ama lütfen bir yanlış anlaşılma olmasın. Hükümet hakikatin gerçekte ne olduğunu bulmak için adım atacaktır. Ve daha önce dediğim gibi, taşın abartıldığı ihtimali de var. Sonra verilen kararı size haber edeceğim. Lütfen, beyler, zapt edici gücünüzü kullanın ve bir iç savaşla alakalı konuşmalara izin vermeyin. Burası medeni bir camia. Sizin çıkarlarınız ve temsil ettiğiniz kişilerin -hem kasaba halkının hem de sendika üyelerinin- çıkarları bizim ellerimizde güvende olacak. Birkaç gün içerisinde ikinize de yazacağım. Hayır, sayın Belediye Başkanı, şu an bu konuyu daha fazla tartışamam. Önemli işler zaman almak mecburiyetindedir."

İkilinin dışarıya çıkarılmasına eşlik edilirken Bay Garterr Browne hâlâ uğursuz gözüken fırtınaya karşı başını salladı. "Oldukça kesin olan bir şey varsa," dedi, "o da kimsenin bu taşa inanmasına artık izin verilmemesidir. Basbayağı izin verilmemeli."

On Üçüncü Bölüm

Lord Arglay'in Reddi

"Wandsworth mü?" dedi Profesör Palliser, Sir Giles'a bakarak. "Neden oraya gittin?"

"Bir tahminin yok mu?" diye sordu Sir Giles. "O zaman herhalde ne yaşandığını da tahmin edemezsin. Yani bu sefer benim de aynı durumda olduğumu sana söylemekte bir sakınca görmüyorum Palliser. Şişko bir aptallık yığını olan hapishane müdürü de tahmin edemedi. Görünce de epey sinirlendi."

"Neyi görünce?" diye sordu Palliser. "Ne yapıyordun ki?"

"Anlatacağım," diye cevapladı Sir Giles. "Belki de bunu öngörmeliydim ama bu lanet şeyin mantığını kimse anlamıyor. Evet, Wandsworth'e gittim. Wandsworth'te neyimiz var biliyor musun?"

"Tam olarak bilmiyorum," dedi Palliser. "Halka açık bir alan yok mu? Ve bir hapishane?"

"Ve bir Hottentot misyoner koleji ve kadın barmenler için bir kız okulu," diye ekledi Sir Giles. "Sabah erken saatlerde Wandsworth Hapishanesi'nde ne yapıyorlar?"

"Tören?" demeye cüret etti Palliser afallamış bir halde. "Kahvaltı? İbadet?"

"Üçünü de denersin," diye cevapladı Sir Giles. "İdamlar, Palliser. Bu yüzden gittim. Çok fazla yok, o yüzden bir tanesini bile kaçırmayı göze alamadım, özellikle de Birlesmere bana hemen hemen tam yetki vermişken. O yüzden ondan ve İçişleri Bakanlığındaki sütü bozuktan bir mektup alıp oraya gittim. Sonuçta, dedim, bu cehennemlik taş geçmişin, geleceğin ve her türlü mekânın buluşma noktası ise, bir adamı ölüm gibi bir kesintinin ötesine itmemesi için bir sebep göremedim. Düzeltilebilen sadece bir tür ölüm var, o da idam. Hastanelerde bile bir veya iki saat sonrasından emin olamıyorsun ve zaten oradaki insanlar akılları başlarında ölmüyorlar, kendilerini kaybedip savruluyorlar. Ama idam edilecek adam her şeyin farkında. Kendine hapishane müdürü diyen maymunsu yaratık da kurbana normalde ilaç verip vermediğini öğrenmeme izin vermedi, fakat buna ilaç vermediğini gördüm. Öğrenebileceğim her bilgiyi istedim, çok yoktu gerçi; anladığım kadarıyla bu herif, yanına para almadan onunla kaçan bir kadını zehirleyen cılız bir sümüklü böceğin tekiydi. Bunun bir önemi yok tabii. Kahvaltısını yapmadan önce yanına gittim, biraz konuştuk, ona yaşamak isteyip istemediğini falan sordum. Muhafız hücreden çıkarılmıştı, yani bir sıkıntı yoktu. Sefil yaratık ona ne önerdiğimi sandı bilmiyorum ama çok enteresan ki on dakika boyunca minnetle eğilip bükülerek, salyaları akarak falan çığlık attı. Hatta beyin diye taşıdığı kurt deliğine bu fikri sokmasaydım diye düşünmeye başladım lakin artık sokmuştum

bile, ona iyi bir kahvaltı da yaptırdım. Sonra kurumun papazı gelip cennetteki hayattan bahsetmeye başladı ama benim katilin tek düşündüğü dünyadaki hayatıydı. Ben de onun için bir düzine melez suratlı papaza değerdim. Taşlardan birini elinde tutacak şekilde kolları bağlandı -hapishane müdürünü bir görmeliydiniz, gece kulübüne düşmüş pazar okulu gözetmeni gibiydi, hatta daha da beteri- ve adama bildiği her şeyle yaşamayı seçmesini söyledim. Sonra yola koyulduk; o, cellat, papaz, hapishane müdürü, ben, herkes. Görebileceğin en komik şeydi Palliser, hiç komik bir şey gördün mü bilmiyorum ama... Biliyor musun, aşağıda olmam gerektiği ancak o zaman aklıma geldi -mahkûmun düştüğü çukur gibi yerde yani. Bu, işleri biraz geciktirdi ama sonunda ne istediğimi anladılar; zaten beni bir o hapishane müdürü bir de iki aylık sakat bir bebek anlamazdı. İndim aşağıya. Adam da aşağı geldi."

Sir Giles durakladı. "Peki şimdi," diye devam etti. "Sence ne oldu?"

"Nereden bileyim?" diye haykırdı Palliser. "Ölmüş müydü?"

"Hayır," dedi Sir Giles düşünceli bir şekilde. "Hayır, öldü diyemem."

"Yaşıyordu!" diye bağırdı Palliser. "Gerçekten taş ölümü ortadan kaldırıyor mu yani?"

"Yani evet, sanırım bir bakıma yaşıyordu," dedi Sir Giles. "Bilinci gayet yerindeydi, onu görebiliyorduk. Yalnız şöyle bir şey var ki boynu kırılmıştı."

Palliser ağzı açık ona bakakaldı. Bir dakika içinde Sir Giles devam etti. "Orada öylece yatıyordu. Boynu kırıktı, her şey olduğu gibiydi, vücudu ölüydü tabiri caizse. Ama kendisi ölü değildi. Şimdi bunun bir anlamda benim suçum olduğunu

görebiliyorum. Ben olaya yaşamaya devam etmesi açısından bakıyordum ve onun kafasına da bu fikri soktum ve tabii o da bu fikri kahvesiyle beraber mideye indirdi. Ama ikimiz de olağan fiziksel sürecin araya karışmaması için şartları ayarlamayı unuttuk. Yalnız öbür taraftan bilinci orada kalmıştı, bedeninde, veya her nerede yaşıyorsa. Çok manyak bir sonuç ortaya çıktı, Palliser. Orada sallanıp bacaklarını tekmelerken gözlerini görebilseydin..."

Palliser araya girdi. "Ama ne yaptınız?" diye sordu.

Sir Giles omuz silkti. "Eh, yani, adamı indirip gizli bir yerde bir yatağa yatırdılar, papaz da yeniden doğuş ve hayat işlerini falan erteledi, hapishane müdürü de daha fazla talimat almaya gitti. Ben biraz etrafta dolandım, git gel bütün gün oradaydım ama bir değişiklik varmış gibi gözükmüyordu. Öylece yatıyor, her tarafı kırık, sadece gözleri hayatta. Ne benim ne de başkasının işine yarar, iğrenç bir köpeğe benziyor lanet adam!"

Palliser huzursuzca dolandı. "Ondan korkmaya başlıyorum," dedi. "Keşke ne olduğunu bilseydik."

"İlk Madde," dedi Sir Giles. "Öyle olduğunu düşündüğümü sana söylemiştim, şimdi de hiç olmadığım kadar eminim. Her şeyin meydana geldiği şey o."

"Ama nasıl çalışıyor?" diye sordu Palliser. "Bütün bu hareketler nasıl oluyor? Nasıl herkesi uzayda taşıyor?"

"Taşımıyor," diye yanıtladı hemen Sir Giles. "İnsanları uçakla gösteri yapar gibi etrafta taşımıyor, görmüyor musun? Temas haline geçtiğin anda ve seçip, arzuladığın ve dilediğin zaman onun içine girip arzuladığın yere tekrar çıkıyorsun, çünkü zaten her şey onun içinde. Kafan biraz Noel ağacındaki mum bebeklerden fazla çalışsın."

"Yani eğer temas haline geçersen, yalnızca biraz bilsen bile?.." diye başladı Palliser yavaşça ve durdu.

"Öyle düşünüyorum," dedi Sir Giles sevimlice. "Şu cenaze arabası gibi giden zihnin biraz daha hızlı çalışıp mezarlığa ulaşabilse keşke. O zaman ne yapabilirsin?"

"Pondon'u düşünüyordum," diye devam etti Palliser. "Bu şeyi açıklayabilir, nasıl... döndüğünü."

"Nasıl döndüğünü?" dedi Sir Giles sertçe. "Ne demek istiyorsun, Palliser? Elinde bir taş yoktu değil mi?"

"Senin kayınbirader yapmış olmalı," diye cevapladı Palliser, bağlantıyı yakalamış olmaktan biraz keyif alarak. "Geçen gece Pondon'a ulaşmaya çalışıp başaramadığında onu gördüğünü sanmıştın ya. Kâğıtta galiba bir paragraf vardı ama gözümden kaçmış. Dün sabah Birmingham'a gittiğimde Pondon oradaydı. Demonstratörüm laboratuvara saat on gibi gittiğinde onu buldu. O zaman biraz sersemlemiş haldeydi anladığım kadarıyla, o yüzden ben de onu görmeye gittim. Ve sence kimi buldum orada?"

"Arglay!" diye haykırdı Sir Giles. "Tanrı şahidim, Arglay'i parçalara ayıracağım."

"Arglay değil," diye devam etti Palliser. "Ama onunla olan kız, sekreteri. Ona bir hikâye anlatıp çocuğun gönlüne girmiş belli ki, çünkü Pondon orada durmuş onunla konuşuyor ve başına neler geldiğini anlayamadığını anlatıyordu. Gittiğime en başta pişman oldum lakin benden rahatsız olmamıştı, titreşimlerin ne durumda olduğunu sordu. Hatırlıyor musun, ona benim süreksiz tamsayı teorim doğrultusunda eterik titreşimleri test ettiğimiz hakkında bir hikâye uydurmuştuk?"

"Az kalsın kendisi de lanet bir süreksiz tamsayı olacaktı," dedi Sir Giles sertçe. "Peki Arglay'in kadını bu konuda ne söyledi?"

"Hoşuma gitmiyor bu durum," diye yanıtladı Palliser. "Çok bir şey söylemedi, sadece arada sırada onunla tatlı tatlı konuşup durdu o kadar. Ama Pondon'un anlattığına göre, her zamanki gibi işini yaparken bir bakmış elinde bu taş var, ve onu bir süredir tuttuğunu biliyormuş. Dolayısıyla (anladığım kadarıyla) taşı daha sıkı tutup kendine, 'Olmam gereken yer burası,' demiş. Sonra bir anda fırladığını hatırlıyor, demanstratör de onu orada bulmuş. Fakat o kız ve Arglay'in bu işte bir parmağı var ve eğer sürekli müdahale edeceklerse..."

Sir Giles sessiz ol der gibi elini kaldırdı ve oturup dakikalarca düşündü. Sonra derin bir nefes alıp ayağa kalktı. "Bir şey deneyeceğim," dedi. "Bu genç Hekate'nin,* kendisini çalıştıran o hayvansı leprekon** söyledi diye işlerime burnunu sokmasından artık gına geldi. Bayan Burnett'e onun zihnini ve belki benim de zihnimi meşgul edecek başka bir şey vereceğim. Eğer taşı o kullanabiliyorsa başkaları da kullanabilir. Nerede o? Git şimdi Palliser, ben bir deneyeyim."

Belki de Giles Tumulty'nin yaptığı en büyük hata, zihnin ücra köşelerine yaptığı, oldukça dehşetli olsa da ekseriyetle soğuk ve samimi bir araştırmanın kayınbiraderine duyduğu şahsi nefretle şiddetle sarsılmasına izin vermekti. O ve Arglay her zaman birbirlerini karşılıklı olarak hakir görmüşlerdi ama şimdiye kadar hiçbir anlaşmazlık içine düşmemişlerdi. Ancak son birkaç gündeki tesadüfi olaylar bu birbirini hor gören tanışıklığı

* Yunan mitolojisinde büyü, gece ve yeraltı dünyasıyla bağdaştırılan tanrıça. (e.n.)

** İrlanda mitolojisindeki yeşil giysili, hırslı ve defineci cücelere verilen isim. (e.n.)

kesin bir düşmanlığa dönüştürmüştü. Hakikaten de o anda, gerçi taş ve onun türlerinin süreciyle bağlantılı olan kimse bunun farkında olmasa da, Başyargıç ve sekreteri taşın sahip olduğu tek samimi müttefikler olma yolundaydılar. Lord Arglay'in kesinlikle taşa herhangi bir tutkuyla bağlı olduğu düşünülemezdi ama taşın etrafını saran açgözlülükten gördüğü ve hissettiği her şeyden son derece hoşnutsuzdu. İran hükümeti, İngiliz hükümeti, Amerikalı milyoner, bugünlerde tanıdığı karısı... ve bilmediği başka kişiler de vardı. Merridew ve Frank Lindsay ve daha erdemli olsalar da bir bakıma Rich Belediye Başkanı ve Hacı İbrahim de işin içindeydi. Hem iyilik hem de kötülük isteyenler taşı elde etmeyi ve kullanmayı ve bazıları da taşın bütün türlerini ele geçirmeyi arzuluyordu. Doncaster ve Bayan Pentridge herhangi bir talepte bulunacak kadar taş hakkında bilgiye sahip değillerdi veya taşın sebep olduğu eylemlerle yeterli bir temasa geçmemişlerdi. Fakat Lord Arglay, hem temas halinde hem uzaktayken, hem inançsız hem de inanırken bütün bu şeylere, mistik tecrübeler dışında, insanoğlunun evrenin içinde ve evrene karşı geliştirdiği en güzel ve en soylu kabiliyet olan müşkülpesent ve alaycı bir iyi niyetin ışığında bakıyordu. Şimdi buna da daha sıcak bir bilinç dokunmuştu, çünkü mümkün olduğu kadar koruması altında ve şüphesiz kendisinin de hevesli olduğu bir arkadaşlık içinde olsa da Chloe'nin bu gizeme duyduğu bağlılığın o yoğun sırrı büyüyordu. Geleneksel olarak kutsal kitaplarda anlatılanın aksine, şüpheci ve ironik bir tavra sahip bir Yusuf'un, Meryem Ana'nın yaşadıklarından çok daha fırtınalı bir geçmişe sahip bir Meryem'i koruyup kollaması gibiydi durum... Lord Arglay, dostunun Arzunun Sonu'na doğru giden yolculuğunu zihninde tam olarak böyle canlandırıyordu. Kadın, Birmingham'daki o iş yüzünden bir süre uzak kaldıktan sonra, büyük bir istekle yine bu güvenli

limana ve desteğe sığınmıştı. Şimdi de o ve yanındaki arkadaşı, hem Lord Arglay'e hem de oraya çağrılmış olan Hacı'ya bu yolculuk sırasında başlarına gelenleri anlatıyordu.

Ancak Chloe bir şeyden hiç bahsetmedi. Bunu zamanla belki Lord Arglay'e açabilirdi ama Hacı'nın yanında lafını etmeye kesinlikle niyeti yoktu; bir bakıma bu durumun sebebi ya da kaynağı Bay Doncaster olduğundan, onun önünde de konuşamazdı. Chloe genellikle zeki ve canayakın ve oldukça bariz bir şekilde ondan hoşlanan bir genç adamın eşliğinde yapılan oldukça uzun süren tren yolculuklarını -özellikle bu yolculuk Lord Arglay'in doğal olarak Chloe'nin kabul edeceğini varsaydığı birinci sınıf kompartımanda yapılıyorsa- zaman harcamanın oldukça hoş, hatta heyecan verici bir yolu olarak görürdü. Böyle zamanlarda bilinen ve bilinmeyen, hoş bir şekilde birbirine karışırdı; ilerlemeye yönelik bir sürü ihtimal varken geri çekilmenin güvencesi vardı, kısacası manevra yapmak için öylesine güzel bir alan vardı ki Chloe bugün ona neden herhangi bir mücadele düşüncesi olmadan baktığını tam olarak anlayamıyordu. Bay Doncaster'ın ilk baştaki hamlelerini denetlemek için ufak bir süvari birliği göndermiş ve böylesine küçük bir çabayla onu hareketsiz hale getirmişti. Yolculuklar bitmişti ve en ufak bir pişmanlık yoktu. Chloe bunun farkına vardığında, içinin tarifsiz bir heyecanla dolup taşması gerektiğini düşündü. Fakat hiç de heyecanlı değildi. Yalnızca taşa ve Lord Arglay'e -tıpkı Lord Arglay'in ve taşın istediği ölçüde- hizmet etmek arzusundaydı. Zihninde, işler bir krize binecek olsa hangisinin daha önemli olduğuna dair hafif bir şüphe uyanıyordu ama durum bir krize varmamıştı ve büyük ihtimalle hiçbir zaman da varmayacaktı. Başyargıç ile birlikte yönettikleri o süreçte yaşadığı deneyim bir iki kez aklına geldi; sanki orada, kendi bilgisinin çok ötesinde bir seçim yapılmış ve ölümlülükten o ilk

kopuş, vazife bilinciyle ve hüzünle çoktan yaşanmıştı. Durumu bu şekilde ifade etmek ona aptalca ve kibirli görünürdü; ancak kendi kendine, "Belki de artık bunu o kadar da umursamayacağım," dediğinde bu söz, en azından taşın türleri ya da Kudüs Kralı Süleyman bin Davud'un bilgeliği için aşağı yukarı aynı anlama gelebilirdi.

"Nasıl buldunuz evini?" diye araya girdi Başyargıç.

"Telefon rehberinden," dedi Doncaster. "Benim fikrimdi -onun konumundaki birinin rehberde mutlaka kayıtlı olması gerektiğini düşündüm, öyleymiş de. Ama bizi eve sokan Bayan Burnett oldu -sıradan bir evdi işte, tam da ondan bekleyeceğiniz türden. Annesiyle birlikte yaşıyordu; gazeteci olduğumuzu söyleyip yırtabiliriz diye düşünmüştüm ama ben daha bir şey diyemeden..." Durup Chloe'ye baktı.

"Peki Bayan Burnett ne olduğunuza dair yeminler etti?" diye sordu Lord Arglay.

"Onun arkadaşları olduğumuzu söyledim," diye yanıtladı Chloe; sesinde öyle bir yalınlık ve kesinlik vardı ki Arglay, bunun her kapıyı açabileceğini düşündü. Kızın içinde sanki yeni bir bütünlük, yeni bir olgunluk filizleniyordu. Lord Arglay bunu başka bir soruyla sınamak istedi.

"Peki sen de evin tam ondan bekleneceği gibi bir ev olduğunu mu düşündün?" diye sordu, Doncaster'a nüktedan ve özür diler gibi bir bakış atarak.

Chloe biraz kaşlarını çattı. "Bilmiyorum, sanırım," dedi. "Yani hiçbir şey beklemiyordum. Bir evdi işte, içinde o ve annesi yaşıyordu. Başka ne söylenir bilmiyorum."

"Sana," diye sordu Lord Arglay tekrar, "belli bir tür ev gibi gelmedi mi?"

"Gerçekten güzel bir evdi," dedi Chloe. "Ama hayır, başka bir şey fark etmedim."

"Pencerede bir aspidistra vardı," diye araya girdi Doncaster.

"Vardı kesinlikle," diye onayladı Chloe. "Çok da güzel bir aspidistraydı. Çok beğendim."

Lord Arglay devam etmesi için Doncaster'a işaret verdi ve Doncaster Chloe'ye kafası karışık bir bakış attıktan sonra söz dinleyerek devam etti.

"Yani Bayan Burnett, 'Biz onun arkadaşlarıyız,' dedi ve annesi bizi içeri aldı, aspidistranın yanına götürdü ve biraz sonra Pondon geldi. Sonra biz, yani Bayan Burnett, ona şey hakkında her şeyi bildiğini söyledi..."

"Söyledin mi?" diye araya girdi Arglay.

"Yani bir bakıma," diye cevapladı Chloe. "Beni daha önce görmüş gibiydi, ilk başta bana tereddütle baktı. Ben de yaşanan olayla ilgili bir şey söyleyip ona yardım edecek bir şey yapıp yapamayacağımızı merak ettiğimizi söyledim. Böylece... karşılıklı biraz kem küm ettik, sonra o döküldü. Ne yaşandığını bilmediğini söyledi. Profesör Palliser'in onunla eterik titreşimler hakkında konuştuğunu ve önceki bir zamanda olmayı dileyerek bu titreşimleri test etmesini istediğini söyledi ve bunu yapıp yapamadığını merak etmişti."

"Yaşanan her şeyle alakalı kafası epey bulanıktı," diye ekledi Doncaster. "Ve sonrasında yaşananlarla alakalı da. Her zamanki gibi işini yapıyormuş ve bir anda bir direğe tutunuyormuş gibi hissetmiş ve bir şey ona, 'Yol burası,' diyormuş. Daha fazla yaklaşamamış. Ve havada bir tür fotoğraf görmüş."

"Bir ne?" diye haykırdı Lord Arglay.

"Fotoğraf demedi," diye düzeltti Chloe. "Resim dedi."

"Açık konuşmak gerekirse, 'aynı odanın, tıpkı bir fotoğraf gibi olan bir resmi' dediğini iddia etti," diye üsteledi Doncaster. "Ve resim giderek büyümüş. Her neyse, devam edin Bayan Burnett."

"Sanırım onları birliğin içinde gördü," dedi Chloe. "İkisinin arasında duruyormuş gibi hissettiğini ve hangisinin içinde olması gerektiğini bilemediğini söyledi; ama doğru seçimi yapması onun için dehşet verici derecede önemliymiş. Profesör ile arkadaşlarının hangisini istediğini merak etmiş. Fakat tam o sırada sanırım..." Duraksadı... "Beni onlardan birinin içinde görmüş ve Profesör'ü görmek isteyip istemediğimi sormak için harekete geçmiş!"

"Ve sonra her şey kararmış," diyerek sözü tamamladı Doncaster. "Sonrasına dair hiçbir şey hatırlamıyordu. İşte tam o noktada Profesör çıkageldi. Pondon'un annesi onu içeri aldığında, karşısında Bayan Burnett'i görünce hafif mahcup oldu -önce bir utandı, ardından da epey sinirlendi. Sonra bir süre havadan sudan konuşuldu; ben de Profesör'le lafladım. Yani daha doğrusu Bayan Burnett ile Pondon konuşurken ben ona tüm bu olan biten hakkında ne düşündüğünü sordum. Sonra da kalkıp gittik."

"Onun, senin Palliser'i istediğini sanması fikri çok hoşuma gitti," dedi Lord Arglay hoşnut bir tavırla. "Görünüşe göre taşın kendine has, ince bir ironisi var. Fakat neden sen? Onun için çok daha keyifli bir seçenek olduğu kesin elbette; ama anlattıklarından yola çıkarak, işin büyük kısmını benim sırtlandığımı düşünmüştüm. Neden beni görmedi dersin?"

"Belki de," dedi Hacı, "bu adamın onu görmesi bizzat sizin emeğiniz sayesindedir. Çünkü ona gösterdiğiniz tek şey taştı

ve kim bilir, belki de Bayan Burnett'in emeği de taşın içine işlemişti ve adam onu orada gördü. Sizin ona sunduğunuz şey, kendi mertebesince bir kurtuluş, bir arınmaydı; eğer o kadın da kurtuluş için çabalıyorsa -unutmayın ki taşa giden yol, yine taşın kendisindedir."

"Fakat onun arzusu Palliser'ın dileğini yerine getirmekti," diye itiraz etti Arglay.

"Arzusu bildiği kadarıyla iyiliği yerine getirmekti," dedi Hacı. "Böylece bu şartlar içerisinde, ebediyen iyi olan Arzu'nun Sonu'nu elde edebilme raddesindeydi."

"Görünen o ki tüm zamanlar ve tüm mekânlar onun içinde saklı," dedi Arglay. "Öyleyse taşın kendi türleri de bizzat kendi içinde değil midir?"

"Sanırım öyle," diye yanıtladı Hacı. "Şüphesiz böylelikle bu şey birliğini ihtiva ediyor; birliğin ortaya çıkmış olabileceği yolu bulmak ise bize düşüyor."

"Bana öyle geliyor ki..." diye başladı Doncaster.

Bir süredir Chloe, bastırmak için boşuna uğraştığı bir huzursuzluğun farkındaydı. Yorgun falan olmalıydı herhalde ya da öyle zannediyordu, ama bir şekilde her şey gözüne bambaşka görünüyordu artık. Herkes de ne kadar çok yaygara koparıyordu böyle! Sonuçta dünyada başka şeyler de vardı. Kurtuluş ve Arzu'nun Sonu hakkında konuşup duruyorlardı. Arzu'nun Sonu, istediğini elde etmekti. Hacı da amma aptal, yaşlı bir adam, diye düşündü, yok "Esirgeyenler"i, yok "Muhammed"i, yok "Ona selam olsun"ları, yok "Koruma altında" olmaları... Ne korumasıymış bu ve kimden? İhtiyacı olan tek koruma, azıcık zeki bir dikkatti ve onu da kendisi sağlayabilirdi. Lord Arglay'e gelince, Lord Arglay'ın evli olmadığı aklına geldi ve zengin değilse bile,

pek zengin denemezdi, yine de bir şeyleri olmalıydı... Ve Reginald Montague dışında mal varlığını bırakacak kimsesi yoktu! Yaşlı adamlar işte bazen... sonuçta itici değildi. Eğer evli olsaydı, Chloe Burnett ile, Chloe Burnett'in daha rahat bir hayatı olurdu. Ve o evlenmezse bile metresine oldukça iyi davranacak türden bir adamdı. Acaba zaten bir metresi var mıydı? Ona da bir bakmak lazım gelirdi. Chloe Burnett tam olarak güzel olmayabilirdi ama kendisinden ve becerilerinden iyi şekilde yararlanacak zekâsı vardı (en azından ona öyle söylenmişti). Eğer işler kavga boyutuna gelirse, pek az metres onunla aşık atabilirdi.

Hacı konuşmayı bıraktı, Lord Arglay kıpırdandı ve Chloe birden ani bir kaygı duydu. Neler düşünüyordu öyle? Düşünceler her zamanki gibi aklından geçmişti ama hayır, bunlar kesinlikle sıradan düşünceler değildi. Gerçekten de Lord Arglay'in kaç parası olduğunu ve kendisinin o paraya sahip olup olamayacağını mı merak ediyordu? Gerçekten de çenesinin altında birleştirdiği ellerini onu tuzağa düşürmek için mi kullanmayı düşünüyordu? Ama eğer şu genç Doncaster olsaydı mesela... saçını sertçe çekmek çok hoş olurdu, kalın saçları vardı; bilekleri de güzeldi, Frank'in bileklerinden iyiydi. Frank'i bırakması gerektiğinden değil de, en azından tamamen. Sir Giles'ın Arglay, Hacı ve Birmingham'daki o herifle, hatırladığı kadarıyla aptal bir herifti, başa çıkabildiği gibi Chloe de onlarla öyle başa çıkabilirdi. Elbette bir şekilde kullanışlılardı ve geçmişte kaybolmuş hallerini düşünmek eğlenceliydi. Ama çok ama çok sıkıcıydılar ve ancak Sir Giles gibi çok daha zeki insanlar tarafından kullanılmak için varlardı. "Lanet olası aptal!" dedi Chloe sesli bir şekilde.

Oliver Doncaster tam, "Bana öyle geliyor ki..." diye başlamıştı ki Chloe'nin sözleri o toplulukta bile bir anlığına dikkat çekmişti. Oliver şaşkınlık içinde konuşmayı bıraktı ve kendini hiç

aklına gelmeyecek bir şeyle karşı karşıya buldu. Hacı ani bir endişe içinde ona döndü. Lord Arglay onu yan bir bakışla inceledikten sonra, "Siz değil, Bay Doncaster, muhtemelen Palliser'den bahsediyordur. Ama her halükârda şu anda yapabileceğimiz her şeyi yaptık. Sabah telefon etmenizi rica etsem çok şey mi istemiş olurum?" dedi rahatça.

Oliver'ın Chloe'yi eve bırakmak gibi bir beklentisi vardı. Ama bu sözlerin kendisine söylenmediği konusunda Başyargıç kadar emin değildi ve elbette eğer Chloe böyle düşünüyorsa ne kadar erken gitse o kadar iyi olacaktı. El sıkışmaya cüret edebilir miydi? Mümkün olduğu kadar sevimli bir şekilde kendi elini uzattı. "Pekâlâ Lord Arglay," dedi. "İyi geceler, Bayan Burnett. Birmingham'a gelmeme izin verdiğiniz için teşekkür ederim."

Chloe elini sıkıp ona baktı. Bütün gün boyunca duygusal bir mesafede tutulan Oliver, dakikalar içerisinde yaşadığı ikinci bir şaşkınlıkla, bu kez kasıtlı bir şekilde anlayışlı olmaya davet edildiğini fark etti. Kızın parmakları bir anlığına elinin arkasını okşadı, dudakları şartların el vermediği bir öpücük için şekillendi, gözlerine ayrılmasına sitem eden bir hüzünle bakıldı. "İyi geceler, Bay Doncaster," dedi Chloe ve sesi şimdiye kadar yaşanmamış -en azından onun hatırlamadığı- yakınlıkların imalarıyla doluydu. "Belki sabah tekrar buluşuruz?"

"Onu kastetmiş olamaz," diye düşündü Başyargıç kendi kendine. "Ama kesinlikle öyleymiş gibi duyuldu. 'Lanet olası aptal!' Günümüzün genç kuşakları böyle konuşuyor işte. Evet ama burada değil, başkalarının yanındayken -hele bana karşı hiç değil. Bunu yapabileceğini hiç düşünmezdim. Yine de... yaptı. Hayır," diye düşündü aniden, "inanmıyorum. O asla böyle konuşmazdı -eğlence olsun diye ya da acıdan kıvrandığı durumlar dışında. Hele böyle, asla. O medeni biridir; o, hukuka ve düzene bağlıdır."

Düşünürken bir yandan da Oliver'ı kapıya götürüyordu ve o işi hallettikten sonra hızla çalışma odasına geri döndü. Chloe şöminenin önünde duruyor ve odaya bakıyordu. Lord Arglay onun orada dikildiğini çok kez görmüştü ama şimdi gözlerinde bir farklılık vardı. Araştırıyor, değerlendiriyor ve hesaplıyorlardı; Chloe'nin gözleri onunla buluşmadan önce Lord Arglay orada çok fazla şey görmüştü. Ama şimdi bile onda doğal olmayan bir şeyler vardı, başka zamanlarda bakışlarının derinliklerinde görülen kararlılıktan çok daha farklı bir tür kararlılık taşıyordu; Başyargıç'ın tanıdığı sekreterine yabancı bir sertlikti bu. Bir anlığına, gözleri buluştuğunda aniden hayrete düştü, ama o daha tek kelime edemeden Chloe dönüp pencereye doğru baktı. Lord Arglay etrafına bakınıp görünüşe göre bir köşeye çekilmiş olan Hacı'yı aradı ve en sonunda onu tam dirseğinin dibinde buldu. Odada, eğer yumuşak bir şekilde konuşulursa Chloe'nin duyamayacağı kadar uzaktaydılar ve Hacı da bu tonda, "Sizi bir şey mi korkuttu?" diye sordu.

"Hayır," diye yanıtladı Arglay. "Korkutmadı. Birazcık şaşırdım ama sanırım bir sorun yok. Şüphesiz Bayan Burnett biraz fazla yoruldu."

"Bayan Burnett'i tanımıyorum," dedi Hacı. "Sadece alnında ismin yazılı olduğunu görmüştüm. Ama gözlerini izledim ve endişeli olmakta haklı olduğunuzu düşünüyorum."

"Neden?" dedi Arglay ansızın.

"Gözleri ve dudakları değişti," diye cevapladı Hacı. "Meraklı, açgözlü hatta kötücüller. Ve bence eğer, doğasında açgözlülük ve kötülük yoksa..."

Duraksadı, Lord Arglay sadece, "Ee?" dedi.

"O zaman," diye son verdi sözlerine Hacı, "bir şey veya birisi ona bunu yaptırıyor."

Chloe gözlerini tekrar yakalar diye Lord Arglay Hacı'ya bakıp, "Denemek için aptalca bir şeye benziyor. Ne yararı olur ki?" diye sordu.

"Çok yararı olabilir," dedi Hacı. "Eğer gerçekten sizin elinizdeki türleri elde etmeyi arzuluyorlarsa. Ama öyle değilse bile yalnızca nefret ve öfkeyle hareket eden bir adam hiç tanımadın mı?"

"Ve bu ayrıca, eğer öyleyse," dedi Lord Arglay ironik bir şekilde, "taşın mucizesinin bir parçası mı?"

"Sizi çok büyük bir kötülük olacağı konusunda uyarmıştım," diye cevapladı Hacı ve sessizleşti.

Lord Arglay tekrar Chloe'ye göz attı. "Onun üzerinde oyun oynayabileceklerini mi düşünüyorsunuz?" diye sordu bir soruşturmadan çok kibar bir sohbet havasında ve öbürü de cevap vermeye tenezzül etmedi. Nihayetinde, "Peki," diye devam etti. "Eğer öyleyse elimden geleni yapacağım."

"Onu taşta bulmayı mı deneyeceksiniz?" diye sordu Hacı.

"Hayır," diye cevapladı Arglay. "Hayır, taşı kullanacağımı sanmıyorum. Onunla kendi arama o şeylerden hiçbirini sokmayacağım."

"Onu seviyorsunuz," dedi Hacı, ses tonunda yarı hüküm yarı soru vardı.

"Yani aşk ne demek çok iyi bilmiyorum," dedi Lord Arglay. "Ama onun ve benim aramda, insanlar için mümkün olduğu kadar bir adalet olduğunu düşünüyorum ve şu an bize o adalet yardım edemezse hiçbir mucizenin yardım edeceğini de sanmıyorum."

"Oldukça nadir bir şey bu," dedi Hacı şüpheyle.

"Benim sekreterim," dedi Lord Arglay yarı alay yarı ciddiyetle, "nadide bir genç hanım." Sesi tamamen ciddiyete büründü. "Eğer bunu yapan Giles ise belki onu yarın öldürürüm. Ama şimdi burada ne döndüğünü öğreneceğim."

"Ben size yardım edemez miyim?" diye sordu öbürü.

"Hayır," dedi Arglay. "Ben kendi başıma yapacağım. İyi geceler."

Hacı ile el sıkışıp kapıyı açtı. Hacı, yakınına gitmeden Chloe'ye eğilerek selam verdi ve dışarı çıktı. Lord Arglay kapıyı kapatıp odanın karşısına ağır ağır yürüdü.

"Hiç gitmeyecek sandım," dedi Chloe.

Bu yorum öylesine normaldi ki bir anlığına Başyargıç saçma bir şekilde mağlup hissetti. Ama bir şey ona Chloe'nin hiçbir zaman işvereninin ziyaretçileri hakkında bu şekilde yorum yapan bir sekreter olmadığını hatırlattı. Bunun cüretkâr ve kabaca olduğunu düşünürdü ve aralarında büyüyen muhabbet onun, ne bir ast ne de bir arkadaş olarak, daha umursamaz davranmasına hiçbir zaman sebep olmamıştı. Her iki mevkide de yaptığı yorum kabul edilemezdi ve Lord Arglay üç adımla Chloe'nin karşısına gelirken bunun farkındaydı. Ona gülümseyip bir anlığına düşündü.

"Çok mu yorgun hissediyorsun?" diye sordu.

"Yani, acayip bir yolculuktu," dedi Chloe. "Ama hayır, yani bana ihtiyacınız varsa yorgun değilim."

"Biraz Organik Hukuk için," dedi Lord Arglay, "çok mu yorgunsun?" Chloe bir anlığına ona boş boş baktı. "Ah!" diye haykırdı ve daha fazlasını söyleyemeden önce Başyargıç kolaylıkla devam etti. "Dün gece verdiğimiz kararla bağlantılı olarak onu

düşünmeni istiyorum. Düşünmeni istiyorum." Son kelimeyi söylerken ses tonu otoriter bir hale büründü.

Chloe elini kolunun üstüne koydu. "Çok yorgunum," dedi, "ama elbette eğer bitirmeniz gerekiyorsa..." Eli kolundan aşağıya kaydı ve orada bir süre oyalandı. Lord Arglay elini kavrayıp tuttu. "Evet, düşün," dedi. "Çok dikkatli bir şekilde kendini düşün."

Chloe dudaklarını büzdü. "Ne hakkında?" dedi. "Yapacak daha iyi bir şey yok mu? Düşünmesi gereken sizsiniz, ben değilim."

"Yüce Tanrım!" dedi Lord Arglay, canı gerçekten sıkılmıştı. "Saçma sapan konuşma evladım!"

Chloe ani bir titremeyle sarsıldı, elini bırakıp onunla yüzleşmek için yana kaydı. "Ben bir çocuk muyum?" dedi ve bir anda öfkesi gözlerindeki kurnazlıkla savaştı. Tereddütle duraksadı, sanki içinde bir şeyler, kullandığı alete alışık olmayan bir şeyler, onunla beceriksiz bir şekilde uğraşıyordu; elini uzatıp yarı yolda geri çekti, öne eğildi ama bunu arzuyla mı yoksa nefretle mi yaptığını Lord Arglay anlayamadı. Şimdi gözlerini onun üzerinde tutuyordu, belki böylece tanıdığı Chloe Burnett'in hatırası kendi içinde daha kuvvetle bir araya gelir diye bir anlığına bir şey söylemedi. Çünkü yaşadığı bu değişim doğal bir ruh hali değişimi değildi ve bir an için taşın mistik kabiliyetlerini kullanmayı reddetme konusundaki aşırılığında akıllıca mı davranıp davranmadığını merak etti. Eğer taşı Pondon'u kurtarmak için kullanabildiyse şimdi de taşı kullanmak için binlerce sebebi yok muydu? Bunu yapmak akıllıca ve yerinde olmaz mıydı? Ama ne kadar akıllıca ve yerinde olursa olsun yapamayacağını biliyordu; bunu yapmak yenilgiyi çoktan kabul etmek olurdu -onun bel bağladığı başka bir şey vardı; o da oldukları kişi olmaları ve bir süredir böyle oldukları gerçeğiydi.

Bariz bir yavaşlıkla, "Evladım, yapmaya karar verdiğimiz şeyi düşünmeni istiyorum," dedi.

"Geçmişte olan hiçbir şeyi düşünmek istemiyorum," diye cevap verdi kız asık bir suratla ve buna karşılık gittikçe büyüyen bir otorite tutkusuyla Lord Arglay, "Ama ben sana bunu yaptıracağım, böylece sen de bunu şimdi yapacaksın. Ben sana yaptıracağım," dedi.

Chloe üzerindeki hücumdan kaçmak ister gibi başını bir taraftan öbür tarafa çevirdi, sonra doğrudan reddetmek yerine neredeyse fısıltı halinde, "Ama ilk önce başka şeyler düşünelim," dedi.

"Evladım," diye cevapladı Lord Arglay. "Aklına gelen şeylerin hiçbir önemi yok ve sen de zaten onları düşünmüyorsun. Sen birlikte yaptıklarımızı ve Tanrı'ya inanmak konusundaki kararlılığımızı düşünüyorsun ve düşüneceksin."

"Onun yerine size inanacağım," dedi Chloe ve ona doğru aralarındaki boşlukta küçük bir adım attı.

Bu cümle öylesine beklenmedikti ve Chloe o kadar yakındı ki Lord Arglay bir anlığına tereddüt etti. Söylediği şey o kadar beklenmedik, mesafeleri o kadar azdı ki, Arglay bir an tereddüt etti. Onu arzuladığından değil de, daha çok kendisini bu yeni koşullarda kabullenmeye ve sunulan bu telafi yoluna razı olmaya hazır hissettiğinden dolayıydı bu. Çekici, genç bir hanım için tanrı rolünü oynama fikri bir anlığına ona cazip geldi. Fakat o caziplik onu çok hafifçe dürtse de bunu düşününce gülümsedi ve o dürtü de geçip gitti. Kendi tanrı inancı hâlâ zayıftı ama Organik Hukuk'a karşı hisleri oldukça güçlüydü ve o hukukun üzerinde olduğunu düşünen herhangi bir insana karşı duyduğu hoşnutsuzluk çok daha fazlaydı. Bu baştan çıkarıcı his

yükseldiği gibi kendi saçmalığı içinde kayboldu. Ama yine de... Chloe davetkâr bir gülümsemeyle ona baktı. Lord Arglay bir anda eliyle omzunu tuttu.

"Bana yalnızca," diye cevapladı, "hizmet ettiğin şeyin bir hizmetkârı olarak inanacaksın. Cevap ver bana, neye hizmet ediyorsun?"

"Sizi alakadar eden bir şey değil," dedi Chloe. "En azından siz de benim yaptığımı yapmadığınız sürece."

Ani bir dinginlik içinde ona gülümsedi Arglay. "Artık istediğimi elde edeceğimi biliyorum," dedi ya ona ya da içindekine, ve sadece ona hitap ederek ekledi: "Çünkü sonsuza kadar ayrı kalmamız imkânsız."

"Siz!" dedi sertçe, "O ufak, pis çakıl taşınızla beni mi yönetecekseniz?"

"Taşa ihtiyacım yok," diye cevapladı Arglay, gülümsemeye devam ederek. "Çünkü taşın içinde olan her şey, zamansal rastlantılar haricinde, burada, ikimiz arasında ve belki de taşın içinde olandan çok. Ve sen bana bu gerçekliğin içinde cevap vereceksin. Söyle bana evladım, neye hizmet ediyorsun?"

Chloe omzunu onun elinden çekip kurtardı. "O iğrenç ellerini benden uzak tut!" diye bağırdı. "Ben kendime aitim, kendimi korur ve yönetirim."

"Ve eğer bu yarın için doğruysa bile," dedi Lord Arglay, "şu an doğru değil." Ses tonu katılaştı ve ona tepeden bakarak, "Cevapla," dedi. "Beni bekletme. Cevap ver, neye hizmet ediyorsun?"

Chloe bir iki adım geri gitti ve Lord Arglay bir anda elini uzatıp bileğini tutarak onu tekrar kendine yaklaştırdı. Gözleri

gözlerinde, "Evladım, sen beni tanıyorsun ve bütün bu aldatmacaların arasında ben de seni tanıyorum. Söyle, neye hizmet ediyorsun?" dedi.

Chloe boğuk bir şekilde haykırıp öne doğru düştü ve Lord Arglay onu yakaladı. "Biliyorum," dedi Chloe. "Biliyorum. Tutun beni. Biliyorum." En sonunda geri çekildiğinde Chloe ayağa kalkıp saçını düzeltti ve ona soluk bir tebessümle baktı. "Gerçekten biliyorum," dedi.

"Sanırım o zaman benden çok şey biliyorsun," dedi. "Ama bu da oldukça mümkün."

"Aptalca şeyler söyledim mi?" diye sordu el çantasını eline alıp pudra süngerini ararken.

Başyargıç onu inceledi. "Nasıl hissediyorsun?" diye sordu. "Biraz konuşacak kadar iyi misin?"

"Oldukça iyiyim," diye cevapladı Chloe oturarak. Bir anlık duraklamadan sonra, "Sıkıntı çıkardım mı?" diye ekledi.

"Hatırlamıyor musun?" diye sordu Lord Arglay. "İlk sen anlatsan iyi olur, ne yaşandıysa."

"Tam olarak bir şey yaşandı mı bilmiyorum," dedi Chloe. "Yalnızca bir şeyler hakkında... farklı bir şekilde düşünmeye başladım."

"Çok farklı bir şekilde mi?" diye araya girdi Lord Arglay. "Yani daha önce hiç düşünmediğin bir şekilde mi?"

Chloe'nin yanakları alev aldı. Ama gözlerine bakıp cevap verdi. "Bir bakıma. Daha önce hiç hesaplama yaptığımı sanmıyorum -en azından bu kadar çok. Ayrıca aynı zamanda şey hissettiğimi de..." Cesur bir şekilde çabalayıp, "arzulu" diyerek cümlesini sonlandırdı.

Başyargıç tekrar düşündü. Doncaster'la nasıl vedalaştığını görmüştü, çalışma odasına döndüğünde odadaki mobilyaları nasıl değerlendirdiğini gözlemlemişti; ikisi konuşurken gözlerindeki soğuk niyet dikkatini çekmişti ve bu durumda arzu ve hesaplamanın iki farklı şey olduğuna karar verdi. Ama eğer kendisi dışında birisi tarafından yapıldıysa bunlar nasıl serbest kalmışlardı?

"Bir anda mı oldu?" diye sordu.

"Sanki," dedi. "Bir yolda yürürken başka bir yolda yürüdüğümü fark ettim. Olmadı bile, zaten oradaydı. Ben de onun tam ortasındaydım."

"O ne peki?" dedi Arglay. "Senin bir başka benliğin gibi miydi? Onun içinde kendini tanıyor muydun?"

"Bir bakıma," diye yanıtladı Chloe. "Bazen kendimde en nefret ettiğim ne varsa hepsi oradaydı. Ama tamamen değil. Asla, hayır, hayatım boyunca hiçbir zaman, hiçbir şey vermeden sadece koparıp almak istememiştim, daha önce hiç böyle olmamıştı." Heyecandan yerinde duramadı ve ayağa kalktı. "Ben böyle biri değilim," dedi, "Ah, gerçekten değilim."

"Değilsin," dedi Lord Arglay. "Ama sanırım kimin öyle olduğunu ve senin zihnin üzerine kimin zihninin itildiğini tahmin edebiliyorum. Ama o bile, taşın içinde olsa da, seni ancak kendi alışkanlıkların ve duyguların vasıtasıyla etkileyebilirdi. Böylece hem o hem de sen kalbinizi bulandırıp sakladınız." Bir anlığına düşünüp devam etti. "Evladım, bu bahsettiğin geçmiş zamanlarda, kendini nasıl yönetiyordun?"

"O veya bu şekilde," dedi Chloe. "Açık bir şekilde düşünmeye ve insanlara karşı elimden geldiğince nazik olmaya çalışarak."

"Oldukça iyi," diye cevapladı Lord Arglay. "Ne Giles ne de başka birinin senin gardını düşürebileceğini sanıyorum."

"Ben onun icabına bakarım," dedi Chloe oldukça farklı bir ses tonuyla. "İkinci kez yakalanmayacağım."

"Pekâlâ," diye yanıtladı Lord Arglay rahatça, etrafına bakınarak. "Reginald'ın talihsiz Amerikalısının gözünde zengin olmayabilirim ama galiba senin bildiğin en hali vakti yerinde kişi benim. Yani tekrar birine hamle yapmaya kalkarsan, muhtemelen yine bana yaparsın. Bunun da çok önemi olmaz ama, değil mi?"

"Hayır," dedi Chloe. "Gerçi önemi olmaması bir bakıma komik geliyor. Ayrıca bir anlamda önemli de."

"O la la! Bir anlamda demek..." dedi Lord Arglay. "Ama yalnızca taş için uygun olan bir anlamda. Şimdi düşününce komik geliyor aslında; taşı kullanmamak için ne kadar da kararlıydım, farkında mısın? İnsan bakınca sana ne olduğunun umurumda olmadığını düşünebilirdi. Hatta bizzat Hacı gibi davranıyordum sanki. Hacı'dan bile beterdim aslında, çünkü o en azından taşı kullanmayı düşünmüştü."

"Sormamda sakıncası yoksa, neden kullanmadınız?" diye sordu Chloe utangaç bir şekilde ama ona bakarken gözlerinde memnuniyet vardı.

"Hiçbir işe yarayacağını düşünmedim," diye yanıtladı. "Orada değildi işte. Veya, ona inanmayı seçtiğimiz için, bir şekilde oradaydı ve maddesel olarak onu elimizde tutmak bir işe yaramazdı."

"O zaman taştan da büyük bir şey mi var?" diye sordu Chloe. "Dün gece rüyamda kralın elini kaldırdığını ve ondan kocaman bir ışık çıktığını gördüm."

"Ayrıca Hacı daha büyük bir sırdan bahsetti," diye cevapladı Arglay. "Giles'ın ne yaptığının tam anlamıyla farkında olduğunu sanmıyorum."

"Taşın onun için tehlikeli olduğunu düşünüyor musunuz?" dedi Chloe.

"Kullandığı herhangi bir şey insanın efendisi olmaya meyyaldir," diye cevapladı Arglay. "Ve eğer taş Giles'ın efendisi olursa, onu ne olarak görür?"

Chloe parmaklarına baktı. "Sizce," dedi şüpheyle, "biz... onu uyarmayı veya... ona yardım etmeyi falan denemeli miyiz?"

"Yardım etmek mi? Giles'a mı?" diye haykırdı Lord Arglay. "Sevgili evladım, saçmalama! Hem de o kadar şeyi yaptıktan sonra... Ah, sen bitkin haldesin, seni eve götüreyim. Tabii burada kalmak istemiyorsan?"

"Bu gece değil, lütfen," dedi. "Şu an son derece güvendeyim. Eğer tekrar denerse, sadece düşüneceğim."

"Öyle yap," diye onayladı Lord Arglay. "Benim şu an Organik Hukuk'taki sorunum şu ki... Aman Tanrım, bir de bilmek mi istiyorsun! Hadi oradan, sen fedakârlığı düpedüz alışkanlık haline getiriyorsun."

On Dördüncü Bölüm

Chloe Burnett'in İkinci Reddi

Lord Arglay'e göre Chloe ne zaman son derece güvende olduğunu beyan etse, kesinlikle tehlikeli bir şey yaklaşıyor demekti. Fakat Chloe'nin elinde türlerden biri vardı ve böylece herhangi bir kriz anında elinde bir kaçış yolu bulunuyordu; ayrıca Lord Arglay'in evine sığınabilirdi, dolayısıyla Chloe kaçınılmaz bir tehlike içine girebilecekmiş gibi gözükmüyordu. Çünkü onları mutlak düşman olarak görenlerden herhangi biri Chloe'nin türünü ele geçirirse o zaman zaten gayesine erişmiş olurdu. Taşı ele geçirince Chloe'ye zarar vermenin bir anlamı kalmazdı, kaçınılması gereken bir durumda dikkat uyandırmak gerçekten de aptalca ve tehlikeli bir işti. Dolayısıyla Başyargıç'a göre Chloe sıkıntılı bir durumda kalsa da ciddi manada tehlikeye giremezdi.

Bu sav, kendi sınırları içerisinde mantıklı gözükse de bütün insani savları çürüten ve tüm insani kararları hatalı kılan aynı sıkıntıdan o da muzdaripti; yani hiçbir mantık yürütmeye,

tüm olgulara sahip şekilde başlanılmazdı. Lord Arglay'in mantık yürütmesinde hesaba katmadığı iki olgudan ilki taşın peşinde olanlara Prens Ali'nin de dâhil olması ve ikincisi de Chloe'nin kendi güvenliği için kendi türünü kullanmamaktaki kararlılığıydı. Onun kararının yanlış olduğunu kanıtlayan ve Chloe'yi gerçekten tehlike içine sokan da bu ihmaldi.

Çünkü İran Büyükelçisi'nin diplomatik arzuları ve Hacı İbrahim'in dinî olarak öne sürdüğü şeyler ne olursa olsun, Ali'nin mümkünse bütün türleri, değilse bile en azından birini ele geçirip bu yolla geri kalanını tedarik etme yönündeki çabalarından vazgeçmeye hiç niyeti yoktu. İlk hedefi Sir Giles olmuştu. Ama Sir Giles elindeki türü geri almaya yönelik herhangi bir girişimin taşların çoğalmasıyla sonuçlanacağını net bir şekilde belirtmişti ve Ali'ye göre bu kutsala saygısızlık olmasının yanında bir de son derece can sıkıcı bir işti. Türlerin geri kalanının nerede olduğu konusuna günlerce bir açıklık getirmemişti. Görünüşe göre Reginald Montague'de bir tane vardı ama aynı zamanda -gazetelerden anladığı kadarıyla- Sheldrake'te de bir tane vardı; taş bir tane miydi yoksa iki mi? Ali, bulunduğu konum itibarıyla onu (veya onları) geri almak için bir dizi şiddetli ve başarısız girişimde bulunmayı göze alamazdı. Eğer ikisinden biri ne olduğunu fark ederse çağdaş Büyükelçi ve dindar Hacı daha istediğini elde edemeden onu Moskova'ya göndermek veya Tahran'a geri çağırmak konusunda anlaşmaya varabilirlerdi. Şimdiye kadar Doğu'nun öfkesini kışkırtacak bir şey yapmaya cüret edememişti. Ama büyük bir dikkatle Büyükelçilikteki arkadaşlarından birinin nabzını yoklamıştı; eğer gerekirse müsait bir vakitte aynı anda farklı yönlerden saldırmak için kendisiyle benzer niyetleri olan küçük bir grup toplamak niyetindeydi.

Ancak aklına gelebilecek en son şey Sir Giles Tumulty'nin onu aramasıydı. O sabah Büyükelçilik ve İngilizler arasında gerçekleşen ilk telefon konuşması bu değildi; Hacı ve Lord Arglay de bir süredir konuşuyorlardı. Başyargıç kısaca Bayan Burnett'in iyi olduğunu açıklamış ve Ealing'e gidip Sir Giles'ı öldürmek konusunda kararsız olduğunu eklemişti.

"Bunun Son'a ne gibi bir faydası olacağını düşünüyorsunuz?" dedi Hacı.

"Son'a ne gibi bir faydası olur, hiçbir fikrim yok," diye onu temin etti Lord Arglay. "Ama şu anda faydasını fevkalade görürüz bence. Sonuçta bizden Son yüzünden her şeyi ertelememiz beklenemez ya da Son'un kendisini ertelememiz gerekir. En azından bana öyle geliyor lakin ben bir metafizikçi değilim tabii."

"Bayan Burnett ne isterdi?" diye sordu Hacı.

"Beni tek zorlayan nokta orası," diye açıkladı Lord Arglay. "Hoşuna gideceğini sanmıyorum ama yine de bilmiyorum. Diğer herkes memnun olurdu. Ben de asılabilirim fakat eminim ki az çok bir yerlerde bir anıt heykelim olurdu, muhtemelen Epstein tarafından yapılırdı. Ben de Epstein'ı* severim. Eh, sanırım olmayacak."

Fakat Sir Giles'ı on beş dakika önce duymuş olsaydı bu yarı fantastik fikri harekete geçirme eğiliminde olabilirdi. Tumulty'nin taşla olan geçmişi Lord Arglay ve sekreterine karşı duyduğu öfkeyi gitgide artırmıştı. Birmingham'da ona -kendi ifadesiyle- yapılan casusluk, Arglay'in kaybettiği yarım saati incelemeyi reddetmesi, toplantıdaki arbede, Lord Arglay'in zihnini anlamaktaki acizliği, Pondon'un kurtarılması... Şimdi de

* Jacob Epstein. Ünlü bir heykeltıraş. (ç.n.)

Chloe'yi ele geçirmesine müdahale eden şeyin ne olduğu konusunda emin değildi. Ön hazırlık aşamasına her zaman yaptığı gibi dikkatle yoğunlaşmış, ardından Arglay onun gözlerinden nasıl baktıysa o da Chloe'nin gözlerinden bakmaya başlamıştı. Başyargıç'a karşı bir şey hissettiğini fark etmişti fakat bu his kendisine ait değildi mutlaka, yani Chloe'nindi. Arglay'i kullanıp onu bir kenara atmak için bu hissi kendi arzusuna çevirmeyi denemişti. Ama Chloe'nin kendi düşünce biçiminin uç noktalarına ulaşamamıştı, dışarıdan içeriye doğru çalışarak yalnızca bilinçli düşüncelerine hâkim olabilmişti. Belli bir yere kadar öyle bir hâkimiyet kurmuştu ki onun niyeti, Chloe'nin zihinsel ve ruhsal arzularının değişmiş şekliyle de olsa, Chloe'ye zorla kendi niyetiymiş gibi gözükmeye başlamıştı. Ancak o anda Lord Arglay arkadaşını onun alışkın olduğu ve sevdiği bir otoriteyle çağırdığında Giles'ın iradesi bir kenara itilmişti. Üzerine bir karanlık çökmüştü, elindeki taşı fark etmişti, taş ellerinde hareket ediyor ve onu geriye itiyor gibiydi. Ona karşı gücünü artırmasını tam vaktinde engellemek ister gibi bir anda taşı elinden fırlattı ve etrafının tekrar farkına varırken odanın etrafında birkaç öfkeli adım attı. "Bu lanet bir rüya mıydı neydi bilmiyorum," diye hırladı. "Ama o lanet olası şey beni yutacakmış gibi hissettim. Acaba Arglay ve kaltağından öç alma fikrine kendimi fazla mı kaptırıyorum? Bazen öyle olabiliyor ve bu da gözlem yeteneğini öldürür. Keşke onlara müdahale edebilecek birisi olsaydı. Ve Tanrım!" diye haykırdı. "Var zaten. Birlesmere'ye kendim önermiştim onu -o İranlı var ya işte."

Üzerinde düşününce anlık çözümün, daha iyisi olmadığı için bu olduğuna karar verdi. Prens Ali muhtemelen hâlâ taşı geri alma konusunda hevesliydi ve bu süreçte bir şekilde Chloe veya Arglay'i öldürse çok da iyi olurdu. Her halükârda sadece türlerini kaybetseler bile bu mutlaka onların canını sıkardı ve

en kötü ihtimalle eğer Ali veya arkadaşları başarısız olur veya sıkıntı çekerse, sonuçta Sir Giles'ın kendisine bir şey olmayacaktı. "Ali ve onun dişi tavuskuşları beraber savaşsınlar," dedi ve İran Büyükelçiliğini aradı.

Kendisine Sir Giles Tumulty'nin onunla konuşmak istediği ilk söylendiğinde Prens oldukça şaşırmıştı, tenezzül edip aramasına cevap verdi.

Sir Giles haddinden fazla haşindi. Kendisini rahat bırakmalarına karşın İranlıya o şeyi geri alma şansını verebilirdi. Kendisi rahat bırakılacak mıydı? Prens, aynı haşinlikle kabul etti. O zaman eğer istiyorsa taşın türleri Lancaster Gate ve o sekreter kış uykusuna her nerede yatıyorsa oradaydı.

"Ama neden," dedi Prens ihtiyatla, "neden bunu bana söylüyorsunuz?"

"Cehennemin dibi, ne önemi var!" dedi Sir Giles. "Senin benim peşimde olduğunu düşündüğümde ona bir tanesini vermiştim, sırf sen ve hurma yiyen yoldaşlarına biraz ders olsun diye. Ama şimdi Arglay canımı sıkıyor ve ben türün sende olmasını tercih ederim."

Prens, Dışişleri Bakanlığının bunu zar zor kabul edeceğini düşündü ama söylemedi. Bu Sir Giles'ın da aklına gelmişti, ne var ki kayınbiraderine o kadar kızgındı ki Avrupa'daki hiçbir Dışişleri Bakanlığı umurunda değildi.

"Eh, al işte," dedi. "Sanırım bu işi yapması için birini tutabilirsin."

"Orasına bakacağım," dedi Prens. "Eğer bu doğruysa size teşekkür edemem ama en azından sizi görmezden geleceğim."

"Ne yapacaksın?" diye neredeyse bağırdı Sir Giles ama kendini toparlayıp ahizeyi sertçe kapattı. "Umarım kıza saldırıp

Arglay'i de öldürürler," diye düşündü kendi kendine, Wandsworth'e gitmek için hazırlanırken.

Prens'in aldığı kesin tedbirler, doğal olarak, hiçbir zaman açıklanmadı. Ama Chloe olaysız bir günün ardından eve dönene kadar bu tedbirler çoktan uygulanmıştı. Prens'in arkadaşı Brighton'a ve Reginald Montague'nün yanına gitmek için Londra'dan ayrılmıştı. Ve kendisi de geceyi bekliyordu.

Chloe ve Başyargıç türlerin hepsini ele geçirmeye kalkıp onlarla birlikte İngiltere'den kaçma ihtimalini ciddi ciddi düşünmüşlerdi. Ama özellikle taşı kullanmaya veya Chloe'nin deyimiyle ona zorla bir şey yaptırmaya karşı istekleri gittikçe azaldığından her ikisi de bu tür uç tedbirler alma konusunda hazır değillerdi. Lord Arglay'in Sheldrake'teki türün ilhak edilmesi hususunda bazı tereddütleri vardı, sonuçta adam onun için para ödemişti ve yasal olarak ondan faydalanmakta herhalde hakkı vardı. Rich Belediye Başkanı ise Başyargıç'ı arayıp hasta olan insanlar adına bir basın açıklaması ve dilekçe hazırlamasını istemişti. Lord Arglay bunun ilk taslağı üzerinde, yüzünde alaycı bir gülüşle biraz zaman harcamıştı. Gazetelerden anladığı kadarıyla Rich hâlâ içten içe kaynayan bir huzursuzluk içindeydi. Oliver Doncaster uğramıştı, Chloe'nin yanında nasıl davranacağı konusunda oldukça kararsızdı ve her şeyin normal gözüktüğünü fark edince bir hayli hayal kırıklığına uğramıştı. Kimse Chloe'nin önceki gece söylediklerine dair bir imada bulunmadı ve Başyargıç da odada olduğu için Oliver Chloe'nin davranışına dayanarak konuyu açma fırsatını bulamadı. Fazlasıyla kasvetli bir şekilde oradan ayrılırken Lord Arglay Chloe'ye baktı. "Tabii ki Giles'tan hoşlanmıyor," dedi.

"Ama benim hakkımda ne düşünüyor?" diye sordu Chloe ümitsizce.

"Hayal dahi edemiyorum," dedi Lord Arglay. "Hatta o bile edemez. Sen edebilirsin ama şu anda buna gerek yok. Çünkü ben son derece eminim ki Austin -Austin hem de!- asla şöyle dememiştir: *Attribuat igitur rex legi, quod lex attribuit ei, videlicet dominationem et Potestatem. Non est enim rex ubi dominatur voluntas et non lex.* Bracton'ın sesini duyduğunda onu tanımaz mısın evladım? 'Binaenaleyh, bırakın hukuk krala ne verdiyse kral da hukuka onu versin; yani hâkimiyet ve güç. Çünkü hukukun değil de iradenin hüküm sürdüğü yerde kral yoktur.' Atıflarını kontrol etmemişsin Chloe, dolayısıyla bu sayfadaki bütün alıntıların yanlış."

Chloe dudağını ısırdı, atfın üzerini çizdi ve hukuk tarihine geri daldı.

O gece eve döndüğünde bu talihsiz hata hâlâ canını sıkıyordu ve bu hatanın haftalar evvel, taş zihnini meşgul etmeden önce yazdığı bir sayfada olması daha da sinir bozucuydu. Çünkü verimli bir sekreter olmakla iftihar ediyordu ve Lord Arglay'in oldukça hoş ama bir hayli katı eleştirisi hoşuna gittiği kadar onu strese de sokmuştu. Hoşuna gitmişti çünkü arkadaş oldukları için Lord Arglay bunun bir önemi yok gibi davransaydı çok daha kötü olurdu diye düşündü şapkasını çıkarırken. "Şüphesiz bunun sebebi," demişti Arglay, "engin bir âlemde yaşayan kâhin ruhunun olacak şeyleri rüyada görmesidir. Ama onun göçüp gitmiş yasa koyucular hakkında çok fazla rüya görmesine izin verme olur mu? Veya öyle olduğunda bize haber ver." Chloe kendisine tekrar kızıp kahve yaptı.

Fakat bu olay ona zaten normalde fazla üzerinde durduğu yetersizlik ve boşluk duygusunu çok daha net bir şekilde hissettirmişti ve yatağa da bu hislerle gitti. Bir yandan Frank Lindsay'in ona öfkeli olması (ve şu an bile haklı olup olmadığı ko-

nusunda emin değildi), öbür taraftan Lord Arglay'in onu eleştirmesi (ve aşırı derecede dikkatsiz davrandığından fazlasıyla emindi) kendisini kâfi derecede faydasız bir yaratık gibi görmesine sebep olmuştu. Frank'in kızgın olup olmamasının çok da umurunda olmadığı doğruydu ve bir bakıma Lord Arglay'in hoşnutsuz olup olmaması da umurunda değildi; biri anlamıyorsa, yani onun elinden bir şey gelmezdi, ve diğeri onu ne kadar mutsuz ederse etsin, ki bunu gerekli ve haklı olarak yapıyordu, onun yanında her zaman güvende olurdu. Yine de duygusal ve zihinsel hayatının tek neticesi bu muydu yani? Herkesin canını sıkmak! Camın karşısında kendisine bakıp son birkaç günde yaşanan birçok olayda merak ettiği gibi Hacı'nın "ismin alnında" olduğunu söylediğinde ne demek istediğini merak etti. O ve Lord Arglay'in inanmayı seçtiği Tanrı'nın ismi miydi bu? Tanrı'ya inanmaya karar verdiğinde ne yapardın? Şimdiye kadarki eğitiminin ona öğrettiği kadarıyla kendi iradeni O'nun iradesine bırakırdın herhalde. *Non est enim rex ubi dominatur voluntas* -çünkü iradenin hükmettiği yerde kral yoktur. Ama Bracton -ah ne kadar aptaldı!- feodal hukuktan bahsediyordu... Yavaşça geri gidip el çantasından taşın türünü çıkardı, yastığının altına koymak istiyordu. "Arzu'nun Sonu... Senin ve benim aramdaki taş." İradenden vazgeçtin değil mi? İraden kendi başına kalınca çok zayıf sonuçlar ortaya çıkardı değil mi? *Attribuat igitur* -bırakın kral hukuka tabi olsun... Ama hukuk nasıl bulunurdu? "Taşa giden yol", "taşın içindeki taş", "taş, Lord Arglay, Tanrı, Arzu'nun Sonu." Çocukken yaptığı saçma dualar bu anlama mı geliyordu o zaman? "Cennetteki Babamız," diye düşündü. "Senin adın kutsaldır, senin krallığın galip gelsin, gökte olduğu gibi yerde de senin iraden yerine gelsin." Ama bu ne anlama geliyordu?

Elbette eğer bütün bunlar bir anlama geliyorsa, henüz bunları anlamadığına inanmak gayet kolaydı, ama öyle bir durumda da

anlamayı çok, çok istiyordu; ve gerçekten de vücudu, zihni ve diğer her şeyiyle Arzu'nun Sonu'nu arzuluyordu. Bunu düşünmeye devam ederek, o görkemli yakarış ritüelinin ilk birkaç cümlesini kendi kendine tekrar etmeye çalışarak taşın türünü yastığının altına koydu ve kendini uykuya bıraktı.

Daha doğrusu kendini düşünmeye bırakmıştı. Ama Chloe'nin başka durumlarda da keşfettiği gibi yatak, düşünmek ve uyumayı sırayla deneyip yapmak için pek iyi bir yer değildi. Yeteri kadar düşündüğünü ve artık uyuması gerektiğini fark ettiğinde -ertesi gün alıntıları daha fazla karıştırır diye korkuyordubunun için çok geçti. Önceki düşüncelerinden bazıları yarım yamalak aklına geldi ve Chloe onları anlayamadan kayboldu. Kalkıp kitap okumayı düşündü ancak okumak istediği bir kitap yoktu -ne Bay Ford Madox'un romanları ne de Sir Edward Marshall Hall'un hayatı (ki iki hafta önce hukuku ve kendi ilgi alanını birleştirmesi gerektiğini düşünen Chloe, boş zamanlarında işiyle bağlantılı şeyler okuması gerektiği fikrinden kendini tam olarak kurtaramamıştı). Ve nasıl...

Aniden kaskatı kesildi. Bir ses, kesinlikle bir ses duymuştu. Yalnızca bir kapı kolu sesiydi. Çok çok hafif bir tık sesi gelmişti. Kapılar geceleri ses çıkarırdı ama kapı kolları? Kapı kollarından birinin tık sesi çıkarıp çıkarmadığını anlamak için aceleyle etrafına bakındı. Birisi taş için mi gelmişti? Panik içinde iki elini de yastığının altına soktu ve parmakları taşın etrafına sarıldı. Ay ışığı yatağının yanından odanın yarısını aydınlatıyordu; muhakkak hiç kimse görünmeden yatağın -ve Chloe'nin- başına ve taşa ulaşamazdı. Gözlerini zar zor yatağın ayak tarafına çevirmeye başladı ama sonra orada birisi olma ihtimaline karşı ve uyuduğu düşünülsün diye gözlerini sımsıkı kapattı, sonrasında ne olduğunu görmek için biraz açtı. Bir yerlerde

belli belirsiz bir hareket vardı, birisi nefesini vermiş gibi, sonra tekrar bir sessizlik oldu. Chloe'nin sağ eli taşı kavrarken diğer eli yatak çarşaflarını sıkıca tuttu.

Eğer, eğer orada birisi varsa ne yapacaktı? Ah, keşke şimdi Lord Arglay burada olsaydı!

Bir anda, hâlâ çaresizce etrafını izlerken ona ne söylediğini hatırladı. "Bana gel," demişti evet ama nasıl gidecekti? Ah, o gelse olmaz mıydı? "Bana gel." Ama nasıl? Taşla elbette. Sadece taşı kullanması gerekiyordu ve sonra güvende olacaktı. Mutlak güven hissinin heyecanıyla bilinmezliğe burun kıvırdı, eğer bir bilinmezlik varsa tabii. Ve vardı; bir saniyeliğine karanlığın köşesinde bir parmağın ucu gözüktü. Gecenin içinde bir şey ona doğru hareket ediyordu. Eh, bir şey olmazdı, gelmeye devam edebilirdi. Sadece dilese yeterliydi, taşı kullanmak için yalnızca... dilemesi gerekiyordu. Derin, dehşetli bir acı içerisinde önüne sunulan seçeneklerin ne olduğunu anladı.

Düşünceleri zihninden Niagara Şelalesi gibi akıyordu. Lord Arglay ona kullanmasını söylemişti ama Lord Arglay bile taş konusunda onun gibi hissetmiyordu ve Frank'e açlıktan ölmek üzere olsa da taşı kullanmayacağını söylemişti. Ayrıca bu adam ne yapıyordu ve çığlık atarsa ne yapacaktı; eğer çığlık atarsa belki Bayan Webb bu sefer gelmezdi ama ya gelirse o zaman ne yapardı? Ah, ne adaletsiz bir işti bu. Taşı nasıl olur da kullanırdı? Ama bu kişi her kimse yakınına gelirse taşı kullanmamaya nasıl dayanacaktı? Adam muhtemelen ellerinin boş olup olmadığını görmeye çalışıyordu, eh değillerdi. Elimde olup olmadığını bilmeyecek, diye düşündü. Ayağa kalkıp ışığı açmak, taşla ona bir hamle yapmak için meydan mı okumalıydı? Hayır, bu çok riskliydi, Chloe'nin aklına gelmeyen bir şey düşünebilir ve belki de taşı ondan çekip alabilirdi. O zaman taşı

kullanabilirdi, sonuçta onu korumak için kullanacaktı. Taşın kendisi için yapamadığını Chloe yapıyordu. Onu koruyordu. Din tarihi okuyucusu olmadığı için Chloe bu yakarışın gücüyle neler yapıldığını veya Mutlak Kudret'e tabiliği korumak için insanların ne denli bir tutku ve kaygıyla mücadele ettiğini bilmiyordu. Fakat çaresizlik içinde kiliselerin, kralların ve piskoposların reddetmediği şeyi reddetti; aldanmayı reddediyordu, Tanrı için faydalı olmaya çalışmayı reddediyordu ve ıstırap içinde olduğu için daha da içtenlikle dua ediyordu. O acı içinde kıvranırken Tanrı onu temizledi, içine bir berraklık aktı, yüzüstü döndü ve yastığın altında iki eliyle taşı tutarken hareketsiz bir şekilde uzandı, yalnızca nefes nefese, "Senin iraden... yapsın... eğer Sen dilersen yaparsın, yoksa..." dedi. Haydutun baldırına dokunduğunu hayal etti ve her bir siniri tir tir titrerken, "Yoksa... yapmazsın," diye ekledi.

Karanlığın içinde Prens Ali neredeyse neşeli bir hareket yapacaktı. Eve, Büyükelçilik çevresindeki yancılara yancılık yapan bazı kişilerin yardımıyla girmişti; gizli servis, ki en önemsiz elçi bile gizli servisten muaf olmazdı, zaman zaman işe yarayan bağlantılar kurmasını sağlıyordu ve o gün öğleden sonra kiralık oda arayan bir beyefendiyi akıllıca sorgulaması sayesinde Chloe'nin hangi odada kaldığını öğrenmişti. Taşı fiilen geri alma konusunda kimseye güvenememişti ama Chloe'yi hâlâ uyanık bulmak onun dikkatini dağıtmıştı. Uykuya, karanlığa ve kloroforma bel bağlamıştı; fakat Chloe uyanık bir halde yatarken ay ışığını geçmeye cesaret edememişti, çünkü taşın ne kadar hızlı çalıştığı konusunda bir fikri vardı ve boş bir yatakla karşı karşıya kalmayı hiç istemiyordu. Ama şimdi yüzüstü döndüğü için elinde bir fırsat vardı. Büyük bir dikkatle kloroformlu bezi eline aldı ve tam o anda bir bulut yavaş yavaş ay ışığını gölgelemeye başladı. Prens tereddüt etti ve tamamen karanlık

olmasını beklemeye karar verdi; beklerken sol eliyle el fenerini çıkardı ve yapacaklarını zihninde tekrarladı. Yatağın başına doğru birkaç sessiz adım atacaktı, el feneri kızın başına, bez de ağzına doğru hareket edecekti. Taşın yastığının altında -veya belki boynuna astığı bir torbada- olacağından hemen hemen emindi; her halükârda kız bilinçsiz haldeyken odanın ışığını açarak rahat rahat taşı arayabilecekti. Öyle hissediyordu ki büyük bir öfkeyle dolu olan inancını tatmin edecek tek şey, kutsal eşyaya yalnızca ona sahip olarak bile büyük bir saygısızlık eden kadını yok etmek ve tanrısına yapılan hakaretten ötürü ondan öcünü almaktı. Ama öyle kolay kolay rahata eremezdi, bizzat Allah onu cezalandırmalıydı. Ay ışığı gitmişti, oda karanlığa bürünmüştü, parmağı fenerin düğmesinin üstündeyken öne doğru bir adım attı.

Chloe kendisini o son hareket için döndürdüğünde kalbi çılgınca atıyordu ve nefesleri kesik kesik dışarıya çıkıyordu. Şimdi yatakta uzanırken hem nefeslerinin hem de kalbinin daha sessizce ve daha rahatça hareket etmeye başladığını hissetti; uzun, derin nefesler aldı ve buna karşılık kalbi de o ritme uyum sağladı. Zihninde hâlâ karanlığın içindeki parmağın ucunu veya artık parmağın ucunu değil parmağın kendisini görüyordu ve arkasında sanki o elden ileriye itilmiş gibi duran meçhul bir şekil vardı; bunun birkaç dakika önce gördüğü parmak olmadığını fark etti. Böylece bu iki soluk şeklin arasında yattı, birisi hatırladığı öbürü de gördüğü şeydi, fakat ikisi de oradaydı ve uykudan önceki belirsizlik evresindeymiş gibi bu ikisinin bir araya gelip soluk ama gitgide artan bir ışık akımı oluşturduklarını hayal meyal fark etti. Onun ötesinde bir yerlerden, ellerinin taşı sımsıkı tuttuğu yerden, o dar ışık çizgisi belirdi; Chloe o ışığın içinde yattı, ışık içinden ve etrafından geçerken onu hiçbir şey engellemedi. Bu onun zihninde berraklaştıkça,

içinden daha açık bir şekilde o acıyla oluşturduğu formülü tane tane söyledi ve en sonunda bilinçsizce formülün kendisini bırakıp içinde yatan anlama odaklandı.

"Yap ya da yapma," diye sessizce mırıldandı ve kendini zihinsel olarak da hareketsizliğin içine bıraktı ki bu eylem engelsizce meydana gelebilsin ya da gelmesin. Işık ansızın etrafında büyüdü; bir anlığına bir ağırlık ağzına dokundu ve eğer yakarışı sesli olsaydı onu bölebilirdi. Bütün vücudu bir nota misali titredi ve uzaklardan, Süleyman'ın evinin kapısında bir trompet uzunca, şafağı selamlar gibi öttü.

Dışarıda devriye gezen polis memuru yavaşça yoldan aşağıya gelmiş ve birkaç metre öteden Bayan Webb'in kapısının önünde karanlık bir yığın olduğunu görmüştü. Ona doğru koştu, bir anlığına üzerine eğildi, sonrasında doğrulup düdüğünü çaldı. Oraya yığılıp kalan şey bir adamın cesediydi; sonrasında yıldırım çarpmış gibi yandığını ve kemiklerinin çok uzak bir mesafeden yere atılmış gibi kırıldığını gördüler. Polis memurunun düdüğü şafağı selamlayan uzun bir ötüş gibi tekrar duyuldu.

On Beşinci Bölüm

Frank Lindsay'in Sahip Olma İsteği

Ne Bayan Webb ne de Bayan Burnett'in o sabahki soruşturmada polise pek bir yardımı dokundu. İkisi de cesedi tanımamıştı ve ceset evin ön kapısına yığılıp kalmış halde olmasına rağmen ölü veya diri, kapıdan içeriye girmiş olduğunu gösterecek hiçbir şey yoktu. Bunun yanında kırıklar ve yanıklar, malum bu ceset hem yanık hem kemikler kırıktı, bu iki kadının kaldırabileceği şeyler değildi ve görevli müfettiş cesedin uzak bir mesafeden getirilip buraya bırakıldığı fikrine yönelmişti. Olağan soruşturmalar başlatılmıştı, bir iki kez alayla Rich'teki taşın bundan sorumlu olma ihtimaline değinilmişti. Bayan Burnett'in iş yerine gitmek için çıkması önlenmemişti ama gerçekten beyan ettiği gibi Lord Arglay'e gidip gitmediğine dikkat edilmişti; çünkü, birilerinin belirttiği gibi, çağdaş kızlara güven olmazdı. Polis olaya müdahale etmedikleri için memnundu, çünkü oldukça kısa bir zaman içinde İçişleri Bakanlığı bu

olayın mümkün olduğu kadar gizli tutulmasına yönelik imalar yapmaya başlamıştı ve bir gazetecinin tesadüfen bir sabah gazetesine koyduğu o son dakika haberinin devamının getirilmemesi daha iyiydi.

Başyargıç sessizce Chloe'nin dün gece yaşadıklarını anlatmasını dinledi.

"Ve o ötme sesi devam etti," diye sonlandırdı cümlesini Chloe. "Bunun yalnızca bir polis düdüğü olduğunu ve ışığın da sadece aydan geldiğini anlayana kadar epey bir zaman geçmiş gibiydi. Sonra o şey neyse gittiğini anladım, o yüzden ayağa kalkıp camdan dışarı baktım. Ve oradalardı."

"Polis mi?"

"Polis. Beni gördüler ve ben de bir iki soru sordum, onlar da daha çok soru sordular, Bayan Webb hakkında da sordular. Ama bize hiçbir şey yapmadılar. O şeyin... benim gördüğüm şey mi olduğunu bilmiyorum."

"Olmayabilir," dedi Arglay. "Ama bence olması mümkün. Sen... akıbetini gördün mü?"

"Evet," dedi Chloe, yüzü bembeyazdı ama sebebi dehşet veya korku değil, huşuydu. "Yıldırım çarpmış gibiydi."

"Giles değil miydi?"

"Daha önce hiç görmediğim birisiydi," diye yanıtladı Chloe. "Siyahi bir adam, bir yabancı sanırım. Zenci değil ama doğulu birisi."

"Bir İranlı gibi mi mesela?" diye sordu Lord Arglay. "Ama senden nasıl haberleri olduğunu anlamıyorum. Yani Hacı'ya bir şey bilip bilmediğini sorabiliriz, bu işin içinde olduğunu sanmıyorum. Şiddeti önemsemiyorsa da seni önemsiyor gibi gözüküyor."

Chloe ayaklarına bakıp hiçbir şey söylemedi ve bir an sonra Başyargıç konuşmaya devam etti. "Evet, onunla konuşacağız, ayrıca ben Bruce Cumberland ile de konuşacağım. Bu işin yayınlanmasını istemez, eğer bunu İranlılar yaptıysa. Hem de seni bazı sıkıntılardan kurtarabilir. Her halükârda sen artık burada kalacaksın."

"Evet," dedi Chloe sadece, "kalacağım. Bayan Webb'e bir not gönderip durumu açıklasam mı?"

"Gönder," dedi Arglay. "O sırada ben de telefon edeyim."

Bruce Cumberland haberi aldığında, kendisinden beklenen adımları attı. Polise soruşturmalarında dikkatli olmaları ve bu soruşturmaları İran Büyükelçiliğinden herhangi bir üyenin kaybolup kaybolmadığını keşfetmeye yöneltmeleri konusunda uyarıda bulunuldu. Ancak Lord Arglay, Hacı ile konuşmasını bitirmeden önce Lancaster Gate'e bir ziyaretçi geldi.

Bay Frank Lindsay gazetedeki yazıyı görmüştü ve gazeteyi okuyanların arasında o caddenin Chloe'nin caddesi olduğunu bilen bir tek oydu. Chloe ile "o sabah bulunan adamın cesedi" arasında ciddi bir bağlantı kurmamıştı ama bunun tedirgin bir araştırma yapmak için bir fırsat doğduğu fikri zihninde belirmişti. O fırsatın içinde kıvrılıp yatan, nefis bir zehir gibi capcanlı bir başka ihtimal vardı. Bazen isteyerek bazen de istemeyerek Merridew'un teklifini değerlendirmek gerekiyordu ve bu gereklilik her seferinde daha acil ve daha mantıklı hale geliyordu. Fakat ne kadar mantıklı gözükmeye başlasa da, sonuçta Chloe'ye hiçbir zararı dokunmayacak ve kendisine pek çok faydası olacaktı, şahsi gururunu hüzünlü bir şekilde feda etmeden bu işi nasıl yapacağını çözemiyordu. Chloe yaptığı öneriyi neredeyse, hatta oldukça kaba bir şekilde reddetmişti, onu kovmuştu, ona yazacağına söz vermişti ve yazmamıştı.

Sınavı için de olsa, Merridew'un bahsettiği ücret için de olsa (elbette bunun onun için pek de önemi yoktu, yalnızca bir ücretti, başka bir şey değil), Lindsay bir uzlaşmaya doğru nasıl bir adım atılacağını bilmiyordu. Oysa bir işe yaraması için vaktinde yapılması gerekiyorsa, eğer (diyordu kendi kendine) araları tekrar eskisi gibi olacaksa -ve bunu derken aslında aralarının eskisinden çok daha iyi olmasını kastediyordu da pek farkında değildi- bir uzlaşmaya varma ihtiyacı gün geçtikçe daha da acil hale geliyordu. Chloe'nin kin besleyeceği yoktu, ama onun ortaya çıkabilecek her türlü olayı unutup yok saymaya bu kadar hazır olması canını oldukça sıkıyordu; biraz utanç verici bir şey gibi geliyordu ona ve Lord Arglay'in yapması için ona cesaret verdiği şeylerden birisinin kendini alçaltması olduğu konusunda şüpheleri vardı. Elbette konu Frank olunca öyle değildi, o zaman bile Chloe zarif davranma fırsatını böylesine hızla ortadan kaldırdığı zaman onun da zarif davranması zordu. Onun yürüdüğü yerde Chloe koşuyordu ve Frank yürümenin daha güzel bir hareket olduğunu düşünüyordu. Şimdi bir de caddedeki ceset olayı vardı ve evet, gerçek bir endişe duymak kabul edilebilirdi. Ve bu endişe, ona farklı şekillerde ödeme yapacaktı ama orasını düşünmüyordu elbette, ölü bedeni düşünüyordu. Son derece haklıydı fakat daha isabetli bir bakış açısından bakan birisi ona ayrıca ölen bir ruhu düşündüğünü ve bu ruhun kendi ruhu olduğunu söyleyebilirdi.

Chloe, Lancaster Gate'te olmalıydı ve Frank de hayli gergin bir şekilde Lancaster Gate'e gitti. Telefon ederek endişesini yeteri kadar belli edebileceğini düşünmemişti; eğer mümkünse, eğer Başyargıç aradan çekilirse, fiilî bir buluşma, bir el sıkışma, güven verici bir kucaklama gerekliydi sanki. Her ne açıdan bakarsa baksın Lord Arglay'in aradan çekileceğini umuyordu.

Hizmetçinin Chloe ile konuşmasını ve Chloe'nin kendisine attığı bakışı gören Lord Arglay, Hacı ile yaptığı sohbeti kısa kesti ve Bay Lindsay'in aradığını duyunca aradan çekilmek için hemen birkaç adım attı. "Gideceği zaman beni arayabilirsin," dedi. "Eğer bunun daha kibar olacağını düşünüyorsan. Ama sen bilirsin. Hacı henüz gelmiyor."

"Ama gitmenizi istiyor muyum bilmiyorum," dedi Chloe tereddütle. "Hayır, özür dilerim, öyle söylemek istemedim. Sanki öyle bir hakkım varmış gibi konuşmak istememiştim..."

"Öyle hissediyorum ki," dedi Lord Arglay, "Tanrı -insanın bu fikri böyle kolayca kabul edebilmesi ne tuhaf; sanırım sebebi atavizm- benim gitmemi tercih ederdi, en azından senin dostunun içindeki Tanrı. Nezaket her yerdedir ve bu da tabiri caizse onun bir örneği. Ayrıca artık senin güvende olduğunu biliyorum, onun da bilmesini isterim."

Chloe, Bay Lindsay'i rahatlatmak için elinden gelen dostça çabayı gösterdi, ancak içten içe onun rahatlayıp rahatlamamasının aslında pek de umurunda olmadığını hissediyordu. Tabii eğer, işaretlerini görmekten korktuğu için bakmadığı bir değişimden (dönüşümden) geçmemişse. Geceki olaydan hiç bahsetmedi ve ilk başlarda taştan söz etmemeye büyük özen gösterdi. Yine de taş sürekli aklında olduğu için, ona göre çok genç, çok bilgisiz ve çok iyi niyetli olan bu çocuğun, kendisi gibi hissetmesini ya da en azından kendisinin ne hissettiğini görmesini dilediğini fark etti ve yaklaşık on beş dakika sonra artık gitmesinin iyi olacağını hissettiğinde, tereddütle şöyle dedi: "Geçen gece olanlarla ilgili durumu anlıyorsun, değil mi Frank?"

İçsel düşünceleri taşla meşgul olan Frank da neşeyle, "Elbette, elbette. Endişelenme, hiç sorun değil. Ne demeye çalıştığını anlıyorum," dedi ve bilmem kaçıncı kez taşın Chloe'nin yanında

mı olduğunu yoksa onu Highgate'te mi bıraktığını merak etti. Taş masaların hiçbirinin üzerinde değildi ama el çantası daktilonun yanındaydı; acaba...

"Lord Arglay ile konuşmak ister misin?" dedi Chloe.

Bu, gitmesini beklediği anlamına geliyordu, Frank hızlıca düşündü; eğer evet derse Chloe odadan çıkar mıydı? Yoksa bir hizmetçi mi gönderirdi? Taşa duyduğu ihtiyaç gittikçe ivedi bir hale geliyordu, gerçi elbette, belki kızı eve götürebilirdi. Ama taşı nerede saklıyordu? Acaba boynuna astığı bir torbanın içinde miydi? Kızlar öyle yapardı ve sonra... Zihni bile bunun için ne tür önlemler alınması gerektiğini ve bu önlemlerin içinde ne tür ihanetler olabileceğini düşünmeyi reddetti. Arkadaşlardı sonuçta. "Evet," dedi, sonra kızın gidip Lord Arglay'e bizzat haber vermesi için dua etti.

"Belki böylesi daha iyi olur," dedi Frank Lindsay.

Chloe -yolda azimle yürümeye devam ediyordu- onu öptü, elini sımsıkı tuttu, kapıya gitti, ona son bir kez gülümseyip kayboldu. Ve Frank, hızla ve sessizce, gözleri kapalı kapının üstünde, Chloe'nin çalışma masasına yürüdü; çantayı açtı, taşı yokladı, eline aldı, baktı ve onu anahtarlarının ve parasının arasında en az belli olacağını düşündüğü yere, pantolonunun cebine sokuşturdu, çantayı kapattı, neredeyse pencereye koşuyordu. Ve o noktada bile, Chloe Başyargıç için kapıyı açıp bir sekreterin yapması gerektiği gibi usulca kenara çekilerek işvereninin içeri girmesini sağlamadan önce, ona pişman olması için iki üç dakika tanınmıştı. Bu özenli itaat her zaman Lord Arglay'in hoşuna gitmişti ve son birkaç günde yaşananlardan sonra ona gittikçe artan bir keyif veriyordu, sanki ofisini kaplayan müzmin bir ritüeldi bu ama çok daha keyifli, değerli ve bir bakıma geri kalan şeylerden daha önemliydi.

Bay Lindsay ile el sıkıştı. Bay Lindsay Bayan Burnett'i işte rahatsız ettiği için biraz tuhaf bir şekilde özür diledi. Lord Arglay Bayan Burnett'in arkadaşlarının hepsinin onu çalışırken her saatte rahatsız etmekte özgür olduklarını söyledi, ayrıca algısı sayesinde iş artık kendi işi olmaktan çıkıp Chloe'nin işi olmaya başlamıştı. Bay Lindsay gazetede gördüğü yazının onu endişelendirdiğini söyledi, caddede birtakım kargaşalar, hatta bir saldırı olabileceğinden korkmuştu. Lord Arglay kendisinin de aynı şeyden korktuğunu ve Bayan Burnett gelince çok rahatladığını söyledi. Bay Lindsay Lord Arglay'e büyük ölçüde borçlanmıştı. Lord Arglay Bayan Burnett ile olan ortak arkadaşlıklarından ötürü Bay Lindsay'in kendi evini böyle zamanlarda veya herhangi bir zamanda kullanabileceğine inanmasını umuyordu. Hizmetçi, İbrahim Bey'in geldiğini haber verdi. Bay Lindsay bir kez daha gitmek mecburiyetindeydi. Lord Arglay bu durumdan üzüntü duysa da anlaştılar ve Bay Lindsay ayrıldı. Hizmetçi, Bay Lindsay'i uğurladı.

Onun gidişiyle çalışma odasında kalan üç kişi, ortak bir endişe içine girdi. Ön kapının kapanma sesi duyulduktan sonra Hacı, "Ali'ydi," dedi.

"Yeğeniniz olan Ali mi?" dedi Lord Arglay.

"Yeğenimdi," diye yanıtladı Hacı. "Ama bizi ayıran yalnızca ölüm değildi, çünkü o da taşa vahşice sahip olmak istiyordu."

Lord Arglay onlara oturmaları için işaret verirken, "Hacı," dedi, "tüm dünya bu konuda onunla hemfikir gibi gözüküyor."

"Bu hepimiz için daha kötü," dedi Hacı üzgünce.

"Peki bundan emin misiniz?" diye sordu Arglay kendisi de otururken.

"Onu görmeden ne kadar emin olabilirsem o kadar eminim," dedi İbrahim. "Bu sabah Büyükelçilikte değildi, kimse nereye gittiğini bilmiyor ve ben onun akılsızca arzuladığı şeyi biliyordum."

"Haneniz için çok üzgünüm," dedi Lord Arglay. "Çünkü bu iş gittikçe korkunç bir hale geliyor. Ama diğerleri için bize dün gece neler yaşandığını anlatabilir misiniz? Bu adam neden öldü?

Hacı, Chloe'ye baktı. "Söyleyin bana," dedi. "Odanızda birisinin olduğunu anladığınızda ne yaptınız?"

Chloe anlatmaya çalıştı. "Taşı kendim için kullanmamam gerektiğini düşündüm," dedi. "Ve kendisi için ne dilediğini bilmiyordum, ben sadece onun bunlarla baş etmesini umdum."

"Kendisini kullanarak mı?" diye sordu Hacı yumuşak bir şekilde.

"Sanırım," diye itiraf etti Chloe. "Ne yapmam gerektiğini bilmiyordum."

Hacı yavaşça başını sallayarak onayladı ve Lord Arglay'e baktı. "Neler olup bittiğini anlamanız lazım," dedi. "Bin yıldır mümkün olmayan bir şey yaşandı."

"Buna pekâlâ inanıyorum," dedi Lord Arglay. "Bu durumda bin yıl bir güne göre bir hayli az kalıyor. Ama bu şeyin ne olduğunu hiç anlamıyorum."

"Bu Kutsal Eşya gözlerden uzak bir yerde tutuluyordu," diye cevapladı İbrahim. "Yüzyıllar boyunca öyleydi ve tüm bu zaman içerisinde onu muhafaza eden hiç kimse ona yaklaşmadı veya dokunmadı. Giles Tumulty onu çaldığından beri insanlar kendi akıllarına göre onu yakalamaya çalıştı. Ama bu kadın kendi iradesini onun kullanımına sundu ve ikisi arasında, diğer Saklı Olan'ın görünür kıldığı o birlik gerçekleşebilir."

"Diğer Saklı Olan nedir?" diye sordu Lord Arglay.

Hacı tereddüt etti, sonra gözlerini Chloe'ye çevirdi ve ona bir soru soracak gibi oldu. Alnına baktığında ne tür bir cevap gördüğüne dair Chloe'nin bir tahmini yoktu ama sonra Hacı alçak, dikkatli bir sesle konuştu:

"Bilge Süleyman'ın -Selam üzerine olsun- tacında," dedi, "bir taş vardı ve bu taş yaratılışın ilk maddesiydi, kutsal ve dehşetliydi. Ama Kral'ın elinde bir yüzük vardı ve yüzükte taştan daha kutsal ve daha dehşetli olan bir başka sır vardı. Çünkü yüzüğün içinde yaratılışın ruhu olan ışığın bir noktası vardı; birliğin ihtişamı, güzelliğin bilgisi, dünyaların aynasındaki adil ve doğru ilahi suret. Bu Süleyman'ın adaleti ve hikmetiydi; onun aracılığıyla bütün ruhlar ona beyan ediliyor ve bütün davalar haklı bir hükme bağlanıyordu. Ayrıca kutsalların kutsalının içinde, Kral'ın kendi yaptığı tapınakta Kral tacını sandığın üstüne ve Keruvların kanatları arasına koyup elini onun üstüne tutunca yüzüğün ışığı taşa vurmuş ve her şey huzur bulmuştu. Ama Kral hataya düşüp sahte tanrılara sunaklar inşa etmeye başlayınca ışığın taşa vurmasına artık cesaret edememişti, ayrıca yüzüğü bir kenara kaldırmıştı ve denilir ki Asmodeus onun tahtında yedi sene oturmuştu. Fakat belki de Kral, Asmodeus ruhunun ne kadar derinine yerleşmiş olursa olsun, bu kadar uzun süre boyunca tahtından ayrı kalmadı. Ve yüzüğün nerede saklandığını bilmiyorum, hanemdeki kimse de bilmiyor; eğer yeryüzündeyse de son derece gizli. Ama onun ışığı taşın ve taşın bütün türlerinin içinde, gücü de taş ile birliği arayan herkesin ruh ve bedeninin içinde; böylece kim ona öfke, nefret veya kötücül bir arzuyla dokunursa, o kişi ışık ve birliğin ihtişamının gücü, boyunduruğu altına girmiş olur. Ve sanırım benim yeğenim de bunu yaptı ve çarpılmasının ve dışarı atılmasının sebebi buydu."

Doğrudan Chloe'ye baktı. "Ama yazıklar olsun sana," dedi, "eğer şimdiden sonra taştan da öte olanın iradesine kendi irade ni verdiğini unutursan."

Chloe haykırarak ayağa fırladı. "Bu doğru değil," diye isyan etti. "Doğru değil! Bütün bunları hak edecek ne yaptım ki ben? Ben bunu kaldıramam, bu doğru değil, doğru olamaz."

Lord Arglay ona cevap verdi. "Her şey yolunda," dedi. "Her şey yolunda, evladım. Yapamayacağın hiçbir şeyi yapmayacaksın ve kaldıramayacağın hiçbir şeyi kaldırmayacaksın. Ben onun çaresine bakacağım." Elini ona uzattı, Chloe sarsılmış ve korkmuş bir halde elini tuttu. "Otur," diye devam etti ona gülümseyerek. "Ne olup bittiğini öğreneceğiz."

"Sen kimsin ki," diye sordu Hacı öfkeli değil de daha çok afallamış bir halde. "Kimsin ki taşı yönetmeye söz veriyorsun?"

"Yani, bir bakıma," dedi Lord Arglay tekrar gülümseyerek, "ben şu an sizin dediğiniz gibi taşın içindeki ışığım. Hiçbir zaman böyle bir niyetim olduğundan veya bunu istediğimden değil ama..."

"Sizi hiç anlamıyorum," diye hayretle bağırdı Hacı. "Taşa inanmış gibi davranıyordunuz ancak tam bir kâfir gibi konuşuyorsunuz. Kutsalı destekliyor musunuz yoksa ona karşı mısınız?"

"Buna taşın kendisi karar verebilir," dedi Lord Arglay. "İnanın bana kendi zihnimde bile net değilim. Ama dediğiniz şey doğruysa ve taş iyi bir şeyse ve dün gece bu çocuğu kurtardıysa o zaman anlaşabiliriz."

Hacı başını iki yana salladı. "Anlamıyorum," dedi neredeyse acıklı bir şekilde. "Neden her zaman alay ediyorsunuz?"

"Alay etmiyorum," diye yanıtladı Arglay. "Veya eğer ediyorsam bunun sizin gizemin bir parçası olup olmadığını düşünmenizi isterim. Ama şimdi Kral Süleyman'ın yetenekleri arasında alaycılığın yerini konuşmayacağız, gerçi eğer hiç gülümsemediyse o zaman Kral'ın sarayı çok kasvetli bir yer olmalı. Böyle kasvetli başka salonlar da gördüm ama onlarda çoğu zaman hiç ışık yoktu. Gelin sakince konuşalım."

Cebinden küçük bir mücevher kutusu çıkardı ve masanın üstüne koydu, sonra elini Chloe'nin elinden çekip o otururken omzuna dokundu. "Her şey yolunda mı?" dedi.

Chloe sükûnet içinde ona baktı. "Evet," dedi, "korktum sadece."

"Korkma," dedi, "eğer bir şey olacaksa aydınlanmış taşın bilgisine sahip olduğumuzu düşün."

Kutuyu açtı; kendi türü önlerindeydi ama bir değişiklik vardı. Taş öncekinden farklı, tuhaf bir ışıkla parlıyordu, boyutu değişmemişti ama derinliği büyük bir mücevher gibi sonsuzdu ve o derinliğin içindeki harflere benzeyen işaretler yeni, daha yoğun bir karanlıktan meydana gelmişti. İçe doğru genişliyordu ve ona bakanların gözleri taşın ortasında, krem ve altın renklerinin taştan çok bir buluta benzediği yere, Tetragrammaton'un şekline yönelmişti. Hacı baktı ve sonra gözlerini eliyle kapatıp alçak bir sesle birliğin kaidesini söyledi. Lord Arglay taşa baktı ve yüzünde, sevecen bir ironiyle karışık yarım bir tebessüm belirdi. Bu tebessümle Chloe'ye bakıp, "Bu şey," dedi, "gerçek olamaz ama öyle." Chloe baktı; elini bilinçsizce, onu tutmak ister gibi değil de yeterince tutkulu bir âşığın elini kavramak ister gibi doğal bir hareketle uzattı. Eli öne uzanıp aşağı indi ve masanın üstünde, taşa yakın bir yerde durdu. Görüş alanına bu eli de alan Lord Arglay bir anda bu ikisi arasındaki ilişkiyi merak etti. Çünkü hem eli hem de taşı hafif yarı saydam görüyordu; şekilleri farklı olsa da ikisinin de maddesi aynıydı ve eğer biri kaldırılacaksa öbürü onu kaldırmaya kabildi. Bir anlığına bu elin havaya kalkmadan önce duraksadığını hayal etti ama kaldıracağı şey taş değil, avucunun içinde bir top gibi oynadığı dünya olacaktı. Birçok eski tabloda resmedilen yaratılışın ardındaki gücü göstermek için bir bulutun içinden uzanan eli hatırladı; önünde açık duran elin amacı sanki var olmaya

başlayan yaratılışı karşılamaktı. Gördü ki -bütün olan bitenin arasında kendi kuşağından sağduyulu birisi olarak bu tür şeylere kolayca inanmayı reddetse de- taş artık masanın üstünde durmuyor, kendisinden taşan renklerle masayı oluşturuyordu: Duvarlar ve mobilyalar aslında içinde gizlice var oldukları bu merkezin yansımalarıydılar; onun ögelerinin ayrışmaları, biçimleri ve puslu görüntüleriydiler -tıpkı onların arasında yürüyen kendisi ve diğer ölümlüler gibi. Taş, kendisine ait yoğun ve gizli hayat ile titreşti ve yakınında duran meçhul elden ona cevap veren bir titreşim geçti. Arglay bunu görüp devamında gelecek olan şey için nefesini tuttu. Ama başka bir şey, en azından kendi eleştirel zihninin kavrayabileceği bir şey olmadı. Bir anlığına taş gibi bir gizeme dönüşen el tekrar Chloe Burnett'in eline dönüştü. Taş dünyadan yeniden ayrılıp onun gözlerinin önüne geldi ve onu koyduğu yerde, masanın üstünde duruyordu. Ansızın başını kaldırdı ve aynı anda Chloe de hareketlenince gözleri buluştu.

"Ve yine de," dedi, "o alıntıları yüzüne gözüne bulaştırdın."

Chloe ona gülümsedi. "Affedilmedim mi?" diye sordu.

"Hayır," dedi Lord Arglay düşünceli bir şekilde, "hayır, sanırım affedilmedin." Taşı tekrar inceledi. "Senin türünü de buraya koy," diye devam etti. "Ve onlar da hemfikir mi bir bakalım."

Chloe daktilosunun olduğu masaya, odanın öbür tarafına gitti, çantasını alıp açtı, içine baktı, eliyle yokladı, tekrar baktı ve bir haykırışla ona döndü. "Burada yok!" diye bağırdı.

Hacı birden irkilerek etrafına baktı. Lord Arglay hızla yanına geldi. "Burada mıydı?" diye sordu.

"Eminim ki buradaydı," diye bağırdı Chloe. "Bu sabah, tam Frank gelmeden önce baktım."

Arglay türün olduğu masaya dönüp baktı. "İkisi çoktan birleşmiş olabilir mi?" dedi. "Taşın bütün türleri geri mi alındı?"

İbrahim onlara katılıp, "Sorun nedir?" diye sordu.

"Burada bir taş vardı," dedi Chloe içinde büyüyen bir endişeyle. "Daha bir saat önce buradaydı ama şimdi yok."

Hacı baktı ve başını iki yana salladı. "Henüz hepsinin birleştiğini sanmıyorum," dedi. "Çünkü hiçbir ruh, taşın kendi içinde olacağı şeye dönüşmesi için kendisine bir yol açmadı. Sanırım taşın sizden çalınmış olması daha muhtemel."

Lord Arglay kaşlarını çattı ama o daha konuşamadan Chloe korkuyla haykırdı. "Ah, hayır!" diye bağırdı. "Hayır!" dedi ve sıkıntılı bir halde Lord Arglay'e baktı.

"Taşı son gördüğünüzden beri buraya kim geldi?" diye sordu Hacı. Hâlâ Arglay'e bakan kız şüpheden çok korkuyla, "Olamaz," diye cevapladı.

"Yani, hepimizin her an başına talihsizlikler gelebilir," diye cevapladı Başyargıç. "Taşın burada olduğundan son derece emin misin?"

"Oldukça eminim," diye cevapladı Chloe. "Çünkü ben... ben siz telefondayken hayran hayran ona bakıyordum."

"Ve siz de," dedi Arglay İbrahim'e, "taşın türlerinin henüz birleşmediği konusunda emin misiniz?"

"Emin değilim," diye cevapladı. "Adaletin nasıl işleyeceğinden kim emin olabilir? Ama bunun için daha ileri seviye bir adanmışlığın gerekli olduğunu düşünüyorum."

Lord Arglay Chloe'ye döndü. "Evet," dedi. "Karar vereceğimiz bir şey yok, çünkü yapabileceğimiz bir şey de yok. Eğer çalındıysa dileyelim ki iyi niyetle yapılmış olsun, ben buna razıyım."

"Ama peşinden gitmeliyim," dedi Chloe. "Bana geri vermesini sağlamam gerek. Bu benim suçum, belki de taşı ona vermeliydim. Ama... ah, ne yaptım ben!"

"Akıllıca bir şey yaptın," dedi Arglay. "Unutalım gitsin. Sen ve ben buradayız, ayrıca taşın bir türü de burada. Bırak öyle kalsın, biz de önceden olduğumuz yerdeyiz."

"Tam olarak değil," dedi Hacı. "Çünkü yalnızca bir 'son' olduğu gibi şimdi sizde de yalnızca bir taş var ve o taş için bir yol olabilir. Yolun, taşın ve sonun bir olabileceği size gösterilmiş olabilir."

Lord Arglay ellerinde kalan türün yanına girmek için döndüğünde hizmetçi bir telgraf getirdi. Lord Arglay telgrafı aldı, açıp okudu ve alçak bir sesle haykırdı. Sonra, "Hemen bir cevap vermeyeceğim," dedi ve hizmetçi çıkarken o da odadaki diğer iki kişiye döndü.

"Reginald'ın icabına bakmışlar," dedi. "Sizin dostlarınız sanırım, Hacı."

Chloe, "Bay Montague'ye ne oldu?" diye sordu.

"Öldürmüşler," diye cevapladı Arglay ve ilk defa alaycılıktan uzak bir şekilde telgrafı yüksek sesle okudu.

> Brighton'daki Otel Montespan'dan... Bir beyefendi hırsızlar tarafından ağır bir şekilde yaralandı ve ardından burada hayatını kaybetti. Kayıtlarda adı Reginald Montague Rowland olarak geçiyor. Adresi Street West. Akrabası olarak sizin isminiz verildi. Hırsız ne yazık ki kaçmış ama görünürde herhangi bir hırsızlık izi yok. Sizinle görüşmek isteriz. Müdür Gregson.

Bir anlık sessizlikten sonra Arglay, "Reginald'a üzüldüm. Aptaldı ama kötü niyetli değildi... Şimdi sadece biz ve öbürleri kaldı," dedi.

"Brighton'a gidecek misiniz?" diye sordu Hacı.

"Muhakkak gideceğim," dedi Lord Arglay. "Çünkü bir ihtimal, eğer bu iş taşı almak için yapılmadıysa, o zaman sahip olduğu bütün taşlar orada olabilir. Bir şey bulacağımı sanmıyorum fakat riske girmeyeceğim. Ayrıca durumlar böyleyken, bizi nasıl bir felaket bekliyor olursa olsun, Reginald'ın ölümünün görmezden gelinmesine izin veremem."

"Peki sizdeki bu tür ne olacak?" diye sordu İbrahim, eliyle ona işaret ederek.

"Onu burada bırakacağım," dedi Lord Arglay. "Bayan Burnett ben yokken birkaç saatliğine onu muhafaza edebilir. Başyargıç'ın evine güpegündüz saldırmazlar ve herhangi birisi onu kanun namına almaya gelirse Bayan Burnett istediğini yapacaktır. Peki ya siz, Hacı?"

"Eğer bu doğruysa," diye cevapladı İbrahim, "kan dökmeye başlayanların yanına dönmeyeceğim."

"O zaman siz de buradasınız," dedi Lord Arglay. "İkiniz konuşup yapılabilecek bir şey var mı bir bakın. Çünkü şimdiye kadar," diye ekledi alışılmadık bir öfke patlamasıyla, "hiçbir şey yapmadım. Hiçbir şey. Sadece boş ağız kalabalığı yaptım."

"Bu doğru değil," dedi Chloe.

"Yani eğer bir laboratuvar asistanını önceki günden çıkarmaya çalışmak dışında aklına bir şey geliyorsa..." diye yanıtladı Başyargıç buruk bir şekilde.

"Farkında olduğunuzdan fazlasını yapmış olabilirsiniz," diye araya girdi Hacı.

"Ah, evet," dedi Lord Arglay. "Sadece oturup sohbet edenler de hizmet etmiş sayılıyor. Fakat Tanrı'ya inandıktan sonra..."

"Ah ama siz inanıyorsunuz!" diye bağırdı Chloe. "Ve bu hiçbir şey yapmamak mıdır?"

Lord Arglay ona baktı. "Bu, eski şeylere yeni isimler vermektir," dedi. "Ya da belki yeni şeylere eski isimler vermektir. Endişelenme evladım. Ben Brighton'a gideceğim, sen de taşın içindeki öğretiyi düşün."

On Altıncı Bölüm

Sir Giles Tumulty'nin Keşfi

Aynı günün öğleden sonrasında, Lord Arglay Brighton'da bir önceki gece yaşanan -yöneticinin deyimiyle- o olağanüstü olayları dinlemekteydi: Kimliği hâlâ meçhul birinin Bay Montague'nün odasına gizlice sızmış olması ve talihsiz adamın parçalanmış cesedinin sabah vakti bulunması... Lord Arglay bir yandan Reginald'ın eşyaları arasında taşa ait herhangi bir örneğin izini ararken ve bu parçaların birbirinden koparılış süreci hız kazanırken, İçişleri Bakanlığında ise bambaşka bir hava vardı. Lord Birlesmere huzursuz bir ruh haliyle yerinde duramazken, Bay Garterr Browne her zamanki sakin ve canlı tavrını koruyarak konuşmaya devam ediyordu.

"Tumulty bana hiçbir şey söylemiyor," diyordu Dışişleri Bakanı. "Dün onu yakalamaya çalıştım ama başaramadım. Yanındaki arkadaşı Palliser sadece tam zamanında bir kontrol yolu bulmayı umduğunu söyledi."

"Eğer bulursa son derece faydalı olur," dedi Bay Garterr Browne. "Orasını anlıyorum. Ama bu zaman alacak ve şu anda ikimizin de böyle bir vakti olduğunu sanmıyorum."

"Aynen öyle. Ne olduğunu bilmiyorum," diye cevapladı Birlesmere. "Ama İranlı adamın sesinde hoşnutsuz bir ton vardı. Az önce onunla görüştüm, kendilerinden daha da eminler. Cenevre'den* bahsetti, hatta belki daha da ileriye gidecekti."

"Yani," diye devam etti Bay Garterr Browne, "taşı duyar duymaz onun hakkında ne yapılması gerektiğini anladığımı söyleyebilirim sanırım. Bir şey var ki İran'ı bilmem lakin burası durulacak."

"Nasıl olacak bu peki?" diye sordu Birlesmere.

Bay Garterr Browne sinsice gülümsedi. "Kendinize bir sorun," dedi. "Neden bu insanlar -Belediye Başkanı mesela- taş için bu kadar yaygara koparıyor? Eh, sebebi taşın bir şeyler yaptığını düşünmeleri."

"Yapıyor da," dedi Lord Birlesmere.

"Yapıp yapmadığını boşverin," dedi sertçe Garterr Browne. "Önemli olan yaptığına inanmaları. Çok güzel. Ne yapmak istiyoruz o zaman? İnanmalarını engellemek. Nasıl yaparız bunu? Bir şey yapmadığını onlara söyleyip göstererek."

"Ama yapıyor," dedi Lord Birlesmere tekrar.

"Bunu fark ettiğimde," diye devam etti Bay Garterr Browne, "kendime söylediğim ilk şey insanların basbayağı buna inanmalarına izin verilmemesi gerektiğiydi. İkinci şey ise, 'Tanrı'ya şükür bu bir taş.'"

* Cenevre 1930'larda Milletler Cemiyeti'nin merkeziydi. Burada olayın oraya kadar taşınabileceğine dair bir ima var. (ç.n.)

Lord Birlesmere oturup ona bakakaldı. Bay Garterr Browne oturup gülümsedi, sonra devam etti.

"Onların inanmalarını nasıl engelleriz? Az önce dediğim gibi, onlara işe yaramadığını söyleyip göstererek. Ve eğer işe yararsa onlara yaramayan bir şey göstererek."

"Aman Tanrım!" diye haykırdı Lord Birlesmere.

"Taş," dedi öbürü, gülümsemeye devam ederek, "nadir bir şey değil. Üzerinde işaretler olan taş da nadir bir şey değil. Elbette işaretlerin rengi konusunda... tonların birebir olduğunu söylemiyorum... Ama yeterince yakındır. Adamın birine ulaştım, evine gittim ve orada bir şeyler buldum. Onu yıllardır iyi tanırım -yeni hükümet binaları için müteahhit olarak çalışıyordu- ve istediğim şeyden bir parça buldum."

Bir çekmece açtı ve içinden bir şey çıkarıp Lord Birlesmere'ye attı. Bu kare bir taş parçasıydı, üzerinde bir iki siyah çizgi vardı. Ama Süleyman'ın taşının kötü bir taklidiydi, bu yüzden taşı inceleyen Lord Birlesmere kendisini, "Kimse bunun aynı şey olduğuna inanmaz," deme mecburiyetinde hissetti.

"Orijinal olanı görmeyen kimse bir karşılaştırma yapamaz," dedi Garterr Browne. "Ve taş kimin elinde? Sheldrake, yani, o şimdilik elinde tutsa iyi olur, İranlılar, yani onlar da sessiz olacağımızı bilirlerse bir yaygara çıkarmak istemezler, Tumulty ve Palliser, eh onlar da deneylerinde dikkatli olmalılar ve umumi bir yerde hamle yapacak değiller; sende var, o sorun değil, Arglay'de var, ki biraz tuhaf ama mantıklı bir adamdır, onunla konuşuruz. Merridew eline bir parçasını geçirmeye çalışıyor ama henüz bunu başardığını sanmıyorum ve her halükârda sessiz kalmak isteyecektir, burada öyle söylüyordu."

"Ama yüce Tanrım," dedi Lord Birlesmere. "İnsanlar yapılan tedavilerin vesaire yaşanmadığına inanmayacaklar."

"İnanmalarını istemeyeceğiz," diye açıkladı Garterr Browne. "Önceden yaşanmış olabilir, artık yaşanmıyor. Bir şey değişti, taş havaya maruz kaldı falan. Işınlar... ışınlar tükenmiş olabilir. Tumulty ile beraber ikna edici bir açıklama buluruz. Sadece insanların buna inanmalarına izin verilmemesi gerektiğini iyice aklında tut."

"O zaman neden bu şeyle uğraşalım?" diye sordu Birlesmere. "Her halükârda onlara bunu söyleyebilirsiniz."

Bay Garterr Browne neredeyse göz kırpacaktı. "Bekleyin," dedi. "Belediye Başkanı buraya tekrar geliyor ve bunu hazırlarsam kulağa daha ikna edici gelir. Ayrıca emin değilim ama o şeyin gücü ve ne zamandır var olduğuna dair birkaç bilimsel görüş de almaya karar veririm belki, bir iki doktordan falan."

"Bunun bir şey yaptığına kesinlikle inanmayacaklar," dedi Lord Birlesmere.

"Öbürünün de yaptığı pek olası değil," diye cevapladı Garterr Browne. "Şu an ona inanmayan ve inanmak istemeyen insanların sayısını düşünün. Kamuoyu için ihtiyacımız olan tek şey bir odak noktası." Müthiş bir neşeyle ayağa kalktı ve taş parçasına işaret etti. "Odak noktamız bu," diyerek el kol işaretleri yaptı.

"Biz," dedi, "yarı resmî bir açıklamayla dikkatleri topluyoruz. Şimdi buna rağmen kaç insan ve onların komşuları böyle apaçık bir şekilde saçma bir taşa inanmaya devam eder? Kendinize bunu bir sorun Birlesmere, olur mu?"

"Eğer, görseydim..." diye başladı Lord Birlesmere.

"Öf! Tesadüf," dedi öbürü. "Tamamen tesadüf."

"Diyelim ki orijinal taşlardan birisi ortalığa düşerse o zaman ne olacak?" diye sordu Birlesmere. "Bu hükümeti nasıl gösterir? Çok riskli bir iş bu, Browne ve benim hiç hoşuma gitmedi."

"Hoşunuza gitmemeli de," diye cevapladı Bay Garterr Browne biraz üfleyerek. "Ama siz basitlikten hoşlanmıyorsunuz. Bakın, bu taş, görmüyor musunuz? Öyle işte, basbayağı öyle. Ve hiçbir şey yapmıyor. Elbette diğerlerini ele geçirmeyi denemeliyiz. Tumulty yapmalı bunu."

"Tumulty istemediği hiçbir şeyi yapmaz," dedi Birlesmere. "Ve İranlıların konuşma şekli hoşuma gitmiyor. Ya Cenevre'de ortaya çıkarsa?"

"Eh, onlara bunu verin," diye önerdi İçişleri Bakanı. "Kim bilecek? Sadece bir tapınak için falan istiyorlar onu zaten, herhalde, yani bu da gayet yeterli olur. Farkı anlayacaklar mı? Ne yani, bana neredeyse hiç fark varmış gibi gelmiyor."

"Ah, bence var," diye karşı çıktı Birlesmere. "İşaretler farklı gözüküyor."

"Aman, işaretler de işaretler," dedi Bay Garterr Browne sabırsızca. "Tanrı aşkına, dostum, işaretlerin ne önemi var? Burada ben isyan ve grevle, siz de bir savaşla karşı karşıyasınız ama oturmuş işaretler hakkında mızmızlanıp duruyorsunuz. Eğer en dibe inecekseniz, eğer gerçeklerden konuşacaksak, iki seçeneğiniz var. Hangisini seçeceksiniz?"

"E, bu tabii ki," dedi Lord Birlesmere.

"Birazdan buraya geldiğinde Belediye Başkanı'na bunun o taş olduğunu söylemekte hemfikir misiniz?" diye üsteledi öbürü.

"Evet, evet," diye onayladı Birlesmere. "Ancak İranlıya karşı beni desteklemelisiniz."

"Birlikte ayakta durur, ayrılınca düşeriz," dedi neredeyse şarkı söyler gibi Bay Garterr Browne. "Oldukça basit, Birlesmere, insanların buna inanmasına izin verilmemesi gerektiğini

aklından çıkarmadığın sürece. Hatta, inanmıyorlar elbette, kimse buna inanmamalı. Yani bizim tek yaptığımız asıl fikirlerini onlara göstermek."

"Ama..." diye başladı Dışişleri Bakanı.

"Biliyorum, biliyorum," diye araya girdi diğeri. "Siz kullandınız onu, değil mi? Siz ve Tumulty. Evet ama sevgili dostum, kullandığınıza emin misiniz? Şimdi geriye bakınca bunun bir göz yanılması olmadığından emin misiniz? Taş elinizde olduğu için siz bilebilirsiniz ama taşa sahip olmayanlar bilecek mi?"

Telefon çaldı ve eğilip açtı. "Ah, alın içeri," dedi. "İşte Belediye Başkanı geldi, şimdi göreceksiniz."

Belediye Başkanı ağır bir şekilde içeriye girdi. Merridew ile yaptığı görüşme, kararlılığını o an fark ettiğinden çok daha fazla sarsmıştı; çünkü o zamandan beri, kamusal duyarlılığının ve halkın iyiliğine olan arzusunun derinliklerinde, evde kanser pençesinde yatan oğlunu kurtarma umudunun ne kadar güçlü olduğunun ve Merridew'un taşın yasaklanması için ne denli ikna edici gerekçeler sunabileceğinin yavaş yavaş farkına varmıştı. İyiliğin tek bir yoldan ibaret olduğunu sanıyordu, oysa iyilik parçalanmıştı; berrak olduğunu sanıyordu, oysa son derece bulanıktı; kaçınılmaz olduğunu sanıyordu, oysa giderek uzaklaşan bir hayale dönüşmüştü. Donuk gözlerle ve hem kamusal hem de özel acıların ağırlığıyla neredeyse kırılmış bir kalple, İçişleri Bakanı'nın karşısına dikildi.

"Bana vereceğiniz yeni bir haber olup olmadığını öğrenmeye geldim," dedi.

Bay Garterr Browne başını anlayışla iki yana salladı. "Korkarım," dedi, "elimdeki haberler sizin korktuğunuzdan daha beter. Hatta olayın kendi kendini çözdüğünü öğrendik." Durakladı ve

Belediye Başkanı ona baktı, sonra devam etti. "Evet, kendi kendini çözdü, gördüğünüz gibi," dedi masanın üstündeki taşı eline alırken. "Bakın, görünüşe göre bu şey değişiyor, yani en azından içten içe değişiyor. Güçlerini muhafaza etmiyor. Lord Birlesmere bunu doğrulayacaktır; taşın özelliklerinin, hem ulaşım hem de tıbbi özelliklerinin, bir süre sonra yok olduğunu öğrendiğimizde hayretler içerisinde kaldık. Görünüşe göre yalnızca bir... maden parçası haline geliyor. Size söylediğimiz gibi, taşı inceletiyoruz ancak danışmanlarımız son derece olumsuz raporlar veriyorlar. Şunu da söylemeliyim ki Lord Birlesmere ve benim bizzat gördüklerimiz bu raporu kabul etmemizi sağladı. Belki havanın... değiştirici bir etkisi olabilir veya içsel bir gücü radyum gibi tükeniyor olabilir, yani aslında radyumun tükenmediği gibi demek istiyorum, ne demek istediğimi anlıyorsanız. Belki de ışın yayan merkezî bir çekirdek yavaş yavaş kendini dağıtıyordur. Bilemiyorum. Ama sonuç olarak, yani böyle oldu. Hiçbir şey olmuyor. Tesadüfen," diye devam etti Bay Garterr Browne, görünüşe göre hazır başlamışken işi layıkıyla yapmaya karar vermişti, "bu sabah ani bir nevralji yaşadım, hem de epey kötüydü, dolayısıyla ben de tabii ki şey diye düşündüm... Ama bakın işte, nevraljim geçmedi. Size bunu söylemek zorunda kaldığım için çok üzgünüm, nasıl hissettiğinizi biliyorum çünkü ben de aynı şekilde hissediyorum. Ama olan bu. Gerçek er geç ortaya çıkar."

Böylece aniden biten söylevin sonunda Bay Garterr Browne taşı masasının üstüne geri bırakıp Belediye Başkanı'na baktı. Belediye Başkanı davet beklemeden, bir anda oturdu. Şimdiye kadar görmediği taşa baktı.

"Bu o mu?" diye sordu.

"O," dedi Bay Garterr Browne müteessir bir şekilde; bu sırada Lord Birlesmere sesli bir şekilde nefes verdi ve Lord Arglay'in

sekreterinin hükümet ofisinde Süleyman'ın taşı için çıkardığı olayı hatırladı. Browne'un taşının yanında her şey ne kadar da sessizdi! Bir de onu saklayabilselerdi, sonuçta saklanmaması için hiçbir sebep yoktu. Huzur ve sessizliğin genel mahiyette artması dışında hiç kimse hangi taşın var olmasının daha iyi olacağını bilemezdi. Güçlü tedbirler alınmalıydı belki de ama zor zamanlarda güçlü tedbirler almak gerekirdi.

Belediye Başkanı yavaşça, "Bilimadamlarınız, doktorlarınız, bu şeyin son derece işe yaramaz olduğu konusunda sizi temin ediyorlar mı?" diye sordu.

"Ne yazık ki evet," dedi Bay Garterr Browne gönülsüzce.

"Peki ya öbür taşlar?" diye sordu Belediye Başkanı. "Onlar da mı işe yaramaz hale geldiler?"

"Yani test edebildiğimiz kadarıyla..." diye yanıtladı İçişleri Bakanı, tamamen dürüst bir havayla. "Elimizde olmayan bir veya iki tane var tabii ki. Sir Giles Tumulty'nin elinde bir tane var, üzerinde çalışıyor, yani hiç şüphesiz ondan da haber alırız."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Belediye Başkanı, "Taşın hiçbir şey yapamadığı kesin mi?" dedi.

"Taşın hiçbir şey yapamadığı son derece kesin," diye cevapladı Bay Garterr Browne, kelimeleri, barındırdıkları hakikatin tadını çıkarıveriyormuş gibi ağzında yuvarlayarak.

Belediye Başkanı elini uzattı, taşı aldı, baktı, evirip çevirdi ve kısa bir süre elinde taşla oturdu. Son bir umut beslediği bu anda, taşın bu gizemli doğasına dair yapılan yeni keşfin neticesinde Rich'e hayal kırıklığına uğramış ve perişan bir halde ve başkalarını da hayal kırıklığına uğratıp onları da perişan etmek mecburiyetinde olarak döneceğini fark etti. Son bir şahsi çaba göstermemesi imkânsızdı. Faydası yoktu kuşkusuz ama eğer içinde bir güç kaldıysa, devlet karşısında yenilmiş olsa da, belki

içinde kalan son bir etkiyle evinde oğluna yardım edebilirdi... Dileğini şekillendirdi ve bütün ıstırabını ve arzusunu taşa bıraktı, işe yaramaz o bir parça maddeyi elinde sımsıkı tuttu, o sırada iki bakan oldukça bariz bir sessizlikle onu izledi. En sonunda kımıldadı, taşı bıraktı ve ayağa kalktı.

"Belli ki elimden başka bir şey gelmeyecek," dedi. "Rich'e geri dönüp onlara hiç umut olmadığını söyleyeceğim."

"Çok yazık," dedi Lord Birlesmere, ilk defa konuşuyordu. "Gerçekten çok yazık," diye ekledi Bay Garterr Browne hem büyük bir etki oluşturmak hem de son derece beklenmedik her ihtimali göz önünde bulundurarak: "Elbette, eğer yeni bir değişiklik meydana gelecek olursa, eğer (mesela) taş bir şekilde bir döngü içindeyse söz veriyorum size haber vereceğim. Ama çok umudum yok. Böyle akla yatkın bir umut yeşertmiş olması bile son derece dikkate değer bir olay."

"Ölmek üzere olanların yaşamayı umması da son derece olağan bir olaydır," dedi Belediye Başkanı ve aniden vedalaşarak odadan çıktı.

"Ve şimdi," dedi Garterr Browne, masasının üstünden Birlesmere'ye doğru eğilerek, "sıra Tumulty'de."

Dışişleri Bakanı da biraz öne eğildi, öyle ki dışarıdan bakan bir gözlemciye, belki Lord Arglay'e, bu iki kişi ofis masasının ve sahte taşın üstünden birbirlerini selamlıyormuş gibi gözükebilirdi; sanki iki keruv suretinin, Süleyman'ın Tapınağı'nda bulunandan farklı bir sandığın ve aldatıcı bir dünyanın sahte hazinelerinin üstünden birbirlerini selamlıyorlardı. Şehina'nın* ışığı saklıydı ama konuşurken Bay Garterr Browne'un

* Tanrı'nın yeryüzündeki ilahi varlığını, tecellisini ve yakınlığını ifade eden bir kavram. (e.n.)

gözlerinde bir tür ışık vardı. "Birlesmere, şimdi ondan kurtulduk, onu hallettik, artık taşa sahip olmamamız," sesini biraz alçalttı ve devam etti, "ve ona bağlı kalmamamız için bir sebep var mı? Sen, ben ve gerekirse Sheldrake ve Tumulty ile deney yapsak? Çok harika işler yapılabilir. Kim bilir, belki yaşam, belki altın ve kontrolü ele geçirebiliriz."

Lord Birlesmere biraz solgunlaştı ama o da son birkaç gündür kalbinde oynaşan tuhaf bir arzu hissetmişti ve meslektaşıyla bir tartışmaya girmedi. Yalnızca, "Yapılabilir mi?" diye sordu.

"Tumulty ile konuşalım," diye cevapladı Bay Garterr Browne ve telefonu eline aldı.

Fakat Sir Giles'a ancak gecenin ilerleyen vakitlerinde ulaşmışlardı. Sir Giles o gün tekrar Wandsworth'e gitmişti ve o iğrenç yatakta hâlâ hayatta olan ve kemikleri kırılmış halde yatan, yaptığı deneyin kurbanına bakmıştı; taşın özenli çalışması sayesinde bütün olasılıklara rağmen korkunç bir fânilikle hayatta kalmayı sürdürmüştü. Sonrasında sağlığın ne derece geri kazanılabileceği ve kaybedilebileceğini görmek için bir dizi deney uygulamayı ve taşın hastalıklı bedenler üzerindeki etkisini not etmeyi teklif ettiği bir hastaneye gitmişti, sonraki gün bir akıl hastanesine gitmek üzere düzenlemeler yapmıştı; yalnızca embesillerin olduğu yerde taşın herhangi bir şekilde çalışması için gerekli olan şahsi iradenin derecesini ölçmeyi umuyordu. Sonuç olarak İçişleri Bakanı konuşmaya başladığında Tumulty hem yorgun hem de aceleciydi ve sohbeti birkaç dakika içinde kapatmıştı.

"Hep aynı kahrolası muhabbet," diye mırıldandı yatak odasına gidip kendi türünü yatağın yanındaki bir masanın üstüne atarken. "Hep bir lanet kontrol çabası. Yapabilseydim ben onları çok hızlı kontrol ederdim de. Tabii geçen gün Arglay'in

kaltağı üstünde denemeye kalktığımda bu şey kendini ne tür bir gemici düğümüyle bağladıysa onu geçmeyi başarabilirsem. Sekreter dedikleri o inatçı papağan başka bir şey yapıp hem kendini hem de Arglay'i hapse attırsa ne olurdu sanki! Kahrolası şey beni izliyormuş gibi hissediyorum. Acaba sinirlerim bozuldu da hayal mi görmeye başladım?" Yarı giyinik halde yatağın kenarına oturmuş ve ani bir öfke patlamasıyla taşı tekrar eline almıştı. "Lanet olsun sana." Farkında olmadan Chloe'ye gönderme yapıyordu. "Arglay'in yatağı gibi bunun da mı içine saklandın? Seni bir elime geçirebilsem."

Konuşurken taş elinde açılmıştı sanki. Kendini ona, aşağı doğru kıvrılan, hareketli ve değişen bir pırıltı ve zulmetin içine bakarken buldu. Ürkerek taşı masanın üstüne bıraktı, veya bırakacaktı ama elini gevşettiğinde taş düşmek yerine havada asılı kaldı, genişleyip derinleşti. Artık sıradan bir taş değildi, gözlerinin önünde yaşayan bir canlıymış gibi hareket ediyordu, durgun ama gittikçe artan bir ışık her tarafını parçalara bölmüştü.

Ayağa fırlayıp bir iki adım geriye gitti, taş onu takip etmedi ama bir şekilde çok da uzağa gitmediğini fark etmişti. Küfür ederek tekrar geriye, odanın ta öbür ucuna gitti, ancak bir kez daha kendini çoktan bir hareket çekirdeğine dönüşmüş şeyle karşı karşıya buldu; hareket içinden çıkıp duvarlara ve mobilyalara işliyordu. Onlar da, halihazırda kendini yatıştırmak için uğraşan zihninin seçebildiği kadarıyla, değişiyor ve kıvrılıyordu. Elini yatağın üstüne koydu ve kendini tablolardan birinin ipini tutarken buldu, öne bir adım attı ve bir ayağıyla yataktaki yastıklardan birinin üstüne bastı, öbürü de gardırobun camını parçalayarak içine girdi. "Eğer dikkatli olmazsam lanet şey beni yere serecek," diye düşündü ve kendini sabit tutmak, oldukça iyi bildiği odayı doğal halinde görebilmek için büyük çaba sarf etti.

Ama hem içinde hem de dışında bu korkunç değişim devam etti, sanki oda ve kendisi taşın kıvrımlarından içeri doğru çekiliyordu. Taşın karanlığı ve ışığı artık yalnızca karşısında durmakla kalmıyor, yukarıya ve aşağıya doğru genişleyerek başına kadar yükseliyor ve ayaklarına kadar iniyordu; tüm çabasına rağmen kendisinin doğal olmayan, bükülmüş bir pozisyona doğru çekildiğini hissetti, bir yerlerde bir acı duyuyordu ama zihnini toplayamıyordu. Çünkü karşısında, peş peşe yırtılan perdelerin ardı sıra yükselen kemerler gibi, o taş denen varlık kalbinin derinliklerini ona açıyordu. Aniden ortaya çıkan bu şeylerin ne olduğunu gözleri tam manasıyla göremiyor ve beyni de anlayamıyordu; bir iki kez kendini gördüğünü sandı, Lord Arglay'i ciddi endişe duyduğu bir şey üzerinde dalgın düşüncelerle dolaşırken gördüğünden emindi. Ve sonra bir anda onu gördü; yatağında uyurken, çok uzakta ama çok netti ve baktığı uzun sarmal geçitlerin tamamen içine çekilmeye başladığını hissetti. Son bir devasa çaba sarf ederek, bütün iradesini bu hareketin karşısına koydu ve bir anlığına onu durdurur gibi oldu. Görüntü o kadar netti ki Chloe'nin uykusunda kıpırdayıp döndüğünü bile görüyordu.

Bir anda yenilenen bir öfkeyle ona, "Cehennemin dibine git!" diye bağırdığını hissetti ve kelimeler, içeriden veya dışarıdan, zihnine ulaşırken Chloe tekrar kıpırdadı ve uyandı. Onun uyandığını gördü, gözleri gözleriyle buluştu, kızın gözlerini gördü fakat içlerinde ne korku, ne öfke, ne endişe, ne acıma, ne merhamet ne de üzüntü vardı. Aralarındaki mesafenin içinden Chloe ona baktı, bir elini yastığının altına koydu. O bunu yapınca görüntü geçip gitti; artık onu göremiyordu.

Şimdi, uzuvlarındaki acı hissi gittikçe artarken Chloe'nin yastığının altında yatan şeyi görmüştü; taşın içinde taşı görmüştü.

Taşa giden yol Hacı'nın söylediği veya Lord Arglay'in Chloe ile konuştuğu gibi değildi; onun için taşa giden yol taşın içinde ızdırap verici bir şekilde yatıyordu. Taşın büyüklüğü her tarafını sarmıştı ama uzaktaki merkezde küçük bir şekilde uzanıyor, altın gibi parlıyordu. Arkasında ve biraz üstünde bir şey veya birisi vardı ve altında, muhafızlardan oluşan alevli bir çemberin içinde silüetler gördü; her biri taşı bir yüzük veya taç olarak takıyor, kılıçlarının kabzasında veya asalarında taşıyorlardı ve sonra merkezdeki taş değişti ve artık o taş değildi.

Çünkü üzerini kaplayan şey her neyse hareket etmişti, bu hareketle ışık ona doğru fırlamıştı. Giles Tumulty ansızın çığlık atmaya başladı. Zira ışık ve onunla birlikte acı bir anda onun içinden geçmiş, sinirlerini sinirlerinden, tendonlarını tendonlarından ve kemiklerini kemiklerinden ayırmaya başlamıştı. O keskin azap her yerinden yakalamıştı onu; yine de çırpınarak ve kıvranarak, zaten içine gömülmüş olduğu o aydınlığa doğru, kıvrılan sarmallar boyunca aşağıya çekilmeye devam ediyordu. Ve gelecekte ne olacağını gördüğü bir görüntüyü hatırladı -şimdi bir anda hatırlamıştı. Gelecekte var olmayı dilemişti ama böyle bir şey mümkün olmadığından, çünkü gelecek henüz yalnızca geçmiş ile aynı anda var olan bir zihnin içindeydi, taş geleceği ona göstermişti. Şimdi hatırladı, ne olacağını biliyordu çünkü artık unutmanın merhameti yoktu; kendisinin, yaşayan bir ruhun, taşın merkezine toplandığını gördü. İnsanlar için ne idiyse, başkalarına ne şekilde muamele etmeyi seçmişse şimdi de ona o şekilde muamele ediliyordu. İçine çekildiği devasa gücün tam dibinde tekerlek gibi dönen şekiller dehşetli ve meraklı gözlerini ona çevirdi; ebedi bir hâkimiyetin nazarı altında son defa mutlak acziyete uğradı. Ayrıca çocukluktan, gençlikten ve yaşlılıktan, olduğu her yaştan binlerce Giles Tumulty görüyordu, hepsi bu acımasız ve bölücü güç içlerine saplanıp onları tutarken çığlık atıyordu.

Görünüşe göre aynı anda sayısız şey yapıyordu, şimdiye kadar yaptığı her şeyi yapıyor ama bütün bu zaman boyunca da bir şey yapmıyordu; düşüyordu, düşüyordu, altında ve etrafında haşmet parlıyor ve bazen biraz geri çekilip tekrar yeni bir ıstırapla onu delip geçiyordu. Şimdi de etrafında dönüyordu, ne yukarıdan bir şeye tutunabiliyor ne de ayakları yere değiyordu, sonsuz bir ummanın içinde kayboluyordu. Üstündeki ışık içinde bir sürü göz vardı, meraklı ve acımasızlardı, kendisi başkalarını çoğunlukla nasıl izlediyse şimdi onlar da onu öyle izliyorlardı ve sanki uzaktan söylenen sözler veya bastırılmış bir kahkahanın mırıltısı kulaklarına geliyordu. Zaman ve mekânın sarmallarından düştüğünü hissetti, öylece düştü ve düştü.

Onu, evdekileri dehşete düşüren o kulak tırmalayıcı çığlıktan yalnızca biraz sonra bulduklarında paramparça olmuş mobilyaların arasında, yerde yatıyordu; her bir uzvu bükülmüş ve her tarafı sanki sayısız ateşli iğneyle delinmiş ve yanmıştı.

On Yedinci Bölüm

Lord Arglay'in Hükmü

Yaptığı hırsızlıktan yirmi dört saat sonra Frank Lindsay, bir şeye sahip olmanın getirdiği duygularla başa çıkmanın, bazen bir şeye sahip olmadan önce gelen duygularla başa çıkmak kadar zor olduğunu anlamaya başlamıştı. Taşı cebine atmadan önce ne yapacağı konusunda oldukça emindi; taşı bölecek, birini ayıracak ve diğerini de bir ücret karşılığında Bay Merridew'a verecekti. Bölünce iki özdeş taş ortaya çıkacağını anlamamıştı ama bölünen taşın her bir parçasının bütünün güçlerine sahip olduğunu biliyordu. Ama bu işlemin hiçbir şekilde kolay olmadığını öğrenmişti. Chloe'ye duyduğu öfke, sınavda başarılı olma arzusunun harekete geçmesi için bir yol hazırlamıştı ve bir ücret alması için verilen söz de bu arzuyu artırmıştı. Fakat şimdilik eylem kısmı bittiğinden atacağı ikinci adımın ilkinden daha zor olduğunu görüyordu. Şartlar ve ilk eylemi yapması için şansının çok az olması onu iyice sıkıştırmıştı lakin ikinci eylem için önünde onca zaman olmasına rağmen kıpırdayamıyordu. Kendini sürekli taşa bakarken buluyordu, devamlı cebindeki

çakıyı elleyip duruyordu, hatta cebinden çıkarmış ve açmıştı da. Ama bir türlü bıçağın keskin ucunu kullanamıyordu.

Bir kere, taşın kendisi onu şaşırtmıştı. Onun ne kadar tuhaf, etkin ve hatta korkunç bir nesne olduğunu Chloe'nin anlattıklarından anlamamıştı ve bunun haklı bir sebebi vardı, çünkü o zamanlar Chloe kendisini henüz taşın iradesi için yol yapmamıştı ve taşın içindeki ışığın miktarı artmamıştı. İtiraf etmeliydi ki ona dokunmaktan korkuyordu, bir kesikle kanayacak ve gözlerinin önünde hayatını akıtacakmış gibiydi. Taşa dokunmakta bile tereddüt ediyordu, bazen yerinden kaldırırsa onu yakacakmış gibi gözüküyordu. Öbür taraftan taşı bütünüyle Bay Merridew'a vererek zihninde Chloe'den tamamıyla kopmaya da kendini razı edemiyordu. Carnegie'yi aramayı düşündü ama vazgeçti; eğer bunu yapmazsa Chloe'nin belki de -kim bilir, belki de- o şeylerden birini kendisine ödünç vermeye ikna olabileceğini seziyordu. Sonuçta, o her şeyi öğrense bile adamın ihtiyaçlarına hâlâ farklı bir gözle bakabilirdi; fakat eğer taşın Merridew'a geçtiğini öğrenirse, kadının dünyasında kendi günlerinin sayılı olacağını fark etti. Ve tam o anda, Chloe'yi kendisi için ne kadar vazgeçilmez görmeye başladığını -ya da kendi deyimiyle, ona "âşık olduğunu"- idrak etmeye başladı. Kadının onu terk etmesini istemiyordu ve elinde taş olduğu sürece (bu türden âşıkların o umut dolu üslubuyla düşündü bunu) kadını rüşvetle, cazibesiyle ya da zorbalıkla yanı başında kalmaya ikna edebilirdi. Bu fikir gece vakti aklına düşmüştü; fikri yanına alıp çalıştığı ofise ve kendi küçük odasına kadar taşıdı.

Taşı elinde tutarken Chloe ile ilişkilerini yeniden düzeltmenin önündeki tek engel, o taşı nasıl ele geçirdiğini nasıl açıklayacağıydı. Kendini, "Bunu senden çaldım ve kullanmak istiyorum. Ama eğer bana karşı çok iyi davranırsan, bunu yaparak

yüz ya da iki yüz pound kazanabilecek olsam bile onu başka hiç kimseye vermem. Yani anlayacağın, yüz pound feda ederek ve senin mülkünü kendi ellerimde muhafaza ederek seni satın almış olacağım," derken göremiyordu. Kendiyle konuşurken bile aklına ancak Chloe'nin arada sırada, parasal sıkıntı çektiği dönemlerde, yarı alay yarı ümitsizlikle kendini kaç paraya satacağına dair yaptığı şakalardan hatırladıkları geliyordu. Ama beş pound hatta beş peni teklif eden herhangi birinin böyle bir pazarlıkta ondan daha çok şansı olduğunu fark etmişti. Ayrıca elbette ki Chloe'nin kendini satmasını istemiyordu; onun tarafından sevilmek istiyordu; birkaç yüz poundluk kaybının ve taşı yalnızca kendi amaçları için kullanacağına dair verdiği sözün karşılığı olarak.

Tam o sırada Chloe bir ofis elemanının arkasından geldi ve çocuk, "Bayan Burnett sizi görmeye geldi," diyecek zamanı anca bulmuştu ki yanından geçen kız ona gülümseyince gözleri kamaşıp yoldan çekildi.

Chloe kapıyı arkasından kapatırken gülümsemesi kayboldu. Perişan halde, gözleri yerinden fırlamış ve nefes nefese kalmış olan Frank'e onun daha önce hiç görmediği bir surat ifadesiyle döndü. Chloe'nin gülerken, asabiyken, sabırsız, sevgi dolu, ilgili, kışkırtıcı ve çok daha farklı hallerini biliyordu ama bu... bu neredeyse hiç Chloe'ye benzemiyordu. Öfkeli veya sert gözükmüyordu, aksine yüzünde Frank'i hayretler içerisinde bırakan büyük bir anlayış, yumuşak bir cömertlik, herhangi bir yaklaşımı karşılayacağını gösteren hoş bir acelecilik vardı.

"Sevgili Frank," dedi nazikçe, "ne kadar da şapsalsın!" Frank gözleri yerinden fırlamış bir halde onu izlemeye devam etti. "Dün gelemedim çünkü Lord Arglay geç saatlere kadar dışarıdaydı ve bana kalmamı söylediği için dışarı çıkmak istemedim.

Bir önemi yok gerçi. O yüzden buraya gelmem gerekti," diye ekledi basitçe. Gülümsedi. "Sevgilim," diye devam etti, "birazcık aceleci davrandın değil mi? Biraz da kabaydın."

Frank'in zihni boşu boşuna anlamaya çalışıyordu. Bir suçla itham ediliyordu -şartlar göz önüne alındığında muhakkak bu bir suçlamaydı, değil mi? Sormak, rica etmek veya suçlamak dışında Chloe ne yapabilirdi ki? Ancak yaptığı şey bu üçüne de benzemiyordu; daha çok ona sempati duyuyor gibiydi. Ama eğer suçlanıyorsa onu güç duruma sokan, ahlak kurallarının ihlali değil, nezaket ihlaliydi; çünkü ilki daha iyi veya en azından daha farklı ahlaki temellerde savunulabilirdi, ikincisi ise bir üslup işiydi ve ancak duyguların dile getirilmesiyle bir savunma gerçekleşebilirdi. Ve Frank şu anda Chloe'nin duygularından tamamen bihaberdi.

"Kaba mı?" dedi. "Kaba? Nasıl yani?"

"Yani..." Chloe eliyle bir hareket yaptı. "Madem taşa bu kadar ihtiyacın vardı, bana tekrar sorabilirdin."

Bu nüansın sebebi taş mıydı yoksa onun kadınsı zihni miydi? Cevabı taş ile Chloe'nin zihninin birleştiği yerde saklıydı. Bunun karşılığında Frank ancak eleştiriyle cevap vermeye kabildi.

"Sana sordum," dedi, "ve vermemekte ısrar ettin. Ama her neyse, bilmiyorum..."

Cümlesini bitiremedi. Chloe'nin hızlı ve parlak gözleri buna engel olmuştu, gözlerinin önünde hareket ederken içlerinde bir şey parlıyordu; bahanelerini ve inkârlarını yeni ve bunaltıcı bir ustalık ve bilgelikle bir kenara atıyordu. Chloe yavaşça ona yaklaştı ve durakladı.

"Onu bana geri verir misin?" dedi basitçe ve elini uzattı.

Frank anın baskısıyla neredeyse veriyordu. İkisi arkadaş, çok iyi arkadaş olmuşlardı. Birlikte güzel vakit geçirmişlerdi; Chloe onunla alay etmiş, ona sataşmış, ona yardım etmiş ve ondan hoşlanmıştı. Elleri, dudakları, sesleri ve bakışları birbirlerine tanıdıktı. Sahip olmadıkları tek şey, bunlara egemen olan birlikti ve eğer Chloe için bu egemen birlik artık başka dünyalarla kurulmuşsa ve bu dünyadaki sureti ve aracı onunla diğer arkadaşı ve efendisi arasında duruyorsa da Frank bunlardan bihaberdi. Ve mademki bu tam ve egemen birlik hiçbir güzelliği dışlamıyordu; mademki doğasının yüce erdemi kendi ilahi şefkatine ortak olan her şeyi içine almaktı, mademki orada -yalnızca orada- ne bir ne çok, ne küçük ne de büyük bir şey vardı ama her şey mükemmel ve hürdü, madem yeryüzündeki yansımalarında bile Tanrı'nın çocuklarının o harikulade özgürlüğü, onu yürekten ve tutkuyla arzulayan herkes tarafından tecrübe edilmeliydi, o halde işte o an Frank Lindsay eğer kadını karşılayabilseydi ve ona karşılık verebilseydi, Chloe'nin soru sorduğu ses tonuyla ona cevap verebilseydi, bu birleşmenin tatlılığına ve gücüne erişebilirdi. Böyle bir seste bencilce şikâyetler, kavgacı bahaneler olamazdı, bu ses cennetin sesiydi ve yeryüzünde sadece çoktan cennete gitmeye meyyal ruhlar arasında duyulabilirdi. Chloe buna o kadar meyyaldi ki, daha temizleyip aydınlatması gereken sakarlık, kabalık, öfke, acelecilik veya budalalığa rağmen Frank'le dimdik yüzleşiyordu. Ve Frank, bütün o gayretine, özenine, düşüncesine ve öğrenimine rağmen karşısında dikiliyor ve gözlerini ondan kaçırıyordu.

"Neyi geri vereyim?" diye mırıldandı.

Chloe biraz iç çekti ve hafif bir karamsarlığa büründü. Elini indirip vakarla, "Aldığın taşı geri verir misin?" dedi.

Frank inkâr etme ve bahane üretme arasında tereddüt etti; sonra ikisinden de vazgeçerek, "Chloe, tam olarak anladığını sanmıyorum," diye başladı.

"Daha anlayacak ne var?" diye sordu Chloe.

"Şey gibi..." diye tekrar konuşmaya başladı ve Chloe tekrar sözünü böldü.

"Gerek yok," dedi sonra daha hızlı bir şekilde, "Frank, sevgili Frank, geri verir misin?" diye sordu.

Frank numara yapmayı ve bilmezlikten gelmeyi bırakıp tekrar denedi. "Bunu mu istiyorsun?" dedi. "Yani taşı mı istiyorsun?"

"Hayır," dedi Chloe ve durdu.

"Ama eğer istemiyorsan o zaman neden... yani zaten taş belki burada değil, hatta..." Kız olumsuz bir cevap verdiği için biraz hayal kırıklığına uğramıştı ama Merridew'dan bahsetmenin akıllıca olup olmadığı konusunda emin değildi.

"Nerede olduğu çok da önemli değil, sanırım," dedi Chloe ve sözlerine devam ederken sesine tekrar bir sevecenlik karıştı. "Taşı istemiyorum. Seni istiyorum."

"Benden taşı istiyorsun," dedi Frank akıllıca.

"Hayır," diye cevapladı tekrar. "Senden taşı geri vermeni istiyorum. Eğer şeyden önce verirsen..."

"Neyden önce?" diye sordu hayretler içerisinde. Muhakkak Arglay, muhakkak Chloe, polise gitmeyi düşünüyor olamazlardı! Tuhaf bir şekilde şimdiye kadar polis hiç aklına gelmemişti. Ama Chloe yapmazdı, yapamazdı, hele ona! Ve Arglay de bu kadar aşağılık bir herif olamazdı.

"Şeyden önce..." Chloe ilk defa bocaladı. "Bilmiyorum, belki geri alınmasından öncedir. Ama bunun bir önemi yok, yalnız ben

bekleyemem. Lord Arglay beni bekliyor, gelmeme izin verdi çünkü gelmek istediğimi biliyordu, fakat bekleyemem. Frank, paylaştığımız anıların hatırına taşı bana geri verir misin?"

"Yapmam demiyorum, daha sonra," diye cevapladı Frank.

"Şimdi verir misin?" diye sordu Chloe.

"Bence bu konuda biraz konuşmalıyız," dedi savunmacı bir şekilde Frank. "Bence benim açımdan bakmayı denemelisin. Bence..."

Chloe hareketlendi ve biraz hüzünlü bir şekilde kapıya doğru yürüdü.

Kapıya geldiğinde durakladı ve arkasına baktı. "Benim için yaptığın her şeye teşekkür ederim," dedi. "Güzel zamanlar geçirdik. Hoşçakal, sevgilim."

Frank kekeleyerek biraz daha açıklamaya yapmaya başladı ama Chloe gitmişti; bir boşluk ve kalbini ele geçiren belirsiz bir korku hissiyle bir başına öylece kaldı. Chloe içeri girdiğinde aceleyle sabah gazetesini masanın üstündeki taşın üstüne atmıştı ve şimdi Frank gazeteyi çekip ona vermeyi reddettiği şeye tekrar baktı. Yaklaşan sınav aklına gelince içi ikircikle, Bay Merridew'u düşününce ise nefretle doldu; tabii, eğer kadın gerçekten arzuladıysa... İçindeki o huzursuzlukla, ama yine de adım attığı o yolda ilerlemeye devam ederek Carnegie'yi sendika bürosundan araması epey vaktini aldı. Üstelik o esnada bile taşı bölmeyi göze alamamıştı; her şeyden önce onlarla bir yüz yüze konuşmak niyetindeydi.

Carnegie cebinde bir çek ve zihninde Genel Sekreter'in verdiği acil talimatlarla elinden geldiği kadar hızlı bir şekilde geldi ve mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde Frank'in sözünü kesip taşın kendisine gösterilmesini sağladı. Frank'in taşın -ya da

sınavı için bir parçasının- iade edilmesiyle alakalı söylediği her şartı kabul etti, çeki verdi, başka bir mektup çıkardı, taşı içine koydu, kısa bir süre için onu da masanın üstüne bırakıp Frank'in omzuna bir tane yapıştırdı.

"Aferin!" dedi. "Merridew'un keyfi acayip yerine gelecek ki belki senin tekrar işine yarar. Bundan sonra elinden geleni yapar. Şimdi derhal geri dönmeliyim. Ayın yirmi üçünde mi geri istiyorsun o zaman?"

Frank'e neşeli bir şekilde sırıttı, paketi almak için uzandı ve boş bir ifadeyle masaya baktı. "Nerede?" diye başladı, görünürdeki tek boş mektubu eline aldı ve biraz sert bir şekilde, "Hangi cehenneme gitti bu?" dedi.

Birlikte aradılar, kâğıtları ayırdılar, masayı ve yeri aradılar, onlarca kez mektubun içine baktılar ama yine de taşı bulamadılar.

"Ne oldu sence?" diye sordu Carnegie. "Şaka mı bu?"

"Saçmalama," diye yanıtladı sertçe Frank. "Cebine mi koydun?"

Belli ki koymamıştı ama çek Frank'in cebinde duruyordu. Carnegie aradı, onu tehdit etti, sitem etti; Frank de hırsızlık yaptığı iddiasında bulununca iyice delirip hiddetlendi. Taşı arayıp kavga ettiler, bir avcı gibi taşı arayıp birbirlerini suçladılar. Ama bütün çabalarına, öfkelerine ve şaşkınlıklarına rağmen Kral'ın taşı bulunamadı.

Ama Frank o gittikten sonra biraz kafası karışık ve mutsuz bir halde dikilirken Chloe, Lancaster Gate'e, Hacı'ya, Lord Arglay'e ve taşın içindeki birliğe geri dönüyordu. Önceki gün bütün öğleden sonra onu izlemiş veya -gücü yettiği kadar- sırların o yabancı tabibine dua etmiş, onun üzerinde düşünmüş, onunla konuşmuş veya onu dinlemişti. Kendi türünün çalındığını fark

edince geri kalanlar onun gözüne çok değerli gelmeye başlamıştı; odasındaki teşebbüsü ve Reginald Montague'nün ölümünü düşünmek onu iyice bir eyleme geçme düşüncesine yaklaştırmıştı, fakat o eylemin ne olduğunu bilmiyordu. Hacı sanki yalnızca bir evreye ulaşılmış gibi konuşmuştu, Chloe'nin taş ve taşın içindeki varlığın dış dünyada çalışması için bir fırsat oluşturduğunu ima etmişti ama orada taş en fazla iyileştirebilir ve yıkım getirebilirdi, ayrıca oraya ait değildi. Geriye daha fazla ne kaldığını açık ve kesin bir şekilde ifade etmemişti, artık Lord Arglay ve taşın onu yönlendirebileceği umuduna, umuttan daha da fazlasına yaslanıyordu. Frank'e yönelik mutsuzluğu içinde değil etrafındaydı daha çok; onu bir keder olarak değil, üzüntü olarak görüyordu; çünkü içindeki itaat etme niyetine ve henüz açığa çıkmamış bir amaca doğru çekiliyordu.

Yeraltı treni istasyonunda indi, gazeteci adama gülümsedi, acı içindeki bir yaşlı kadının şemsiyesini yerden aldı, parka bir bakış attı ve kısa bir yürüyüşün ardından eve geldi. Çalışma odasının kapısını açtığında en başta fark edilmedi, Lord Arglay sırtı kapıya dönük bir şekilde Rich Belediye Başkanı'nı dinliyordu. En azından söylediklerinden ve biraz uzaktaki Oliver'ın varlığından konuşanın Belediye Başkanı olduğunu tahmin etmişti. Hacı yakınlarda bir yerde oturuyordu. Son derece kıymetli olan taş masanın üzerinde parlıyordu. Bir başka masada daktilosu, defterleri, Organik Hukuk'un ilk birkaç bölümünü içeren düzenli bir kâğıt yığını ve geri kalanı için aldığı notlar, şemalar, taslaklar, alıntılar ve atıfların olduğu bir başka yığın daha vardı. Kapıyı yumuşakça arkasından kapattı ve bir iki dakikalığına ayakta durup onları izledi.

Sanki gözleriyle, ömrü boyunca hayatına yön veren sembolleri ve hayatının birer parçası olan araç gereçleri süzüyordu.

Karmakarışık, sıkıntılı ve eğlenceli bir hayat yaşamıştı ve hayatı o odadaki dört şeyden oluşuyordu: taslak metin, Oliver Doncaster, Lord Arglay ve taş. Her ne gelecekse gelsin, güzel olacaktı; mesaisinin, Başyargıç'ın insanoğlunun amellerini akıl süzgecinden geçirerek yeniden nizama sokma gayretine hizmet etmesini kendisi için bir lütuf sayıyordu. Bu asil uğraşta çorbada tuzunun bulunması bile bir şanstı. Önünde her ne uzanıyor olursa olsun; geçmişindeki tüm o geçici sevdaların, onun bu taze başlangıcına Oliver Doncaster'ın o tatlı bakışındaki gibi bir sıcaklıkla dokunması ne güzeldi. Saçları hakkında ne düşündüğünü hatırladı ve gizli bir tebessümle -arzuyla değil ama mutlu bir keyifle kabul etti. "Sevgilim!" diye düşündü, gözlerini yakaladı ve içlerindeki hayranlığı gördü, bir anlık sevinç içinde bununla gururlanıp etrafına bakmaya devam etti. Hacı ve Belediye Başkanı'na karşı çok bir şey hissetmiyordu; bir şeyler biliyor ve yapıyorlardı ama Chloe'nin içindeki hiçbir ihtiyaca ve kabiliyete bir hoca veya müvekkilden daha fazla karşılık vermiyorlardı. Lord Arglay ve taş hakkında düşünemiyordu, yalnızca her ne olursa olsun ikisinin de hayatından sonsuza kadar çıkmamasını umuyordu.

Lord Arglay durdu ama Chloe, Organik Hukuk'u ona yazdırırken yaptığı gibi (Lord Arglay öyle yaptığını düşünüyordu) yalnızca devam etmesini bekledi. O da devam etti.

"Ve bu nedenle burada," dedi, "hangi yolu takip edeceğimizi merak ediyoruz. Çünkü Belediye Başkanı ve Hacı anlaşamıyorlar, Bay Doncaster ve benim açık bir fikrimiz yok ve hiç şüphesiz taş bunu çok iyi bilse de bize pek bir yardımı dokunmuyor. Sen ne düşünüyorsun?"

Chloe başını iki yana salladı ve o böyle yaparken Belediye Başkanı bir kez daha hizmetini ettiği kişiler için yalvarmaya başladı. Ama bir süre sonra durdu.

Lord Arglay, "Bunlar gerçekten doğru ve korkunç şeyler. Ama yine de ne yapılması gerektiği konusunda net değilim," dedi.

"Eğer eyleme geçmekten korkuyorsanız..." diye bağırdı Belediye Başkanı.

"Hayır," dedi Lord Arglay, "korkmuyorum."

"O zaman bölün taşı!" diye haykırdı Belediye Başkanı, "Ve bir parçasını bana verin, öbürüyle de ne yaparsanız yapın."

Hacı hareketlendi lakin Lord Arglay onu bir eliyle durdurup, "Hayır, öyle bir şey yapmayacağım, çünkü hâlâ başyargıç benim, gerçi sanırım bu çok uzun sürmeyecek," dedi. "Taşa şiddet uygulamak gibi bir hüküm veremem."

"Tanrı aşkına, o zaman ne yapıp da buna bir son vereceksiniz?" diye bağırdı Belediye Başkanı acı içinde.

Lord Arglay bir anlığına sessizlik içinde durdu, sonra yavaşça, mahkemedeki koltuğundan hüküm veriyormuş gibi konuşmaya başladı:

"Sanırım seleflerim arasında," dedi, "böyle bir karar almak zorunda kalan çok az kişi olmuştur ve bu karar da ne İngiltere ne İran ne de herhangi bir fâni yasa ile alınmıştır. Ama böyle bir dava önümüze geldiğinde istediğimiz gibi konuşmaktan Tanrı bizi korusun. Çünkü eğer bu bir hak sahipleri davası ise, o zaman buna son derece karşıt olanlar bile onları buraya getiren şey ister rastlantı isterse de rastlantıdan öte bir şey olsun, mahkemenin hükmüne boyun eğeceklerdir; nitekim ırkımıza ait efsanelerden birinde bir tanrının Roma hukukunun hükmüne razı olduğu anlatılır. Ama önümüze ister insanlar isterse de Tanrı gelsin, bu tür meselelerden elimizi eteğimizi çekmek bizim huyumuz değildir. Ayrıca görünüşe göre bu insanlar ve

Tanrı arasındaki bir konudur. Hastaların tedavi olmasına izin vermemek korkunç bir şey fakat bundan daha trajik olanı, dünyaya ait olmayan bir şeyi dünyaya salmaktır. Yahut bu yalnızca onun belirlediği şartlar ve kendi seçtiği yöntemle olmalıdır. Bu nedenle taşı harekete geçmeye zorlamam veya ondan kendiliğinden vermediği hiçbir lütfu istemem. Ve en azından dün gece anladığımız kadarıyla bu şey kendinden başka kimseye ait değil. Dolayısıyla benim önerim en başta onu kendine teklif etmenin gerekli olduğu, fakat bunun yapılıp yapılmayacağını veya nasıl yapılacağını henüz bilmiyorum. Çünkü burada birimiz onu saklamaya yemin etmiş, birimiz kendi amaçları için taşı istiyor ve iki kişi de taşın yolu hakkında bilgi sahibi değil. Dolayısıyla taşa giden yalnızca bir yol var ve Chloe kendini bu yola dönüştürdüğü için biz de davayı bu şekilde belirleyeceğiz."

Chloe'ye baktı ve ses tonu değişti: "Taş için yol olacak mısın?" dedi.

"Eğer kabul ederseniz olacağım," diye cevapladı Chloe.

"Olacak mısın?" diye sordu yumuşak bir ironiyle. "Süleyman'ın ve taşa sahip olan herkesin, kralların ve yasa koyucuların, Nemrud, Augustus, Muhammed ve Şarlman'ın tahtında oturup taşı sadece yerine geri koyacak mısın?"

Chloe kızardı ve sıkıntı içinde ona baktı. "Aptallık mı ediyorum?" diye sordu. "Karşılaştırma yapmıyorum, sadece benden ne yapmamı istediğinizi soruyorum."

"Rahat ol," diye cevapladı Arglay, "çünkü hiç kimse yaptığı işi ölçemez ve belki sen bunların hepsinden daha fazla şey başarırsın. Onlar kendi makamlarında uğraştılar, sen de kendi makamında çalışmalısın. Ama neden sana ne yapman gerektiğini söylememi istiyorsun?"

"Çünkü taşın ikimiz arasında olduğunu söylediniz," diye yanıtladı Chloe. "Eğer böyleyse taşın içinde nasıl hareket edebilirim ki?"

"Peki bunu yapmanı ben söylersem?" diye sordu Arglay.

"O zaman elimden geleni yaparım," dedi Chloe.

"Ya yapmanı istemez, seni men edersem?" diye sordu tekrar.

"O zaman siz yaptırana kadar beklerim," dedi, "çünkü siz olmadan ben tek başıma gidemem."

Lord Arglay bir süre sessizlik içinde ona baktı ve onlar orada dikilirken açık pencereden içeri gazeteci çocukların bağırışları girdi. "Rich'te ayaklanmalar artıyor!" diye bağırıyorlardı. "Resmî açıklama!" "Taş bir aldatmaca!" "Doğuda savaş söylentileri!" "Savaş söylentileri... savaş söylentileri!"

Lord Arglay dinledi ve baktı. Sonra, "Pekâlâ," dedi, "inanıp inanmadığımı bilmiyorum ve neye inandığımı kesinlikle bilmiyorum. Ama iki seçeneğim var. Madem senin aklında bu var, ben de buna katılacağım ve arzuladığın şeyi üstleneceğim. Yani hakikaten de taş için bir yol varsa, Tanrı'nın adıyla ona bu yolu sunalım ve eğer arzusu buysa, bu şeylerin içinde adil bir şekilde hareket eden hangi irade varsa bizim aracılığımızla kendini tamamlasın." Taşı kaldırdı, bir anlığına herkesin göreceği şekilde yukarıda tuttu ve sonra hafifçe Chloe'ye uzattı. "Hadi bakalım, evladım," dedi.

Chloe bu sözlerle o odada yaşadığı diğer deneyimi hatırladı; bir rüya veya bir görüde böyle bir ses ona emir vermişti ve o da çaresizce itaat etmeye çalışmıştı. Şimdi bu şekilde çağrıldığında hareketlerinde veya bilincinde böyle bir çaba veya çaresizlik yoktu, ilerledi ve Lord Arglay'in önünde durdu. Birleştirdiği ellerini onun ellerinin altına getirdi. Lord Arglay kendi ellerini

nazikçe indirip kızın ellerinin üstüne koydu ve alışık olduğundan çok daha sarsılmış bir ses tonuyla, "Ne yapman gerektiğini biliyor musun?" dedi.

Chloe ona uysal bir hoşnutlukla baktı. "Hiçbir şey yapmama gerek yok," dedi ve Hacı bir anda yüksek sesle haykırdı: "Seçilenlerin teslimiyeti mübarek olsun!"

"Koruması altında," dedi Lord Arglay yalnızca ona sakladığı bir gülümsemeyle ve Chloe sadece onun duyabileceği bir sesle cevapladı: "Koruması altında." Elini çok nazik bir şekilde eğince taş sanki kendi kendine Chloe'nin eline yuvarlandı. Chloe taşı aldı ve onlardan biraz ayrılana kadar bir iki adım geriye attı. Hacı, birliğin ikrarını söylemeye başladı: "Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın peygamberidir."

Belediye Başkanı biraz yana dönüp oturmuştu ama şimdi önündeki kişilere bakıyordu. Oliver Doncaster gençlik aşkının verdiği coşkulu bir hayranlıkla Chloe'ye bakıyordu fakat o da gerideydi. Dimdik, dikkatli ve basiretli Lord Arglay yerini koruyordu ve izleyenlerin arasında Chloe'ye en yakın duran oydu.

En sonunda Chloe gözlerini ondan ayırıp aşağıya, taşa indirdi. Her an kendi içinde gittikçe kararacak ve daha fazla aydınlanarak orada uzanıyordu; öncekinden daha büyük gözüküyordu ama içerisindeki hareketler sebebiyle bu konuda kesin bir yargıya varamıyorlardı. Chloe taşa bakınca aklına bir anda Frank Lindsay geldi. "Zavallı sevgilim," diye düşündü taze bir acıma ve şefkat duygusu içine akarken, "anlamadı, anlayamazdı." Kendi anladığı kadarıyla Frank'in başarısızlığını ve yaptığı kötülüğü şu an elinde tuttuğu şeye sundu ve onunla birlikte (kendi başlatmadığı ama memnuniyetle kendini bağlayıp dayandığı bir içgüdüyle hareket ediyordu) taşa iyi veya kötü niyetlerle dokunan veya kendi arzularını taşa yerleştiren herkesi de taşa

sundu. Görüntü olarak belirsiz olsa da, yoğun bir ricada bulunan kalbi, sanki kendisinden Giles Tumulty'ye kadar herkesi bir anda toplayıp alışveriş yaptıkları o gizeme sunmuştu.

Karşısındaki Christopher Arglay de onu izliyordu. Chloe şefaat tutkusuyla taşı göğsünde kuluçkaya yatırmak ister gibi kaldırıp kaldırıp başını öne eğdiğinde Lord Arglay'in bakışları kollarından vücuduna ve onunla kalmayıp arkadaki açık pencereye ve gökyüzüne doğru kaydı.

Dışarıya bakınca gökyüzünde bir değişiklik olduğunu gördü. Kendisi ve gök arasında bir hareket vardı; bacalar, bulutlar ve gökyüzü taşın şeklini almıştı. Onların içine bakıyordu ve orada dünyayı gördü; orada kıtalar ve şehirler, denizler ve gemiler vardı. Taş onlar değildi ama aynı zamanda onlar taştı. Yalnızca içlerinde ve onların ötesinde bir hareket vardı, sonsuzluk kadar uzak bir noktadan mütemadi bir titreşim insanoğlunun sayısız eylemine karışıyordu. Ve sonra o sonsuzluğun önünde taşın türlerinin yükseldiğini gördü; orada, burada ve hızla birbirine karışan renklerin arasında beliriyorlardı. Yeryüzündeki hücrelerinden ve yalnızlıklarından kurtulmuşlar ve aniden birleşik bir hareketin içinde yaşamaya başlamışlardı, insanların onları ayırmak için yaptıklarını kendi içlerine alıyorlardı, bu görüntüler birleşip tekrar bir oldular. Bir anlığına çok uzaklarda taşın içindeki taşın birliğini, yani dünyayı gördü ve sonra uzaktaki gizem yakında kayboldu. Chloe'nin durduğu yerin arka planında mükemmel renkler ve karanlık vardı; onun üstüne yoğunlaştılar, onun aracılığıyla ellerinde tuttuğu taşa aktılar ve arkasında tekrar yalnızca gökyüzü değil, bir Londra caddesindeki evler belirdi.

Hacı, "Rahman ve rahim olan ne yücedir!" diye haykırdı ve dizlerinin üstüne çöktü, hemen ardından pencereye dönüp doğuya,

Mekke'ye doğru secde etti. Olan bitenden, ayrıca kiliseler ve çocukluğuna dair bazı hatıralarından etkilenen Oliver da, odadaki herkes de diz çöktü, yalnızca Lord Arglay bu büyük değişim olurken Chloe'nin önünde dimdik ve ihtiyatlı bir şekilde durdu.

Chloe'nin içindeki çağrının gücü azaldı, amacına ulaşmıştı ve iradesinden geriye kalan ne varsa ona yönelmeye zorlandı. Ellerinin ve kafasının hareketlerinin farkına varınca onları durdurdu, çünkü belli belirsiz de olsa taşı bırakmak ve ona sahip olmak istiyor gibiydiler. Taşı tutan elleri kendisinden biraz uzaklaştı, sonra biraz yukarı kalktı, bu sırada başı da yukarı kalkıp geri itilmişti. Ama gözleri hâlâ taşın üstündeydi ve onun iradesi karşısında kendi iradesi yok olmuştu. Daha önce, "Yap veya yapma," diye dua etmişti ama şimdi dua bile etmiyordu. Düşünceleri ve duyguları kendi bilgisinden çıkmıştı, o artık yoldu ve içinde bir süreç vardı, bu yeterliydi.

Ne ona ne de diğerlerinin çoğuna gizemin yerine nasıl döndüğü gözükmüştü. Çünkü Hacı'nın gözleri kapalıydı, Belediye Başkanı hâlâ insanların ihtiyaçları üzerine kara kara düşünüyordu ve dikkati yarım yamalaktı, Oliver Doncaster'ın bakışları taşın değil Chloe'nin üzerindeydi. Sadece Lord Arglay'in adaleti, izlediği kadın ile kendisi arasında duran taşın içindeki adalet, o yüce dönüşün ortaya çıkışını görmüştü. Türler bir araya gelip elinde yatan türün içine tamamen girene kadar Chloe'nin vücudundan geçtiklerini, onu hiç bozmadan renklendirdiklerini görmüştü. Ama birbirine girmiş ışık ve karanlığın geriye kalan tek taş haline geldiğini, Chloe'nin tekrar kendine gelip itaatkâr ve uysal bir şekilde durduğunu zar zor görmüştü, sonra bir anda bu büyük sürecin kendini geriye sardığını gördü. İçeriye dolan her şey dışarıya taşmaya başladı. Taştan çıkıp taşı tutan ellere ve kollardan yukarıya, bir parçası oldukları vücudun ve

şeklin içine aktılar. Onu örten giysilerin içinden bu vücudun taşı içine aldığını gördü. İçine saydamlık girdi ve boylu boyunca, uzuvlarında Tetragrammaton'un karanlığı ilerledi, saklandı ve açığa çıktı. Ellerindeki gizemin eriyerek onlara karıştığını gördü, nazikçe ama emin bir şekilde akıp gidiyordu; o izlerken boyutu küçüldü ve şiddeti azaldı. Azalırken bir yandan da gitgide büyüyen bir şiddetle en sonunda Chloe'nin içine yerleşti. Taş artık Chloe idi. Yalnızca tek bir ruhun ona açtığı o patika boyunca, taş kaderinde yazılı olan yolda ilerledi -tek bir ruh, ama yine de yalnız olmayan bir ruh. Çünkü taşın doğasına bürünürken değişmeyen bir sevgiyle fâni efendisine bakarken gözleri parlıyordu ve kendini açığa vuran görkemin içinde ikisinin alışık oldukları karşılıklı sevince yabancı olan hiçbir şey yoktu. Önlerindeki taş onların içinde oldukları taşla birleşmişti; her iki yandan da taşın gücü kızın içinde kendini açığa vuruyordu. Nihayetinde bu korkunç değişim tamamlanmıştı. Chloe önünde duruyordu, hâlâ öne doğru uzanmış olan elleri boştu ama içinde ve etrafında sanki güzel ve aydınlık bir güne ait bir ışık büyüyor ve yayılıyordu. Orada ne şiddetli bir patlama ne de göz kamaştırıcı bir ihtişam vardı; kadından dışarıya doğru öyle bir varoluş kusursuzluğu akıyordu ki, Arglay hem bu kusursuzluğun içinde duruyor hem de ona kendi dünyevi gözleriyle bakıyor gibiydi. İşte böylesi gözlerle Lord Arglay, Chloe'nin alnında -sanki o yeni güne tekabül eden gece, bir süreliğine orada ayrı bir yerde mesken tutmuş gibi- kapkara beliren Tetragrammaton'un harflerini de gördü. Taş yavaşça, ona sunduğu doğasından geçerek, evrenin düzenindeki yerine batarken ve yaratılanların ilk maddesinin gizemli görüntüsü Kral Süleyman'ın tacına yerleşmek için çağrıldığı görünmezliğe dönerken, Chloe öylece, içine çekilmiş bir halde duruyordu. Rahman olan yaratıcının yeryüzündeki vekili ihtişamının

doruğundayken, ruhlar ve insanlar üzerinde nasıl dehşetengiz ve karşı konulmaz bir kudretle hüküm sürmüş ve taş onun üzerinde nasıl tecelli etmişse; şimdi de onu kapıp yakalamak için uzanan ellerden, onu kendi çıkarları için kullanmayı tasarlayan zihinlerden, düşmanlardan, kumpaslardan, açgözlülük ve yağmadan sıyrılarak, inzivaya çekilmiş bir kalp aracılığıyla kendi âlemine geri çekiliyordu. Chloe ayakta durdu, ışık soldu ve karanlık kayboldu, Chloe durdu, bir an için Arzu'nun Sonu'nun güzelliğine bürünmüştü ve sonra bir anda o güzellik onu terk etti. Chloe karşısındaydı, elleri tutmak için değil, sımsıkı yakalamak için öne doğru uzanmıştı, gözleri ebedî bir ayrılıkla kocaman açılmıştı; haykırdı ve olduğu yerde sallandı. O düşerken ona doğru atılan Lord Arglay hissiz bir bedeni kollarında yakaladı.

On Sekizinci Bölüm

Organik Hukuk Süreci

Herkesin söylediğine göre Cecilia Sheldrake kocasına karşı fevkalade kibardı, belki de bu yüzden kocası taşın ortadan kaybolmasından yaklaşık on yıl sonra intihar etmişti. Çok yakın ve pek de yakın olmayan arkadaşlarına çıtlattığı şeylere, yani kendisi ve kocasının herkesin her yere gidebileceği olağanüstü bir şeye sahip olduklarına ve bir defasında onu bir otomobilde neredeyse kaybettiklerine ve bundan kısa bir süre sonra misafir odasında bu şeyi tamamen kaybettiklerine kimse pek inanmıyordu. Adamı hiçbir zaman suçlamadı, en azından ilk birkaç yıldan sonra bundan tamamen vazgeçti; o ilk dönemlerde bile hiçbir serzenişi, o ilk haftanın sertliği ve zehriyle dolu olmamıştı.

İnsanlar toplanmış, o şey her neyse -kimse hatırlamıyordu ve kimsenin umurunda da değildi- ona bakmışlardı ve sonra adam onu kaybetmişti. En azından ilk bir veya iki sene boyunca kaybetmişti, sonra kimse ona tam olarak ne yaptığını anlamamıştı

-üzerine mi oturmuştu, yutmuş muydu, satmış veya saklamış mıydı? Duyan kimselere göre bu şey yumurta, bonibon, antika veya mücevher gibi bir şeydi. Ama bir şekilde adam bu şeyden kurtulmuştu ve Cecilia'nın hayatı mahvolmuştu. Ve gayet haklı olarak -öyleydi gerçekten- mahvolmuştu; ilk sebebi daima hoşnutsuz olması ve ikinci sebebi de kocasının intiharının peşinden gelen radikal mali düzenlemelerdi.

Bay Garterr Browne, bekâr olduğundan ve kendi elindeki türü kesin olarak kendisi için sakladığından, içine düştüğü durum için kendinden başka suçlayacak kimseyi bulamamıştı ve bu yüzden Bay Sheldrake'ten daha kötü bir durumdaydı; birkaç aylığına elindeki yedek taş üzerine rapor vermesi için bizzat kendisinin çağırdığı doktorlar ve bilimadamlarıyla tuhaf vakitlerde uğraşmak zorunda kaldığında daha da kötü bir hale düşmüştü. Kendisinden önce görev yapan danışmanlara Bay Garterr Browne tarafından el altından verilen, onların da konuya meraklı dostlarına aktardığı o uğursuz taş parçası ile Rich kasabasında vuku bulan muazzam iyileşme vakaları arasındaki bağ, adını sanını duymadığı birtakım bilimadamlarının ilgisini celbetmeye devam ediyordu; âdeta görgüsüzce bir fedakârlıkla konunun üzerine giden bu adamlardan uzun bir süre boyunca taze raporlar akıp durdu. Sonrasında Lord Birlesmere ve Bay Garterr Browne'un bir daha hiçbir konuda aynı görüşe varmaya ikna edilememelerinin sebebi tam olarak neydi, hükümeti iki misli zarar alan Başbakan dâhil kimse anlamamıştı.

Bu iki siyasetçi, Sheldrake ve karısı, Carnegie ve Frank Lindsay arasında devamlı bir şüphe, öfke ve nefret vardı. Onları ve arzularını ihmal eden gizem, onları arzularıyla baş başa bırakmıştı ve onlar bu yoldaşlarıyla yaşamaya devam ettiler. Çünkü unutulmak taşın doğasında yoktu ve Bayan Ferguson bile kendi

köyünde, taşa beslediği sevgiden değil de göründüğü kadar konuşkan olduğu için, iyileşme hikâyesini anlatarak arkadaşlarını eğlendirmişti.

İran Büyükelçiliği sessizleşmişti, Profesör Palliser de. Yalnızca bir olay Profesör, milyoner, önü kesilen Genel Sekreter (ki o da olayın ne olduğunu tam olarak hiç anlamamıştı) ve siyasetçilerin kalbinde ufacık bir tatmin hissine sebep olmuştu. Bu olay da Lord Arglay'in bir anda makamından istifa etmesiydi.

Lord Arglay'in Lancaster Gate'teki evinde Chloe Burnett, olan biteni kavrayamadan ve yarı felç bir halde dokuz uzun ay boyunca sessizlik içinde yatmıştı. Wandsworth'te o meşum adamın öldüğü ve yatağının boş olduğu gün onun kurtarıcısının bedeni Başyargıç'ın evindeki bir yatağa taşınmıştı. Ağzı kapalıydı, gözleri boş bakıyordu ve hiçbir zaman hareketsiz olmayan bir tarafı bazen boydan boya kontrol edemediği titreşimlerle sarsılıyordu. Doktorlar bunun bir nöbet olduğunu söylemişlerdi ve bu karar üzerine Lord Arglay yalnızca bir kere, bu şey her neyse, kesinlikle bir nöbet olmadığını söyleme iznini kendisine vermişti. Geri kalan sürede sessizliğini korumuştu -sekreteri çalışırken hasta düşmüştü ve görünüşe göre üzerinde hak iddia edecek bir akrabası veya arkadaşı olmadığından ve onu fazla çalıştırdığı için kendini kötü hissettiğinden hem de evi büyük olduğundan burada kalması daha iyiydi. Lord Arglay'in etrafa yayılmasına izin verdiği genel kanı buydu. "Çünkü eğer," dedi Hacı'ya o İran'a dönmeden önce, "bunun Arzu'nun Sonu olduğunu beyan edersek bunu deneyimlemek isteyen insan sayısı öncekinden daha az olur."

"Ruhu teslimiyettedir," dedi Hacı.

"Tabii," diye cevapladı Lord Arglay. "Benimki de öyle, bu sabah gazetede görmüşsünüzdür belki. Tamamıyla ama başka bir dünyada."

"Makamınızın da taş olduğunu," diye sordu Hacı, "söyleyen siz değil miydiniz?"

"Öyle olduğuna inanıyordum," diye cevapladı Lord Arglay, "ama bir kere o makamı kendim ve bu adamlar arasında bir tartışma haline getirmeyeceğim, aksi halde hükümet bile beni göndermekte zorlanırdı diye düşünüyorum. Ama hukuk, hukukun hizmetkârlarından büyüktür, hukuku kendi gururum için özel bir bahçe mi yapayım? Ayrıca madem bu çocuğun sonu böyle oldu, benimki de farklı olmayacak ve mümkün olduğu kadar geri kalan zamanında onun hizmetçisi olacağım."

"Nasıl düşündüğünüzü anlamıyorum," dedi İbrahim. "Bu şeyleri bildiğiniz ve gördüğünüz halde taşa inanmıyor musunuz?"

"İnanmadığımı kim söyledi?" diye sordu Lord Arglay. "Bazı şeylerin bir yanılgıdan ortaya çıktığına inanıyorum; bunların birinden onun hatırına vazgeçtim, öbürünü de bu kızın hatırına gözeteceğim."

"Tuhaf bir adamsınız," dedi Hacı. "Elveda o zaman, çünkü sanırım İran'a gelmezsiniz."

"Bizden o kadar nefret etmeyin," dedi Lord Arglay. "Burada sevdiğimiz şeyle alay etmek ve arzuladıklarımızı küçümsemek bizim âdetimizdir ve bu âdet sayesinde şairlerimiz, yasa koyucularımız ve azizlerimiz olmuştur. Hoşçakalın, Hacı İbrahim."

"Merhametli olanın rahmeti sizinle olsun," dedi Hacı.

"Bir sebepten buna bile inanıyorum," diye cevapladı Lord Arglay ve böylece ayrıldılar.

Arglay Frank Lindsay'e kısa bir not gönderdi, taşla alakalı hiçbir şey söylemedi ama Bayan Burnett'in bir -duraksadı ve alaycı bir gülümsemeyle- nöbetten muzdarip olduğunu, Lancaster

Gate'te kaldığını ve her zaman Bay Lindsay'i burada görmekten memnun olacağını yazdı. Fakat Frank gelmedi. Günler boyunca bir cevap yazmaya niyetlendiyse de aklına gelen hiçbir şey ona yeterli gözükmedi. Eğer Chloe onu görmek isteseydi, diye düşündü, ona özel bir mesaj gönderirdi; müdahale etmek onun işi değildi. Böylece bu müdahaleden kendini koruyarak aslında her türlü şeyden kendini korumuştu ve gizemin nasıl sonlandığı hakkında bilebileceği her şey ondan gizlendi. Fakat mesleğinde gayet başarılı bir hayat yaşamıştı ve baş edemediğini fark ettiği tek davetsiz misafir ölüm olmuştu.

Aylar boyunca birkaç günde bir Oliver Doncaster aramış ve Chloe'yi görmeye gelmiş, Lord Arglay ile biraz konuşmuştu, bu yüzden Lord Arglay o gün yalnızca ona bir not gönderdi. Notta şöyle yazıyordu:

> Sevgili Doncaster,
>
> Chloe dün gece öldü. Kremasyon perşembe günü yapılacak. Eğer saat on bir gibi buraya uğrayabilirsen birlikte gidebiliriz.
>
> Saygılarımla, C. ARGLAY.

Bu sona dair ne bir değişiklik olmuş ne de bir uyarı gelmişti. Chloe'nin vücudunda, içsel varlığı taşla birliğe yakalandığı günden beri, her nasıl bir süreç işliyorsa, o süreç sessizce ve bir anda sona ermişti. Bedeninin arınması tamamlanmıştı ve Arglay'in bu olay son bulduğunda orada olması bariz bir şans eseri gerçekleşmişti. Yatmak için kendi odasına gitmeden önce hemen yanındaki Chloe'nin odasına gitmiş ve yatağının başında durmuştu. Ona bakarken, arada sırada gelen titreşimlerin onu sarstığını görmüştü fakat bu sefer titreşimler bir tarafına değil, vücudunun her yanına yayılmıştı. Bir titreşim baştan aşağı onu sarsmış, Chloe derin bir iç çekmiş ve anlaşılmayan bir şey mırıldanmıştı. Böylece o anda ölmüştü.

Arglay bunu görmüş ve son olduğunu anlamıştı. Parmaklarıyla Tetragrammaton'un tezahür ettiği yere dokunana kadar ani bir hareket yapmadı. "Topraktan geldik toprağa gidiyoruz," dedi, "belki de adaletten geldik adalete ve taştan da taşa gidiyoruzdur." Eli, Chloe'nin alnını kapattı. "Koruması altında," diye mırıldandı. "Hoşçakal evladım," dedi ve böylece işi bitince ondan ayrıldı.

Kremasyondan dönerken arabada Oliver Doncaster neredeyse keskin bir şekilde, "Ona bunu yapmasını söylemek akıllıca mıydı?" dedi.

"Yani, kim bilebilir?" diye cevapladı Lord Arglay. "Ama o bilgeliği arıyordu ve onun gibi ruhlar dünyada başka ne yapabilir?"

"Sevgi ve mutluluğa sahip olabilirdi," dedi genç adam, "başka şeylere de. Üzerinde hep bir aydınlık vardı."

"Yani, öyle gözüküyordu," dedi Lord Arglay, bir anlık duraklamanın ardından arabanın camından bakarak devam etti, "ama o aydınlığın nereden geldiğini kim bilebilir? Yalnızca birkaç hafta önce, ani bir kıskançlıkla evleneceği kadını öldüren adamın birine hüküm verdim. Ve, âdet öyle olduğu için, söyleyecek bir şeyi olup olmadığını sorduğumda bana, suçunu itiraf ettiği için onu asmakla her ne kadar adil bir hüküm veriyor olsam da işlediği günahla karşı geldiği, benden çok daha büyük olan ve onu zaten arındırmış olan başka bir adaletin var olduğunu söyledi. Ve meslektaşlarımın bazısının yaptığı gibi kendi dünyalarının ahlaki, etik ve sosyal kanunlarını ileri sürüp suçluyu hukukun yanında bir de bu laf kalabalığıyla kınamak huyum olmasa da ona bunun da mümkün olduğunu, böyle bir adaletin onun içinde çoktan yerine gelmiş olabileceğini söyledim. Fakat eğer gerçekten böyle egemen bir adalet varsa bu çocuk yani Chloe, senin veya benim ona verebileceğimizden daha

büyük bir şey bulmuş olamaz mı? Basamakların üstündeyken yanından akıp giden suya tebessüm etmekten daha fazlasını yapabilir miydi ki?"

"Su her zaman akıp gitmek zorunda mı?" dedi Oliver.

"Doğasında var bu ve Chloe'nin doğasında da onu geçmek vardı," diye cevapladı Lord Arglay. "Belki etrafındaki aydınlığa ve inanmaya karar verdiğimiz Tanrı'ya gitmiştir."

Lancaster Gate'e geldiğinde Doncaster ile vedalaştı, çalışma odasına gitti ve durup etrafına baktı. Vazifesi sona ermişti ve muhtemelen önünde yaşayacak daha çok yılı vardı. Bir şey yapmalıydı ve içgüdüsel olarak uzun zamandır ilgilenmediği Organik Hukuk incelemesinin taslağına baktı, yanına gidip onu eline aldı. Daktilo ile yazılan sayfaların bazılarında kendi, bazılarında da onun değiştirdiği yerler vardı. Ayrıca onun daktiloyla yazdığı sayfalarca yazı ve kendi yazısıyla yazdığı sayfalarca atıf mevcuttu. Lord Arglay onlara baktı ve bir an için başka bir el yazısının onunkiyle karışması fikri onu rahatsız etti. Yine de bir an sonra gülümsedi. Çünkü böyle bir mantığı kabul etmek, taşın doğasına da Chloe ile birlikte yaptıkları işe de tamamen ters düşerdi. Önünde duran bu daha küçük, dünyevi iş her ne kadar önemsiz görünse de, eğer yapılmaya değer bir işse ve birisi çıkıp da gerekli detayları tamamlamadan yarım kalacaksa; bu ufak tefek işleri tamamlamak da tıpkı o taşın mucizeleri gibi, evrenin o canlı ve büyük düzeninin bir parçası sayılmaz mıydı?

"Ayrıca," dedi Lord Arglay yüksek sesle, "bir yıl içinde, evladım, bir bahane bulurdum. Ama sanırım artık bir bahane bulmayacağım. Taşa giden yol taşın içinde; bu işi bırakmak ve zamanın getirdiği yorgunlukla tekrar ona sürüklenmektense şimdi bizzat yapmayı seçeceğim."

Telefona yürüdü, tatsız bir şekilde baktı ve rehberin sayfalarını çevirdi.

Eli ahizenin üstündeyken, "Ayrıca," dedi, "Kral *Vaiz* kitabını yazmış olsa da hükmü yine Kudüs'teki mahkemeler veriyordu. Bu yaptığım da, sanırım, *Vaiz*lik işte... Paddington 84... Lancaster Daktilo Acentesi mi?"

SON

Çoklu Boyutlar
Charles Williams

Korkunç ve hayranlık uyandırıcı güçlere sahip kadim bir taş, gündelik hayatın sıradanlığını parçalayarak evreni büyük bir metafiziksel kaosa sürükler. Bir zamanlar Kral Süleyman'ın tacının merkezinde yer alan bu nesne, kötücül bilimadamı Sir Giles Tumulty'nin eline geçer. Taş, iyiliğe olduğu kadar kötülüğe de muktedirdir; ona dokunan herkes zaman ve mekânda hareket edebilir, mucizeler gerçekleştirebilir, şifa verebilir ya da yıkıma neden olabilir. Onu kişisel çıkarları için kullanmaya çalışanlar, aslında kavrayışlarının ötesindeki bir gücün kendilerini kullandığını fark ederler. Bazıları kaçışın olmadığı sonsuz kâbuslara hapsolurken bazıları ise dünyevi yüklerinden kurtulacaktır. Böylece, var olan en tehlikeli nesneyi kontrol etmek için karanlığın ve ışığın güçleri arasındaki ezelî savaş başlar.

J. R. R. Tolkien ve C. S. Lewis ile birlikte ünlü Inklings topluluğuna üye olan Charles Williams, fantastik ögeleri modern dünyaya entegre etme biçimiyle bu iki isimden ayrılır. Lewis ve Tolkien yeni dünyalar ya da alegoriler kurarken Williams doğaüstü olanı doğrudan 1930'ların İngiltere'sinin göbeğine bırakır. *Çoklu Boyutlar*, felsefe ve teolojinin gerilimle harmanlandığı özgün bir anlatı arayan okurlar için sarsıcı bir deneyim.

KİTAP NO	DİZİ ADI
1726	KLASİK

ÇOKLU BOYUTLAR
CHARLES WILLIAMS

9 786258 770483